

GRØNLAND 1973

48.600
indbyggere

5.009.500
indbyggere

ÅRSBERETNING

udarbejdet af

MINISTERIET FOR GRØNLAND

De vigtigste publikationer om grønlandske forhold, udsendt af offentlige institutioner m. v. i 1973.

- Grønland 1971-72. Arbejdsretning.** (Ministeriet for Grønland).
- Grønlands skolevæsen 1971-72.** (Skoleinspektøren for Grønland, Godthåb).
- GTO-rapport 1972.** (Grønlands tekniske Organisation).
- Parlamentet, Grønlandisk Lovsamling 1973.** (Ministeriet for Grønland).
- A. Love, bekendtgørelser, landrådsvedtægter m.v.
- B. Kommunale vedtægter, cirkulærer m.v.
- C. Lønningsbestemmelser, overenskomster m.v.
- Grønlandsk Lovregister 1951-1972.** (Ministeriet for Grønland).
- Tidsskrift for Grønlands Retsvæsen.** (Ministeriet for Grønland).
- Grønlands Landråds Forhandlinger.**
Effertsamling 1972.
- Grønlandsråds dokumenter.** (Duplikeret).
- 1973 nr. 3** Notat vedr. en kommunalteknisk-ordning i Grønland.
- 4 Notat vedr. landsviklingen i Grønland.
- 9 Redegørelse fra KGH vedr. plantning, produktion, opkøb og salg af grønlandsk høflid.
- 11 Ekstrakt af arbejdsretning for 1972 fra Arbejds- og socialdirektionen i Grønland: -Flytning af befolkningen i indrebyerne Qaasiliqsaq.
- 12 Notat om hovedpunkter i udviklingen inden for rammerne af loven om mænerative råstoffer i Grønland (mæneloven).
- 13 Finansiering af selvbyggeri på bygderne.
- 14 Redegørelse fra GTO vedr. selvbyggeri på grønlandske bygder.
- 15 Redegørelse fra GTO for arbejdet med udvikling af en grønlandsk byggesektor.
- 19 Skole- og kollegiebyggeri med henblik på undervisning udover det 7. skoleår.
- 20 Forslag til investeringer 1977-78.
- 21 Klassificering af tjenestemandstillinger i fangerdistrikterne.
- 22 Statusrapport vedr. byggerne.
- Meddelelser fra økonomisk-statistisk kontor.** Ministeriet for Grønland. (Duplikeret).
- Nr. 26. Pengeindkomsterne i Grønland 1971 og 1960-71.
- Nr. 27. Boligbyggeriet i Grønland 1971.
- Nr. 28. Boligsøgende i Grønland 1. februar 1973.
- Nr. 29. Grønlandere under erhvervsrettet uddannelse 1971.
- Nr. 30. Vandringsstatistik 1968-1971.
A. Vandringer internt i Grønland.
- Nr. 31. Vandringsstatistik 1968-1971.
B. Vandringer mellem Grønland og Danmark, mellem Grønland og udlandet samt et sætlet overset over vandringerne i perioden.
- Løn og beskæftigelse.** lokalt antal personale under offentlige institutioner i Grønland. Ministeriet for Grønland. (Duplikeret).
Januar kvartal 1972
Oktober - - 1972
- Overenskomster mellem Grønlandsk Arbejdsmandslønning og Ministeriet for Grønland 1973.** (Ministeriet for Grønland).
- Grønlands geologiske Undersøgelser - oversigt 1972.** (Grønlands geologiske Undersøgelser).
- Fiskeriundersøgelser, 1972.** (Danmarks Fiskeri- og havundersøgelser).
- Fiskeri og fiskeriundersøgelser ved Grønland, 1972.** (Grønlands Fiskeriundersøgelser).
- Fisk og Hav, 1973.** (Danmarks Fiskeri- og havundersøgelser).
- Provisional Mean Temperatures and Total Amount of Precipitation, Greenland, 1971.** (Meteorologisk Institut).
- Meddelelser om Grønland.** (Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland).
- Tidsskriftet Grønland.** (Det grønlandske Selskab).
- KGH-orientering, tidsskrift.** (Den kgl. grønlandske Handel).
- Atmagadlluitt Grønlandsposten.** Udkommet i Godthåb hver 14. dag.

Betænkninger m. v. vedr. grønlandske forhold, afgivet i 1973

- Boligbyggeriet i Grønland.** Administration, statistikk og finansiering. (Betænkning nr. 692 - 1973).
- Byde- og opgavefordeling i Grønland.** (Udvalget vedr. Byde- og opgavefordelingen i Grønland).
November 1973.
- Turisme i Grønland.** (Betænkning nr. 700 - 1973).

G R Ø N L A N D 1 9 7 3

ÅRSBERETNING

4. ÅRGANG

Udgivet af

M I N I S T E R I E T F O R G R Ø N L A N D

1974

Kortet over Grønland (side 6) er omarbejdet og re-
produceret af Ministeriet for Grønland på grundlag
af Geodætisk Instituts kort med tilladelse (A 287/70).

Anvendte forkortelser.

KGH Den kongelige grønlandske Handel.
GTO Grønlands tekniske Organisation.
GGU Grønlands geologiske Undersøgelse.
GAS Grønlandsk Arbejdersammenslutning.
KNAPP Sammenslutningen af fiskere og fangere i Grønland
DIH Dronning Ingrid's Hospital
R Regnskabstal
FL Finanslov

Signaturforklaring.

- Nul.
0 Mindre end 1/2 af den anvendte enhed.
. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme.
... Oplysninger foreligger ikke.

INDHOLDSFORTEGNELSE,

1. Geografi, klima og administrativ inddeling.	7
2. Befolkning.	9
3. Administrative forhold.	18
4. De offentlige udgifter og indtægter	23
5. Bygge- og anlægsvirksomhed	31
6. Teknisk virksomhed.	35
7. Trafik.. . . .	38
8. Erhverv.	41
A. Fiskeri.	42
B. Fangst.. . . .	46
C. Fåreavl og rensdyravl.. . . .	48
D. Handel og serviceerhverv m.v.	49
E. Håndværk, entreprenørvirksomhed m.v.	51
F. Mineralefterforskning og udvinding.	52
G. Andre erhverv.	54
9. Import og eksport	56
10. Penge- og kreditvæsen.. . . .	58
11. Indkomster og forbrug, priser og afgifter	59
12. Arbejdsmarkedsforhold.. . . .	64
13. Boligforhold.. . . .	70
14. Sociale forhold.. . . .	74
15. Retsvæsen.. . . .	80
16. Politi.. . . .	82
17. Sundhedsvæsen.	84
18. Undervisning og uddannelse samt oplysning	88
19. Videnskabelig virksomhed.. . . .	96
20. Kirken.. . . .	102
21. Offentlige valg.. . . .	104
Indholdsfortegnelse for tabelafdelingen	2*-3*

Ministeriet for Grønland

"GRØNLAND 1973"

RETTELSE

Tabel 60: Anmærkningen udgår.

Tabel 93: Linierne DIH kir. og DIH med. udgår og erstattes med:

DIH kir	9	97	26.992	130	73,7	76,0	17,9	35	1.471	1.447	11
DIH med ⁴⁾	107	20.778	-	56,8	53,1	23,3	44	849	833	8	

Tabel 101: Under afsnittet "I. Pædagogiske og sociale uddannelser samt uddannelser inden for sundhedsvæsen. I Danmark." udgår de nedenfor nævnte linier og erstattes med flg:

Børneforsorgspædagog	4	5	5	1
Børnehavelærer	29	36	47	1
Fritidspædagog	-	-	2	-
I alt	46	55	76	2
heraf kvinder	44	47	65	2

F O R O R D

Hermed udsendes 4. årgang af Ministeriet for Grønlands årsberetning. Heftet følger i opbygning og indhold stort set de linier, som blev lagt i de foregående årgange. Derimod er beretningens ydre skikkelse påvirket af, at man er gået over til en ændret fremstillingsteknik.

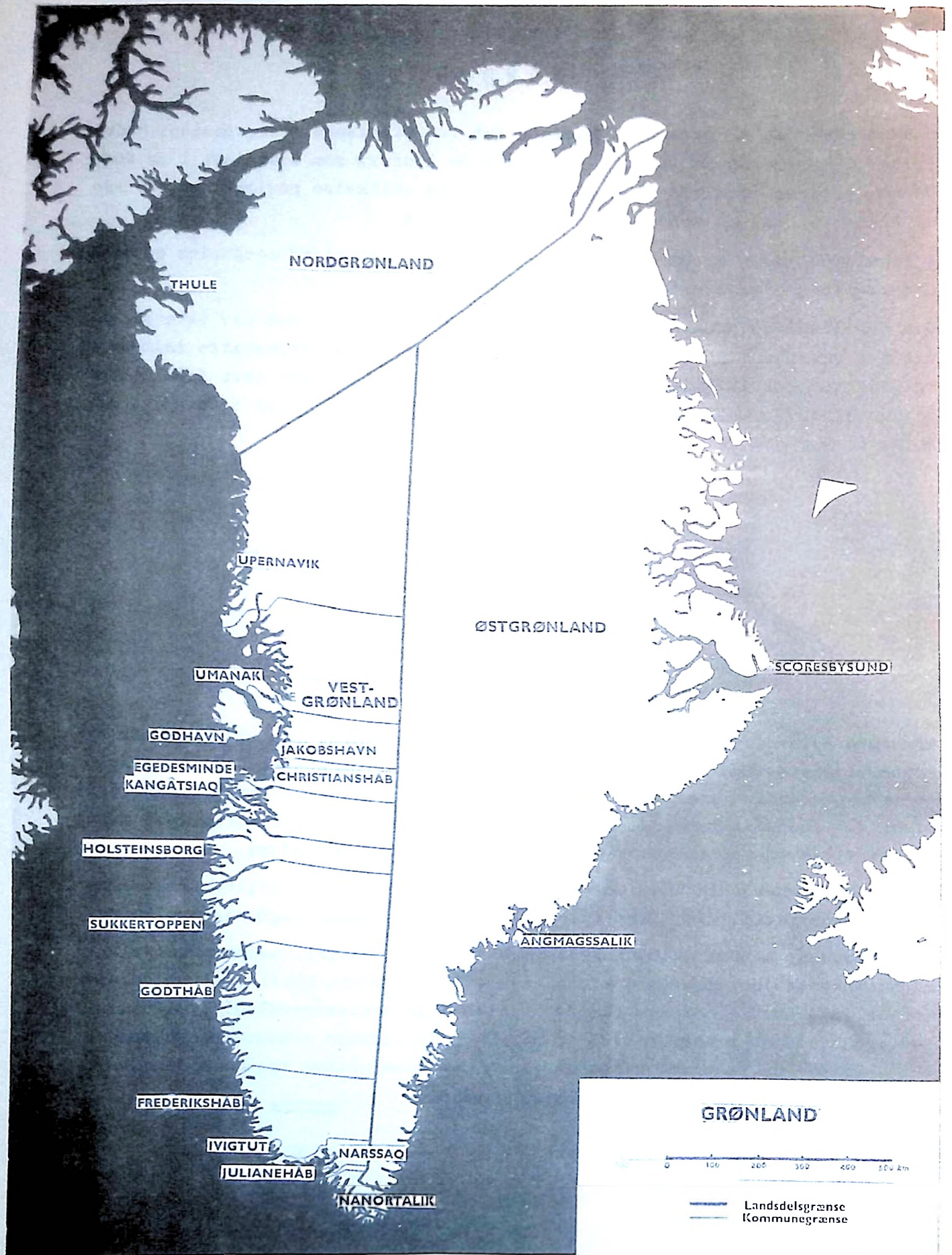
I tabelafdelingen er en del af tabellerne samt indholdsfortegnelse og stikordsregister oversat til grønlandsk.

Den foreliggende publikation dækker kalenderåret 1973. Det har ikke på alle områder været muligt inden redaktionens afslutning at fremskaffe talmæssige oplysninger for 1973, men alle øvrige oplysninger er søgt ført frem til udgangen af 1973. Begivenheder, der er indtruffet efter dette tidspunkt, er normalt ikke omtalt i nærværende beretning.

S U J U L E Q U T

matumûna Kalâtdlit-nunãnut túngassutigut ministêriaqarfiup ukiumôrtumik nalunaerutigissartagâta ukiuisa sisamagssât sarqúmersíneqarpoq. naqitap ârqigssûneqarnermine imarissaminilo sujulîne naqíneqartartut suliarineqartarsimanerat ássigĩnangajagpâ. akerdlianigdle nalunaerusiap issíkuatigut malugineqarsínauvoq naqitagssioriauseq avdla atorneqalerssimassoq.

tabelinut túngassunik ingmíkôrtortaqaarfiane tabelit ardlagdilit, imarissainik nalunaerssûtít uyardliutitdlo kalâtdlisũngordlugit nugterneqarsimáput. nalunaerusiap matuma ukiumut 1973-imut túngassut imarai. nalunaerusiap ârqigssornerata inerneqarnera tikítínago ajornarsimavoq kisitsisit nalunaerssûtít 1973-imut túngassut tamardluínaisa pigssarsiarísavdlugit, nalunaerssûtítidle avdlat tamarmik 1973-ip nãnera ilángutdlugo ersserqigsautauniarput. pisimassut tamatuma kingorna pissut nalunaerusiame matumane ingmíkut píssutigssaqartínane ilángúneqarsimángitdlat.

GRØNLAND. LANDSDELE OG KOMMUNER.

Kommunerne i Nord- og Østgrønland er bestemt ved de respektive byer og nærmere angivne bygder.

1. GEOGRAFI, KLIMA OG ADMINISTRATIV INDDDELING.

Grønlands sydligste punkt er $59^{\circ}46'$ nordlig bredde (Kap Farvel), det nordligste $83^{\circ}39'$ nordlig bredde (Kap Morris Jesup), det østligste $11^{\circ}39'$ vestlig længde (Nordostrundingen), og det vestligste punkt $73^{\circ}08'$ vestlig længde (Kap Alexander). Grønlands samlede areal er $2.175.600 \text{ km}^2$, hvoraf kystlandet udgør 296.900 km^2 , kystøerne 44.800 km^2 og indlandsisen $1.833.900 \text{ km}^2$. Den isfrie del udgør 341.700 km^2 . Indlandsisens tykkelse er ved Eismitte beregnet til 2.700 m .

De klimatiske forhold (temperatur og nedbør) er belyst i tabellerne 107-108. Den klimaforværring, der har gjort sig gældende i Grønland i de senere år, fortsatte i 1973.

Grønland er inddelt i landsdelene Vestgrønland, Nordgrønland og Østgrønland, jfr. kortet side 6. Vestgrønland er inddelt i 15 kommuner, medens der i Nordgrønland findes 1 kommune og i Østgrønland 2 kommuner. Kommunerne i Vestgrønland dækker tilsammen hele landsdelens areal, idet dog forsvarsområdet ved Søndre Strømfjord er holdt uden for kommunalinddelingen. Kommunerne i Nordgrønland og Østgrønland omfatter de respektive byer og de derunder hørende bygder samt nærmere angivne stationer m.v. Uden for kommunalinddelingen findes desuden i Nord- og Østgrønland enkelte vejrstationer m.v.

Afgrænsningen af landsdelene og kommunerne er senest fastsat i bekendtgørelse nr. 462 af 24. november 1970, der blev ændret ved bekendtgørelse nr. 80 af 15. februar 1973. Ved ændringen blev Vaigat kommune i Vestgrønland nedlagt, og dens område lagt ind under Godhavn kommune. Endvidere blev der foretaget mindre justeringer af grænserne mellem Julianehåb og Narssaq kommuner.

Ud over landsdels- og kommunalinddelingen anvendes en række andre inddelinger, der har relation til de forskellige administrationsgrene. Grønland er således inddelt i præstegæld, skoledistrikter, lægedistrikter, handelsdistrikter, retskredse, politidistrikter, landsråds kredse og opstillingskredse til folketingsvalg.

Antallet af beboede pladser var pr. 31. december 1972 145, heraf 18 byer, 109 bygder og 18 radio- og vejrstationer, flyvepladser m.v. (tabel 5). Betegnelsen "by" anvendes om det vigtigste beboede sted i hver kommune. I

1972 er Qutdligssat by, bygderne Ikerasak (Kangâtsiaq kommune) og Kûk (Upernavik kommune) samt vejrstationen Station Nord (uden for kommunalinddelingen) blevet nedlagt. Endvidere er en række mindre fåreholdersteder fraflyttet, ligesom enkelte steder i Angmagssalik kommune ikke længere registreres som bosted, da beboerne hyppigt skifter opholdssted.

TABELHENVISNING: TABEL 5, 107, 108

2. BEFOLKNING.

OVERSIGT.

Befolkningen i Grønland udgjorde ved udgangen af 1972 48.581 personer mod 47.935 personer i 1971. Der er således i 1972 sket en befolkningsstigning på 1,3 pct.

Den i Grønland fødte befolkning androg de to år henholdsvis 40.089 personer og 39.752 personer og var således i 1972 vokset med 0,8 pct.

Antallet af personer født uden for Grønland udgjorde i 1972 8.492 personer mod 8.183 personer i 1971. Væksten i 1972 var således på 309 personer eller på 3,8 pct. Befolkningsgruppen består hovedsageligt af personer fra Danmark, og dens andel af den samlede befolkning udgjorde den 31. dec. 1972 17,5 pct. mod 17,1 pct. året før.

Ved udgangen af 1972 boede 75 pct. af befolkningen eller 36.392 personer i byerne, heraf alene i Godthåb 8.259 personer. I 1960 var byernes befolkningsandel kun 59 pct.

Befolkningens aldersfordeling er fortsat præget af et stort antal børn. Antallet af børn under 15 år udgjorde således 41 pct. af hele befolkningen. Betragtes alene den i Grønland fødte befolkning, er procenten 45. Til sammenligning kan anføres, at den tilsvarende procent i Danmark er 23.

Den samlede befolkningstilvækst i 1972 var 646 personer. Dette var et resultat af et fødselsoverskud på 653 personer og en nettofraflytning på 7 personer.

Antallet af fødsler faldt på ny kraftigt i 1972. Der blev i alt født 948 børn mod 1.028 i 1971. For mødre født i Grønland udgjorde fødselstallet i 1972 770 eller noget under halvdelen af det hidtidige maximum, der blev nået i 1964.

A. BEFOLKNINGENS STØRRELSE OG LOKALISERING.

I nedenstående oversigt er vist befolkningen ved udgangen af 1972 samt tilvæksten i løbet af året, fordelt på byer, bygder, vejrstationer m.v., jfr. også tabel 3.

Befolkning og befolkningstilvækst 1972.

	Befolkningen 31.dec.1972			Befolkningstilvækst i 1972		
	Hele be- folkning- gen	Personer født i Grønland	Personer født uden for Grøn- land	Hele be- folkning- gen	Personer født i Grønland	Personer født uden for Grøn- land
				pct.		
Hele Grønland	48.581	40.089	8.492	1,3	0,8	3,8
Byer	36.392	29.311	7.081	2,0	2,0	1,6
Bygder	10.907	10.658	249	-2,2	-2,2	-1,2
Vejrstatio- ner m.v.	1.282	120	1.162	17,7	-4,0	20,5

Der er sket en betydelig koncentration af befolkningen i byerne siden 1960, især i Grønlands fiskeridistrikter (Vestgrønland ekskl. Umanak og Upernavik kommuner). Koncentrationen er fortsat i 1972 jfr. nedenstående oversigt.

*Befolkningen fordelt på byer og bygder. Personer
født i Grønland.*

Pr. 31. dec.	1960	1971	1972
	pct.		
Hele Grønland:			
Byer	56,9	72,5	73,3
Bygder	43,1	27,5	26,7
Fiskeridistrikter ¹⁾ :			
Byer	62,3	80,1	81,0
Bygder	37,7	19,9	19,0
Fangerdistrikter ²⁾ :			
Byer	35,7	39,4	40,4
Bygder	64,3	60,6	59,6

Anm: Ekskl. vejrstationer m.v.

1) Vestgrønland ekskl. Umanak og Upernavik kommuner.

2) Umanak, Upernavik, Thule, Angmagssalik og Scoresbysund kommuner.

Medens 45 pct. af befolkningen i 1960 boede på pladser med over 1.000 personer er denne andel i 1972 vokset til 69 pct. 55 pct. bor i byer med mere end 2.000 indbyggere, jfr. tabel 6.

Udviklingen i antallet af beboede pladser har siden 1960 været præget af nedlæggelsen af et stort antal bygder i fiskeridistrikterne bortset fra Sydgrønland, hvor antallet af fåreholderpladser har været stigende, dog med mere tilfældige udsving i enkelte år. Når antallet af beboede steder i fangerdistrikterne i nedenstående oversigt viser en ret betydelig nedgang i 1972, hænger det i første række sammen med, at man i Angmagssalik ikke længere registrerer fem fangstpladser som beboede, idet befolkningen på disse steder har været skiftende og ikke har opgivet deres bopæl andetsteds.

Antal beboede pladser ekskl. vejrstationer m.v.

Pr. 31. dec.	1960	1971	1972
Beboede pladser i alt	149	140	127
Sydgrønland ¹⁾	39	57	52
Fiskeridistrikter ekskl. Sydgrønland	62	40	38
Fangerdistrikter	48	43	37

1) Nanortalik, Julianehåb og Narssaq kommuner.

B. BEFOLKNINGENS FORDELING PÅ KØN, ALDER OG CIVILSTAND.

Som det ses af nedenstående oversigt, er befolkningens fordeling på køn og alder væsensforskellig for personer født i og uden for Grønland.

2/3 af de uden for Grønland fødte personer er mænd, og kun godt 1/5 er børn under 15 år. I den grønlandskfødte befolkning er de to køn ligeligt repræsenteret, og næsten halvdelen af befolkningen er under 15 år.

Befolkningens fordeling på køn, alder og civilstand.

Pr. 31. dec. 1972	Hele befolkningen	Personer født i Grønland	Personer født uden for Grønland	pct.		
Mænd	53,1	50,3	66,1			
Kvinder	46,9	49,7	33,9			
Personer over 15 år	58,8	54,7	78,3			
Personer under 15 år	41,2	45,3	21,7			
Personer over 15 år:						
Gifte	48,5	46,8	54,4			
Forhen gifte	8,3	8,2	8,6			
Ugifte	43,2	45,0	37,0			

Befolkningens sammensætning på køn, alder og civilstand i de enkelte kommuner for henholdsvis den samlede befolkning og for personer født i Grønland er vist i tabel 8.

C. BEFOLKNINGSUDVIKLINGEN 1950-72.

Befolkningen i Grønland er godt og vel fordoblet siden 1950. Den grønlandskfødte befolkning er dog kun steget med knap 80 pct., medens antallet af personer født uden for Grønland er blevet 8 gange større, jfr. nedenstående oversigt samt tabel 2.

Befolkningen i Grønland 1950-72.

Pr. 31. dec.	Hele befolkningen	Personer født i Grønland	Personer født uden for Grønland
1950	23.642	22.581	1.061
1955	27.101	25.234	1.867
1960	33.140	30.378	2.762
1965	39.615	35.132	4.483
1970	46.532	38.912	7.620
1971	47.935	39.752	8.183
1972	48.581	40.089	8.492

Befolkningsstigningen kulminerede omkring midten af 1960'erne, men har siden da været aftagende for den grønlandskfødte befolkning, hvorimod der fortsat har været en ret anelig vækst for befolkningsgruppen født uden for Grønland.

Befolkningstilvækst. Personer født i Grønland.

	Fødselsoverskud	Nettoudvandring	Befolkningstilvækst	
			absolut	pct.
1950	562	83	479	2,2
1955	863	127	736	3,0
1960	1.339	164	1.175	4,0
1964	1.476	170	1.306	3,9
1965 ¹⁾	1.411	990	421	1,2
1966	1.462	219	1.243	3,5
1967	1.380	388	992	2,7
1968	1.257	251	1.006	2,7
1969	1.017	481	536	1,4
1970	876	878	- 2	-0,0
1971 ¹⁾	759	-81	840	2,2
1972	667	330	337	0,8

1) De store udsving i vandringstallene skyldes tekniske forhold ved registreringen.

Befolkningstilvæksten fremkommer som nettoresultat af fødsler, dødsfald og ind- og udvandring. I det følgende redegøres nærmere for disse bevægelser, med hovedvægten lagt på personer født i Grønland.

Fødsler.

Antallet af fødsler i nogle udvalgte år fremgår af nedenstående oversigt.

Den aftagende befolkningstilvækst for personer født i Grønland skyldes først og fremmest et fald i fødselsoverskuddets relative størrelse, hvilket igen skyldes et fald i befolkningens frugtbarhed.

Som mål for frugtbarheden er beregnet antal levendefødte (født af grønlandske mødre) pr. 1.000 personer i den grønlandskfødte befolkning. I nedenstående oversigt er vist udviklingen i denne summariske fødselshyppighed igennem en årrække, jfr. også tabel 13. Fødselshyppigheden lå gennem 1950'erne på et ret højt niveau for at kulminere i 1960 med godt 50 fødsler pr. 1.000 personer i befolkningen - et niveau, der var højere end i de fleste lande i verden. Efter de første par år i 1960'erne er der sket et fald i fødselshyppigheden. Faldet har især været kraftigt i de sidste par år, bl.a. som følge af indførelsen af moderne præventive midler, navnlig intrauterin prævention, den såkaldte "spiral".

Antal levendefødte.

	Samlet antal	Født af kvinder født i Grønland	
		Absolut	Pr. 1000 pers. født i Grønland
1950	1.120	1.101	49,3
1955	1.234	1.179	47,4
1960	1.586	1.496	50,2
1964	1.797	1.674	49,2
1965	1.738	1.596	45,7
1966	1.781	1.608	45,0
1967	1.685	1.507	40,9
1968	1.576	1.418	37,4
1969	1.310	1.151	29,8
1970	1.144	999	25,7
1971	1.028	851	21,6
1972	948	770	19,3
1973 ¹⁾	909	744	...

1) Foreløbige tal.

I nedenstående oversigt og i tabel 11 er fødselshyppigheden for nogle udvalgte år beregnet for enkelte aldersgrupper af fødende kvinder, således

at antallet af fødsler er målt i forhold til antallet af kvinder i den pågældende aldersgruppe. Det fremgår heraf, at faldet i fødselshyppigheden har været relativt stærkest for kvinder mellem 30 og 50 år, idet der her er tale om en nedgang til under en fjerdedel af niveauet for 1960. Også for kvinderne mellem 20 og 30 år har der været tale om et betydeligt fald i fødselshyppigheden. Det fremgår endvidere af tabel 11, at fødselshyppigheden fortsat er højere i Grønland end i Danmark. Det er for kvinder under 20 år og over 35 år, at forskellen er stor. Det ses endvidere, at ca. hver 11. kvinde i fødedygtig alder (15-49 år) har fået et barn i 1972, og at kvinderne i Grønland gennemsnitligt, såfremt fødselshyppigheden i de enkelte aldersklasser holder sig på de nuværende niveau, vil have fået knap 3 levendefødte børn, når de er fyldt 50 år, mod godt 7 ved de i 1960 konstaterede hyppigheder.

Levendefødte pr. 1000 kvinder¹⁾ fordelt efter moderens alder. Mødre født i Grønland.

Moderens alder:	1960	1971	1972
15-19 år	112,8	62,9	104,5
20-29 år	348,9	183,9	149,6
30-49 år	181,3	61,5	41,7
Ialt	222,6	100,9	90,4
Samlet frugtbarhed	7.260	3.243	2.770

1) Heri indgår ikke børn født af mødre under 15 år.

Andelen af fødsler, som finder sted uden for ægteskab, har været stigende i de senere år. Således var 53,2 pct. af samtlige nyfødte børn med grønlandsfødt moder i 1972 født uden for ægteskab mod 33,6 pct. i 1960 og 21,3 pct. i 1950. Stigningen i de uægteskabelige fødslers andel må ses i sammenhæng med den ovenfor omtalte udvikling i fødselshyppighederne for de forskellige aldersgrupper. Det største antal fødsler uden for ægteskab finder sted i de yngre aldersklasser (jfr. tabel 12), og det er i disse aldersklasser, fødselshyppigheden er gået mindst tilbage.

Dødsfald.

Antallet af dødsfald i nogle udvalgte år fremgår af nedenstående oversigt. Den summariske dødelighed (antal dødsfald pr. 1.000 personer) i den grønlandskfødte befolkning faldt kraftigt i 1950'erne, og nedgangen er siden fortsat. Den har i 1960'erne nået et niveau, der er lavere end i Danmark. I 1972 var den summariske dødelighed i Danmark 10,1, medens den i Grønland kun var 7,0. Dette forhold skyldes imidlertid udelukkende den forskellige aldersfordeling i de to befolkninger. Næsten halvdelen af den grønlandsk-

Antal dødsfald.

	Samlet antal	Personer født i Grønland	
		Absolut	Pr. 1.000 personer
1950	539	537	24,1
1955	375	371	14,9
1960	256	247	8,3
1964	329	321	9,4
1965	337	327	9,4
1966	329	318	8,9
1967	314	305	8,3
1968	333	319	8,4
1969	311	293	7,6
1970	283	268	6,9
1971	289	269	6,8
1972	295	281	7,0

fødte befolkning er under 15 år, hvor dødeligheden er væsentlig lavere end i de ældre aldersklasser, medens kun 23 pct. af befolkningen i Danmark i 1972 var under 15 år.

Et bedre udtryk for dødeligheden har man derfor i tabel 14, hvor dødeligheden er opgjort for de enkelte aldersgrupper. Det fremgår heraf, at dødeligheden inden for samtlige aldersgrupper er væsentlig højere i Grønland end i Danmark.

Dødeligheden kan endvidere belyses ved beregning af middellevetiden for nyfødte. For den grønlandskfødte befolknings vedkommende er foretaget en beregning af middellevetiden på grundlag af dødeligheden i perioden 1966-70. Den viste, at nyfødte drenge, såfremt de konstaterede dødeligheder holdt sig på samme niveau, i gennemsnit kunne forvente at leve 57,4 år. For pigerens vedkommende var tallet 65,1 år. Til sammenligning kan anføres, at de tilsvarende middellevetider i Danmark i samme periode var 70,5 år og 75,4 år.

Middellevetiderne for befolkningen født i Grønland er dog steget betydeligt gennem de sidste 25 år, jfr. nedenstående oversigt samt tabel 15.

Middellevetid for nyfødte efter dødelighedserfaringerne.

Personer født i Grønland	1946-51	1954-58	1961-65	1966-70
	år			
Mænd	32,2	50,5	56,7	57,4
Kvinder	37,5	55,2	63,2	65,1

Vandringer.

I nedenstående oversigt er vist nettoresultatet af vandringerne til og fra Grønland. Der er hovedsagelig tale om vandringer mellem Grønland og Danmark. For året 1971 spiller for den grønlandskfødte befolkning en ændret registreringsform en sådan rolle, at man ikke kan lægge for megen vægt på den ændrede tendens dette år.

Nettotilflytning til Grønland.

	Hele befolkningen		Personer født i Grønland		Personer født uden for Grønland	
	Absolut	Pct.	Absolut	Pct.	Absolut	Pct.
1950-54 Gnstl.	ca. 45	0,2	-107	-0,5	ca. 150	12,5
1955-59 Gnstl.	102	0,4	- 95	-0,4	197	9,5
1960-64 Gnstl.	34	0,1	-267	-0,9	301	9,9
1965-69 Gnstl.	92	0,2	-466	-1,3	558	9,7
1970	-660	-1,4	-878	-2,3	218	2,9
1971 ¹⁾	664	1,4	81	0,2	583	7,7
1972	- 7	-0,0	-330	-0,8	323	3,9

1) Det store udsving står i forbindelse med tekniske forhold ved registreringen.

Det fremgår som et generelt træk, at der siden 1950 har været en nettofravandring fra Grønland af personer født i Grønland og en nettotilflytning til Grønland af personer født uden for Grønland. I denne forbindelse skal det dog nævnes, at tallene for personer født i Grønland også omfatter børn født i Grønland af forældre med fødested uden for Grønland.

Indgåede ægteskaber.

I 1972 blev der indgået 236 ægteskaber, heraf 37 for de borgerlige myndigheder, mod 211 i 1971, hvoraf ligeledes 37 var for de borgerlige myndigheder. En opgørelse efter ægtefællernes fødested viser følgende.

Indgåede ægteskaber.

Født i Grønland	Antal ægteskaber		
	1960	1971	1972
Begge ægtefæller	228	131	157
Kun bruden	32	50	46
Kun brudgommen	7	3	3
Ingen af ægtefællerne	19	27	30
Ægteskaber i alt	286	211	236

I 14 af de i 1972 indgåede ægteskaber havde begge ægtefæller været gift tidligere, og i 47 ægteskaber var der tale om, at den ene part tidligere havde været gift. 15 enker (heraf 13 født i Grønland) og 8 enkemænd (alle født i Grønland) indgik ægteskab på ny. Det samme gjorde 18 fraskilte kvinder (heraf 10 født i Grønland) og 34 fraskilte mænd (heraf 8 født i Grønland).

Den gennemsnitlige vielsesalder fremgår af nedenstående oversigt. Aldersfordelingen er nærmere belyst i tabel 16.

Gennemsnitlig vielsesalder 1972.

	Hele befolkningen		Personer født i Grønland	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	år			
Ved samtlige indgåede ægteskaber	29,5	26,4	28,7	26,1
Ved første ægteskabs indgåelse	27,7	24,7	27,3	24,5

D. UDARBEJDELSEN AF BEFOLKNINGSSTATISTIKKEN.

Befolkningsstatistikken er udarbejdet på grundlag af oplysninger direkte fra folkeregistrene i Grønland.

De grønlandske folkeregistre udarbejder hvert år pr. 31. dec. en mandtalsliste, hvor der for hvert beboet sted er foretaget en opgørelse over befolkningens størrelse og den til- og afgang, der er foregået i årets løb. Befolkningsstatistikken omfatter derfor den såkaldte "registerbefolkning", det vil sige de personer, der på opgørelsestidspunktet var opført i folkeregistrene.

Befolkningsstatistikken omfatter ikke de dansk-amerikanske forsvarsområder i Grønland og flådestationen i Grønnedal. Dog er danske civilpersoner i Sdr. Strømfjord og personalet ved flyvepladsen i Kulusuk medregnet.

For at få tilnærmede udtryk for den egentlig hjemmehørende befolkning foretages der særlige opgørelser for den del af befolkningen, der er født i Grønland.

Den 1. juli 1972 blev den danske lov om folkeregistrering sat i kraft i Grønland, hvilket indebar, at Grønland blev tilsluttet Det centrale Personregister (CPR). Det er herefter hensigten, at befolkningsstatistikken for Grønland fremover - ligesom den danske befolkningsstatistik - skal baseres på oplysninger fra CPR.

3. ADMINISTRATIVE FORHOLD.

A. STATSADMINISTRATIONEN.

Den statslige administration af Grønland henhører i det væsentlige under Ministeriet for Grønland og de dertil knyttede direktorater m.v., nemlig Den kgl. grønlandske Handel, Grønlands tekniske Organisation, Grønlands geologiske Undersøgelse og Grønlands Fiskeriundersøgelser. En række administrative områder er dog henlagt til andre ministerier. I Grønland er landshøvdingen statsens øverste repræsentant i alle tilfælde, hvor kompetencen ikke specielt er henlagt til andre forvaltningsorganer. Desuden udøver landshøvdingen en koordinerende funktion for alle statsinstitutioner; han repræsenteres i de enkelte kommuner af kammerne, i Scoresbysund dog af inspektøren og i Ivigtut af speditøren.

B. GRØNLANDSRÅDET.

Grønlandsrådet, der er nedsat i henhold til lov nr. 199 af 4. juni 1964 (nu indeholdt i lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m.v., jfr. lov-bekendtgørelse nr. 574 af 11. august 1970) afgiver indstillinger til ministeren for Grønland i spørgsmål vedrørende den centrale planlægning og koordinering af det offentliges virksomhed i Grønland, herunder tilrettelæggelse af investeringspolitikken. Rådet har 11 medlemmer, nemlig en af kongen udnævnt formand, formanden for Grønlands landsråd og 2 andre landsrådsmedlemmer, de 2 grønlandske folketingsmedlemmer samt 5 folketingsmedlemmer repræsenterende de 5 største politiske partier.

Grønlandsrådet har afholdt møderækker i januar og juni 1973.

På Grønlandsrådets møderække i *januar 1973* blev grønlandsministeriets finanslovsforslag og budgetter for 1973-76 drøftet. Fra grønlandsk side blev det beklaget, at det var driftsudgifterne og ikke investeringerne der steg, og man efterlyste en rationalisering inden for administrationen.

Forhøjelsen af tilskuddet til KGHs forsyningstjeneste fra 1972 til 1973 blev udsat for kritik fra flere sider, idet man hævdede, at dette skabte en uheldig situation for den private detailhandel og brugsforeningerne, samt at denne forhøjelse stred mod vedtagelsen om gradvis afvikling af KGHs detailbutikker. Ministeriet oplyste, at det havde til hensigt at søge tilskuddet aftrappet over 5 år.

Under drøftelsen af investeringsplanen for 1972-76 blev der fra grønlandsk side rejst kritik af nedskæringen på i alt 325 mill. kr., bl.a. påpegedes de vanskelige sygehusforhold i Jakobshavn og Sukkertoppen. En indstilling om at opføre nye sygehuse i disse to byer blev tiltrådt af Grønlandsrådet. Rådet fik forelagt byrde- og opgavefordelingsudvalgets delbetænkning om det grønlandske kærnervæsen og tilsluttede sig principielt betænkningens forslag om overdragelse af statens kærnervæsen til de grønlandske kommunalbestyrelser. Der blev dog udtrykt betænkelighed ved at holde erhvervsstøtten uden for den kommunale administration. På grundlag af udvalgets anden delbetænkning anbefalede rådet etableringen af en kommuneteknikerordning.

På grundlag af et oplæg om situationen i fangerdistrikterne diskuterede man skolens forhold. Der var enighed om, at undervisningen i fangerdistrikterne i højere grad måtte tilrettelægges under hensyntagen til fangersamfundets særlige vilkår. Et forslag om fangerundervisning efter de retningslinier, der er gældende for lærlingeuddannelser, vil blive fremsendt til erhvervsuddannelsesrådet.

Der herskede almindelig enighed i rådet om, at staten skal afholde udgifterne til opførelse af plejehjem i Grønland. Spørgsmålet, om hvem der skal afholde driftsudgifterne, blev efter landsrådets henstilling udskudt, indtil en betænkning om det sociale område forelå fra byrde- og opgavefordelingsudvalget.

På grundlag af en udtalelse fra det grønlandske lovudvalg blev der fra flere sider rejst kritik af folketingets nye praksis, hvorefter lovforslag vedrørende Grønland behandles i de faste udvalg. Man var enige om at henstille, at grønlandske lovforslag, der forelægges folketinget, behandles i særlige udvalg, og at fagministerierne indskærpes pligten til at forelægge lovforslag o.lign. for grønlandsministeriet, landsrådet og grønlandsrådet.

Der blev redegjort for udviklingen omkring minevirksomheden i Marmorilik, hvor Greenex A/S i 1971 fik eneret til udnyttelse af malmforekomsterne i fjeldet "Den sorte Engel". Under en debat om forureningsfaren blev det oplyst, at koncessionen indeholder strenge kontrolbestemmelser med hensyn til forurening, og at ministeriet kan kræve minevirksomheden standset, såfremt man skønner, at virksomheden frembyder en fare for det omkringliggende miljø.

Under en drøftelse af fiskerbygdernes forhold anbefalede rådet en indstilling om at ophæve inddelingen af bygderne i A-, B- og C-grupper. Endvidere henstillede landsrådets repræsentanter, at staten for fremtiden yder 50 pct. tilskud til andelsforeninger på bygderne til gennemførelse af projekter vedrørende el- og vandforsyningen og til produktionsanlæg. Rådet tog ikke endelig stilling til dette forslag, idet man ønskede at afvente byrde- og opgavefordelingsudvalgets betænkning.

Der var nogenlunde enighed om at udsætte trawlerprogrammet på grund af den store usikkerhed omkring fiskeriet.

En redegørelse fra GTO angående gennemførelsen af det ti-punkts program, som Grønlandsrådet anbefalede i 1970 til fremme af anvendelsen af grønlandsk arbejdskraft inden for det tekniske område, blev modtaget med tilfredshed af rådet.

Rådet anbefalede et oplæg fra GTO om selvbyggeri, og man henstillede, at praktiske forsøg allerede blev indledt i 1973 på nogle bygder.

Mødet i juni 1973 blev indledt med en redegørelse for KGHs planer med hensyn til udvidelsen af den grønlandske husflidsproduktion.

Derefter blev der givet en forhåndsorientering om betænkningen fra udvalget om de grønlandske boligforhold.

Der blev endvidere redegjort for, hvad der var sket med hensyn til udnyttelsen af mineralske råstoffer siden sidste rådsmøde. En af ministeriet nedsat arbejdsgruppe skal bl.a. vurdere en kommende mine- og olieindustri's arbejds-kraftsbehov.

Under en drøftelse af samfundsforskningen i Grønland fik rådet forelagt to foreløbige rapporter fra to vestgrønlandske bygder samt en rapport om foreningsliv i Grønland. Fra flere sider blev der fremsat ønske om undersøgelser med et mere konkret sigte.

Et 1. udkast til investeringsplanerne til og med 1978 blev forelagt. Der blev udtalt bekymring over de gentagne nedskæringer, som ville kunne influere på beskæftigelsessituationen i Grønland

Derefter blev der redegjort for det arbejde, der var i gang med hensyn til en omlægning af den grønlandske byggesektor for på denne måde at give mest mulig beskæftigelse for den grønlandske arbejdskraft året rundt. En måde at nå dette mål på vil være at gøre erhvervsuddannelsen bredere, så specialarbejderne uddannes i flere fag, idet en mere bred uddannelse vil give flere beskæftigelsesmuligheder. Endvidere blev der redegjort for planerne om udnyttelse af overskudskapaciteten på skibsværfterne til at producere komponenter til den grønlandske byggesektor. Rådet anbefalede, at man arbejder videre med disse planer og udbad sig en rapport om resultaterne.

Endvidere drøftedes resultaterne af de hidtidige forhandlinger i hjemmestyreudvalget.

C. GRØNLANDS LANDSRÅD OG KOMMUNALBESTYRELSER.

Grønlands landsråd er den øverste folkevalgte forsamling i Grønland. De nærmere regler om landsrådets og kommunalbestyrelsernes sammensætning og virksomhed findes i lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 374 af 11. august 1970. Siden 1967 vælger landsrådet sin formand blandt sine medlemmer. Rådet træffer beslutning i de sager, der er henlagt til dets afgørelse. Landsrådet har således udstedt en række vedtægter, især vedrørende socialforsorg og fredning samt om udkænkning og forhandling af spiritus. Når sådanne landsrådsvedtægter er stadfæstet af mini-

steren for Grønland, har de gyldighed som bindende retsregler for borgerne. Forslag til love og udkast til administrative bestemmelser, der udelukkende vedrører Grønland, skal forelægges landsrådet til udtalelse. Det samme gælder love og administrative bestemmelser, der har særlig betydning for det grønlandske samfund, samt andre sager, der må antages at være af betydning for Grønlands velfærd. Rådet kan på eget initiativ over for vedkommende minister fremsætte forslag, stille forespørgsler og indgive klager vedrørende offentlige grønlandske anliggender, der ikke er henlagt til rådets egen afgørelse.

Landsrådet disponerer over landskassens midler, der hovedsagelig stammer fra indførselsafgifter, motorafgifter og statsrefusioner. Provenuet af indførselsafgifterne fordeles siden 1971 mellem landskassen og kommunekasserne. Herudover har kommunekasserne indtægter fra landskassen og fra staten, hovedsagelig i form af refusion af sociale udgifter. Fra 1975 vil kommunerne endvidere modtage provenuet af indkomstskatten. Landsrådets og kommunernes indtægter og udgifter omtales nærmere under afsnit 4 og afsnit 11. Tilsynet med landsrådet ligger hos ministeren for Grønland, medens tilsynet med kommunerne varetages af et tilsynsråd bestående af landshøvdingen, der er rådets formand, og 4 landsrådsmedlemmer, der udpeges hertil af landsrådet. Bestemmelserne om tilsyn svarer stort set til de i Danmark gældende regler. De grønlandske kommunalbestyrelser er deltagere i "De grønlandske Kommuners Landsforening".

Landsrådet afholder som regel 2 ordinære samlinger om året.

Ved landsrådets *forårssamling*, der fandt sted i tiden 6. marts - 4. april 1973, optog drøftelserne af forslag til lov om indkomstbeskatning en meget stor del af tiden. Der var især uenighed om, hvorvidt landsrådet eller kommunerne skulle fastsætte personfradrag og skatteprocent, samt om administrationen skulle høre under landsrådet eller Ministeriet for Grønland. Af andre væsentlige punkter, der var til debat, kan nævnes forslag til ændring af gældende valgeregler til folketing og landsråd, samt forslag om et fast årligt honorar til landsrådsmedlemmer, byrde- og opgavefordelingsudvalgets betænkninger vedrørende henholdsvis kæmnervæsenet og en kommuneteknikerordning i Grønland, forslag til regulering af laksefiskeriet og gennemførelse af en kvotaordning for torskefiskeriet i grønlandske farvande, samt ændring af fredningsreglerne. På grundlag af en beretning fra udvalget vedrørende koncessioner i henhold til den grønlandske minelov diskuterede man forurenings- og miljøproblemer, samt muligheden for beskæftigelse af grønlandsk arbejdskraft, og rådet gav sin tilslutning til de principper, som udvalget vil foreslå med hensyn til den fremtidige oliepolitik i Grønland.

Af andre emner, der blev behandlet, kan nævnes lov om svangerskabshygiejne, forslag om lukkelov i Grønland, lavtlønsproblemet i Grønland, fangerbefolkningens uddannelsesproblemer og forslag om ændring af landsrådsvedtægt om arbejds- og socialdirektionen i Grønland i forbindelse med nedlæggelsen af arbejdsmarkedsrådet.

Ved landsrådets *efterårssamling* (21. sept. - 24. okt.) blev landsrådets arbejdsform behandlet. Et forslag om oprettelse af en rådmandsordning under landsrådet, der skulle øge landsrådspolitikernes indflydelse på administrationen og virke som en forberedelse til hjemmestyre, blev oversendt til hjemmestyreudvalget.

I forbindelse med forslag til fredningslov for Grønland vakte afgrænsningen af den kommende grønlandske nationalpark en del debat, idet landsrådsmedlemmerne ønskede at tilgodese den lokale fangerbefolknings interesser. Der blev på landsrådsmødet fremsat ønske om en forhøjelse af laksekvoten, især for at tilgodese de mindre fiskere.

Landsrådet drøftede KGH-betænkningens forslag om etablering af et erhvervsdirektorat og et erhvervsudviklingsråd, samt oprettelse af et trafikselskab. Som en følge af det stærkt stigende statstilskud til kysttrafikken blev der nedsat et udvalg, der skal overveje en ændring af principperne for prioriteringen af henholdsvis kysttrafikken og den interne flytrafik.

I forbindelse med en langvarig debat om et forslag til landsrådsudspil til afskaffelse af fødestedskriteriet som aflønningsgrundlag blev der nedsat et udvalg med den opgave at kulegrave den økonomiske situation, bl.a. med henblik på dette problem.

Ved behandlingen af et forslag om nedsættelse af udvalg til koordination af forbindelsen med EF var der en del debat om Grønlands forbindelser til og muligheder i EF.

I forbindelse med behandlingen af landsrådets regnskab for 1972 og budgettet for 1974 diskuteredes bl.a. udnyttelsen af eventuelle mineralske forekomster i Grønland.

Det blev vedtaget, at samtlige danske stednavne i Grønland skal ændres til grønlandske, i det omfang sådanne findes.

D. UDVALG, BETÆNKNINGER M.V. VEDR. ADMINISTRATIVE FORHOLD.

Ministeren for Grønland nedsatte i 1973 et udvalg, der fik til opgave at undersøge mulighederne for indførelse af en *hjemmestyreordning* i Grønland.

Det i 1970 nedsatte udvalg vedrørende *byrde- og opgavefordelingen* i Grønland afgav i begyndelsen af 1974 sin endelige betænkning.

I betænkningen gennemgås en række arbejdsområder, der hidtil er varetaget af staten i Grønland. Der stilles forslag om, hvilke af disse områder der kan overføres til kommunalbestyrelserne eller landsrådet, i hvilken rækkefølge overførslen bedst kan finde sted, samt hvorledes opgaverne fremtidig skal finansieres. Betænkningens hovedlinie er, at det vil være muligt inden 1980 at overføre en meget væsentlig del af de nuværende statsopgaver til lokale politiske organer.

4. DE OFFENTLIGE UDGIFTER OG INDTÆGTER.

Der er i den sidste halve snes år sket en stadig stærkere privatisering af den grønlandske økonomi, men til trods herfor spiller den offentlige sektor fortsat en betydeligt mere dominerende rolle i Grønland end i det øvrige Danmark. Dette afspejler sig i statens drifts- og anlægsbevillinger, der opføres på de årlige bevillingslove.

Forvaltningen af offentlige midler finder sted gennem de statslige organer, gennem landskassen og gennem kommunerne. I forbindelse med planer om overdragelse af større forvaltningsopgaver fra staten til landsråd og kommuner er indførelse af direkte skat i Grønland under forberedelse og påregnes i værksat fra 1. januar 1975.

A. STATENS UDGIFTER OG INDTÆGTER.

I Grønland forestår staten stort set de samme opgaver som i Danmark, men derudover også hovedparten af den del af den offentlige virksomhed, som i Danmark er overdraget til amter og kommuner, f.eks. skolevæsen, sundhedsvæsen og folkeregister, samt virksomheder, der i Danmark ofte drives af koncessionerede selskaber, f.eks. vand- og elværker og telefonvæsen.

Desuden har staten gennem KGH ansvaret for forsyningstjenesten og for indkøb og behandling af grønlandske fiske-, fangst- og fåreavlsprodukter, idet dog private mange steder har overtaget en del af denne virksomhed. Besejlingen af Grønland forestås ligeledes af KGH. Også gennem GTO driver staten en række erhvervsprægede virksomheder, idet GTO foruden at forestå den overvejende del af bygge- og anlægsvirksomheden i Grønland driver bl.a. skibsværfter, autoværksteder, installationsvirksomhed samt indkvarterings- og forplejningstjeneste.

I det følgende er vist en række oversigter over statens udgifter og indtægter. Til og med 1972 er der tale om regnskabstal - i oversigterne betegnet med R - mens tallene for 1973 omfatter de på finansloven opførte bevillinger tillagt de på forslag til tillægsbevillingslov søgte beløb - betegnet med FL + TB.

Af praktiske grunde omfatter grønlandsadministrationens regnskabsår kalenderåret og ikke - som for den øvrige statsadministration - finansåret.

Statens nettoudgifter vedrørende Grønland er, som det ses af nedenstående oversigt, steget fra 138 mill. kr. i 1960 til 768 mill. kr. i 1973. Denne stigning har været særlig stor i det første 5-år, hvor udgifterne er 2-3-doblet, jfr. nedenstående oversigt. I det følgende 5-år var der tale om knap en fordobling, mens stigningstakten i de næste år er noget svagere for - trods pris- og lønstigninger - at blive afløst af et direkte fald fra 1972 til 1973. Den ændrede udvikling hænger bl.a. sammen med, at regeringen fra og med finansloven 1969/70 for de enkelte ministerier har fastsat budgetteringsrammer, der ikke må overskrides, og i de senere år gentagne gange har gennemført nedskæringer af de oprindeligt givne rammer.

Det pris- og lønniveau, der er anvendt ved bevillingerne for 1973, er 2-3 gange så højt som i 1960. Mens de årlige udgifter målt i løbende priser i 1973 er 5-6 gange så høje som i 1960, er de målt i faste priser kun godt og vel fordoblet. Udviklingen i drifts- og anlægsudgifterne har - bortset fra det sidste år, hvor anlægsudgifterne viser et fald på næsten 100 mill. kr. - været nogenlunde ens.

Statens drifts- og anlægsudgifter vedr. Grønland (netto).

Mill. kr.	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 FL+TB
Driftsudgifter og tilskud	80	183	343	377	433	490
Anlægsudgifter og -tilskud samt udlån (fortrinsvis til byggeri og anlæg)	58	172	300	330	376	278
I alt	138	355	643	707	809	768

1. DRIFTSUDGIFTER.

Fra 1965 er enkelte sagsområder overgået til andre ministerier, men flere af dem er atter tilbageført til Ministeriet for Grønland, jfr. tabel 17, der indeholder en detaljeret oversigt over de statslige udgifter. I tabel 17 er for 1973 kun anført de på finansloven bevilgede beløb, og bevillingerne svarer derfor ikke til oversigterne i dette afsnit, der også medtager de på tillægsbevillingsforslaget søgte beløb.

Ministerielle driftsudgifter.

Af de ministerielle driftsudgifter, der er godt 3-doblet siden 1965, tegner sundhedsvæsen, skole og uddannelse - herunder kulturelle formål - sig i alle årene for langt den største procentvise andel, og udgjorde i 1973 noget over 60 pct. af driftsbevillingerne. Udgifterne til skole og uddannelse er nu den største post, og finanslovsbevillingerne hertil samt til kulturelle formål var i 1973 128 mill. kr. mod 70 mill. kr. til sundhedsvæsenet.

Ministerielle driftsudgifter.

1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 FL+TB
mill. kr.				
105,9	226,0	259,5	292,8	326,1

Af andre større poster kan nævnes administrationen i København og Grønland hvortil der i 1973 på finansloven var bevilget 41 mill. kr., tilskud til sociale formål med bevillinger på 36 mill. kr. og videnskabelige undersøgelser med bevillinger på 14 mill. kr., deraf 10 mill. kr. til Grønlands geologiske Undersøgelse, jfr. iøvrigt tabel 17.

GTOs driftsudgifter.

For hovedparten af GTOs virksomheder er takster og priser fastsat således, at de stort set hviler i sig selv, det gælder f.eks. byggetjenesten, værkstedstjenesten, indkvarterings- og forplejningstjenesten. Enkelte virksomheder - f.eks. el- og varmeværker - giver overskud.

Når GTO trods dette har nettoudgifter på 50-60 mill. kr. årligt, hænger det bl.a. sammen med, at GTO udfører en del statslige og kommunale administrationsopgaver, at udgifterne ved teletjenesten ikke dækkes fuldt ud af indtægter, og at GTO forestår drift og vedligeholdelse af vej-, kloak- og dræningsanlæg, af gadebelysning og af bradvæsen, hvilke opgaver stort set kun medfører udgifter. Udgiftsfordelingen inden for de enkelte områder fremgår af tabel 17.

For at få et billede af omfanget af GTOs virksomhed i de senere år er i nedenstående oversigt vist bruttodriftsudgifterne. Disse er steget godt 85 pct. fra 1965 til 1973, mens indtægterne i samme periode er fordoblet.

GTOs driftsudgifter og -indtægter.

Mill. kr.	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 FL+TB
Bruttodriftsudgifter og tilskud	228,6	386,6	416,5	437,9	424,2
Indtægter	183,0	327,4	360,4	384,3	364,9
Netto	45,6	59,2	56,1	53,6	59,3

GTOs nettoudgifter har i et par år vist en faldende tendens, men er i 1973 påny steget. I 1965 blev kun 80 pct. af GTOs bruttodriftsudgifter dækket af indtægter, men i 1972 88 pct. for i 1973 at falde til 86 pct.

KGHs driftsudgifter.

For en del af KGHs virksomhed gælder ligesom for GTOs, at den førte takstpolitik er afgørende for nettoudgifterne. Da der inden for forsyningstjenesten gives tilskud til nedbringelse af visse varepriser og ligeledes gives tilskud til den interne trafik i Grønland og til besejling af Nord- og Østgrønland, opstår der underskud. Dertil kommer, at det for produktionsvirksomheden er verdensmarkedets priser sammenholdt med produktionsomkostningerne og fangstens størrelse, der er afgørende for driftsresultatet. Efter at produktionsvirksomheden i 1965 netop udviste balance, har der siden måttet ydes et stadigt stigende tilskud hertil, jfr. tabel 17. I 1972 var tilskuddet på 29 mill. kr., og i 1973 var på finansloven søgt knap 15 mill. kr., men underskuddet forventes at blive af samme størrelsesorden som i 1972.

Udgifterne til rederi og luftfart udviser også en fortsat stigning som følge af store tilskud til billetpriser m.v. Den tilsyneladende nedgang i tilskuddet fra 1972 til 1973, der ses i tabel 17, er ikke reel, men der vil, når regnskabstallet foreligger, formentlig i stedet blive tale om et tilskud på ca. 53 mill. kr. svarende til en stigning på knap 40 pct.

Nedenstående oversigt viser udviklingen i KGHs omsætning.

KGHs driftsudgifter og -indtægter.

Mill. kr.	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 FL+TB
Bruttodriftsudgifter og tilskud	422,5	649,4	736,8	867,2	965,9
Indtægter	391,5	591,9	674,9	780,8	861,3
Netto	31,0	57,5	61,9	86,4	104,6

Det ses, at tilskuddet til KGHs virksomhed er steget kraftigt siden 1965 og i 1973 er oppe på næsten 105 mill. kr. mod i 1972 86 mill. kr. Dette har medført, at KGHs indtægter udgør en stadigt faldende andel af udgifterne. I 1965 dækkede indtægterne således næsten 93 pct. af bruttodriftsudgifterne mod i 1972 90 pct. og i 1973 89 pct.

2. ANLÆGSUDGIFTER.

Af bygge- og anlægsvirksomheden i Grønland er langt den overvejende del statslig, det gælder ikke blot den del, der direkte afholdes over anlægsbudgettet, men også en del af det boligbyggeri, der finansieres gennem udlån. Således opføres og ejes næsten samtlige flerfamiliehuse af staten, der udlejer lejlighederne til befolkningen. Der er dog gennem årene sket en nedgang i den statslige andel af de samlede investeringer, bl.a. er udlån til erhvervsformål steget, og det samme gælder landsrådets og kommunernes byg-

gevirkssomhed til sociale formål, hvortil staten siden 1968 kan yde indtil 30 pct. af udgifterne som tilskud.

Hovedparten af bevillingerne til statens anlægsvirkssomhed i Grønland gives i form af rammebevillinger, jfr. tabel 17. Ministeriet kan derfor i årets løb justere de udarbejdede planer, således at der inden for de givne rammebevillinger opnås den teknisk/økonomisk mest rationelle afvikling af de planlagte anlægsarbejder.

Som følge af de stadige nedskæringer i bevillingsrammerne, der har fundet sted, er der i 1973 for første gang sket en direkte og kraftig nedgang i forhold til året før i de statslige investeringsudgifter. Således blev der i 1973 anvendt 278 mill. kr. til investeringsformål mod 376 mill. kr. året før, dvs. en nedgang på lige ved 100 mill. kr. eller 26 pct. Da der fra 1972 til 1973 har fundet prisstigninger sted på ca. 12 pct. er den reelle nedgang i investeringerne endnu større.

Om investeringsvirkssomheden henvises iøvrigt til afsnit 5.

3. STATENS UDGIFTER I DE KOMMENDE ÅR.

Samtidig med finanslovforslaget udarbejdes budgetoverslag for de efterfølgende 3 år, og for disse budgetoverslag er ligesom for finanslovforslaget forlods lagt faste rammer.

Rammerne for de totale nettoudgifter stiger med knap 1 pct. årligt i gennemsnit fra 1974 til 1977 og når i 1977 op på 795 mill. kr. mod et forventet regnskabstal i 1973 på 771 mill. kr. Det er dog kun driftsudgifterne, der viser stigning, mens anlægs- og udlånsrammerne tilsammen fortsætter det fald, der påbegyndtes i 1973. De beskedne stigninger i driftsrammerne vil dog næppe kunne dække de øgede driftsudgifter, der fremkommer ved ibrugtagning af de bygninger og anlæg, f.eks. skoler, sygehuse, havne- og vejanlæg,

Budgetoverslag for Ministeriet for Grønland, GTO og KGH (netto)¹⁾

Mill. kr.	Statsregnskab	Finanslov + tillægsbevilling	Finanslovforslag 2)	Budgetoverslag 2)		
				1972	1973	1974
Driftsudgifter og -tilskud	419,1	477,5	462,2	475,5	488,5	500,3
Anlægsudgifter og -tilskud	259,8	219,9	212,6	215,1	213,9	195,7
Udlån	131,6	73,7	103,2	89,6	92,9	99,1
I alt	810,5	771,1	778,0	780,2	795,3	795,1

1) Udgifter vedr. Grønland, der afholdes af andre ministerier er ikke medtaget.

2) Pris- og lønniveau april 1973.

der færdiggøres i disse år. Det vil sandsynligvis derfor blive nødvendigt, såfremt de samlede rammer ikke sættes i vejret, yderligere at nedskære investeringsudgifterne.

B. LANDSKASSENS OG KOMMUNERNES INDTÆGTER OG UDGIFTER.

De offentlige grønlandske kassers indtægter stammer først og fremmest fra en række indførselsafgifter, der er pålagt varer som spiritus, vin og øl, tobak, chokolade og sukkervarer samt kaffe og te. Fra 1969 er desuden indført motorafgifter, jfr. afsnit 11. Desuden ydes der fra 1. januar 1968 refusion fra staten på indtil 30 pct. af udgifter, der afholdes til socialforsorg og foranstaltninger med henblik på arbejdsmarkedet, jfr. afsnit 14. Derudover yder staten tilskud til forskellige andre formål.

Afgifterne tilfaldt indtil udgangen af 1970 Grønlands landskasse, som landsrådet disponerer over. Foruden at tjene til dækning af udgifterne ved landsrådets egen virksomhed skulle afgifterne sammen med statsrefusionen dække udgifterne ved de opgaver, der varetages af kommunerne.

På grundlag af budgetter fra de enkelte kommuner fordelte landsrådet årligt en del af de indkomne afgifter. Herudover stilledes der fra og med 1966 et beløb til rådighed af afgifterne for hver enkelt kommune.

Landskassens indtægter og udgifter.

Mill. kr.	1961 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R
Samlede indtægter	9,5	27,6	55,2	47,4	52,1
Udgifter:					
Landsrådets virksomhed	1,8	2,9	19,9	20,1	25,4
Tilskud til kommunerne	6,5	21,1	34,4	21,2	25,8
Kasseoverskud	1,2	3,6	0,9	6,1	0,9

Ved lov nr. 169 af 29. april 1970 indførtes en nyordning, hvorefter provenuet af indførselsafgifterne fra og med 1971 fordeles mellem landskassen og kommunekasserne under ét efter et af landsrådet på forhånd fastsat forhold. For årene 1971-74 er fordelingsforholdet fastsat som 1:2, således at 1/3 af afgiftsprovenuet tilfalder kommunekasserne. Mellem kommunekasserne indbyrdes fordeles indtægterne efter det senest beregnede folketal. Derudover får kommunerne dels fra landskassen, dels fra staten refunderet samtlige sociale udgifter, der afholdes. Kommunernes budgetter skal ikke længere godkendes af landsrådet, idet denne funktion er overført til et tilsynsråd, der består af landshøvdingen og 4 andre medlemmer, som vælges af landsrådet blandt dets medlemmer. Nyordningen er nærmere omtalt under afsnit 3. Landskassens og kommunekassernes indtægter og udgifter fremgår af hosstående oversigter.

Kommunekassernes indtægter og udgifter.

Mill. kr.	1961 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R
Samlede indtægter	6,5	24,7	47,0	57,0	64,3
Udgifter:					
Sociale udgifter	2,9	10,6	30,2	36,4	42,2
Andre udgifter	3,6	14,1	16,8	16,9	17,3
Kasseoverskud	-	-	-	3,7	4,8

Da en del indtægter overføres fra landskassen til kommunekasserne, registreres de begge steder. For at få et rigtigere billede af størrelsen af de indtægter, de grønlandske kasser råder over, og de udgifter, der skal afholdes, er de to kassers regnskaber nedenfor slået sammen.

Landskassens og kommunernes indtægter og udgifter.

Mill. kr.	1961 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R
Indtægter	9,5	31,2	67,8	82,1	90,2
Udgifter	8,3	27,6	66,9	72,3	84,5
Kasseoverskud	1,2	3,6	0,9	9,8	5,7

Siden 1961 er landskassens og kommunernes indtægter 10-doblet, dels som følge af forhøjede indførselsafgifter, dels på grund af den i 1968 indførte statsrefusion, jfr. tabel 20. Denne stigning er nødvendiggjort af de øgede opgaver, der er pålagt landsrådet og kommunerne, og som bl.a. medfører et omfattende byggeri.

Af de foranstående oversigter over landskassens og kommunekassernes regnskaber vil det ses, at kommunerne administrerer langt den største del af indtægterne, idet kommunerne foruden de indtægter, der direkte tilfalder dem, får en væsentlig del af landskassens indtægter som tilskud.

Udgifterne til bygge- og anlægsopgaver for landsrådet og kommunerne har været følgende:

Anlægsudgifter (mill. kr.)

1961	1,8	1969	19,3
1965	9,6	1970	14,6
1967	12,3	1971	9,2
1968	27,3	1972	12,9

Blandt bygge- og anlægsarbejder, der har belastet budgettet, er i 1971 og 1972 især sociale institutioner, bl.a. børnehaver, vuggestuer og alderdomshjem samt i Godthåb et observationsbørnehjem. Desuden er givet tilskud til idrætsanlæg og forsamlings- og mødehuse.

Landskassens status pr. 31. december 1972.

<i>Aktiver</i>	<i>Mill. kr.</i>	<i>Passiver</i>	<i>Mill. kr.</i>
Indestående bank, sparekasse, giro	7,9	Mellemregning med Ministeriet for Grønland	2,3
Tilgodehavender	<u>3,4</u>	Kortfristet gæld i-øvrigt	0,8
Omsætningsformue i alt	11,3	Grundfond	34,1
Børnehjem, lærlingehjem, beboelsesejendomme m.v.	19,0	Fri egenkapital	<u>12,7</u>
Bådebyggeri og fartøjsforsikring	4,2		
Langfristede udlån	2,1		
Obligationer	12,6		
Aktiver m.v.	<u>0,7</u>		
Anlægsformue i alt	<u>38,6</u>		
Aktiver i alt	<u>49,9</u>	Passiver i alt	<u>49,9</u>

TABELHENVISNING: TABEL 17-20

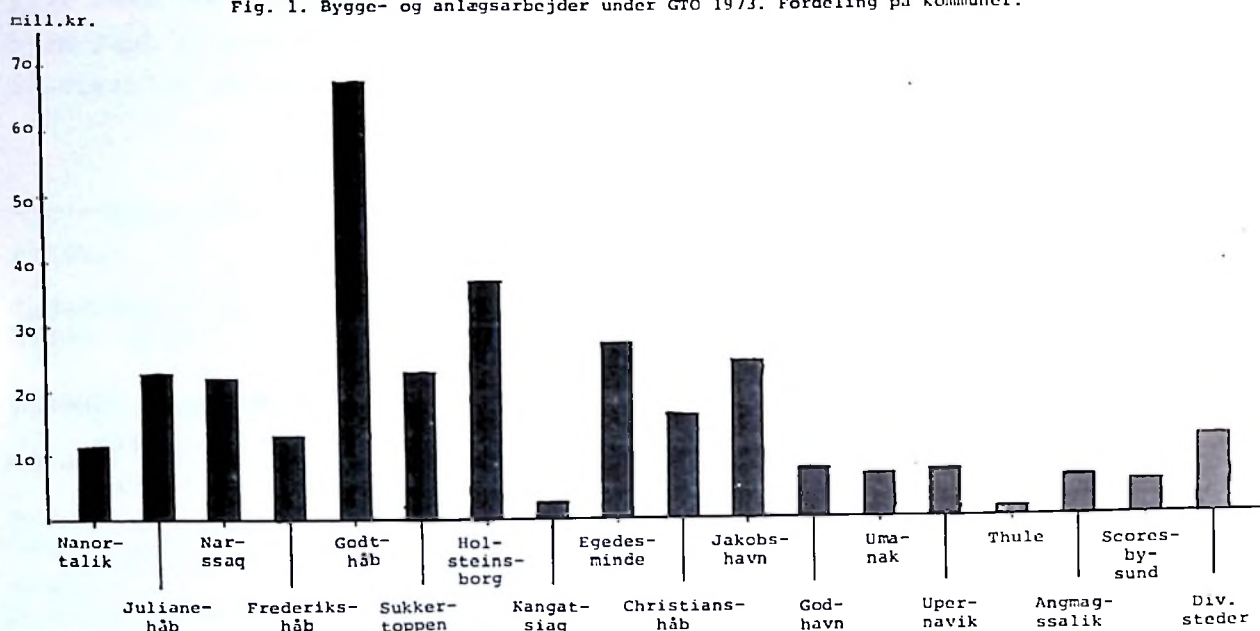
5. BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED.

Den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed i Grønland tilrettelægges på grundlag af en investeringsplan omfattende en 5-årig periode. Planen revideres og videreføres hvert andet år, således at man til stadighed har et budget for investeringsvirksomheden for de nærmest følgende 4 eller 5 år. Som udgangspunkt for investeringsplanen udarbejder de enkelte kommunalbestyrelser i samarbejde med de lokale institutionsledere en prioriteret behovsliste. Behovslisterne behandles derefter i de relevante fagkontorer i Ministeriet for Grønland, i Justitsministeriet, i Kirkeministeriet og i Arbejds- og socialdirektionen i Godthåb, hvorefter Grønlandsrådets sekretariat under hensyntagen til de budgetmæssige rammer samordner materialet til et samlet udkast til en investeringsplan, der forelægges Grønlandsrådet, tilligemed at rådet bliver orienteret om, hvilke kommunale ønsker der ikke er medtaget i planudkastet. Efter behandlingen i Grønlandsrådet afholdes møder med de enkelte kommunalbestyrelser, landsrådets udvalg for økonomisk planlægning m.fl., dels for at forelægge Grønlandsrådets indstillinger og dels for at høre eventuelle ændringsforslag inden for de nu givne bevillingsmæssige rammer. Herefter drøftes et nyt udkast til investeringsplanen i Grønlandsrådet, hvorefter planen senere forelægges i landsrådet.

Ifølge investeringsplanen for årene 1973-77 påregnes der i denne periode investeringer for i alt 1,8 mia. kr. målt i prisniveau april 1973, jfr. tabel 24. I beløbene er medregnet byggeri, der finansieres i henhold til bolig- og erhvervsstøtteordningerne, samt arbejder, der administreres af GTO for landskassen, kommunerne eller andre offentlige institutioner. Endvidere KGHS anskaffelse af fiskefartøjer o.a. Det bør tilføjes, at der ikke forefindes pålidelige oplysninger om størrelsen af det byggeri, der finder sted uden statens medvirken.

I 1973 androg investeringerne efter en foreløbig opgørelse 365 mill. kr. mod 404 mill. kr. i 1972. Når der tages hensyn til stedfundne løn- og prisstigninger, er der tale om en nedgang på ca. 15 pct. i bygge- og anlægsaktiviteten i forhold til 1972. Aktiviteten i 1973 blev mindre end fastsat i anlægsplanen på grund af, at det ved fastlæggelsen af de endelige bevillingsrammer for 1973 blev besluttet, at løn- og prisstigninger i modsætning til tidligere år skulle afholdes inden for de givne rammer, og som følge af et

Fig. 1. Bygge- og anlægsarbejder under GTO 1973. Fordeling på kommuner.

i april 1973 indført igangsætningsstop for anlægsarbejder udført af udsendte entreprenører.

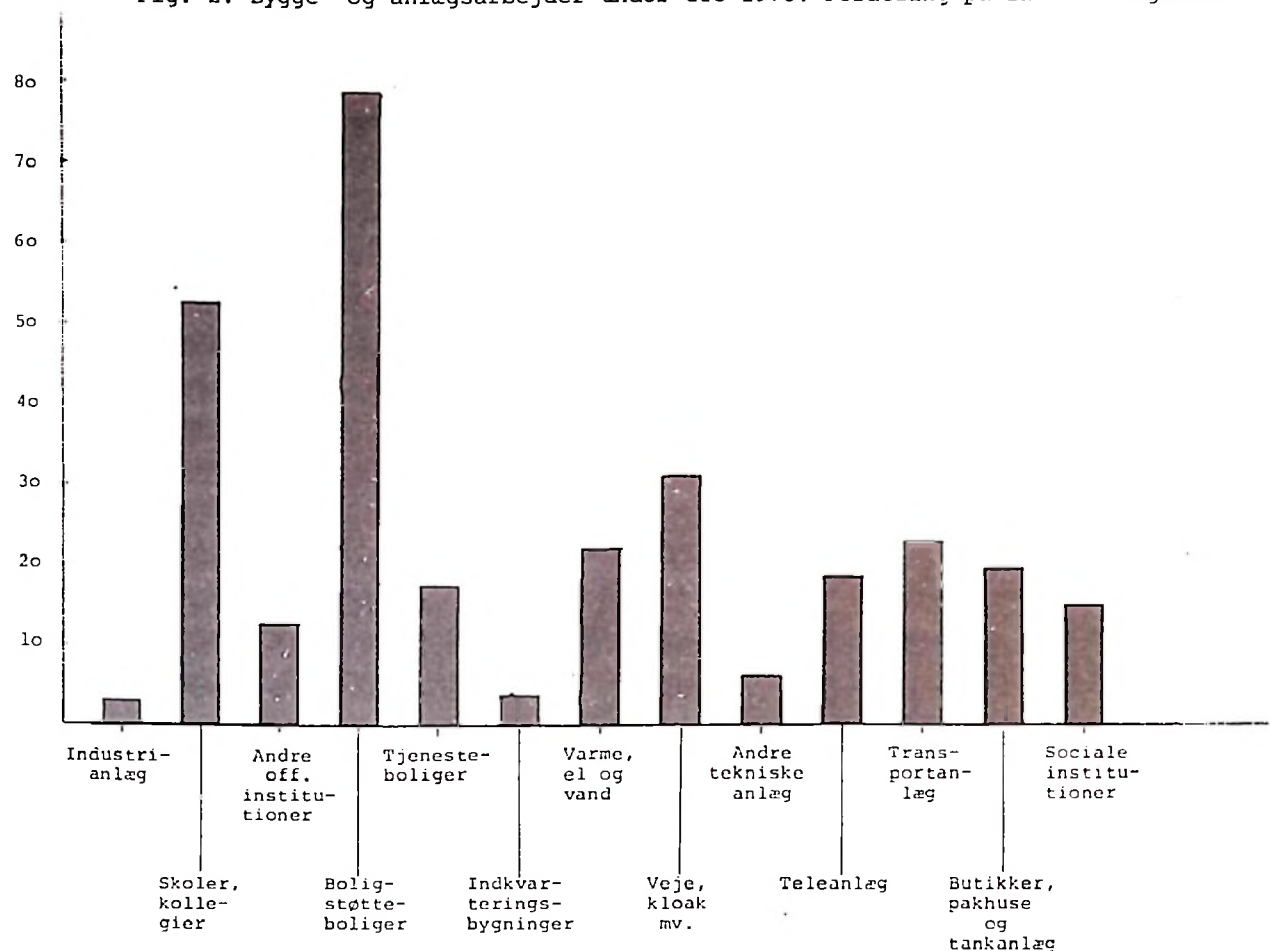
I lighed med, hvad der har været tilfældet i alle de senere år, er en væsentlig andel af de samlede investeringer i 1973 foretaget i de fire kommuner Frederikshåb, Godthåb, Sukkertoppen og Holsteinsborg i det såkaldte åbentvandsområde, jfr. fig. 1. Således er ca. 140 mill. kr. eller omkring 40 pct. af de samlede investeringer foretaget i disse kommuner, hvilket er nogenlunde samme andel som i 1972. I 1973 blev der alene i Godthåb kommune investeret for ca. 70 mill. kr.

Ser man på investeringernes fordeling på formål, jfr. fig. 2 og tabel 23-24, tegnede boligbyggeriet sig i 1973 som i tidligere år for det største beløb - 100-105 mill. kr. - svarende til ca. 30 pct. af de samlede investeringer. Inden for skolevæsenet blev der i 1973 investeret ca. 55 mill. kr., og investeringerne til el-, vej-, vand-, kloak- og varmeanlæg m.v. udgjorde ca. 65 mill. kr. Til fiskerierhverv og fiskefartøjer blev der anvendt knap 40 mill. kr., hovedsagelig hidrørende fra KGHS bevillinger.

Hovedparten af bygge- og anlægsvirksomheden i Grønland forestås af Grønlands tekniske Organisation. Det gælder således nybyggeri for statslige myndigheder og institutioner, byggeri for kommunerne samt boligstøttebyggeri. Medens den øverste ledelse af byggeriet ligger hos GTO, overdrages så stor en andel som muligt både af det forberedende arbejde og af selve entrepriserne til private firmaer. Fordelingen af entrepriserne finder sted efter følgende princip: først overdrages så meget arbejde til de lokale håndværksmestre i Grønland, som de kan overkomme, men under forudsætning af, at de tilbudte priser ikke overstiger et af GTO nærmere fastlagt niveau (kontrolpriser);

mill. kr.

Fig. 2. Bygge- og anlægsarbejder under GTO 1973. Fordeling på investeringsarter.

dernæst tildeles der mest muligt til entreprenørfirmaer i Danmark, der udsender materiel og personel til Grønland, hvorefter GTO udfører resten. De arbejder, som GTO selv udfører, vedrører hovedsagelig elforsyning og tele-væsenet.

Fordelingen mellem private firmaer og GTO af de arbejder, som GTO forestår (målt efter anlægssummer ekskl. maskiner og materiel m.v.) fremgår af nedenstående opstilling.

Bygge- og anlægsarbejdernes fordeling.

	1965	1971	1972	1973
	pct.			
Lokale mestre (væsentligst tilbudsarbejder)	21	46	50	57
Udsendte entreprenører (tilbudsarbejder)	35	41	36	28
Udsendte entreprenører (regningsarbejder)	22	1	3	4
GTO	22	12	11	11
I alt	100	100	100	100

De lokale mestres andel har været stigende gennem 1960'erne og søges fortsat forøget for at fremme beskæftigelsen af grønlandsk arbejdskraft. Med dette formål for øje er man inden for GTO i færd med at udvikle hustyper og byggesystemer af enkel konstruktion, som kan benyttes til flere former for lavt boligbyggeri og mindre institutionsbyggeri.

Ved lov for Grønland om ekspropriation (lov nr. 182 af 26. maj 1972) åbnes der mulighed for - når almenvellet kræver det - at iværksætte ekspropriation af ejendom til en lang række formål, bl.a. anlæg til brug for offentlig administration o.lign., offentlige værker, telekommunikationsanlæg, transportanlæg og havne samt fredningsformål, sanering, byudvikling m.v.

TABELHENVISNING: TABEL 21-24.

6. TEKNISK VIRKSOMHED.

Det grønlandske samfunds betjening med tekniske ydelser varetages ligesom bygge- og anlægsvirksomheden i overvejende grad af Grønlands tekniske Organisation. Således henhører telekommunikationsnettet, byernes elektricitetsforsyning og vandforsyning, de offentlige varmeværker, vedligeholdelsen af havneanlæggene, brandværnet i byerne samt en del af vejnettet og kloaknettet under GTO. Herudover driver GTO en række erhvervsprægede aktiviteter, der omtales under afsnit 8.

Til udførelse af GTOs mangesidede opgaver i Grønland er der ansat 5 distriktsingeniører, der er placeret i byerne Julianehåb, Godthåb, Holsteinsborg, Egedesminde og Jakobshavn. I disse 5 byer samt Frederikshåb og Sukkertoppen er der desuden placeret en anlægsingeniør og en by-ingeniør. Der er ansat byggeledere i alle større byer, der ikke er hjemsted for en distriktsingeniør. I de fleste grønlandske byer findes en telegrafbestyrer og en elværksbestyrer, sidstnævnte forestår tillige vandtjenesten.

Som følge af landets udstrækning og de vanskelige samfærdselsforhold er *televæsenet* en betydningsfuld gren af den tekniske tjeneste i Grønland og er organiseret som en særlig afdeling under GTO.

Teletrafikken omfattet telegram-, telefon-, telex- og radiotelefontrafik (tabel 25-26). Telegrafforbindelserne byerne imellem er i de senere år i vid udstrækning omlagt til fjernskriverdrift, og inden for lokalområderne, d.v.s. mellem byer og bygder, erstattes telegramtrafikken i stigende omfang af VHF-telefonforbindelser.

I december 1973 har det via det UHF-kommunikationssystem, som er under opbygning på vestkysten, været muligt at etablere telefontrafik i begrænset omfang mellem byerne fra Sukkertoppen i nord til Julianehåb i syd. Der er tale om et UHF-system for fjernskrivning, telefonering og radiofoni, som inden udgangen af 1970'erne skal dække vestkysten fra Nanortalik til Diskobugten. Det vil være teknisk muligt at udbygge systemet således, at det også vil kunne benyttes til TV-transmission.

Udbygningen af de offentlige telefonanlæg i byerne er fortsat, og der er påbegyndt montering af mellembys centraler i Godthåb og Julianehåb. I 1973

er der åbnet telefoncentraler i Nanortalik og Christianshåb, således at der ved udgangen af 1973 var i alt 17 offentlige telefoncentraler i drift med et samlet abonnenttal på 3.420 (tabel 26).

Der er telefonforbindelse mellem Grønland og omverdenen via HF-telefonforbindelsen Godthåb-København, og i 1973 er der etableret en alternativ telefoneringsmulighed, idet foreløbig én telefonkanal i ICECAN-kablet er fremført fra kabelterminalen i Frederiksdal til Godthåb.

Foruden de ovennævnte funktioner varetager telestationerne i Grønland overvågning af den interne flytrafik, kontrol med skibsfarten samt udsendelse af ismeldinger og vejrobservationer m.v. Den tekniske drift og vedligeholdelse af Grønlands Radios radiofonistationer i Godthåb, Godhavn, Frederikshåb og Simiutaq ved Julianehåb forestås også af televæsenet.

Forsyningen med *elektricitet* til offentlige formål og private boliger, virksomheder etc. varetages af statsdrevne el-værker i 16 byer. I Kangâtsiaq by samt en række bygder findes mindre anlæg, der forsyner forskellige statslige institutioner, hvorimod der hidtil ikke har været etableret statslig forsyning til private i bygderne. El-anlægget i bygden Kangâmiut, der drives af Sukkertoppen kommune, forsyner både offentlige og private forbrugere. Udover de allerede nævnte el-værker findes der statsdrevne værker ved radio- og telestationer, ved flyvepladsen Narssarssuaq og i Færingehavn. I Ivigtut er el-værket privat. El-værket i Qutdligssat blev nedlagt i 1972 i forbindelse med byens fraflytning.

Den samlede el-produktion i Grønland var i 1972 ca. 98,9 mill. kWh. (tabel 27). Der foretages forsat udbygning af el-værkerne, således er el-værkerne i Julianehåb, Jakobshavn og Angmagssalik blevet udvidet i 1973.

Vandforsyningen sker dels gennem helårsvandledninger, dels gennem sommerledninger. Herudover distribueres vand ved hjælp af tankbiler, enten direkte til forbrugerne eller til beholderhuse, hvorfra forbrugerne selv henter vandet. Vandledningsnettet havde i 1973 en samlet længde på ca. 43 km. Vandværkernes produktion var på ca. 3,2 mill m³, hvoraf 31 pct. leveredes til industrianlæg (tabel 30). Med vandtankbiler distribueredes ca. 200.000 m³.

I 1973 fuldførtes opførelsen af vandværk og vandindvindingsanlæg i Nanortalik og af et vandværk i Umanak. Endvidere begyndtes opførelsen af et nyt vandværk i Jakobshavn. Dette vandværk, der bliver det hidtil største i Grønland, opføres med henblik på en bedre udnyttelse af det store rejefelt, der er konstateret i nærheden af byen.

Der er i øvrigt foretaget udvidelser af vandledningsnettene i samtlige større byer, bl.a. med henblik på at etablere centrale tapsteder i spredte bebyggelser.

Offentlige *varmeværker* fandtes i 1973 i Julianehåb, Frederikshåb, Godthåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg og Thule. Produktionen fra disse værker var på ca. 66.000 Gcal. Varmeværkerne leverer fjernvarme til boliger og institutioner. Udbygningen af ledningsnettene i Godthåb og Holsteinsborg blev fortsat.

De under staten hørende *veje* havde i 1973 et samlet areal på ca. 550.000 m² og en udstrækning på 160-165 km. Vejbyggeriet har været af voksende omfang i de senere år som led i byggemodningen af nye boligområder, især ved de større byer. I Sukkertoppen er der således ført en vej tunnel ud til det såkaldte Ivigssuit-forland, og i Godthåb er Nugssuaq-tunnelen, der åbner muligheder for nye byområder på Malenelandet, færdiggjort. Endvidere kan nævnes, at de i Godthåb i 1971 påbegyndte udsprængnings- og opfyldningsarbejder med henblik på etablering af erhvervsarealer i Nordhavn er blevet fortsat, samt at opfyldningsarbejderne af en indervig (Kugtortoq) ved Sukkertoppen er blevet videreført.

Kloak- og dræningsanlæggene havde i 1973 en samlet udstrækning på ca. 60 km. Også disse anlæg udbygges stadig.

Brandkorpse i byerne, der som nævnt henhører direkte under GTO, er baseret på frivilligt mandskab, der aflønnes på timebasis.

Bybrandkorps findes i alle byer undtagen Ivigtut, Kangâtsiaq og Scoresby-sund. Brandkorps og -materiel i bygderne står under tilsyn af GTO. Bybrandkorpse havde i 1973 ca. 185 udrykninger til brand og redning. Af i alt 182 registrerede brande i Grønland kan de 19 karakteriseres som større brande. 12 personer, heraf 8 børn omkom ved brand i 1973 (tabel 31).

I 1973 er der i Godhavn og Sukkertoppen foretaget udvidelser af de eksisterende brandstationer.

Udbygningen af *havneanlæggene* er blevet fortsat i flere af de større byer. Således er etableringen af atlantkaj i Narssaq, forlængelsen af atlantkajen i Egedesminde og etableringen af en liggekaj i Jakobshavn næsten afsluttet. Arbejdet på atlantkajforlængelserne i Sukkertoppen og Christianshåb samt arbejdet på industripiieren i Holsteinsborg er afsluttet. Endvidere er der udført havnearbejder i Godthåb og Frederikshåb, og i Sydprøven i Nanortalik kommune er den eksisterende fiskerikaj forlænget.

TABELHENVISNING: TABEL 25-31.

7. TRAFIK.

Godstrafikken mellem Grønland og omverdenen foregår for hovedpartens vedkommende via Danmark, dels på statens egne skibe, dels med skibe, der af Den kgl. grønlandske Handel chartres fra private rederier. Det tilstræbes, at trafikken mellem Danmark og de grønlandske byer mere og mere får karakter af "linietrafik". Direkte skibsfart mellem Grønland og udlandet finder sted med varer som olie, kul og salt til Grønland og fiskeprodukter fra Grønland. Olietilførslerne transporteres af Det grønlandske Olieaktieselskab, og en del af eksporten af frysefisk transporteres af andre private rederier direkte til USA.

KGHs besejling af Grønland er baseret på et princip om ens fragtarter til alle områder uanset omkostningerne; dette princip er igen en forudsætning for, at KGH kan holde ens varepriser i sine butikker overalt i Grønland. Da det tilstræbes, at atlanttrafikken økonomisk skal hvile i sig selv (bortset fra besejlingen af Nord- og Østgrønland), medfører princippet om ensartede fragtrater, at ratørerne på de lettilgængelige havne, særlig åbentvandsområdet, ligger væsentligt over omkostningerne på disse ruter, isoleret betragtet. Tilskyndet heraf er der i enkelte tilfælde gennemført privat besejling, særlig til Godthåb. Ved lov nr. 324 af 13. juni 1973 om søtransport af gods til Grønland blev der givet Den kgl. grønlandske Handel eneret på søtransport af gods til Grønland. Ministeriet for Grønland kan dog udstede tilladelse hertil til andre. Således har et færøsk selskab fået tilladelse til at udføre godstransporter til Færingehavn i 1973 og 1974.

Den i 1972 indledte udflytning af KGHs besejlingsafdeling fra København til Ålborg er nu fuldt gennemført og indebærer, at hele godstrafikken mellem Danmark og Grønland finder sted via Ålborg.

Passagertrafikken mellem Grønland og Danmark foregår i overvejende grad ad luftvejen. SAS udfører til dette formål fast rutetrafik mellem Kastrup og Søndre Strømfjord. I sommermånederne beflyver SAS i samarbejde med Icelandair tillige ruten Kastrup-Reykjavik-Narssarssuaq. I forbindelse med lufthavnsbygningen i Søndre Strømfjord findes en betydelig transit-hotelvirkksomhed, der drives af KGH. I Narssarssuaq findes ligeledes et hotel, der indtil udgangen af 1973 har sorteret under Ministeriet for Grønland, men derefter er bortforpagtet til Arctic Hotel Corporation.

Befordringen af gods mellem de grønlandske byer indbyrdes og mellem byer og bygder varetages hovedsagelig af KGHs skibe og mindre fartøjer. Fordelingen af olie fra Det grønlandske Olieaktieselskabs centrallager i Færingehavn til byer med tankanlæg foretages dog af selskabet selv. Godstransporter til Nord- og Østgrønland finder i begrænset omfang sted ad luftvejen.

Passagertrafikken inden for Grønland finder sted dels med KGHs skibe, dels med helikopter eller flyvemaskine. Flyvningen varetages af Grønlandsfly A/S, der ved udgangen af 1973 rådede over 6 helikoptere og 2 DC-6 fly. Med etableringen af en heliport i Angmagssalik i 1973 har alle de grønlandske byer heliporte, med undtagelse af Thule, Scoresbysund og Kangâtsiaq. Herudover anvendes flyvepladserne Thule, Kulusuk ved Angmagssalik, Mesters Vig på den nordlige del af østkysten samt Narssarssuaq i den interne passagerflyvning.

Den 25. oktober 1973 forulykkede en af Grønlandsflys helikoptere tæt ved Buksefjordens udmunding mellem Godthåb og Færingehavn. 15 mennesker omkom ved ulykken. Herudover er 1 helikopter totalforlist og 1 helikopter havareret i 1973, dog uden alvorlig personskade.

Grønlands postvæsen sorterer under KGH. Det drives efter samme principper som postvæsenet i Danmark, og brevposttaksterne er de samme som i Danmark. Antallet af brevforsendelser internt i Grønland er for 1972 opgjort til ca. 681.000 breve. Mellem Grønland og Danmark befordredes 3,2 mill. brevforsendelser i 1972 (tabel 32).

Teletrafikken er omtalt under afsnit 6.

I 1972 blev der transporteret ca. 16.600 passagerer fra Danmark til Grønland, heraf 15.900 med fly. Antallet af passagerer i den modsatte retning var lidt mindre. Langs Grønlands vestkyst var passagertallet 35.800 med

Godstransport med KGH-skibe 1972.

Ind- og udskibningssted	Til Grønland			Fra Grønland			
	Styk-gods	Olie og kul	I alt	Styk-gods og fryse-last	Salt-fisk	Kryo-lit	I alt
	1000 tons						
Vestgrønland	94,4	4,4	98,8	14,6	1,2	61,5	77,3
Nordgrønland	1,7	-	1,7	0,9	-	-	0,9
Østgrønland	6,4	1,9	8,3	0,6	-	-	0,6
I alt 1972	102,5	6,3	108,8	16,1	1,2	61,5	78,8
1971	108,5	13,8	122,3 ¹⁾	16,4	0,7	43,4	60,5

1) Ekskl. 4.100 tons salt fra Spanien der er udskibet i Færingehavn.

skib, i 1970 og 1971 var passagertallet henholdsvis 37.400 og 36.000. Antallet af flypassagerer mellem de grønlandske byer opgøres ikke på tilsvarende måde. (Tabel 33-34).

Godstransporten til og fra Grønland med KGHs skibe vises i ovenstående oversigt, jfr. tabel 35. Fremgangen fra 1971 til 1972 i godsmængderne fra Grønland stammer hovedsagelig fra større transporter af kryolit. Udover godstransporterne med KGH-skibe har Det grønlandske Olieaktieselskab tilført ca. 151.000 tons olie til Grønland i 1972 og 143.000 tons i 1971. Med private skibe er der i 1972 eksporteret ca. 3.900 tons frysefisk fra Grønland mod 3.100 tons i 1971.

Godstransporterne mellem grønlandske byer indbyrdes havde i 1972 omfang af 132.700 tons, heraf 117.800 tons olie, der hovedsagelig blev fordelt af Det grønlandske Olieaktieselskab.

Antallet af biler i Grønland (inkl. lastbiler, brandbiler o.lign.) fremgår af nedenstående oversigt, se også tabel 38.

Antal automobiler i Grønland.

Pr. 31. dec.	1970	1971	1972
Automobiler i alt	1.743	1.736	1.793
Heraf: offentlige	454	536	534
private	1.289	1.200	1.259

TABELHENVISNING: TABEL 32-38.

8. ERHVERV.

Erhvervslivet i Grønland er på de fleste områder præget af offentlig virksomhed i højere grad, end det er tilfældet i Danmark. Siden 1950'erne er der dog en stadig voksende privat aktivitet i Grønland. Med det formål at få en samlet talmæssig oversigt over denne private aktivitet blev der i sommeren 1970 af Danmarks Statistik gennemført en erhvervstælling i Grønland, omfattende alle private og offentlige erhvervsvirksomheder. Fiskere, fange-

Private virksomheder ved erhvervstællingen 1. juli 1970.

	Virksomhedens art				Virksomheder i alt	Personel		Omsætning ²⁾ 1969 ²⁾
	Minedrift fremstill. virks.	Bygge- og anlægsvirks. ¹⁾	Handel og omsætning	Transp. og servicevirks.		I alt	Pers. pr. virks.	
Antal								mill. kr.
<i>Antal virksomheder</i>								
<i>Enkeltmandsvirksomh. m.v.</i>								
Ejer(e) født i Grønland	30	81	74	91	276	797	2,9	40,0
Ejer(e) født uden for Grl.	36	192	62	111	401	2.766	6,9	211,0
Aktieselskaber	10	3	15	6	34	869	25,6	125,5
Øvrige ejerforhold	4	-	12	23	39	290	7,4	26,3
I alt	80	276	163	231	750	4.722	6,3	402,8
<i>Antal personer</i>								
Født i Grl.	685	1.020	505	680	2.890	2.890	3,9	-
Født u.f. Grl.	292	904	248	388	1.832	1.832	2,4	-
Samlet personel	977	1.924	753	1.068	4.722	4.722	6,3	-
mill. kr.								
Omsætning 1969 ²⁾	79,8	110,3	145,5	67,2	402,8	.	.	402,8

1) Ekskl. 21 udsendte virksomheder med 707 beskæftigede.

2) Tallene for omsætning omfatter kun 621 virksomheder.

re og fåreavlere indgik dog ikke i tællingen, der heller ikke omfattede administration, sundhedsvæsen, skolevæsen o.lign. offentlig virksomhed. Tællingens resultater er offentliggjort af Danmarks Statistik i Statistiske Efterretninger 1972, nr. 2. Ud fra tællingen er opgjort antallet af virksomheder inden for hver branche, virksomhedernes omsætning, antallet af beskæftigede på tællingstidspunktet (1. juli 1970) og den udbetalte lønsum. Tallene for omsætning og lønsum dækker året 1969, men da en del virksomheder, særlig de mindre, fører et meget summarisk regnskab, ligesom en betydelig del (29 pct.) af de virksomheder, der indgik i tællingen, først var oprettet i løbet af 1969 eller i 1970, er oplysningerne om omsætning og lønsum behæftet med en vis usikkerhed. Hertil kommer, at virksomheder, der var i drift i 1969, men var nedlagt inden tællingstidspunktet, selvsagt ikke indgår i opgørelserne.

I tabellerne 52-55 er vist nogle hovedtal for antallet af virksomheder inden for hver enkelt branche, personellets størrelse, herunder antallet af personer født i Grønland, virksomhedernes geografiske placering og ejerforhold samt personellets fordeling på fag.

Ved vurderingen af personellets størrelse må det tages i betragtning, at erhvervstællingen fandt sted i højsæsonen, ligesom indehavere og deres eventuelle medhjælpende ægtefæller indgår i tallene. I tallene for KGHs og GTOs personel indgår ca. 1.000 ansatte, der var beskæftiget ved opgaver, som ikke kan betegnes som egentlig erhvervsmæssig virksomhed (post og televæsen, el- og varmeværker m.v.).

Nogle af erhvervstællingens hovedresultater er vist i ovenstående oversigt.. Endvidere refereres en del af resultaterne i de flg. afsnit om de enkelte erhverv.

Der afholdes en ny erhvervstælling i sommeren 1974.

TABELHENVISNING: TABEL 52-55.

A. FISKERI.

Fiskeriet er Grønlands hovederhverv og beskæftiger ca. 3.000 personer. Hertil kommer de beskæftigede ved fiskeriforarbejdningsvirksomhederne - skønsmæssigt 1.500 - 1.800 personer. Medregnes familiemedlemmer, er 14.000 - 15.000 mennesker, eller mere end en trediedel af den grønlandske befolkning direkte økonomisk afhængig af fiskeriet.

De dårlige klimatiske forhold i de grønlandske farvande fortsatte i 1972 og 1973, ligesom fiskeforekomsterne ved kysterne synes at være ringere end i tidligere år. Derimod har afsætningsforholdene udvist en fortsat bedring. For torsk fortsatte den i 1970 indtrådte stigning i efterspørgslen, hvilket medførte stærkt stigende priser, såvel for saltfisken som for de frosne torskeprodukter. For de øvrige produkter har den prismæssige udvikling ligeledes været tilfredsstillende.

Den samlede indhandling af fisk og rejer m.v. til Den kgl. grønlandske Handels anlæg og til private industri anlæg i Grønland er for 1972 opgjort til 41.900 tons (omregnet til hel fisk) mod ca. 37.900 tons i 1971 (tabel 39). For 1973 skønnes den samlede indhandling at andrage ca. 42.500 tons hel fisk.

De forannævnte tal omfatter kun indhandlingen til produktionsvirksomheder i Grønland, hvorimod mængden af den fisk, der afsættes direkte til forbrug eller anvendes i fiskernes egen husholdning ikke kan opgøres. Det betydelige fiskeri, der udføres af udenlandske fiskere på bankerne vest for Grønland, indgår selvsagt heller ikke i opgørelsen. Dette fiskeri er i de seneste år gået stærkt tilbage.

Tilførslerne af torsk, der er hovedgrundlaget for produktionen i åbentvandsområdet, udgjorde i 1972 for hele Grønland 23.700 tons (hel fisk) mod 20.000 tons i 1971, svarende til en stigning på 18,6 pct., men i 1973 faldt indhandlingen igen til ca. 20.000 tons.

Af de øvrige fiskeprodukter er skællaks og rejer de vigtigste. Indhandlingen af skællaks i 1972 holdt sig nogenlunde på samme niveau som de foregående år, men rejeindhandlingen faldt til ca. 7.500 tons, jfr. i øvrigt nedenstående oversigt samt tabel 39 og 40.

Medens torsk til stadighed tegner sig for langt den største indhandlingsmængde, varierer dens placering efter værdi noget fra år til år. Således indtog torsken i 1972 værdimæssigt førstepladsen, medens den i 1973 ifølge de foreløbige opgørelser blev overgået af indhandlingsværdien af laks.

Indhandling af fisk og rejer til KGH og til private virksomheder.

Hel fisk	1971		1972 ¹⁾		1973 ²⁾	
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.
Samlet indhandling	37.893	45.076	41.922	50.374	42.500	63.000
heraf torsk	19.964	11.313	23.681	17.908	20.000	18.000
rejer	8.941	15.430	7.493	12.664	8.000	15.000
skællaks	1.459	15.549	1.320	14.872	1.500	20.000

1) Reviderede tal.

2) Foreløbige tal.

De internationale forhandlinger om laksefiskeriet i Nordvestatlanten resulterede i juni 1970 i en aftale, der i 1972 afløstes af en overenskomst, der for Danmark betyder, at det grønlandske laksefiskeri højst må udgøre ca. 1.100 tons hel fisk om året, og at det fra 1976 kun må udøves inden for 12-milegrænsen. Det danske og færøske laksefiskeri ved Grønland skal nedtrappes i årene 1972-75 og helt ophøre fra 1976.

Også i 1972 og 1973 steg det økonomiske udbytte af fiskeriet. KGHs indhandlingspriser fastsættes hvert år (med virkning fra 1. april) efter forhandlinger mellem KNAPP (Sammenslutningen af fiskere og fangere i Grønland) og KGH. Hovedresultatet af forhandlingerne i 1972 blev en gennemsnitlig forhøjelse af torskepriserne med 30 pct., heri indbefattet, at torskepriserne ved bygderne blev forhøjet til bypriser, minus 15 øre pr. kg for transportomkostninger. Det samlede resultat af forhandlingerne blev prisforhøjelser, som baseret på indhandlingen i 1971 betød en merindtægt for fiskeriet på ca. 2,7 mill. kr. Hovedresultatet af forhandlingerne i 1973 blev en forhøjelse af sommerprisen på torsk på 25 øre, en forhøjelse af rejepriserne i Diskobugten, så de svarer til priserne i åbentvandsområdet, og en forhøjelse af priserne på hellefisk.

KGH og de private fiskeindustrier udbetalte tilsammen i 1972 ca. 50 mill. kr. til fiskerne mod ca. 45 mill. kr. i 1971, og i 1973 ca. 63 mill. kr.

Værdien af eksporten af fiskeprodukter fra Grønland til det øvrige Danmark og udlandet androg i 1972 ca. 135 mill. kr. mod ca. 118 mill. kr. i 1971. Eksporten fordeler sig som vist i nedenstående oversigter samt tabel 60.

Af de frosne torskefileter går langt hovedparten til USA. Saltfisken går først og fremmest til Sydeuropa. Frosne laks og rejer sælges hovedsageligt til det øvrige Danmark, idet dog en del videreeksporteres.

Af den samlede fiskerflåde var i 1972 248 både over 5 BRT. Af disse var 18 både mellem 25 og 50 BRT og 16 over 50 BRT. (Tabel 42).

Salg af fisk og fiskeprodukter uden for Grønland fordelt på varegrupper.

	1971		1972	
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.
Torskefilet, frossen	5.769	36.348	6.926	45.738
Saltet fisk (hovedsagelig torsk)	954	2.147	2.268	11.447
Laks, frosset	1.741	24.074	1.301	22.083
Fiskekonserves, (hovedsagelig konserverede og frosne rejer)	2.087	51.539	2.349	48.821
Andre	666	3.575	1.218	6.760
I alt	11.217	117.683	14.062	134.849

Salg af fiskeprodukter uden for Grønland fordelt på lande.

	1971		1972	
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.
U.S.A.	4.993	31.490	6.193	40.325
Grækenland	-	-	1.222	6.799
Spanien	-	-	304	1.986
Storbritannien	178	2.208	201	1.757
Tjekkoslaviet	-	-	166	730
Norge	-	-	3	18
Øvrige Danmark	6.046	83.985	5.973	83.234
I alt	11.217	117.683	14.062	134.849

I 1972 indsattes trawleren "Erik Egede", og i 1973 indsattes trawlerne "Sisimiut", "Carl Egede" og "Elias Kleist". Der deltager således nu tre trawlere i fiskeriet til Godthåb, to trawlere i fiskeriet til Frederikshåb, en trawler i fiskeriet til Sukkertoppen og en trawler i fiskeriet til Holsteinsborg, i alt 7 trawlere.

Med hensyn til trawlernes betydning kan det oplyses, at deres samlede indhandling i 1972 androg 10.882 tons hel fisk, heraf torsk 8.757 tons, d.v.s. 37 pct. af den samlede torskeindhandling.

Undersøgelsen af fiskeforekomster, temperaturforhold m.v. i de grønlandske farvande forestås af Grønlands Fiskeriundersøgelser, hvis virksomhed omtales under afsnit 19. Det praktiske forsøgsfiskeri udføres af KGH i samråd med Grønlands Fiskeriundersøgelser og lokale fiskeriorganisationer.

Af industrianlæggene til forædling af fiskeri- og fangstprodukter er 14 privatejede (heraf 2 fryseskibe). KGH har siden 1971 lejet Frederikshåb Shrimp Ltd's anlæg i Frederikshåb. Staten ejer ca. 60 anlæg, hvor der forarbejdes fiskeriprodukter, heraf 9 egentlige fabriksanlæg. De øvrige anlæg er hovedsagelig mindre salterier. Herudover findes ca. 30 statslige anlæg, der hovedsagelig modtager fangstprodukter (tabel 43). I 1973 er der i forbindelse med det statslige industrianlæg i Frederikshåb etableret et fiskemelsanlæg, og i Christianshåb er der indrettet et nyt råvarelager.

De produkter, der forarbejdes på KGHs anlæg, overføres til Den grønlandske Salgsorganisation til priser, der dækker alle påløbne omkostninger. Salgsorganisationens totale salg beløber sig i 1972 til 131,8 mill. kr. hvoraf

117,3 mill. kr. vedrørte fisk og rejer. I 1971 var de tilsvarende tal 93,9 mill. kr. og 83,6 mill. kr. (tabel 48). Der konstateredes i 1972 et underskud på 24,1 mill. kr., der overføres til Den grønlandske Konjunkturudligningsfond. I 1973 anslås salgsindtægterne til 130 mill. kr. og underskuddet til 28,5 mill. kr.

TABELHENVISNING: TABEL 39-44, 47-49, 60.

B. FANGST.

Fangererhvervet beskæftiger i alt ca. 1.000 aktive fangere og danner det væsentligste økonomiske grundlag for omkring 4.000 personer. Erhvervet udøves i hele Grønland, men de vigtigste områder for indhandling af fangstprodukter i 1972 var Scoresbysund, Angmagssalik, Upernavik og Thule kommuner i den nævnte rækkefølge. De tegnede sig i 1972 for 2/3 af den samlede indhandlingsværdi mod ca. halvdelen i 1971.

Det vigtigste fangstdyr er sælen (især netsiden), men også hvaler, isbjørne, ræve, vildrener og fuglevildt gøres til genstand for jagt.

Fangererhvervets indtægter ved salg til Den kgl. grønlandske Handel var nogenlunde uændrede i 1972 i forhold til 1971 (ca. 4,4 mill. kr.), men dette skyldes udelukkende de større bonusudbetalinger (se herom senere i afsnittet). Indhandlingen til private virksomheder (især rensdyrkød) gik tilbage fra 1,3 til 0,4 mill. kr. Det bemærkes, at det kraftige fald i den samlede indhandlingsværdi ikke har berørt de ovenfor nævnte fire typiske fangerdistrikter, idet værdien af deres indhandling er steget både i absolutte tal og relativt. Derimod er Holsteinsborg gået stærkt tilbage fra 1971 til 1972, hvilket udelukkende skyldes et stærkt fald i indhandlingen af rensdyrkød. (Tabel 46-47).

Antallet af indhandlede sælskind gik stærkt tilbage, medens indhandlingen af ræveskind, isbjørneskind og alke steg lidt fra 1971 til 1972. Indhandlingen af renskind, hvalkød og rensdyrkød var faldende (jfr. nedenstående oversigt samt tabel 45).

En opgørelse over fangstresultaterne i årene 1965-69 findes i tabel 50.

Når skindene indhandles til KGH, afregnes de i første omgang med et á conto beløb, indtil skindenes endelige salgsværdi er kendt, d.v.s. når de er solgt på auktioner, der finder sted i København. Hvis priserne her berettiger til det, udbetales der efterfølgende en bonus til hver enkelt fanger. Bonus kommer i reglen først til udbetaling et års tid efter, at skindet er indleveret til KGH. De beløb, der i nedenstående tabel er anført som udbetalt bonus, vedrører således i hovedsagen skind, der er indhandlet i det foregående år. De udbetalte beløb og antallet af indhandlede skind i et bestemt år kan derfor ikke umiddelbart sammenholdes. Beløbene udtrykker alene de

KGHs og private virksomheders køb af fangstprodukter.

	1969		1970		1971		1972	
	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.
<i>KGH</i>								
Sælskind	43.159	2.542	52.400	3.296	48.544	3.534	40.759	1.972
Ræveskind	2.038	103	2.000	103	1.958	107	2.171	117
Isbjørneskind	85	96	83	92	83	104	113	146
Andre fangstprodukter	.	271	.	490	.	311	.	452
	.	3.012	.	3.981	.	4.056	.	2.687
Udbetalt bonus	.	1.656	.	1.433	.	352	.	1.682
I alt udbetalt fra KGH	.	4.668	.	5.414	.	4.408	.	4.369
<i>Private virksomheder</i>	...	309	...	1.116	...	1.330	...	442
I alt udbetalt	.	4.977	.	6.530	.	5.738	.	4.811

pengeindkomster - hidrørende fra fangstprodukter afsat til KGH - som befolkningen har haft til rådighed i de pågældende år.

En del af fangstudbyttet anvendes i erhververnes egen husholdning eller om sættes under mere uorganiserede former. For sælfangstens vedkommende drejer det sig om skønsmæssigt 1/4-1/3 af skindene og størstedelen af kødet. Der foreligger ikke talmæssige oplysninger om den økonomiske betydning af denne virksomhed.

Omsætningen ved KGHs skindauktioner.

	1969		1970		1971		1972		1973	
	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.	An-tal	1000 kr.
Sælskind	32.697	4.715	35.720	5.059	52.321	5.611	69.369	8.943	33.832	5.680
Ræveskind	2.119	141	1.929	155	1.668	169	2.327	335	2.360	482
Isbjørneskind	90	180	81	153	76	304	111	702	65	530
I alt		5.036		5.367		6.084		9.980		6.692

Ved KGHs auktioner i 1973 fortsatte den opadgående tendens i priserne, som har rådet i de seneste år. Den gennemsnitlige pris for sælskind lå således i 1973 30 pct. over gennemsnitsprisen i 1972. Skind af hvidræve blev solgt til en pris der lå 60 pct. over 1972-prisen, og prisen på blåræveskind lå gennemsnitligt 35 pct. over prisen i 1972. Isbjørneskind blev solgt til en gennemsnitspris af 8.150 kr. i 1973 mod 6.300 kr. i 1972.

Det bemærkes, at en del skind, der når frem til auktion i et bestemt år, hidrører fra dyr fanget i det foregående kalenderår.

Salget af andre fangstprodukter uden for Grønland samt KGHS salg af fangstprodukter i Grønland er belyst i tabellerne 48 og 49.

TABELHENVISNING: TABEL 45-50.

C. FÅREAVL OG RENS DYRAVL.

Der findes i Grønland ca. 150 selvstændige *fåreavlere*, hvoraf omkring 100 har fåreavl som hovederhverv. Medregnes de 50-100 medhjælpere, samt deres og de selvstændiges familier, kan det anslås, at i alt mellem 500 og 1000 personer er direkte økonomisk afhængige af erhvervet.

Fåreavl drives kun i den sydlige del af Grønland, hovedsagelig i Nanortalik, Julianehåb og Narssaq kommuner (tabel 51).

I Uperniviarssuk ved Julianehåb driver et andelsselskab bestående af fåreavlere en landbrugsstation. Der er til stationen knyttet en landbrugskonsulent og en regnskabskonsulent samt en deltidsansat dyrlæge, som alle står til rådighed for fåreavlerne. Der ydes tilskud til deres aflønning i henhold til erhvervsstøtteloven.

KGHS fabriksanlæg i Narssaq er indrettet således, at der kan modtages får og lam til slagtning. Hovedparten af slagtedyrene leveres til fabrikken.

Ved udgangen af 1972 fandtes der ca. 21.000 får mod 34.500 året før. Vinteren 1972/73 var i modsætning til den foregående vinter gunstig, idet man trods megen sne undgik islæg. Derved kunne de fleste fåreavlere udnytte fjeldet hele vinteren og således spare en del af de hjemkøbte foderbeholdninger.

Der blev i 1972 leveret ca. 7.900 får og lam til slagtning på KGHS fabrik og i 1973 ca. 11.800. I 1971 leveredes ca. 17.300 får og lam. Det lave antal slagtninger i 1972 skyldtes de vanskelige klimatiske forhold, der medførte, at der blev tillagt færre lam end i de foregående år. Dette er også grunden til, at antallet af hjemmeslagtninger, der i en række år har været stigende og i 1971 androg omkring 6000 dyr, i 1972 blev væsentligt lavere. Det må antages, at mange skind sælges privat. KGH har i 1972 udbetalt ca. 1 mill. kr. til fåreavlerne for leverede slagtedy, skind og uld, heraf ca. 0,8 mill. kr. for kød alene.

KGHS køb af fåreavlsprodukter (kød, skind og uld).

1000 kr.	1970	1971	1972
Udbetalte beløb	1.295	1.730	995

Den kgl. grønlandske Handel solgte i 1972 fåreavlsprodukter for 2,2 mill. kr. uden for Grønland og for 0,7 mill. kr. i Grønland (tabel 48 og 49).

Ved Godthåbsfjorden findes en bestand af *tamrener*, der ved udgangen af 1973 var på ca. 800 dyr. Dyrene tilhører dels en privat renavler, dels den af KGH drevne renavlsstation i Itivnera. I 1973 blev der forsøgsvis indledt tamrenavl i Julianehåb-området.

Slagtingerne og salget forestås af KGH. Antallet af slagtinger androg i 1973 ca. 900 stk. ved renavlsstationen, medens den planlagte slagting hos den private renavler måtte aflyses.

Den kgl. grønlandske Handel solgte i 1972 rensdyrprodukter for 1,8 mill. kr. uden for Grønland.

Jagten på vildrener er omtalt ovenfor under afsnittet om fangst.

TABELHENVISNING: TABEL 48-49,51.

D. HANDEL OG SERVICEERHVERV M.V.

Det er gennem lovgivningen pålagt Den kgl. grønlandske Handel at sikre Grønlands forsyning med forbrugsvarer og erhvervsredskaber. Denne forpligtelse realiseres gennem et net af butikker og lagre. Der holdes ensartede priser på de enkelte varer over hele Grønland, og som følge heraf ydes der stats-tilskud til transportomkostningerne ved forsyningen af bygderne. Herudover nedbringes priserne på visse nødvendighedsvarer, f.eks. brød, frugt og grøntsager, brændsel samt erhvervsredskaber ved tilskud fra staten. Der er endvidere i 1973 for første gang ydet et generelt driftstilskud til KGHs forsyningstjeneste, som dog skal aftrappes over 4-5 år. Endelig ydes der i 1973-75 særlige tilskud til nedbringelse af prisen på smør, ost, rugmel og hvedemel.

Tilskuddet til nedbringelse af priserne på nødvendighedsvarer var i 1972 på 12,0 mill. kr. I dette tal indgår der et årligt tilskud på 100-200.000 kr. til private bagermestres fremstilling af rugbrød. Herudover er der i 1972 ydet 3,5 mill. kr. som tilskud til bygdeforsyningen. Det generelle driftstilskud til forsyningstjenesten androg i 1973 3,4 mill. kr. Det skal nedtrappes de følgende år med 0,9 mill. kr. pr. år. Det særlige tilskud til smør, ost og mel beløb sig i 1973 til ca. 1,3 mill. kr.

Værdien af KGHs samlede salg var i 1972 309 mill. kr., hvoraf 205 mill. kr. var detailsalg. I 1971 var det samlede salg 278 mill. kr., heraf 193 mill. kr. detailsalg (tabel 56).

Fra begyndelsen af 1960'erne er der vokset et stort antal private butikker og mere specialiserede forretninger frem, ligesom der i adskillige byer er

dannet brugsforeninger. Ved erhvervstællingen 1. juli 1970 var der i alt 154 private detailforretninger, hvoraf 5 brugsforeninger. Den samlede omsætning i 1969 (for 134 private detailforretninger) blev ved tællingen opgjort til 116 mill. kr., heraf havde 4 brugsforeninger en omsætning på 16,5 mill. kr. Da det totale salg må antages at ligge betydeligt højere, kan det anslås, at de private forretninger inkl. brugsforeningerne dækker op mod halvdelen af detailsalget i Grønland. De private detailforretninger er hovedsagelig placeret i byerne, medens KGH som følge af sin forsyningspligt har 3/4 af sine detailbutikker placeret i bygder. Omsætningen i KGHS detailbutikker i bygderne udgør dog kun godt 20 pct. af KGHS samlede detailsalg.

Engroshandelen ligger for en stor dels vedkommende hos KGH, der således i vidt omfang forsyner de private handlende dels fra hovedlagre i Grønland, dels ved effektivering af engrosordrer gennem hovedkontoret i København. En væsentlig del af engrossalget består af varer, til hvis indførsel KGH har eneret (alkohol, øl, tobak, sukkervarer). Som følge af eneretten optræder KGH for disse varer som grossist også for brugsforeningerne og private købmandskæder, der i øvrigt i vidt omfang selv importerer direkte fra Danmark. Noget tilsvarende gælder i praksis for de varer, hvortil der ydes tilskud. Ved erhvervstællingen i 1970 var der i alt 6 private engros-virksomheder, der i 1969 tilsammen havde en omsætning på 29 mill. kr.

Grønlands forsyning med olie varetages af Det grønlandske Olieaktieselskab fra dettes centrallager i Færingehavn. Tankanlæggene i byerne henhører under KGH.

Efter forslag i betænkningen om Den kgl. grønlandske Handels fremtid blev der i januar 1973 nedsat et udvalg vedrørende overdragelse af KGHS detailbutikker til den grønlandske befolkning, d.v.s. til andelsforeninger og brugsforeninger. Det kan nævnes, at der i 1973 var brugsforeninger i følgende byer: Nanortalik, Julianehåb, Frederikshåb, Godthåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg og Egedesminde. Brugsforeningernes samlede omsætning androg i 1973 51 mill. kr.

Udover den egentlige detailhandel er der et betragteligt antal private næringsdrivende inden for transport- og servicevirksomhed (ved erhvervstællingen i 1970 blev antallet opgjort til ca. 230 virksomheder). Af disse virksomheder fandtes godt 100 inden for transportvirksomhed (vognmænd, flytteforretning og taxakørsel). Særlig taxakørsel i byerne har et betydeligt omfang sammenlignet med danske forhold, og det angivne antal taxavognmænd (50) ligger formentlig en del lavere end det virkelige tal. Inden for servicevirksomhed er især restaurations-, hotel- og forlystelsesvirksomhed omfattende. I december 1973 åbnedes et hotel med 12 sengepladser i Angmagssalik.

Pr. 1. april 1973 blev den danske lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. sat i kraft for Grønland med enkelte ændringer. Samme dato trådte lov

for Grønland om salg og servering af stærke drikke i kraft (lov nr. 99 af 16. februar 1973).

TABELHENVISNING: TABEL 52-56.

E. HÅNDVÆRK, ENTREPRENØRVIRKSOMHED M.V.

Håndværket i Grønland er hovedsageligt knyttet til bygge- og anlægsgene samt til bådebygning. Erhvervet udøves dels af håndværksmestre, der er bosiddende i Grønland, dels af entreprenørfirmaer, der fra Danmark udsender materiel og personel, og endelig af Grønlands tekniske Organisation.

Antallet af private virksomheder med hjemsted i Grønland er pr. 1. august 1973 opgjort til 343, hvoraf 311 egentlige håndværks- eller entreprenørvirksomheder og 32 vognmandsfirmaer, jfr. nedenstående oversigt, der viser udviklingen i antallet af virksomheder siden 1965. Omkring 1/3 af indehaverne er født i Grønland, men disses mestres andel af omsætningen er kun omkring 10 pct.

En del vognmænd og entreprenører driver mekaniske værksteder i tilknytning til deres øvrige virksomhed. I Godthåb findes en mindre fabrik til fremstilling af betonvarer. Når gruppen vognmænd er så talstærk, kan det delvis forklares ved, at renovationskørsel og vandtransport i vidt omfang udføres af private vognmænd. Eksempelvis var vandkørslen i 13 byer overdraget til private vognmænd i 1973.

GTO har et net af entreprenørpladser, el-installationsvirksomheder og værksteder over hele Grønland, særlig maskin-, automekaniker-, elektro- og elekt tekniske værksteder foruden 5 bådeværfter, nemlig skibsværftet i Holsteinsborg og reparationsværfter i Julianehåb, Frederikshåb, Godthåb og Sukkertoppen. Reparationsværftet i Nanortalik er nedlagt i 1973. I Egedesminde driver landskassen et bådeværft. I løbet af 1973 er der færdiggjort en 25 meter monteringskaj med kran i Holsteinsborg. Den planlagte etablering af et stålskibsværft i Godthåb blev væsentligt forsinket, da den flydedok, som var købt hertil, forliste under bugseringen til Grønland i juli 1973.

Lokale mestervirksomheder i Grønland.

	1965	1970	1971	1972	1973
Antal virksomheder	155	343	344	335	343
heraf vognmænd	29	43	41	37	32
Antal beskæftigede (max.)	870	1.950	2.197	2.214	2.433

Antallet af beskæftigede i håndværks- og entreprenørsektoren var i sommeren 1973 i alt ca. 3.700 mand, heraf ca. 2.430 hos de lokale håndværksmestre (inkl. mestrene selv), 470 hos de udsendte entreprenørfirmaer og 800 under GTO (bygge-, værksteds- og værftstjenesten). Hos de lokale mestre var 95 pct. af arbejdsstyrken ansat på lokale lønvilkår, hos de udsendte entreprenørfirmaer var andelen ca. 20 pct. og hos GTO omkring 70 pct.

Bestræbelserne for at støtte fremvæksten af den private håndværksstand i Grønland er omtalt under afsnit 5. Det er også nævnt, at de lokale mestre i 1973 udførte 57 pct. af de af GTO administrerede bygge- og anlægsarbejder, hvilket svarer til en samlet entreprisesum på ca. 165 mill. kr. Herudover har mestrene udført arbejde for private.

TABELHENVISNING: TABEL 52-55, 57-59.

F. MINERALEFTERFORSKNING OG -UDVINDING.

Alle mineralske råstoffer i Grønland tilhører staten. Der er i en række tilfælde meddelt inden- og udenlandske selskaber tilladelser eller koncessioner med ret til forundersøgelse, efterforskning eller - foreløbig dog kun i enkelte tilfælde - udvinding af nærmere angivne råstoffer inden for bestemte områder i Grønland.

Før vedtagelsen i 1965 af den nugældende lov om mineralske råstoffer i Grønland (jfr. nedenfor) var der meddelt følgende 3 selskaber enerettigheder omfattende såvel efterforskning som udvinding af råstoffer:

- 1) Kryolitselskabet Øresund A/S (koncession af 1939). Eneret til brydning af kryolit og eventuelle andre mineraler eller malme ved Ivigtut. Afskibningerne af Kryolit androg i 1972 ca. 62.000 tons.
- 2) Nordisk Mineselskab A/S (bekendtgørelse af 31. december 1952). Eneret til efterforskning og udvinding af mineralske forekomster (med enkelte undtagelser) i et nærmere angivet område i Østgrønland.
- 3) Arktisk Minekompagni A/S (koncession af 1962). Eneret til efterforskning og udvinding af mineralske forekomster (med enkelte undtagelser) ved Mesters Vig i Østgrønland.

De under 1), 2) og 3) nævnte koncessioner er fortsat i kraft.

De gældende bestemmelser vedrørende ministeren for Grønlands meddelelse af tilladelser og koncessioner er indeholdt i lov om mineralske råstoffer i Grønland, jfr. lovbekendtgørelse nr. 397 af 16. juli 1969. Loven, der omfatter alle mineralske råstoffer, herunder olie og gas, og som gælder så-

vel i selve Grønland som på kontinentalsoklen ved Grønland, opererer med følgende 3 bevillingstyper:

- a) Tilladelse til forundersøgelser efter mineralske råstoffer.
- b) Eneretsbevilling (koncession) til efterforskning af mineralske råstoffer.
- c) Eneretsbevilling (koncession) til udnyttelse af mineralske råstoffer.

Lovens bestemmelser er i hovedsagen af generel karakter, og i juli 1969 blev der nedsat et udvalg med den opgave at yde ministeren for Grønland bistand og rådgivning med hensyn til fastsættelsen af de nærmere retningslinier, der inden for lovens rammer bør gælde for udstedelsen af tilladelser og koncessioner i Grønland og på den grønlandske kontinentalsokkel. Det var forudsat, at udvalgets arbejde fortrinsvis skulle omfatte tilladelser og koncessioner vedrørende olie og gas. Udvalgets forslag til retningslinier for meddelelse af koncessioner vedrørende olie og gas ventes forelagt ministeren i foråret 1974.

Sideløbende hermed arbejder en af ministeriet i oktober 1971 nedsat arbejdsgruppe med udarbejdelse af regler til regulering af koncessionshaveres tekniske virksomhed, specielt i sikkerheds- og forureningsmæssig henseende.

I maj 1973 nedsatte ministeriet en arbejdsgruppe til at overveje en række spørgsmål vedrørende mine- og olieindustriens indpasning i det grønlandske samfund (forsyningsbaser og anden servicevirksomhed samt arbejdskraftanvendelse).

I januar 1971 meddelte ministeriet den første - og hidtil eneste - udnyttelseskoncession i henhold til loven om mineralske råstoffer i Grønland til selskabet Greenex A/S. Efter at ministeriet i henhold til koncessionsvilkårene har godkendt et af selskabet forelagt projekt til opbygning af en bly- og zinkmine ved Marmorilik, har selskabet i løbet af 1972 og 1973 opført minen og de tilhørende faciliteter. Anlægsomkostningerne beløber sig til ca. 300 mill. kr. Brydningskapaciteten for minen er 1650 tons malm om dagen. Produktionen indledtes i slutningen af 1973. Minen beskæftiger ca. 250 ansatte.

Ved udgangen af 1973 var nedenstående forundersøgelsestilladelser, efterforskningskoncessioner og udnyttelseskoncessioner, udstedt i henhold til loven om mineralske råstoffer i Grønland, i kraft:

A. Forundersøgelsestilladelser.

- 1) Nicol Mineselskab A/S (et område ved Umanak).
- 2) Internationalt Mineselskab A/S (et område nord for Svartenhuk).
- 3) Cominco Ltd. (Vestkysten).

- 4) Niels Egidius Andersen (et område mellem 76°40' nordlig bredde og Kap Farvel).
- 5) Shawnee Mines and Oils (Canada) Ltd., (et område ved Svartenhuk).
- 6) Greenland Exploration Management Company, Inc. (syd for 62° nordlig bredde).

B. Efterforskningskoncessioner.

- 1) Greenex A/S ("Sorte Engel" i Umanak kommune).
- 2) Kryolitselskabet Øresund A/S (mellem Godthåb og Sukkertoppen).
- 3) Fernico Mineselskab A/S (Diskoøen).
- 4) Carbomino A/S (Sarqaq-dalen på Nûgssuaqhalvøen).
- 5) Vestgron Mines Ltd. (et areal af Nûgssuaq og omkring Arveprinsens Ø).
- 6) Elisapanguaq A/S (Kobberminebugten).
- 7) Superfos A/S (ved Igalikofjorden).
- 8) Platinomino A/S (ved Fiskenæsset).
- 9) Carbomino A/S (et område på Nûgssuaq-halvøen).
- 10) Falcon Petroleum Corporation (5 hav- og fjordområder på vestkysten).
- 11) Ponderay Polar A/S (et område ved Independence Fjord i Nordgrønland).
- 12) Ponderay Polar A/S (et område ved Inglefield Bredning i Nordgrønland).
- 13) Ponderay Polar A/S (et område ved Danmark Fjord i Nordgrønland).
- 14) Renzy Mines Ltd. (et område ved Frederikshåb).
- 15) Greenland Exploration Management Company, Inc. (et område syd for Godthåb).
- 16) Grønlands Efterforsknings- og Minekompagni A/S (et område i Umanak og Upernavik kommuner).
- 17) Greenland Exploration Management Company, Inc. (et område ved Nanortalik).
- 18-19) Charter Consolidated Limited Company, Inc. (områder ved Holsteinsborg og Godthåb).

C. Udnyttelseskoncessioner.

Greenex A/S (udnyttelse af alle mineraler undtagen kryolit, olie og gas i "Sorte Engel" ved Marmorilik i Umanak kommune).

G. ANDRE ERHVERV.

Fremstillingen af husflidsarbejder spiller mange steder i Grønland, særlig i fangerområderne, en vis rolle som supplement til familiernes indtægter. Der fremstilles udskårne arbejder i sten, ben og træ samt arbejder i skind og perlebroderi. Der findes ikke sikre talmæssige oplysninger om omfanget af denne virksomhed, men antallet af producenter kan skønsmæssigt opgøres

til 150-200, hvoraf 20-30 er heldagsbeskæftigede. Den årlige produktionsværdi ligger på mindst 4-500.000 kr. Tallene bygger på betænkningen "Turisme i Grønland", hvor der på grundlag af udsendte spørgeskemaer til kommunalbestyrelserne er foretaget en opgørelse af husflidsproduktionens omfang i de enkelte kommuner i Grønland i 1970. Godthåb og Angmagssalik kommuner, der begge har en betydelig husflidsproduktion, mangler dog helt i opgørelsen, der også på andre punkter er behæftet med stor usikkerhed.

I 1973 er der i Narssaq oprettet en mindre virksomhed til fremstilling af skindarbejder.

Inden for liberale erhverv er der fra slutningen af 1960'erne opstået en del virksomheder. Således har enkelte danske arkitekter og ingeniører etableret rådgivende firmaer i flere grønlandske byer, ligesom der findes 2 advokatvirksomheder i Godthåb og en statsautoriseret revisionsvirksomhed. Ved erhvervstællingen i 1970 var der inden for liberale erhverv i alt 27 virksomheder med et samlet personel på 77 personer, heraf 17 født i Grønland.

Bank- og sparekassevirksomheden omtales under afsnit 10.

Inden for forsikringsområdet kan nævnes, at landskassen driver en forsikringsordning for motorbåde. Pr. 31. december 1971 var der forsikret i alt 645 fartøjer til en samlet forsikringssum af ca. 72,9 mill. kr. Fra 1970 er alle fartøjer genforsikret i danske forsikringsselskaber. Næsten alle andre forsikringsarter dækkes i Grønland af forsikringsselskabet "Kgl. Brand".

Et udvalg, nedsat i 1969 af ministeren for Grønland, der havde til opgave at undersøge mulighederne for at udbygge turismen i Grønland, har i oktober 1973 afgivet betænkning. Betænkningen finder, at turismens udviklingsmuligheder er gode i Grønland. Betænkningen går ind for en vis støtte til turisme og anbefaler en rolig udvikling af dette erhverv, idet man advarer mod de farer, der knytter sig til masseturisme. Turismen kan næppe få afgørende betydning for Grønlands økonomi, men i visse distrikter kunne den være et nyttigt sekundært erhverv. Afgørende for en væsentlig udvikling af turismen er, at den interne grønlandske trafik får en større kapacitet. Turistudvalget anbefaler anlæggelse af startbaner til fastvingede fly ved Godthåb og Jakobshavn, men tilføjer, at sådanne anlæg ikke kan begrundes i turismen alene.

Bl.a. som følge af et initiativ fra Egedesminde kommunalbestyrelse har en sagkyndig delegation under en rejse til Grønland undersøgt mulighederne for at oprette mindre tekstilindustrivirksomheder i en eller flere grønlandske byer. Delegationen har udarbejdet en rapport herom.

TABELHENVISNING: TABEL 52.

9. IMPORT OG EKSPORT.

Grønlands samhandel med det øvrige Danmark og med udlandet er af meget betydeligt omfang sammenholdt med det grønlandske samfunds størrelse. Målt pr. indbygger androg indførslen i 1972 10.400 kr., mens der eksporteredes for 3.200 kr. pr. indbygger. De tilsvarende tal for det øvrige Danmark var henholdsvis 7.000 og 6.000 kr.

Varestrømmenes sammensætning afspejler de økonomiske vilkår og erhvervslivets struktur i Grønland. Importsiden omfatter således praktisk taget alle arter af varer, der er nødvendige til dækning af forbrug, investeringer og erhvervslivets behov i øvrigt. Af eksportværdien stammer næsten 95 pct. fra fiske-, fangst- og landbrugsprodukter og resten fra kryolit og enkelte andre varer (tabel 60 og 61).

I nedenstående oversigt er vist udviklingen siden 1960 i værdien af indførslen og udførslen. Ud over totaltallene indeholder oversigten oplysninger for de vigtigste hovedgrupper af varer, der indgår i samhandelen. Det fremgår, at indførslen (målt i løbende priser) er steget til næsten det femdobbelte i årene 1960-1972, medens udførslen i samme periode er steget til op imod det tredobbelte. Værdien af indførslen er fra 1971 til 1972 steget med 50 mill. kr. svarende til en stigning på 11 pct. Det er især de udprægede forbrugsvarer som nærings- og nydelsesmidler, beklædning og fodtøj, der er årsag til stigningen i importværdien. Udførselsværdien steg fra 1971 til 1972 med 14 mill. kr. svarende til 10 pct. Stigningen i udførslen stammer først og fremmest fra gruppen fersk og frossen fisk og gruppen saltet og tørret fisk. Indenfor gruppen fersk og frossen fisk udviser torskefiletter en stigning fra 36 mill. kr. i 1971 til 46 mill. kr. i 1972, medens laks er faldet fra 23,5 mill. kr. i 1971 til 21,6 mill. kr. i 1972. Det er bemærkelsesværdigt at gruppen fiskeprodukter m.v. der hovedsagelig omfatter rejer, efter i en årrække at være steget kraftigt, faldt svagt fra 1971 til 1972.

Hovedparten af udførslen fra Grønland går til det øvrige Danmark. Herudover er udførslen koncentreret på ganske få lande. I 1972 androg eksporten til Danmark 101 mill. kr. og til USA 40 mill. kr. (frossen torskefilet) ud af en samlet eksport på 153 mill. kr.

Grønlands samhandel med det øvrige Danmark og udlandet.

	1960	1970	1971	1972
mill. kr.				
<i>Import</i>				
Nærings- og nydelsesmidler, beklædning og fodtøj	32	109	124	149
Fast og flydende brændsel	12	29	43	47
Tømmer, stål og byggematerialer	14	57	63	58
Maskiner og elektriske apparater	19	71	83	92
Transportmidler	3	18	18	22
Andre varer	28	112	122	135
I alt	108	396	453	503
<i>Eksport</i>				
Fisk, fersk og frosset	4	33	62	73
Fisk, saltet, tørret eller røget	14	10	3	12
Fiskeprodukter m.v.	5	41	53	52
Fåre-, lamme- og rensdyrprodukter	1	5	5	3
Pelsskind	2	7	7	4
Kryolit m.v.	18	7	6	7
Malme	13	-	-	-
Andre varer	1	2	3	2
I alt	58	105	139	153

Medens importen i 1960 var knap det dobbelte af eksporten, var importen i 1972 mere end 3 gange så stor som eksporten. Grønlands underskud i samhandelen med det øvrige Danmark og udlandet voksede fra ca. 315 mill. kr. i 1971 til 350 mill. kr. i 1972. Det er dog ikke muligt at opgøre underskuddet i udenlandsk valuta på tilsvarende måde, da en betydelig del af Grønlands indførsel af udenlandske varer sker gennem det øvrige Danmark, og en betydelig del af udførslen til Danmark videreeksporteres. Man må antage, at det egentlige valutaunderskud er væsentligt lavere end underskuddet i Grønlands samhandel med det øvrige Danmark og udlandet.

TABELHENVISNING: TABEL 60-61.

10. PENGE- OG KREDITVÆSEN.

På grund af det offentliges dominans i erhvervslivet og i bygge- og anlægsvirksomheden i Grønland er også kreditgivningen i høj grad præget af statslig aktivitet. Således finder finansieringen af boligbyggeriet for den grønlandske befolkning og af private erhvervsinvesteringer i vidt omfang sted ved udlån af statsmidler gennem boligstøtteudvalget og erhvervsstøtteudvalget i Godthåb. Der ydes endvidere - på nærmere fastsatte betingelser - stats-tilskud til de nævnte formål. Også landskassen deltager med lån og tilskud i finansieringen af byggeri og andre investeringer.

Fra sidste halvdel af 1960'erne driver tillige to private pengeinstitutter, sparekassen Bikuben og Grønlandsbanken A/S, virksomhed i Grønland på almindelig forretningsmæssig basis. De to pengeinstitutter har indgået aftale med Den kgl. grønlandske Handel om, at Handelen repræsenterer dem på steder, hvor de ikke har egne repræsentanter. Ved udgangen af 1973 havde Grønlandsbanken og Bikuben indlån på tilsammen ca. 135 mill. kr. og udlån på i alt ca. 90 mill. kr. (tabel 62-64). Udlånene er såvel anlægs- som driftslån.

Erhvervsstøtteordningen bygger på lov af 20. februar 1969 om støtte til erhverv i Grønland.

Boligstøtteordningen, der bygger på bekendtgørelse nr. 53 af 28. februar 1959 om støtte til boligbyggeri i Grønland, er nærmere omtalt under afsnit 13. "Boligforhold".

Udbetalingerne af statslån i 1972 androg 87,8 mill. kr. til boligbyggeri og 12,2 mill. kr. til erhvervslån. Hovedparten af erhvervsstøttelånene går til fiskerierhvervet.

Ved udgangen af 1972 var der udestående lån på i alt 467,3 mill. kr. i henhold til boligstøtteordningen. Det tilsvarende tal for erhvervsstøtteordningen var 88,5 mill. kr.

I 1973 har Ministeriet for Grønland undertegnet 2 lån i Den europæiske Investeringsbank på i alt 51,2 mill. kr. Lånene skal anvendes dels til finansiering af et nyt el-værk i Godthåb, dels til finansiering af havne- og pakhusanlæg i Narssaq, Frederikshåb og Julianehåb.

TABELHENVISNING: TABEL 62-64.

11. INDKOMSTER OG FORBRUG, PRISER OG AFGIFTER.

Størrelsen af pengeindkomsterne i Grønland kan kun opgøres med relativt stor usikkerhed. Dette hænger bl.a. sammen med, at de indkomster, der indtjenes gennem privat virksomhed, i vidt omfang må ansættes ud fra et skøn. For naturalindkomsterne, der spiller en betydelig rolle for familiernes økonomi i visse dele af Grønland, er det endnu vanskeligere at foretage en rimelig vurdering. Det kan dog fastslås, at naturalindkomsternes betydning er langt større for den hjemmehørende befolkning end for den ikke-hjemmehørende.

Pengeindkomster 1960-72.

	1960	1970	1971	1972
	mill. kr.			
Hjemmehørende	50	264	273	313
Ikke-hjemmehørende	48	235	268	285
I alt	98	499	541	598

Det fremgår af ovenstående oversigt, at pengeindkomsterne er fordelt med lidt over halvdelen på den hjemmehørende del af befolkningen og lidt under halvdelen på den ikke-hjemmehørende del af befolkningen. I tallene er medregnet sociale udbetalinger, i 1972 ca. 26 mill. kr. Af arbejdsindkomsterne stammer ca. 60 pct. fra offentlige institutioner og virksomheder og ca. 40 pct. fra private virksomheder. Fordelingen på erhvervsgrupper er vist i tabel 65.

De samlede pengeindkomster er 6-doblet fra 1960 til 1972. På grund af befolkningstilvæksten og stigende priser har stigningen i realindkomsten pr.

*Realindkomstudviklingen for personer født i Grønland.
1960-1972*

	1960	1970	1971	1972
Indkomst pr. indb. kr.	1650	6800	6950	7850
indeks	100	412	421	476
Detailprisindeks	100	184	193	205
Realindkomst pr. indb.	100	224	218	232

indbygger imidlertid været væsentlig mindre. Udviklingen for hjemmehørende er vist ovenfor. Stigningen i realindkomsten pr. indbygger (født i Grønland) fra 1971 til 1972 udgjorde 6½ pct. trods prisstigninger på 6 pct.

Udviklingen i *timefortjenesten* i 1972 for voksne, lokalt ansatte personer under offentlige institutioner er vist i nedenstående oversigt, jfr. også tabel 66-68. Lønningerne for de i oversigten nævnte grupper fastsættes ved 2-årige overenskomster mellem staten og Grønlandsk Arbejdersammenslutning. Det fremgår, at timefortjenesten fra januar kvartal 1972 til oktober kvartal 1972 er steget med ca. 5-6 pct. for ufaglærte og faglærte arbejdere og 4 pct. for HK-personale.

Af disse stigninger skyldes en væsentlig del dyrtidsregulering i perioden, idet der er udløst i alt 2 dyrtidsportioner á 15 øre pr. time.

Lønudviklingen i 1973 lader sig endnu ikke belyse statistisk. Det kan imidlertid oplyses, at de i 1973 afsluttede overenskomster, der har virkning fra 1. september 1973, skønsmæssigt har medført lønstigninger på gennemsnitligt 16-17 pct., højest for ufaglærte arbejdere med godt 18 pct. Hertil kommer, at der i årets løb er udløst 3 dyrtidsportioner på i alt 55 øre pr. time, således at den samlede lønstigning i årets løb formentlig har udgjort omkring 25 pct.

I 1972 har Den grønlandske Arbejdsgiverforening for Håndværk og Industri påbegyndt udarbejdelsen af en lønstatistik for arbejdere ansat under medlemsvirksomhederne. Skønt statistikken endnu ikke omfatter samtlige medlemsvirksomheder, må resultaterne dog antages at give et nogenlunde pålideligt billede af lønforholdene på denne del af det private arbejdsmarked. For ufaglærte og faglærte mænd (født i Grønland) var timefortjenesten (ekskl.

Gennemsnitlig timefortjeneste ekskl. overtidstillæg. Offentligt ansatte på lokale lønvilkår.

	Juli kv. 1971	Januar kv. 1972	Oktober kv. 1972	Stigning jan. kv. 1972 - okt. kv. 1972
	øre pr. time			pct.
Ufaglærte	686	768	812	5,7
Mænd	703	779	819	5,1
Kvinder	669	757	796	5,2
Faglærte	1.045	1.138	1.208	6,2
Sømænd	769	901	938	4,1
HK-personale	828	982	1.023	4,2
Mænd	859	1.009	1.053	4,4
Kvinder	796	954	990	3,8

overtidstillæg) i oktober kvartal 1972 henholdsvis 10,69 kr. og 14,09 kr. Til sammenligning kan anføres, at timefortjenesten (ekskl. overtid) for ufaglærte og faglærte mandlige arbejdere ansat hos GTO i samme kvartal var henholdsvis 9,38 kr. og 12,93 kr.

Ved den *forbrugsundersøgelse*, der i 1969 blev gennemført i Grønland, indhentes oplysninger om ca. 500 hjemmehørende og udsendte lønmodtagerhusstandes forbrug, opsparing og indkomster i perioden 1. april 1968 - 31. marts 1969. Nogle hovedresultater fra undersøgelsen vises i tabel 69-72. Det må ved vurderingen af resultaterne erindres, at der er tale om gennemsnitstal, der dækker over store udsving mellem de enkelte husstande og mellem forskellige lokaliteter. Endvidere må det erindres, at undersøgelsen kun omfatter lønmodtagere og således ikke kan betragtes som repræsentativ for hele befolkningen i Grønland. Forbrugsundersøgelsen danner grundlag for beregningen af de grønlandske pristal.

Om størrelsen af det totale private forbrug findes ikke sikre oplysninger, bl.a. fordi en væsentlig del af detailsalget finder sted gennem private butikker, hvis omsætning kun kan anslås skønsmæssigt. Endvidere har postordresalg fra forretninger i Danmark et betydeligt omfang. Hertil kommer vanskeligheden ved at opgøre værdien af naturalforbruget og boligforbruget. Det kan dog oplyses, at Den kgl. grønlandske Handels varesalg i Grønland beløb sig til 309 mill. kr. i 1972 (heraf detailsalg 205 mill. kr.) Idet KGH dækker godt halvdelen af detailomsætningen, kan det samlede detailsalg i Grønland anslås til ca. 400 mill. kr. i 1972.

Til belysning af *prisudviklingen* beregner Danmarks Statistik to gange årligt (i januar og juli) et indeks for forbrugerpriserne i Grønland. Forbrugerprisindekset, der har basis januar 1971 = 100 og vægtgrundlag i forbrugsundersøgelsen 1968-69, har afløst det tidligere detailpristal. I en overgangsperiode beregnes de to prisindeks sideløbende.

Forbrugerprisindekset med basis januar 1971 = 100 var i januar 1973 113,8. I juli 1973 steg det til 122,4 og i januar 1974 til 131,5. Prisstigningen i 1973 falder især på hovedgrupperne fødevarer, brændsel og belysning og bolig. Inden for fødevarer er det i særlig grad fedtstoffer, mælkeprodukter og æg, kød og kødvarer samt fugle- og andet vildt, der er steget. Olie og petroleum er steget med 68 pct. i 1973, og central- og fjernvarme er steget med 65 pct. medens boligposten tegner sig for en stigning på 25 pct. Boligpostens stigning hænger bl.a. sammen med, at der i 1972 og 1973 gradvis er gennemført betaling for tjenesteboliger, der bebos af udsendte. (Tabel 73-74).

Udover forbrugerprisindekset beregnes - ligeledes 2 gange årligt - et reguleringspristal, der danner grundlag for dyrtidsreguleringen af praktisk taget alle lønninger, aldersrente m.v. i Grønland. Det nuværende regulerings-

Forbrugerprisindeks og reguleringspristal for Grønland.

	Forbrugerprisindeks		Reguleringspristal	
	Januar	Juli	Januar	Juli
	— Januar 1971 = 100 —			
1971	100,0	103,0	100,0	103,1
1972	105,7	109,5	106,0	109,0
1973	113,8	122,4	112,4	120,9
1974	131,5	.	128,9	.

pristal har ligesom forbrugerprisindekset basis januar 1971 = 100. Det tidligere reguleringspristal med basis januar 1963 = 100 beregnes fortsat i en overgangsperiode. Ved beregningen af reguleringspristallene ses der bort fra en række forhøjelser af indførselsafgifterne samt fra de udsendes boligbidrag. Reguleringspristallet med basis januar 1971 = 100 var i januar 1973 112,4. I juli 1973 steg det til 120,9 og i januar 1974 til 128,9. (Tabel 74).

Ved Grønlands tilslutning til EFs landbrugsordninger pr. 1. februar 1973 blev det vedtaget at yde kompensation til den grønlandske forbruger for prisstigningerne på smør, ost og rug- og hvedemel. Prisstigningerne for landbrugsprodukter ville blive særlig mærkbare for Grønlands vedkommende, idet Grønland hidtil havde været fritaget for bidrag til de danske hjemmemarkedsordninger for landbrugsprodukter. Tilskuddet androg i 1973 4,90 kr. pr. kg smør, 2,00 kr. pr. kg ost og 20 øre pr. kg rug- og hvedemel. I 1974 nedsattes tilskuddet til 2/3 af de nævnte satser, i 1975 til 1/3, og i 1976 bortfalder det helt. Kompensationen er i 1973 beregnet at ville koste ca. 1,3 mill. kr.

Indførselsafgifterne, der omfatter tobaksvarer, øl, vin og spiritus, sukker og sukkervarer samt kaffe, te, mineralvand, malt og humle, er ikke ændret siden 1970 bortset fra afgiften på cigaretter, der fra 1. juli 1973 følger en ændret beregningsmetode, som indebærer en reel forhøjelse af afgiften. Afgifternes højde, provenuet af afgifterne samt importen af de afgiftsbelagte varer fremgår af tabel 75-77. Provenuet af afgifterne tilfalder landskassen og de grønlandske kommuner. I 1972 androg det 64 mill. kr. mod 58 mill. kr. i 1971. For 1973 er provenuet opgjort til ca. 72 mill. kr.

Afgiften på motorkøretøjer, der blev indført i 1969, indbragte i 1972 et provenu på 2,6 mill. kr. eller omtrent det samme beløb som i 1971. Provenuet tilfalder landskassen.

I foråret 1973 blev forslaget til *lov for Grønland om kommuneskat* behandlet i folketinget. Under udvalgsbehandlingen blev der enighed om en række ændringer, hvorefter loven blev vedtaget som lov nr. 412 af 13. juni 1973.

Loven bygger på et kildeskattesystem med rent kommunale skatter i form af indkomstskat og skat på aktieudbytte. Der er således ikke tale om skat til staten. Landsrådet fastsætter for hvert år personfradraget inden for rammen 12.000 - 20.000 kr. Udskrivningsprocenten fastsættes af den enkelte kommune mellem 15 og 25 pct.

Efter lovens vedtagelse er der arbejdet videre på den detaljerede fastlæggelse af selve skattesystemet, og man forelagde således regler om skattemæssige afskrivninger for Grønlands landsråd på efterårssamlingen 1973.

TABELHENVISNING: TABEL 65-77.

12. ARBEJDSMARKEDSFORHOLD.

A. BEFOLKNINGENS FORDELING PÅ STILLING OG ERHVERV, 1970.

Af den samlede befolkning i Grønland var efter den seneste folketælling pr. 31. december 1970 knap 40 pct. erhvervsmæssigt beskæftiget mod 33 pct. ved folketællingen i 1965. Resten udgjordes af børn, hjemmearbejdende hustruer, huslig medhjælp samt uddannelsessøgende og pensionister. Ser man alene på den hjemmehørende del af befolkningen, var andelen af erhvervsmæssigt beskæftigede selvsagt lidt lavere, da hovedparten af børnene og pensionisterne i Grønland tilhører den hjemmehørende befolkning. I Danmark var i 1970 godt 45 pct. af befolkningen i erhverv.

Den kraftige stigning i andelen af erhvervsmæssigt beskæftigede personer i Grønland skyldes især en stærk vækst i antallet af erhvervsaktive kvinder, idet antallet af kvinder i erhverv steg fra ca. 3.100 i 1965 til ca. 5.400 i 1970 svarende til en procentvis stigning på 75 pct., medens mænd i arbejdsstyrken steg med 27 pct. i samme periode. Nu er hele stigningen i antallet af kvinder i erhverv næppe reel, idet folketællingsskemaet i 1970

Befolkningens fordeling efter arbejdsstilling 31. december 1970¹⁾.

	Hele befolkningen	Personer født i Grønland	Personer født uden for Grønland.
I. Erhvervsmæssigt beskæftigede			
Selvstændige	3.068	2.623	445
Medhjælpende ægtefæller	39	24	15
Partsfiskere m.v.	1.016	965	51
Funktionærer m.v.	5.248	2.616	2.632
Faglærte arbejdere	2.064	812	1.252
Ufaglærte arbejdere	6.805	6.009	796
I alt	18.240	13.049	5.191
II. Øvrige befolkning	28.291	25.863	2.428
I.-II. Tilsammen	46.531	38.912	7.619

1) Foreløbige tal.

De beskæftigede fordelt på erhvervshovedgrupper og køn, 31. december 1965 og 31. december 1970.¹⁾

	1970 ²⁾		1965 ³⁾	
	I alt	Heraf kvinder	I alt	Heraf kvinder
Fiskeri, fangst og fåreavl	3.493	16	3.645	13
Fremstillingsvirksomhed og minedrift	2.525	745	1.629	419
Bygge- og anlægsvirksomhed	2.753	99	1.546	44
Offentlige værker	241	2	219	3
Handelsvirksomhed	2.066	788	1.542	501
Transportvirksomhed	1.862	146	1.320	84
Administration og liberale erhverv	3.748	2.463	2.353	1.426
Anden servicevirksomhed	1.206	941	599	530
Uoplyst	346	159	379	42
I alt	18.240	5.359	13.232	3.062
Heraf født uden for Grønland	5.191	1.098	2.934	622

1) Foreløbige tal.

2) Inkl. Sdr. Strømfjord.

3) Ekskl. Sdr. Strømfjord.

var udformet anderledes end i 1965, og dette kan have bevirket, at en del personer, der var erhvervsmæssigt beskæftiget i en periode i 1965, kan have undladt at anføre dette.

Ved sammenligninger af resultaterne fra de to folketællinger må det tages i betragtning, at befolkningen i Sdr. Strømfjord indgik i 1970-tællingen men ikke i 1965. I 1970 var der i alt 568 personer i Sdr. Strømfjord, hvoraf kun 13 var født i Grønland. Næsten hele befolkningen i Sdr. Strømfjord var erhvervsmæssigt beskæftiget og heraf var kun godt 5 pct. kvinder.

Tællingsresultaterne viser, at selv når der ses bort fra befolkningen i Sdr. Strømfjord, udgør personer født uden for Grønland op mod 40 pct. af stigningen i det samlede antal erhvervsmæssigt beskæftigede. Kvinderne udgør 50 pct. af den samlede stigning, når der ses bort fra Sdr. Strømfjord.

Ved folketællingen i 1970 var befolkningens fordeling efter arbejdsstilling og fødested som vist i ovenstående oversigt.

Blandt de erhvervsmæssigt beskæftigede i hele befolkningen var 37 pct. ufaglærte arbejdere, knap 30 pct. funktionærer og tjenestemænd og 17 pct. selvstændige. I 1965 var 23 pct. selvstændige. Blandt de erhvervsaktive personer født i Grønland udgjorde ufaglærte arbejdere 46 pct., og en opdeling efter køn viser, at 65 pct. af de grønlandskfødte kvinder var ufaglærte ar-

bejdere (især inden for fiskeindustrien). Blandt de erhvervsmæssigt beskæftigede personer født uden for Grønland var 50 pct. funktionærer og tjenestemænd.

Skillelinien mellem selvstændige og arbejdere er mindre skarp end i det øvrige Danmark, idet f.eks. en del personer driver fiskeri eller fangst i visse perioder af året og udfører lønnet arbejde i andre perioder. Mange kvinder har kun lønnet arbejde en kortere del af året (særlig i fiskeindustrien i højsæsonen) på grund af svingningerne i råvaretilførslen til fiskeindustrien.

De beskæftigedes fordeling på erhvervshovedgrupper ved folketællingen i 1965 og i 1970 ses i oversigten side 65. Det fremgår af oversigten, at medens fiskeri, fangst og fåreavl var langt den største erhvervshovedgruppe i 1965 med 28 pct. af de beskæftigede, var andelen i 1970 faldet til 19 pct. Administration, liberale erhverv m.v. (herunder skole- og sundhedsvæsen), som var den næststørste erhvervshovedgruppe i 1965 med 18 pct. af samtlige beskæftigede, var således i 1970 med 21 pct. af de beskæftigede blevet den største gruppe. Grupperne "fremstillingsvirksomhed og minedrift", "bygge- og anlægsvirksomhed" samt "anden servicevirksomhed" tegner sig også for en betydelig vækst i antallet af beskæftigede fra 1965 til 1970, medens væksten i handels- og transportvirksomhed har været mere afdæmpet.

Fordelingen af de beskæftigede efter arbejdsstilling, erhverv og virksomhedstype, således som disse fordelinger blev opgjort ved erhvervstællingen, der fandt sted pr. 1. juli 1970, fremgår af tabel 52-55.

B. ANSATTE I PRIVATE VIRKSOMHEDER OG UNDER DET OFFENTLIGE.

Det grønlandske arbejdsmarked er stærkt præget af den offentlige sektors dominans i økonomien og af, at der må udsendes et betydeligt antal lønmodtagere fra det øvrige Danmark på grund af manglen på uddannet grønlandsk arbejdskraft.

Antallet af lønmodtagere i Grønland i 1973 kan anslås til 14-15.000, hvoraf 1/4 var udsendt fra Danmark. Af samtlige lønmodtagere var ca. 2/3 ansat under offentlige institutioner og virksomheder.

Lønmodtagergruppen under *private arbejdsgivere* kan skønsmæssigt anslås til ca. 5.000 personer i 1973, heraf ca. 1.000 funktionærer og ca. 4.000 arbejdere.

For industri, handels-, service- og transportvirksomhed findes ikke nyere oplysninger end tallene fra erhvervstællingen i 1970, der er gengivet i tabel 52-55. For disse grupper er antallet af ansatte opgjort til godt 2.500 i sommeren 1970.

For håndværks- og entreprenørvirksomheder er det samlede antal lønmodtagere i sommeren 1973 opgjort til ca. 2.050 hos mestre og entreprenører, der er bosat i Grønland, og knapt 500 hos entreprenørfirmaer, der udsender materiel og personel fra Danmark. Blandt disse 2.550 ansatte under håndværks- og entreprenørvirksomheder var ca. 460 udsendte håndværkere, ansat på sæsonkontrakt. De resterende ca. 2.100 var ansat på såkaldt "lokale vilkår", d.v.s. efter overenskomster med Grønlandsk Arbejdersammenslutning (GAS), svarende til statens overenskomster med GAS.

Under *offentlige institutioner og virksomheder* var der i 1973 ansat ca. 9.000 personer. Heraf var 6.850 hjemmehørende, medens 2.250 var på ansættelsesvilkår som udsendte.

Blandt de hjemmehørende var godt 6.000 ansat på "lokale vilkår". Løn og arbejdsforhold for hovedparten af disse grupper - d.v.s. faglærte og ufaglærte arbejdere, sømænd samt HK-funktionærer - fastsættes ved 2-årige overenskomster mellem staten (Ministeriet for Grønland) og Grønlandsk Arbejdersammenslutning (GAS). Nye GAS-overenskomster blev afsluttet pr. 1. september 1973. Herudover aflønnes enkelte mindre grupper af lokalt ansatte efter særlige regulativer.

Resten af det hjemmehørende personale samt det udsendte personale er enten tjenestemænd eller ansat efter overenskomster afsluttet mellem staten og en række danske lønmodtagerorganisationer.

Det offentligt ansatte personale fordelt efter ansættelsesform 1973.

	Hjemmehørende	Ikke-hjemmehørende	I alt
A. <u>Lokalt ansatte</u> ¹⁾	6.200	.	6.200
heraf			
faglærte/ufaglærte arbejdere og sømænd (GAS)	5.000	.	5.000
HK-personale (GAS)	800	.	800
Andre (regulativlønnede)	400	.	400
B. <u>Tjenestemænd</u> ²⁾	500	800	1.300
C. <u>Ansatte efter overenskomster med danske organisationer</u> ²⁾	150	1.450	1.600
heraf sæsonhåndværkere	.	150	150
I alt	6.850	2.250	9.100

1) Beregnet gennemsnit for året.

2) 1. april 1973.

Løn-, pensions- og arbejdsvilkår for tjenestemænd under staten er fastsat i lov af 9. juni 1971 om statens tjenestemænd i Grønland, i pensionsloven og lønnings- og klassificeringsloven af samme dato samt ved senere aftaler mellem Ministeriet for Grønland og tjenestemændenes centralorganisationer. Bestemmelserne i tjenestemandsløvgivningen er overført til også at gælde for Grønlands landsråds tjenestemænd ved landsrådsvedtægt af 16. august 1971.

Lønniveauet for lokalt ansatte faglærte og ufaglærte arbejdere under det offentlige ligger på 50-55 pct. af niveauet på det private arbejdsmarked i provinsen i Danmark. For det lokalt ansatte HK-personale ligger lønningerne på 45-50 pct. af niveauet for offentligt ansat HK-personale i provinsen. For hjemmehørende tjenestemænd og for hjemmehørende, der er ansat efter overenskomster med danske lønmodtagerorganisationer, er procenten 80-90. Det skal ved bedømmelsen af lønningerne erindres, at der endnu ikke er indført indkomstskat i Grønland.

C. ARBEJDSMARKEDSFORANSTALTNINGER.

Som et led i bestræbelserne på at lede den grønlandske arbejdskraft til de steder, hvor der er behov for den, er der oprettet arbejdsmarkedskontorer i en række af de større byer. Arbejdsmarkedskontorerne ledes af en - så vidt muligt dobbeltsproget - arbejdsmarkedskonsulent. Til kontorerne er tillige knyttet deltidsbeskæftigede erhvervsvejledere.

I løbet af 1973 er der åbnet arbejdsmarkedskontorer i Nanortalik, Narssaq, Christianshåb og Umanak. Der er herefter arbejdsmarkedskontorer i 11 byer på vestkysten.

I de byer på vestkysten, hvor der er arbejdsmarkedskontorer, er der endvidere oprettet arbejdsmarkedsnævn, der er sammensat af repræsentanter for Grønlandsk Arbejdersammenslutning, de private og statslige arbejdsgivere, skolevæsenet samt medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen og forsorgsudvalget. Arbejdsmarkedsnævnene skal støtte arbejdsmarkedskontorerne i deres virke og tage selvstændigt initiativ i spørgsmål vedrørende arbejdsmarkedsforhold.

Arbejdsmarkedskontorerne har i 1973 modtaget ca. 15.600 henvendelser fra arbejdssøgende og ca. 3.350 henvendelser fra arbejdsgivere. Der er foretaget 4.325 anvisninger af arbejde, hvoraf 99 pct. vedrørte personer født i Grønland.

Det er ikke muligt at angive præcise tal for ledighedens omfang, bl.a. fordi der ikke eksisterer en arbejdsløshedsforsikring i Grønland. De ledige er derfor ikke tilskyndet til at lade sig registrere i samme omfang som f.eks. i Danmark. Det er endvidere vanskeligere at afgrænse begrebet ledighed, idet mange ernærer sig ved fangst, fiskeri eller jagt i perioder uden lønnet arbejde. Dette medfører, at ledighedsbegrebet især i de nordlige dele af Grønland antagelig opfattes noget anderledes end i mere industrialiserede samfund.

I en opgørelse, der er foretaget af arbejds- og socialdirektoratet på grundlag af indberetninger fra arbejdsmarkedskontorerne, anslås det, at der i vinteren 1973/74 var i alt ca. 3.000 ledige ud af en samlet arbejdsstyrke på 16-17.000. Ca. halvdelen af de ledige var kvinder. Opgørelsen bygger i høj grad på skøn. Det kan fastslås, at ledigheden særlig findes inden for ikke-faglærte grupper. Tidligere undersøgelser har vist, at der er en betydelig ledighed blandt unge, og da der i de kommende år må ventes en meget betydelig tilgang til arbejdsmarkedet af unge, der forlader skolen, er en væsentlig del af overvejelserne vedrørende arbejdsmarkedsforholdene i Grønland samlet om at søge at skabe uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder for de unge aldersgrupper.

Som nævnt er der til arbejdsmarkedskontorerne knyttet erhvervsvejledere. Arbejdsmarkedskontorerne deltager også i udbredelsen af kendskabet til uddannelsesforanstaltninger for unge og voksne.

Uddannelsesforanstaltningerne på de faglige områder omtales nærmere under afsnit 18. Tilsynet med lærlingeuddannelsen i Grønland varetages af to lærlingeudvalg for henholdsvis håndværk og industri m.v. og butik-, handels- og kontorvirksomhed. De faglige lærlingeudvalg har sæde i Godthåb. Godkendelse af lærekontrakter sker hos kærnerne.

Ved landsrådsvedtægt af 19. oktober 1973 om arbejds- og socialdirektionen i Grønland gennemførtes den ændring, at arbejdsmarkedsrådet, der var et rådgivende organ for arbejds- og socialdirektionen, blev nedlagt ud fra et ønske om at undgå unødigt dobbeltadministration, især efter at der i 1971 blev oprettet et erhvervsuddannelsesråd i henhold til loven om erhvervsmæssig uddannelse.

Udgifterne til arbejdsmarkedsorganerne og til foranstaltninger vedrørende arbejdsmarkedet afholdes af landskassen. 30 pct. af udgifterne refunderes dog af statskassen.

TABELHENVISNING: TABEL 20, 52-55, 57-59.

13. BOLIGFORHOLD.

Fra begyndelsen af 1960'erne er byggeriet af de traditionelle enfamiliehuse i stigende omfang erstattet af lejligheder i flerfamiliehuse, således at det overvejende antal nyopførte boliger nu er etageboliger og rækkehuse. Denne ændring i byggeformen er sket for at udnytte de egnede arealer bedre, og fordi koncentreret byggeri gør det økonomisk mere overkommeligt at etablere kloaksystemer og indlægge vand i husene samt i forbindelse hermed indrette vandklosetter og badeværelser.

Der opføres dog stadig en- og tofamiliehuse, hovedsageligt som typehusbyggeri udviklet med henblik på de særlige grønlandske forhold. Også byggeriet af flerfamiliehuse finder sted efter et standardsystem og ved anvendelse af byggekomponenter, som er fælles for byggeriet i hele Grønland.

Der har til stadighed været arbejdet på at videreudvikle hustyper og standardkomponenter, og i de sidste par år har bestræbelserne samlet sig om udviklingen af lavt koncentreret byggeri, og man er nået frem til en ny fleksibel rækkehustype, der skulle være billigere end de tidligere anvendte.

De boliger, der opføres til den fastboende befolkning, bliver næsten alle fuldt ud finansieret af staten gennem den låne- og tilskudsordning, der blev indført ved bekendtgørelse af 29. juni 1953, og som er revideret ved bekendtgørelse af 28. februar 1959 om støtte til boligbyggeri i Grønland. Der kan som lån (der forrentes med 4 pct. p.a.) ydes den fulde opførelsesudgift til boliger, der med hensyn til størrelse og udstyr ikke går ud over, hvad der anses som sædvanligt. Af lånet betales der i renter og afdrag halvårligt 2 3/4 pct. Af denne halvårlige ydelse betaler staten som generelt tilskud 40 pct. og yderligere for hvert barn under 16 år udover ét barn 7½ pct., dog maksimalt tilskud til 5 børn, d.v.s., at det samlede tilskud for en familie med 6 børn under 16 år bliver 77½ pct. Til større og dyrere boliger kan højst ydes lån op til 90 pct. af anskaffelsessummen. Til disse lån ydes ikke de foran nævnte tilskud til nedsættelse af renter og afdrag. Boliger, der opføres af staten som bygherre med henblik på udlejning til den fastboende befolkning - hovedsagelig flerfamiliehuse - finansieres ligeledes efter boligstøttebekendtgørelsens regler, og fastsættelsen af lejen sker på grundlag af principperne i denne bekendtgørelse, idet der dog også

indregnes betaling for drifts- og vedligeholdelsesudgifter.

Som en nyskabelse inden for boligbyggeriet i Grønland blev der i juni 1970 etableret den første "Ungbo"-bebyggelse i Godthåb. Bebyggelsen, der blev opført i tilknytning til et almindeligt boligkompleks, indeholder en ungdomspension for unge i alderen 14-18 år, samt klubværelser ("hybler") til 18-25 årige. Byggeriet blev finansieret over boligstøtteordningen, og lejen er fastsat efter samme principper som for det øvrige boligstøttebyggeri. Siden er der efter de samme retningslinier indrettet "Ungbo" i byerne Juli-anehåb, Narssaq, Frederikshåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg, Egedesminde, Christianshåb og Jakobshavn, således at der ved udgangen af 1973 i alt fandtes ca. 490 pladser i "Ungbo".

I 1973 er der som led i en forsøgsordning opført 5 selvbyggerhuse på byggerne Savigsivik og Moriussaq i Thule kommune. Eksperimentet er sket på initiativ fra Grønlandsrådet og med finansudvalgets tilslutning. Staten yder 90 pct. af materialeudgifterne rente- og afdragsfrit. I 1974 er planlagt opført yderligere 30 selvbyggerhuse på byggerne i Umanak, Upernavik, Thule og Angmagssalik kommuner.

I 1972 blev der udbetalt 118,5 mill. kr. i boligstøttelån mod 85,3 mill. kr. i 1971; og i 1973 er bevilget 67,8 mill. kr. De store svingninger skyldes delvis en ændret konteringspraksis. Desuden ydes til nedsættelse af byggeudgifterne et tilskud, der fremkommer ved, at GTOs administrations- og projekteringsudgifter i forbindelse med boligstøttebyggeriet ikke indregnes i byggesummen. Der gives derudover en vis rabat på GTOs normale takster, jfr. nedenstående oversigt. Til driftsudgifterne yder staten som nævnt tilskud til nedsættelse af renter og afdrag, ligesom der i statens etageejendomme ydes et særligt tilskud til huslejenedsættelse for socialt dårligt stillede familier. Endelig konstateres der hvert år underskud på de statsejede udlejningsejendomme.

Tilskud til boligstøtteboliger

	1971	1972	1973 ¹⁾
	—————mill.kr. —————		
<i>Tilskud til byggeudgifter</i>			
Administrationsudgifter	15,5	14,2	12,2
Rabat på GTOs takster	4,3	3,1	2,2
<i>Tilskud til driftsudgifter</i>			
Nedsættelse af renter og afdrag	10,3	11,9	15,9
Underskud, udlejningsejendomme	4,5	4,8	6,3
Huslejenedsættelse for socialt dårligt stillede familier	0,5	0,7	1,5
Samlede tilskud	35,1	34,7	38,1

1) Finanslov. Prisniveau april 1972.

I 1971 og 1972 blev der således i alt i boligsubsidier ydet henholdsvis 35,1 mill. kr. og 34,7 mill. kr. til den fastboende befolknings boliger, og i 1973 er bevilget ca. 38 mill. kr., hvilket beløb som følge af prisstigningerne må antages at blive en del højere. I disse tilskud er ikke medregnet det tilskud, der gives i kraft af, at lånene kun forrentes med 4 pct.

Opførelsesudgifterne for boliger til udsendt personale (tjenesteboliger) beløb sig i 1971 til 26,6 mill. kr., i 1972 til 25,7 mill. kr. og i 1973 er bevilget 16,7 mill. kr.

I de senere år er fuldført følgende antal boliger (se også tabel 78-81).

Fuldførte boliger.

	1971	1972	1973 ¹⁾
Boligstøtteboliger	439	534	283
Boliger til udsendte	117	111	62
I alt	556	645	345
heraf boliger i flerfamiliehuse	405	490	202

1) Foreløbige tal

Hertil kommer i 1971 20 boliger og i 1972 11 boliger, der er opført uden offentlig støtte. For 1973 haves endnu ingen tal for dette ustøttede byggeri.

Det mindre antal fuldførte boliger i 1973 skyldes dels nedskæring i anlægsplanerne, dels forsinkelser, så ca. 50 boliger først fuldføres i 1974.

Det samlede antal boliger blev ved den folke- og boligtælling, der fandt sted den 31. december 1970, opgjort til ca. 10.000, heraf 7.900 i byerne og 2.100 i byggerne, jfr. tabel 82. Ca. 500 af boligerne i byerne stod tomme, heraf 69 i Qutdligssat. Knapt 80 pct. af boligerne var opført efter 1953, d.v.s. efter boligstøtteordningens indførelse, og mere end halvdelen af boligerne var opført efter 1960. Den gennemsnitlige husstandsstørrelse var 4,5 personer pr. bolig, dog var der i boliger, hvis indehaver var født i Grønland, 5,0 personer pr. bolig (mod 5,5 personer ved folketællingen i 1965). I 43 pct. af de beboede boliger boede der 2 eller flere personer pr. værelse. Af samtlige beboere boede 60 pct. i boliger med 2 eller flere personer pr. værelse.

Detaljerede resultater fra tællingen vedrørende boligernes størrelse, udstyr, beboertæthed m.v. vil blive offentliggjort af Danmarks Statistik i løbet af 1974.

I 1967 blev der nedsat et udvalg "Udvalget vedrørende de grønlandske boligforhold", der skulle kulegrave en række problemer i forbindelse med det grønlandske boligbyggeri og med driften af de offentligt ejede udlejningsejendomme. Udvalget afgav endelig betænkning i foråret 1974: "Boligbyggeriet i Grønland. Administration, statsstøtte og finansiering". Betænkningen er tænkt at danne udgangspunktet for indførelse af nye regler om boligstøtte og boligadministration.

TABELHENVISNING: TABEL 78-82

14. SOCIALE FORHOLD.

Den sociale forsorg i Grønland hviler på det grundprincip, at det grønlandske samfund selv fastsætter arten og omfanget af støtteformerne og selv finansierer og administrerer dem. Dette princip er dog ikke gennemført fuldt ud, idet staten deltager i finansieringen, ligesom private foreninger inden for visse forsorgsområder medvirker ved finansieringen og administrationen.

En ændring og modernisering af det sociale system, som havde været under forberedelse i nogle år, blev godkendt af landsrådet i oktober 1970, idet landsrådet vedtog en ny vedtægt om hjælp fra det offentlige. Vedtægten blev stadfæstet af ministeren for Grønland den 9. april 1973, og den trådte i kraft den 1. september 1973. Indholdet af vedtægten omtales nærmere nedenfor.

Inden for de områder, der ikke er omfattet af den nye vedtægt om offentlig forsorg, gælder de hidtidige regler fortsat. Således er de 3 landsrådsvedtægter inden for områderne aldersrente, børneforsorg og forskudsvis udbetaling af børnebidrag fortsat gældende.

Bestemmelserne om børnetilskud er fastsat i en særlig lov fra 1964, og reglerne om ulykkesforsikring er indeholdt i den i det øvrige Danmark gældende ulykkesforsikringslov, der ved kgl. anordning af 2. februar 1962 er udstrakt til med enkelte ændringer at gælde også for Grønland. Loven administreres i Grønland af Det grønlandske Nævn for Ulykkesforsikring.

For personer, der er omfattet af statens overenskomster med Grønlandsk Arbejdersammenslutning, er der som led i overenskomsterne etableret en sygelønsordning, medens støtte i øvrigt som følge af sygdom må ydes i henhold til vedtægten om hjælp fra det offentlige. Det samme gælder støtte som følge af arbejdsløshed og invaliditet.

I henhold til bekendtgørelse om støtte til boligbyggeri, der er nærmere omtalt i afsnit 13 om boligforhold, gives tilskud til nedsættelse af boligydelse i boliger, der er opført med statsstøtte. Udgiften til denne støtteform medregnes normalt ikke under sociale udgifter. Herudover kan kommunerne yde hjælp til huslejenedsættelse for socialt dårligt stillede familier efter vedtægten om hjælp fra det offentlige. For lejere i de af staten

opførte etageejendomme er der på de årlige finanslove en særlig bevilling til huslejetilskud til økonomisk dårligt stillede familier, især børnerige familier.

Nedenfor gives en kort oversigt over de enkelte støtteformer, der i 1973 kunne bringes til anvendelse over for forskellige sociale trangssituationer.

Underholdshjælp fra det offentlige.

Som ovenfor nævnt trådte en ny landsrådsvedtægt om hjælp fra det offentlige i kraft den 1. september 1973. I vedtægten er det fastslået, at enhver, der ikke er i stand til at skaffe sig og sine det nødvendige til livets ophold eller til kur og pleje i sygdomstilfælde, eller som i øvrigt opfylder de fastsatte betingelser, har krav på hjælp fra det offentlige. Der sondres mellem midlertidigt behov for støtte og permanent erhvervsudygtighed. I tilfælde af midlertidigt behov ydes der "person- og familiestøtte" ud fra en individuel behovsvurdering og med det formål ikke alene at afhjælpe egentlig nød, men tillige at sikre revalidering og resocialisering. I tilfælde, hvor social og erhvervsmæssig genindpasning har vist sig umulig, således at forsørgelsesbehovet er permanent, ydes en "erhvervsudygtighedsrente", der fastsættes efter principper, der svarer til aldersrenten. Begge former for støtte er betinget af, at modtageren på rimelig måde medvirker til gennemførelsen af de foranstaltninger, det offentlige måtte finde hensigtsmæssige. Hjælpen ydes normalt i form af kontante beløb. Den administreres på kommunalbestyrelsernes vegne af lokale forsorgsudvalg efter regler, der er fastsat af arbejds- og socialdirektionen.

Omsorg for ældre.

Bestemmelserne om aldersrente er fastlagt i landsrådsvedtægt af 21. december 1967 med senere ændringer. Ifølge denne er enhver dansk statsborger, der er bosat i Grønland og er fyldt 60 år, berettiget til aldersrente; for enlige kvinder og i visse særlige tilfælde er aldersgrænsen dog 55 år. Udover aldersrentens grundbeløb ydes der børnetillæg, brændselshjælp og beklædningshjælp samt - efter forsorgsudvalgets skøn - personlige tillæg. Aldersrentens grundbeløb, beklædningstillæg, børnetillæg og lommepenge for beboere på alderdomshjem m.v. pristalsreguleres.

Pr. 1. januar 1973 blev aldersrentens grundbeløb og visse andre ydelser hævet med 13-14 pct., idet en beregning i 1972 viste, at i perioden 1970 til efteråret 1971 var aldersrentens grundbeløb steget med 10 pct., medens en ikke-faglært inden for GAS-lønområdet havde haft en lønstigning (uden tillæg) på 26 pct. i samme periode. Samtidig gik man over til at pristalsregulere på grundlag af reguleringspristallet (januar 1971 = 100) i stedet for som hidtil på grundlag af detailpristallet. (Landsrådsvedtægt af 27. december 1972 om ændring af landsrådsvedtægt om aldersrente i Grønland.)

Pr. 1. oktober 1973 var taksterne for aldersrenteydelserne følgende:

a) Grundbeløb			
Enlige eller kun den ene ægtefælle.....	5.412 kr.	årl.	
Begge ægtefæller.....	7.224	-	-
b) Grundbeløb (begæring efter 65. år)			
Enlige eller kun den ene ægtefælle.....	6.972	-	-
Begge ægtefæller.....	9.072	-	-
c) Børnetillæg, pr. barn.....	1.326,20		-
d) Beklædningstillæg (normalt naturalhjælp)			
Hver aldersrentemodtager.....	477	-	-
Hvert barn, hvortil ydes børnetillæg....	160	-	-
e) Brændselstillæg			
Sept.-maj incl. pr. måned.....	308 kg	kul	
December dog.....	336	-	-
Juni-aug. incl. pr. måned.....	140	-	-
f) Lommepege til beboere på alderdomshjem..	1.428 kr.	årl.	

Ved udgangen af 1973 var der i alt 2.270 modtagere af aldersrente i Grønland, hvortil kommer ca. 250 beboere på alderdomshjem og ca. 35 beboere af aldersrenteboliger, i alt ca. 2.555 personer. Der fandtes alderdomshjem i de fleste byer.

I løbet af 1973 er der sket ombygning af alderdomshjemmet i Egedesminde, og i Godhavn er påbegyndt et nyt alderdomshjem.

Aldersforsorgen udgør den næststørste post på de sociale budgetter. Der er i 1972 udbetalt 11,7 mill. kr. i aldersrente. Driften af alderdomshjem kostede 3,4 mill. kr.

Hjemmehjælp.

Der blev i 1971 skabt grundlag for etablering af en hjemmehjælpsordning i de grønlandske kommuner, der betyder en udbygning af og afløsning for den hidtidige husmoderafløsning.

Hjemmehjælpsordningen sigter imod at yde hjælp, såvel kortvarig som mere permanent, i tilfælde af sygdom i hjemmene, til ældre, svagelige og handicappede, enlige forsørgere eller til familier, der er socialt truede. Der er gennem hjemmehjælpsordningen skabt mulighed for, at ældre og svagelige længst muligt kan blive boende i deres boliger, og at optagelse på alderdomshjem kan udskydes.

Hjemmehjælpsordningen er fra 1. oktober 1973 udvidet til også at omfatte bygderne. Ved udgangen af 1973 var der ansat 61 hjemmehjælpere, hvoraf 39 var deltidsbeskæftigede.

Underholdsbidrag til børn.

Ifølge landsrådsvedtægt af 19. december 1963 (med senere ændringer) udbetaler det offentlige forskudsvis underholdsbidrag til børn, der ikke lever sammen med begge forældre, uden hensyn til indtægtsforhold. Bidraget, der svarer til normalbidraget for børn født uden for ægteskab, er pristalsreguleret. Pr. 1. april 1973 androg det 1.326,20 kr. årligt. Det udbetales for 1/2 år ad gangen, normalt indtil barnets fyldte 18. år.

Børneforsorg.

Landsrådsvedtægt af 9. januar 1952 om børneforsorg (med senere ændringer, jfr. bekendtgørelse af 31. juli 1969) indeholder bestemmelser vedrørende tilsyn med børn, udstedelse af plejetilladelser, beskikkelse af tilsynsværger, anbringelse af børn uden for hjemmet samt tildeling af advarsler eller pålæg. Børneforsorgen varetages inden for hver kommune af et børneforsorgsudvalg, der er nedsat af kommunalbestyrelsen. Intet børnehjem kan oprettes i Grønland uden tilladelse fra arbejds- og socialdirektionen.

Der var ved udgangen af 1973 i alt ca. 1.850 heldagspladser i daginstitutioner for børn, 125 pladser i kommunal dagpleje og ca. 265 pladser på børnehjem m.v. jfr. tabel 84 .

Børneinstitutionerne er i de fleste tilfælde enten kommunale eller selvejende institutioner, der drives under medvirken af børneforsorgsudvalgene. Børnesanatorierne ejes af "Foreningen Grønlandske Børn", og driftsudgifterne afholdes af foreningen og landskassen med henholdsvis 10 pct. og 90 pct. Børnehjemmene ejes og drives af landsrådet, idet de børnehjem, der hidtil havde været administreret af Dansk Røde Kors, i 1972 overgik til lokal grønlandsk administration. Enkelte daginstitutioner har landsforeningen "Frie Børnehaver og Fritidshjem" som forretningsfører. Børnehjemmet "Gertrud Rasks Minde" i Lichtenau blev nedlagt i 1973.

Den ovenfor nævnte kommunale dagplejeordning blev etableret i 1972 i en række byer med i alt 60 helårspladser og 35 sæsonpladser udover de 25 pladser, der allerede havde eksisteret i 2 år som en forsøgsordning i Godthåb.

For at afhjælpe børnepasningsproblemerne i fiskerisæsonen etableres der børneparkeringer i 5 byer og bygder.

I 1973 er der åbnet en ny vuggestue i Sukkertoppen, en ny børnehave i Holsteinsborg og en kombineret vuggestue/børnehave i Godthåb.

Endvidere er et børnehjem taget i brug i Upernavik i 1972. Børnehjemmet, som var blevet fuldført det foregående år, havde midlertidigt været udlejet til sundhedsvæsenet. I 1972 blev princippet om ens forældrebetaling for børn anbragt i daginstitutioner forladt til fordel for et system, hvor forældrebetalingen blev gradueret efter indkomsten.

I Godthåb findes et mødre-, svangre- og spædbørnehjem ("Egmontgården"), der er en selvejende institution. Hjemmet har plads til 32 kvinder og 32 spædbørn.

Børneforsorg udgør den største post på de sociale budgetter. I 1972 androg udgifterne i alt 20,3 mill. kr., jfr. tabel 83 .

Børnetilskud.

Børnetilskud udbetales i henhold til lov nr. 49 af 25. februar 1964 til danske statsborgere med fast bopæl i Grønland, der har hjemmeværende børn under 14 år. Tilskuddet andrager 200 kr. årligt pr. barn og er ikke reguleret siden indførelsen i 1964. Det udbetales af kommunerne og refunderes af statskassen. Der blev i 1972 udbetalt 3,8 mill. kr. i børnetilskud.

Bistand til handicappede.

Arbejds- og socialdirektoratet har i 1972 udstedt retningslinier, hvorefter forsorgsudvalgene kan bevilge tekniske hjælpemidler og tilskud til boligindretning til handicappede. I tilfælde, hvor der er tale om større beløb, kan forsorgsudvalgene indstille til arbejds- og socialdirektoratet, at de pågældende foranstaltninger ydes.

I tilslutning til disse regler har direktionen udarbejdet et cirkulære vedrørende hjælpearbejdet for blinde og svagtseende i Grønland som trådte i kraft 1. januar 1973.

Administration af socialvæsenet.

Arbejds- og socialdirektionen er nedsat af landsrådet til varetagelse af den sociale forsorg, erhvervsvejledningen og arbejdsformidlingen i Grønland. Ved landsrådsvedtægt af 19. oktober 1973 gennemførtes mindre ændringer i direktionens sammensætning. Arbejds- og socialdirektionen har landsrådets formand som formand og består endvidere af landshøvdingen, landslægen, 3 medlemmer udpeget af landsrådet og 2 repræsentanter for arbejdsmarkedets parter. Arbejds- og socialdirektøren, der er leder af arbejds- og socialdirektoratet, er forretningsfører for direktionen. Under direktoratet var pr. 31. december 1973 ansat 4 afdelingsledere, 8 socialkonsulenter, 1 socialmedhjælper og 7 assistenter.

Socialmedhjælperordningen.

Til at bistå de kommunale myndigheder var der ved udgangen af 1973 ansat 46 socialmedhjælpere, hvoraf 21 var deltidsbeskæftigede. Alle kommuner på nær Ivigtut har nu socialmedhjælpere. Ordningen omfatter alle byer (bortset fra Ivigtut) samt 8 af de største bygder.

Socialmedhjælpere gennemgår en to-årig, hovedsagelig praktisk uddannelse, og deres opgaver består navnlig i at varetage den direkte kontakt med familier og personer, der er ramt af sociale problemer.

Sociale udgifter.

De sociale ydelser udbetales i reglen gennem kommunerne, men finansieres af landskassen og af staten gennem et refusionssystem. Hertil kommer pri-

vate institutioners bidrag. I medfør af lov nr. 231 af 6. juni 1968 om statstilskud til socialforsorg m.v. i Grønland refunderer staten indtil 30 pct. af landsrådets og kommunernes udgifter til socialforsorg og foranstaltninger med henblik på arbejdsmarkedet. Tilskuddet ydes både for driftsudgifter (herunder administration) og for anlægsudgifter. Børnetilskud refunderes dog fuldt ud af staten, ligesom der gælder særlige regler for tilskud til etablering af ungdomsklubber m.v. Huslejetilskud for socialt dårligt stillede familier, der bebor lejligheder i statens etageejendomme, refunderes for 85 pct.'s vedkommende af staten, medens landskassen dækker resten.

De sociale udgifter i Grønland kan for 1972 opgøres til i alt ca. 57 mill. kr., hvoraf staten dækker ca. 19 mill. kr. jfr. tabel 83.

TABELHENVISNING: TABEL 83-84

15. RETSVÆSEN.

Reglerne om det grønlandske retsvæsen findes i lov af 14. juni 1951 om retspleje i Grønland, jfr. lovbekendtgørelse nr. 317 af 4. november 1964 med senere ændringer. Domsmyndigheden udøves af Grønlands landsret, der har sæde i Godthåb, og af kredsretterne i de 18 retskredse. Landsrettens formand, landsdommeren, skal opfylde de i det øvrige Danmark gældende betingelser for at blive dommer. Ved sin side har han to domsmænd, valgt af landsrådet. Kredsretterne består af en kredsdommer og to domsmænd, der alle er lægmænd.

Inddelingen i retskredse er fastlagt ved bekendtgørelse nr. 386 af 18. august 1971. Retskredeenes afgrænsning er stort set sammenfaldende med kommunegrænserne. Ved Qutdligssats nedlæggelse i 1972 blev retskredsen af samme navn nedlagt.

Kredsretternes domme kan indankes for landsretten og herfra - med justitsministerens tilladelse - for Højesteret. Som 1. instans behandler landsretten sager fra områder i Nord- og Østgrønland, der falder uden for kommunalinddelingen, og sager, der under nærmere angivne betingelser henvises fra kredsretterne til 1. instans-behandling ved landsretten, samt enkelte andre sager. Landsrettens domme, afsagt i 1. instans, kan indankes for Østre Landsret, og herfra undtagelsesvis - med justitsministerens tilladelse - for Højesteret.

En summarisk oversigt over antallet af retssager, der er indgået til domstolene, er vist i nedenstående tabel. Det fremgår, at den stærke stigning, der gjorde sig gældende gennem 1960'erne, kulminerede omkring 1970, hvorefter antallet af retssager er stagneret. Kun kriminalsagerne og skiftesagerne ved kredsretterne er i stadig stærk stigning, for skiftesagernes vedkommende er det dog hovedsagelig de mindre sager, der er vokset i antal. (Tabel 85).

Hovedparten af de sager der indgår til landsretten, er kredsretsdomme, der er indanket for landsretten. Blandt de sager, der behandles af landsretten som 1. instans, udgør sager fra stationerne uden for kommunalinddelingen en betydelig andel, særlig er der her mange incassosager. (Tabel 86).

Det grønlandske lovudvalg blev nedsat som et permanent udvalg i 1951 med den opgave at overveje og fremsætte forslag til indførelse i Grønland af

Antal sager indgået til de grønlandske domstole.

	Færd- sels- sager	Krimi- nals- sager 1)	Skifte- sager	Fader- skabs- sager	Ægte- skabs- sager	Andre sager	I alt
A. Kredsretterne							
1965	-	447	145	816	42	663	2.113
1970	99	563	313	584	83	2.352	3.994
1971	118	685	309	521	77	2.143	3.853
1972	109	745	324	507	87	2.102	3.874
1973	104	787	389	483	78	2.009	3.850
B. Landsretten							
1965	-	35	3	38	2	60	138
1970	52	86	6	53	22	155	374
1971	59	108	7	51	12	183	420
1972	26	97	4	53	21	194	395
1973	23	77	20	44	21	173	358
A.-B. Retssager i alt							
1965	-	482	148	854	44	723	2.251
1970	151	649	319	637	105	2.507	4.368
1971	177	793	316	572	89	2.326	4.273
1972	135	842	328	560	108	2.296	4.269
1973	127	864	409	527	99	2.182	4.208

1) 1965 inkl. færdselssager.

retlige bestemmelser, navnlig på person-, familie-, arve- og formueretlige områder. I 1966 blev udvalgets arbejdsopgaver udvidet til også at omfatte den offentligretlige lovgivning. Samtidig blev det gjort til et rådgivende organ for ministeriet, idet udvalget efter anmodning fra Ministeriet for Grønland skal afgive udtalelser om spørgsmål vedrørende retsvæsenet i Grønland og om retslige spørgsmål, som udvalget måtte have særlige forudsætninger for at rådgive om.

TABELHENVISNING: TABEL 85-86.

16. POLITI.

Politiet i Grønland henhører under Justitsministeriet ligesom politiet i det øvrige Danmark. Grønland udgør en politikreds under ledelse af politimesteren i Godthåb og er inddelt i 13 politidistrikter (inkl. Thule Air Base), idet Qutdligssat politidistrikt blev nedlagt i 1972. Scoresbysund og Thule kommuner falder uden for distriktsinddelingen, her udøves politimyndigheden af henholdsvis inspektøren og handelschefen, der i denne henseende er underlagt politimesteren i Godthåb. I Søndre Strømfjord ligger politimyndigheden hos forbindelsesofficeren, ligeledes under politimesteren.

Politistyrken i Grønland var i 1972 på i alt 66 mand, hvoraf 47 er grønlandskfødte. Af de sidstnævnte var 6 under uddannelse i Danmark. Til bi-stand for det egentlige politikorps var der i 1972 udnævnt 82 kommunefogeder og 10 kommunefogedassistenter.

Udover de opgaver, der også er pålagt politiet i det øvrige Danmark, herunder anklagevirksomhed, har politiet i Grønland arbejdsområder som f.eks. tvangsinddrivelse i civile sager.

I Godthåb findes en anstalt for domfældte og i Holsteinsborg en pension for unge domfældte mænd. Der er ikke et egentligt fængselsvæsen i Grønland, hvilket står i forbindelse med, at begrebet fængselsstraf ikke kendes i den grønlandske kriminallov.

Det totale antal anmeldte overtrædelser af lovgivningen og andre bestemmelser steg fra 1971 til 1972 fra ca. 4.600 tilfælde til ca. 5.000 tilfælde. 30 pct. af de anmeldte sager blev i 1972 henlagt, de fleste som uopklarede. Antallet af uopklarede sager steg med 50 pct. fra 1971 til 1972 (tabel 87).

Nedenstående oversigt viser, hvordan de lovovertrædelser, der når frem til afgørelse ved domstolene, fordeler sig i hovedgrupper efter overtrædelsernes art. 75 pct. af kriminallovsovertrædelserne er formueforbrydelser, særligt tyveri, og blandt de resterende forhold udgør voldsforbrydelser og kønssædelighedsforbrydelser m.v. langt den overvejende del.

Stagnationen i de senere år i antallet af formueforbrydelser, der nåede frem til afgørelse, er fra 1971 til 1972 afløst af en kraftig stigning på 25 pct.

Antal begåede, pådømte forhold fordelt efter overtrædelsens art.

	1960	1965	1970	1971	1972
I. Vedr. kriminalloven i alt	1.303	1.737	1.987	2.079	2.448
heraf: formueforbry- delser (kap. 21).	776	1.078	1.457	1.471	1.844
voldsforbry- delser m.v. (kap. 17-20)	196	308	335	372	422
kønssædelig- hedsforbry- delser m.v. (kap. 15-16)	50	105	112	133	124
II. Vedr. særlovgivningen i alt	795	1.482	1.084	1.055	811
heraf: politivedtæg- tens ordensbe- stemmelser	325	911	338	198	143
færdselsbe- stemmelser	37	181	321	273	232

Anm.: Tallene for 1960 omfatter kun Vestgrønland.

(fra 1.470 til 1.840 formueforbrydelser). De afgjorte forhold vedrørende politivedtægtens ordensbestemmelser udviser i lighed med de tidligere år et betydeligt fald fra 1971 til 1972, således at antallet af disse forhold i 1972 kun udgør ca. 15 pct. af antallet i 1965. Langt den overvejende del af de foranstaltninger, der idømmes, er bødestraf. (Tabel 88-90).

Omfanget af politiets arbejde fremgår i øvrigt af tabellerne 91-92.

TABELHENVISNING: TABEL 87-92.

17. SUNDHEDSVÆSEN.

Sundhedsvæsenet i Grønland drives af staten, og sundhedsvæsenets ydelser er vederlagsfri for den fastboende befolkning.

Sundhedsvæsenet administreres gennem landshøvdingen af Ministeriet for Grønland, dog således at det lægeligt faglige arbejde ledes af landslægen. Denne er ansat under Sundhedsstyrelsen og har samme beføjelser og pligter som en amtslæge i det øvrige Danmark. Grønland er inddelt i 16 lægedistrikter, jfr. bekendtgørelse nr. 530 af 14. december 1971. (Med lukningen af Qutdligssat by i 1972 er Vaigat lægedistrikt nedlagt). Hvert distrikt ledes af en distriktslæge, der varetager sygehusarbejde, konsultationsvirksomhed, rejser i distriktet, forebyggende sundhedsforanstaltninger m.v. Hvert distrikt har et sygehus; i Godthåb er al lægetjeneste dog knyttet til "Dronning Ingrid's Hospital", der oprindeligt (1953/54) blev opført som rent tuberkulosehospital, men som nu tillige fungerer som centralsygehus for hele Grønland med hensyn til kirurgisk og medicinsk behandling.

I Kangâtsiaq by samt i bygderne Sydprøven, Arsuk, Fiskenæsset, Kangâmiut, Agto, Kraulshavn og Kûngmiut findes sygeplejestationer, der kan optage 2-3 patienter. Den lægelige betjening af Færingehavn varetages af distriktslægen i Godthåb, som i fiskerisæsonen bistås af en på stedet stationeret sygeplejerske. I de mindre bygder fungerer fødselshjælperen som befolkningens nærmeste kontaktled til sundhedsvæsenet.

Befolkningens forsyning med apotekervarer o.lign. foregår dels fra sygehusenes medicinalbeholdninger, dels fra håndkøbsudsalg i KHGs butikker. Herudover er ca. 100 depoter af mere almindelige medikamenter o.lign. placeret i bygderne; de administreres af fødselshjælperer eller medicindepotforvaltere.

I tilknytning til sygehusene drives i 5 byer børneplejehjem, hvor børn, hvis pårørende er indlagt på sygehuset, kan anbringes midlertidigt.

Røntgenskibet "Misigssût", der hver sommer i en årrække har besejlet Vestgrønlands kyst som led i tuberkulosebekæmpelsen, har været oplagt i 1972 og 1973, men forventes i drift igen i 1974.

Patienter, der har behov for undersøgelse eller behandling på specialafdeling, overføres til Danmark. Det samme gælder for patienter, der behøver indlæggelse på særforsoigsinstitution.

Der er ansat en fast specialist i psykiatri ved sundhedsvæsenet i Grønland. Herudover dækkes Grønland ved speciallæger, der i sommermånederne rejser rundt og afholder konsultation for befolkningen samt virker som rådgivende for distriktslægerne.

Tandplejen varetages dels af faste tandlæger, dels af sæsonansatte tandlæger. Der er tandklinikker, herunder skoletandklinikker, i samtlige grønlandske byer. I Godhavn, Thule og Scoresbysund er der dog kun tandlæge en del af året.

Der er nedsat en oversundhedskommission for Grønland samt en sundhedskommission for hver kommune.

Ved siden af det statslige sundhedsvæsen arbejder enkelte private institutioner. Således driver "Foreningen Grønlandske Børn" 5 børnesanatorier i Julianehåb, Sukkertoppen, Jakobshavn, Umanak og Angmagssalik. Det sygdomsbekæmpendesigte er dog efterhånden gledet noget i baggrunden, således at hjemmene nu hovedsagelig opfylder et almindeligt socialt behov, jfr. afsnit 14 om sociale forhold. Adventistsamfundet har siden 1959 drevet en fysiurgisk klinik i Godthåb, "Skodsborg-klinikken", hvortil det statslige sundhedsvæsen kan henvise patienter til behandling.

Antallet af normerede sengepladser ved de grønlandske sygehuse var i 1972 682, heraf 204 på "Dronning Ingrid's Hospital". I Grønland var der således ca. 14 sengepladser pr. 1000 indbyggere; i det øvrige Danmark var tallet ca. 10. De i alt ca. 12.800 indlagte patienter havde ca. 180.000 sengedage, hvortil kommer 2.900 sengedage for raske ledsagere. Skønsmæssigt ca. 10 pct. af sengedagene optages af plejepatienter. Den gennemsnitlige belægningsprocent for patienter var 73,6 (tabel 93). Medregnes ledsagerne, var den gennemsnitlige belægningsprocent 74,8.

I 1973 er sygehuset i Scoresbysund, der nedbrændte i december 1972, blevet genopført. I Frederikshåb er der etableret en tandklinik. I 1973 er endvidere påbegyndt opførelsen af en ny sygeplejestation i Sydprøven i Nanortalik kommune.

I november 1970 nedsatte ministeren for Grønland et udvalg med det formål at udarbejde forslag til gradvis fornyelse af "Dronning Ingrid's Hospital". Udvalget afgav rapport i november 1971; herudfra anbefalede Grønlandsrådet ved sit møde i januar 1972, at der igangsattes projektering til en 1. etape af et nyt centralsygehus i Godthåb. Denne etape omfatter en sengefløj og et administrationsafsnit, 1. afsnit af økonomifløjen med servicefaciliteter og et 1. afsnit af behandlingsfløjen, i alt en investering på ca. 80 mill. kr. Byggeriet er planlagt påbegyndt i 1977. Visse bygningsmæssige forbedringer af køkken- og vaskerifunktionerne er udført i 1971-72, således at disse funktioner er i en acceptabel stand de næste 5-7 år.

Byggeudvalget vedrørende "Dronning Ingrid's Hospital" fik i 1972 udvidet sit kommissorium til at udarbejde forslag til nyopførelse af sygehuse i Jakobshavn og Sukkertoppen. Byggeprogram blev i januar 1973 forelagt Grønlandsrådet, som udtalte en principiel godkendelse. På grundlag heraf er der for årene 1977 og 1978 afsat anlægsmidler til påbegyndelse af byggeri til i alt 27 mill. kr.

Sundhedsvæsenet i Grønland.

	1960	1970	1971	1972	1973 ¹
Sengepladser	683	672	676	682	639
heraf DIH	211	204	204	204	204
Læger ² (helårs)	34	42	44	44	45
heraf DIH	7	9	9	9	10
Tandlæger (helårs)	8	21	20	20	21
Sygeplejersker	89	111	121	118	121
heraf DIH	40	51	51	51	51
Jordemødre	13	14	13	13	13
Fødselshjælpersker og sundhedsmedhjælpere	155	204	215	214	227

1) pr. 1. april.

2) Ekskl. landslægen og ass. landslæge.

Ovenstående oversigt viser, at antallet af sengepladser på de grønlandske sygehuse under ét har været nogenlunde konstant i en årrække. På de enkelte sygehuse har der dog været betydelige ændringer. I 1972 blev tuberkuloseafdelingen på DIH lagt ind under medicinsk afdeling. I oktober 1972 blev sygehuset i Qutdligssat og distriktssygehuset i Godthåb lukket. Ved nedlæggelsen af distriktssygehuset i Godthåb blev patienterne derfra overført til medicinsk afdeling på "Dronning Ingrid's Hospital." Disse to sygehuse er medregnet i oversigtens tal for 1972.

Antallet af ansatte i nogle udvalgte personalegrupper er ligeledes vist i oversigten. Mindre variationer fra år til år kan ikke tages som udtryk for en bestemt tendens, men er snarere resultat af de aktuelle muligheder for at få ledige stillinger besat.

Sundhedsmedhjælperuddannelsen har afløst den hidtidige uddannelse som fødselshjælper. Uddannelsen er 3-årig, hvoraf det ene år er praktik. De øvrige 2 år modtages uddannelsen ved sundhedsmedhjælpereskolen i Godthåb, der har kollegieplads til 46 elever. I 1972 blev der færdiguddannet 16 sundhedsmedhjælpere, og der var 40 under uddannelse ved udgangen af 1972.

Der overføres årligt et betydeligt antal patienter fra andre lægedistrikter til behandling på "Dronning Ingrid's Hospital". I 1972 var dette antal 636 mod 492 i 1971, Godthåb distrikt ikke medregnet. 330 patienter blev i 1972 sendt til undersøgelse eller behandling i Danmark, se også tabel 94.

Ved udgangen af 1973 befandt der sig 35 patienter fra Grønland på egentlige hospitalsafdelinger i Danmark, medens ca. 310 grønlændere var anbragt på særforsorgs- eller børne- og ungdomsinstitutioner i Danmark eller i private plejehjem i Danmark.

Antallet af nyregistrerede tuberkulose tilfælde er efter i de senere år at have været relativt stabilt faldet kraftigt i 1972, hvor der kun blev registreret 27 nye tilfælde, medens antallet de foregående år svingede mellem 70 og 90 nye tilfælde. Det er dog endnu for tidligt at udtale sig om, hvorvidt nedgangen fra 1971 til 1972 er udtryk for et varigt fald eller blot er tilfældig. Ca. halvdelen af tilfældene falder på de bacillære tilfælde (tabel 96). Antallet af gonorrétilfælde er steget kraftigt fra 1971 til 1972, idet der i 1972 blev anmeldt 11.300 tilfælde mod 8.500 og 9.000 tilfælde i 1970 og 1971. I sidste halvdel af 1960'erne er der hvert år konstateret et mindre antal nye tilfælde af erhvervet syfilis. For året 1972 steg antallet til 207 mod 31 tilfælde i 1971. (Tabel 97).

De hyppigste dødsårsager i Grønland er ulykkestilfælde samt hjertesygdomme og ondartede svulster. Disse tre grupper tegner sig for omkring 55 pct. af dødsfaldene i Grønland. I 1972 var der 6 tuberkulosedødsfald. (Tabel 95).

Vedrørende udgifterne til sundhedsvæsenet henvises til afsnit 4 "De offentlige udgifter og indtægter".

TABELHENVISNING: TABEL 93-97

18. UNDERVISNING OG UDDANNELSE SAMT OPLYSNING.

A. SKOLEN.

Den grønlandske skoles forhold er senest ordnet ved lov af 10. maj 1967 om skolevæsenet i Grønland. Folkeskolen drives af staten og omfatter en 7-årig hovedskole, der kan videreføres med 8., 9. og eventuelt 10. klasser samt med en 2-årig forberedelsesskole til en 3-årig realafdeling. Hvor forholdene tillader det, kan der oprettes børnehaveklasse, og loven giver endvidere mulighed for at indføre specialundervisning for børn, der af forskellige grunde ikke kan følge den almindelige undervisning med tilstrækkeligt udbytte.

Skoledirektionen, der hører under Ministeriet for Grønland, har den stedlige ledelse af det samlede skolevæsen. Skoledirektionen består af landshøvdingen som formand, landsprovsten, 2 af landsrådet valgte medlemmer samt skoledirektøren, der er skoledirektionens forretningsførende medlem.

Grønland er inddelt i skoledistrikter, der ledes af skoleinspektører eller skoledistriktsledere. Distrikternes afgrænsning er senest fastlagt ved bekendtgørelse af 9. juli 1971. Grænserne for skoledistrikterne følger kommunegrænserne, dog dækker 2 af skoledistrikterne hver 2 kommuner. Forsvarsområderne ved Søndre Strømfjord og Thule hører under henholdsvis Holsteinsborg og Thule skoledistrikt. I hver kommune i Grønland er der nedsat et skoleudvalg, og ved hver enkelt skole udpeger forældrene til de indskrevne børn 2 forældrerepræsentanter.

Der er knapt 100 skoler i Grønland, hvis størrelse og elevtal varierer meget stærkt fra sted til sted (tabel 98). I tilknytning til de fleste byskoler og ved enkelte bygdeskoler findes elevhjem, beregnet for børn fra bygder, hvor der ikke findes mulighed for undervisning på alle klassetrin. I 1973 fandtes der 16 elevhjem med plads til ca. 230 elever. I Julianehåb, Godthåb, Sukkertoppen og Egedesminde er der oprettet større kostafdelinger for i alt 540 elever over den undervisningspligtige alder. Der findes realafdelinger ved Seminarieskolen og Samuel Kleinschmidt-skolen i Godthåb samt i Frederikshåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg, Egedesminde og Julianehåb.

I skoleåret 1973/74 sendtes ca. 145 elever på 6. og 7. klassetrin på et års skolegang i Danmark. Det var lidt færre end de nærmest foregående år, hvor

antallet var ca. 160 elever. Delvis på privat initiativ sendtes i 1973 i lighed med tidligere år ca. 60 elever til skolegang på danske skoler i et år på 4. og 5. klassestrin. Endvidere kommer grupper af skolebørn fra hele Grønland på 3-måneders ophold i Danmark ved privat foranstaltning. Knap 750 grønlandske elever over den undervisningspligtige alder deltog i efterskoleundervisning eller undervisning på 8.-10. klassestrin på ungdoms- og efterskoler i Danmark i 1973/74. Året før var tallet ca. 800. Ca. 60 elever startede i efteråret 1973 et 10-måneders kursus i Danmark med henblik på teknisk forberedelseksamen. Et mindre antal grønlandske elever går på gymnasier og kursus til højere forberedelseksamen (HF) i Danmark; det har i de seneste år drejet sig om ca. 20 elever årligt, men som følge af udbygningen af realafdelingerne i Grønland er tallet steget til 34 i 1973/74.

I sommeren 1973 bestod 1 elev studentereksamen, 5 HF-eksamen og 108 realeksamen. 160 elever fik fuld statskontrolleret 9. klasseprøve, 117 elever har aflagt 9. klasseprøve i et eller flere fag, og 51 elever statskontrolleret 10. klasseprøve.

Antallet af elever og lærere ved skolen i Grønland er vist i nedenstående oversigt. Det fremgår, at antallet af elever er steget til mellem det dob-

Elever og lærere i den grønlandske skole.

	1960/61	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
<i>I. Elever</i>					
Børnehaveklasser	-	807	1.003	1.045	1.093
1.-7. klasse	5.573	9.435	9.835	10.133	10.518
heraf i Danmark	-	(210)	(280)	(255)	(205)
Efterskole i Grønland	141	-	-	-	-
8.-10. klasse i Danmark	-	585	603	792	740
8.-10. klasse i Grønland	-	754	868	849	1.194
Forberedelsesklasser til realskolen	-	159	234	304	290
Realklasser	149	269	329	399	477
I alt	5.863	12.009	12.872	13.522	14.312
<i>II. Lærere¹⁾</i>					
Med seminarieudd. i Danmark	123	471	520	540	606
Med seminarieudd. i Grønland	85	87	84	83	99
Cand.mag. m.v.	2	3	3	6	6
Med børnehavelæreruddannelse m.v.	-	28	36	42	60
Med anden uddannelse	60	74	47	67	40
Uden særlig uddannelse	33	47	63	48	203
I alt	303	710	753	786	1.014 ²⁾

1) Inkl. seminariet.

2) Inkl. deltidsbeskæftigede timelærere.

belte og tredobbelte fra 1960 til 1973. Denne stigning skyldes dels den store fødselshyppighed i 1950'erne og i begyndelsen af 1960'erne og dels den øgede undervisning før og efter den undervisningspligtige alder (børnenes haveklasser, 8.-10. klasser). Uddannelsen af grønlandske lærere har langt fra kunnet følge med den eksplosive udvikling i elevantallet, således at antallet af lærere med dansk seminarieuddannelse (hvoraf næsten alle er danske) er vokset fra at udgøre ca. 40 pct. i 1960 til at udgøre omkring 70 pct. i de seneste år. Den tilsyneladende voldsomme stigning i det samlede antal lærere i 1973/74 skyldes delvis, at man i modsætning til tidligere år har medregnet deltidsbeskæftigede timelærere.

Ved begyndelsen af skoleåret 1973/74 blev der taget nye skoler i brug i Sukkertoppen og Holsteinsborg til aflastning af de eksisterende. Samtidig startede en kostafdeling for ca. 80 elever i Sukkertoppen. Den nye kostafdeling, der fortrinsvis rummer elever over undervisningspligtig alder, i 8.-10. klasse og realafdelingen, er etableret i GTOs tidligere indkvarteringsbygning. Der har endvidere været skolebyggeri i gang i flere grønlandske byer; man forventer således at kunne tage en skole nr. 2 i brug i Egedesminde til aflastning af den bestående i sommeren 1974.

På grund af den stærke stigning i antallet af skoleelever i Grønland i de senere år har det af kapacitetsmæssige årsager været nødvendigt at sende et stort antal skoleelever til Danmark for at følge efterskoleundervisning eller undervisning på 8.-10. klassetrin. Ministeriet for Grønland har i den forbindelse selv - dels ved køb, dels ved lejemål - etableret nu i alt 4 kostskoler i Danmark, hvor der udelukkende modtages elevhold fra Grønland, ligesom man har en aftale med flere danske ungdoms- og efterskoler om at modtage store hold elever fra Grønland, herunder 2 skoler, der helt har været optaget af disse elever.

Folkeskolelærere uddannes på Grønlands Seminarium i Godthåb. I henhold til lov af 13. maj 1964 om læreruddannelsen i Grønland gennemgår de et 4-årigt studium med særligt henblik på den grønlandske skole. Et år af uddannelsen finder sted ved et seminarium i Danmark.

Ved seminariet etableredes i 1973 en særlig 2-årig faglæreruddannelse i henhold til bekendtgørelse nr. 239 af 3. maj 1973 med henblik på den grønlandske skole. Det er hensigten at uddanne tre hold faglærere med 20 pr. årgang, således at første hold er færdigt 1975, andet hold 1976 og tredje hold 1977.

B. ERHVERVSUDDANNELSE.

Ved lov for Grønland nr. 93 af 17. marts 1971 om erhvervsmæssig uddannelse oprettedes et erhvervsuddannelsesråd, hvis opgave er at søge gennemført erhvervsmæssige uddannelser, som svarer til den tekniske udvikling og til forholdene på arbejdsmarkedet. Landshøvdingen er formand for rådet, der i øvrigt består af repræsentanter for landsrådet, Grønlandsk Arbejdersammenslut-

ning, arbejdsgiverne samt fiskeri- og fangerorganisationerne. Endvidere er skoledirektøren og arbejds- og socialdirektøren medlemmer af rådet.

Det daglige arbejde varetages af uddannelsesinspektøren, der er sekretær for rådet.

Den tidligere institution Centrafagskolen i Godthåb er i 1973 blevet omorganiseret til 5 specielle fagskoler:

Teknisk skole: Teoretisk undervisning af især tømrer-, auto-mekaniker- og maskinarbejderlærlinge, svejsekurser og efteruddannelse af faglærte.

Skippereskolen: Skippere af forskellig art, trawlerkurser, efteruddannelse af skippere.

Specialarbejderskolen: Især kurser inden for bygge- og anlægsvirksomhed samt fiskerifaglige kurser, der bl.a. finder sted i Frederikshåb.

Socialpædagogisk skole: Barnemedhjælpere, socialmedhjælpere og hjemmehjælpere.

Husholdningsfagskolen (Julianehåb): Køkken- og vaskeriassistenter.

Af fagskoler i Grønland findes endvidere sundhedsmedhjælpereskolen i Godthåb og telekostskolen i Julianehåb. (Grønlands seminarium er omtalt ovenfor under skolen).

En del grønlændere må gennemføre uddannelsen helt eller delvis i Danmark. Den teoretiske undervisning inden for butik- og kontorfaget for lærlinge

Grønlandske erhvervsuddannelsessøgende i 1972, uddannelser på 1 år og derover.

	Pr. 1. jan. 1972	Pr. 1. januar 1973		
		Grønland	Danmark	I alt
Universitets- og andre højere uddannelser	11	-	14	14
Læreruddannelse	75	87 ¹⁾	9	96
Andre pædagogiske og sociale uddannelser	113	81	60	141
Uddannelser inden for sundhedsvæsen	48	40	7	47
Tekniske uddannelser	15	-	29	29
Faglig håndværksuddannelse	220	192	113	305
HK-uddannelse	204	220	9	229
heraf: butik og engros	(94)	(101)	(4)	(105)
Kontor og bank	(110)	(119)	(5)	(124)
Andre uddannelser	19	-	24	24
I alt	705	620	265	885

1) Heri medregnet 33 lærerstuderende på 1-års ophold på seminarier i Danmark.

fra Grønland finder således sted på Ikast Handelskostskole, der næsten udelukkende har elever fra Grønland. Endvidere finder sømandsskoleundervisning fortrinsvis sted i Frederikshavn, og børnehavepædagoger uddannes på Jysk Børnehaveseminarium i Århus. De grønlandske erhvervsuddannelsessøgende er i øvrigt spredt på de forskellige uddannelsesinstitutioner, herunder lærlinge med læreplads i Grønland, som får teoretisk undervisning i Danmark.

Ved begyndelse af 1973 var der i alt 885 grønlandere under erhvervsuddannelse af mere end et års varighed, hvoraf 265 var på uddannelse i Danmark, jfr. oversigten og tabel 99-101.

Herudover deltog 60 elever i undervisningen på Statens Sømandsskole i Frederikshavn i 1972 og 70 personer var på højskoleophold i Danmark som foruddannelse til videregående uddannelse. Endvidere var 55 "pige et år i huset".

Derudover deltager et stort antal grønlandere i uddannelsesforanstaltninger af kortere varighed. Således deltog i 1972 i alt 535 personer i afsluttede kurser i Grønland af varighed indtil 7 måneder og 126 deltog i specialarbejderkurser m.m. i Danmark. (Tabel 102).

Uddannelserne i Danmark tilrettelægges og følges af personale i Ministeriet for Grønland (rådgivnings- og uddannelsesafdelingen). Der er endvidere ansat vejledere i provinsen, som regel knyttet til de grønlanderhuse, der virker som samlings- og indkvarteringssteder for grønlandere. Grønlanderhusene, der drives som selvejende institutioner med støtte fra stat, kommune og - i nogle tilfælde - amt, fandtes i 1973 i Ålborg, Herning, Holstebro, Århus, Esbjerg og Odense. Grønlanderhjemmet i Hellerup drives af Ministeriet for Grønland. Der er i alt ca. 180 indkvarteringspladser i disse institutioner.

Personer, der er hjemmehørende i Grønland, kan opnå statsstøtte til anerkendte erhvervsuddannelser. I henhold til bekendtgørelse nr. 63 af 6. marts 1972 ydes der godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste og dækning af rejseudgifter ved deltagelse i uddannelsesforanstaltninger. Endvidere kan der efter behov ydes lån og stipendier til dækning af underholdsudgifter for den uddannelsessøgende og hans eventuelle børn og ægtefælle, hvis uddannelsen finder sted i Grønland. Denne ordning administreres af erhvervsuddannelsesrådet. Der er for 1973 bevilget 1,4 mill. kr. som stipendier og 0,3 mill. kr. som lån.

Til personer, der er hjemmehørende i Grønland, og som gennemgår en uddannelse i Danmark, kan der ydes støtte i henhold til en ministeriel bekendtgørelse af 11. september 1968. Støtten administreres af et stipendieudvalg. I 1973 er der åbnet adgang til at yde en udvidet støtte til enlige mødre og andre uddannelsessøgende med forsørgerpligter. Udgifterne til uddannelsesstøtte er for 1973 budgetteret til i alt 4,0 mill., hvoraf 0,7 mill. ydes som lån. Der er ydet støtte til 588 uddannelsessøgende.

C. OPLYSNING M.V.

Fritidsundervisningen i Grønland er ved lov nr. 143 af 26. april 1972 overført fra skoledirektørens område til lokale fritidsnævn, der nedsættes af kommunalbestyrelserne, og som arbejder under tilsyn af en fritidskommission, der har sæde i Godthåb. Skoledirektøren er formand for kommissionen. Under fritidsnævnene hører voksenundervisning, ungdomsskolen og specialundervisning. Desuden påhviler det fritidsnævnene at fremsætte tilbud om fritidsforanstaltninger for børn og unge og at oprette ungdoms- og seniorklubber - forudsat dog at de nævnte foranstaltninger ikke iværksættes fra anden side. Fritidsnævnenes virksomhed finder sted i nært samarbejde med skolemynighederne.

Grønlands Oplysnings Forbund (GOF), der blev startet i 1971, har bl.a. til formål at udbrede viden om samfundets økonomiske, sociale og kulturelle forhold og udvikling. GOF er repræsenteret såvel i fritidskommissionen som i fritidsnævnene. I medfør af fritidsundervisningsloven kan fritidskommissionen bestemme, at det påhviler den lokale afdeling af GOF at åbne mulighed for voksenundervisning.

Yderligere findes af oplysende institutioner i Grønland "Knud Rasmussens Højskole" i Holsteinsborg. Skolen kan optage 20-24 elever. Udover den egentlige højskolevirksomhed anvendes skolen til forskellig kursusvirksomhed.

Grønlands Radio, biblioteksvæsenet og filmudlejningsvirksomheden i Grønland hører under Ministeriet for Grønland.

Grønlands Radio sender såvel dansksprogede som grønlandsksprogede udsendelser. For taleudsendelsernes vedkommende er forholdet mellem de grønlandsk- og dansksprogede programmer 3:2. En ret betydelig del af udsendelserne hidrører fra Danmarks Radio, medens resten produceres af Grønlands Radio, herunder Grønlands Radios afdeling i København. Radioudsendelserne fordelte sig i 1972 således:

	Antal sendetimer
Oplysende udsendelser	494
Andre egentlige taleudsendelser	513
Musikudsendelser	1.472
Gudstjenester m.v.	108
Skoleradio	85
Sprogundervisning (dansk, grønlandsk og engelsk)	38
Radioavis	625
Andre udsendelser	<u>256</u>
I alt	<u>3.591</u>

Denne fordeling er ret uændret i forhold til 1970/71.

Udlån fra de grønlandske biblioteker. 1972/73.

1000 bind	Voksne			Børn			
	Dansk litt.	Grønl. litt.	I alt	Dansk litt.	Grønl. litt.	Klasse-bibl.	I alt
Byer	54	17	71	109	20	27	156
Bygder	2	17	19	4	1	-	5
I alt	56	34	90	113	21	27	161

Det grønlandske Landsbibliotek i Godthåb er hovedbibliotek for de øvrige grønlandske biblioteker. I alle byer findes folkebibliotek samt skolebibliotek, hvis udlåns- og håndbogssamling som regel er fælles for børnebibliotek og skolebibliotek. I byer med flere skoler er der et skolebibliotek ved hver skole. Folkebibliotekernes faste bogbestand suppleres med bøger fra landsbibliotekets vandrebogsamling.

I ca. 60 bygder findes et såkaldt bygdebibliotek, som fortrinsvis indeholder grønlandske bøger, ca. 200 bind. Samlingerne er suppleret med danske, illustrerede bøger plus et mindre antal blade og tidsskrifter, og desuden har ca. 30 bygder en mindre samling, omkring 100 bind, dansksprogede børnebøger.

Der blev i 1972/73 i alt udlånt 250.000 bind fra de grønlandske biblioteker, heraf 55.000 bind grønlandssproget litteratur. I forhold til 1971/72 har der været en stigning i udlånene på ca. 20 pct.

Den samlede bogbestand ved de grønlandske biblioteker var pr. 1. januar 1973 ca. 112.000 bind. Hertil kommer landsbibliotekets grønlandicasamling på ca. 11.300 bind.

Statens Filmcentral tilvejebringer (lejer), bearbejder og kopierer de spillefilm, der udsendes til Grønland. Fordelingen i Grønland varetages af filmcentralen i Godthåb. Der er ca. 65 faste filmforevisningssteder i Grønland med i alt ca. 1.700 siddepladser.

Ved landsrådsvedtægt af 14. maj 1973 om ændringer i den grønlandske retskrivning autoriseres et af sprog- og retskrivningsudvalget under landsrådet afgivet forslag til gradvis indførelse af en revideret grønlandsk retskrivning, der som hovedprincip bygger på den nuværende almindelige udtale i Vestgrønland. Det nye "fonemisk" opbyggede system betyder bl.a. en væsentlig forenkling af de i grønlandsk anvendte bogstavsammenstillinger, og desuden afskaffer det de hidtil anvendte accenttegn.

Den nye retskrivning er i henhold til landsrådsvedtægten påbegyndt indført i skolerne i Grønland fra begyndelsen af skoleåret 1973/74.

Derimod er der endnu ikke taget stilling til tidsplanen for retskrivningsreformens gennemførelse inden for de øvrige offentlige instanser.

TABELHENVISNING: TABEL 98-102.

19. VIDENSKABELIG VIRKSOMHED.

Den videnskabelige udforskning af Grønland finder sted under koordination af Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland.

Grønlands Fiskeriundersøgelser har i 1973 foretaget følgende undersøgelser i grønlandske farvande:

- 1) Hydrografiske undersøgelser over de vestgrønlandske fiskebanker og tilstødende dybe dele af Davisstrædet viste i 1973 ligesom i de nærmest foregående år forholdsvis lave temperaturer i de øvre vandlag omend med en svagt stigende tendens. Planktonundersøgelser foretaget i forbindelse med de hydrografiske viste bl.a. en ringe mængde torskelarver, hvilket sammenholdt med de lave vandtemperaturer tyder på fremkomsten af en fattig torskeårgang for de kommende års fiskeri.
- 2) Torskeundersøgelserne omfattede desuden småtorsk, der endnu ikke indgår i fiskeriet, og alderssammensætningen af fiskeriets fangster, især fra trawlernes landinger. Som ventet viste aldersanalyserne, at årgang 1968 var langt den dominerende i fangsterne, hvilket den også vil være i 1974, idet alle årgange efter 1968-årgangen tegner til at blive fattige. Et mindre antal torsk mærkedes i Godthåb-området.
- 3) Lakseundersøgelser til havs var i 1973 stærkt reducerede efter den store, internationale undersøgelse året før. - En toårig undersøgelse foretaget i de vestgrønlandske elve med det formål at belyse mulighederne for udplantning af laks, resulterede i 1973 i, at der ikke synes at være basis for en kunstig laksebestand af en størrelse, der kan få økonomisk betydning.
- 4) Rejeundersøgelser foretoges særligt i Umanak og Julianehåb distrikter. I Umanak distrikt fandtes betydelige indenskærs områder med bund egnet til trawling, og enkelte rejetrawltræk blev foretaget med positivt resultat. Der synes at være tilstrækkelige ressourcer af rejer til en fiskerimæssig udnyttelse, især når man tager de udenskærs forekomster, der blev fundet i Nordostbugten i 1971, med i betragtning. Taget som helhed ligger felterne dog på så store dybder, at de kun kan befiskes af kuttere med lang trawlwire. En række andre praktiske forhold, f.eks. islæggets varighed, spiller naturligvis også en rolle, når udnyttelsesmulighederne skal bedømmes. - I Juli-

anehåbsbugten oploddedes udstrakte udenskørs områder, hvorved fandtes begrænsede trawlfelter. Trawlforsøg gav meget gode rejefangster, så der synes at være mulighed for erhvervsmæssigt fiskeri her som supplement til fiskeriet i distriktets fjorde.

5) Med det formål at finde ressourcer til erstatning for den svigtende tor-skebestand foretoges - som i de nærmest foregående år - forsøgsfiskeri på forskellige andre arter og med nye redskaber, således med flydetrawl efter anmagssat (lodde), med hellefiskegarn og med krabberuser.

6) Sælundersøgelser foretoges i 1973 i Upernavik og Umanak distrikter samt i Vaigat-området, hvor der samledes biologisk materiale af bestandene af klapmyds, grønlandssæl og ringsæl. Aldersanalyser, hvortil benyttedes snit af hjørnetænderne, viste, at grønlandssælen ved Grønland i højere grad domineres af årsunger og tildels andre ungsæler end forventet, hvis fangsten skal afspejle de enkelte årganges styrke i bestanden. Dette kan tildels skyldes, at unge sæler lettere fanges end gamle, men også andre forhold antages at spille ind.

7) Ved Marmorilik foretoges fra institutionens undersøgelseskib miljøundersøgelser, inden den nye zink- og blymine gik i gang, for at man kunne have et sammenligningsgrundlag til bedømmelse af kommende års forurening af vand, bundmateriale og levende organismer. Denne undersøgelse foretoges i samarbejde med Vandkvalitetsinstituttet, som tillige i 1972 havde foretaget en lignende undersøgelse. De kemiske analyser af de indsamlede prøver udføres af Grønlands Geologiske Undersøgelse. Der er på grundlag af undersøgelsen i 1972 fastsat maximale grænser for de tilladelige kvanta, der udledes af forskellige stoffer, og kommende års undersøgelser skal kontrollere, at disse grænser ikke overskrides.

Grønlands Geologiske Undersøgelse udsendte i 1973 arbejdsenheder på kortlægnings- og undersøgelsesopgaver inden for 6 områder. Den største enhed arbejdede i egnene syd for Midgaard, mens kortlægning også blev foretaget på Nûgssuaq, i Godthåbsfjorden, ved Narssaq og i den østgrønlandske fjordzone. Der blev foretaget såvel systematisk geologisk kortlægning som økonomisk-geologiske undersøgelser. En større enhed foretog i Østgrønland urangeologisk prospektering ved anvendelse af målinger pr. fly.

Der er lagt vægt på, at de opnåede resultater bringes til kendskab i internationale såvel videnskabelige som praktisk-geologiske kredse, og der er således udgivet 29 afhandlinger og 40 interne rapporter, der er offentligt tilgængelige. Afhandlingerne er generelt udsendt til 340 institutioner, men enkelte er distribueret i endnu videre kredse. Der er udgivet kortbladene 1:100.000 Narssarssuaq og Nanortalik, mens andre kortblade i såvel 1:100.000 som 1:500.000 fortsat har været under udarbejdelse. Der er udarbejdet en serie havdybdekort 1:100.000 dækkende vestkysten og de tilsluttende havområder

mellem 59° og 73° N. Disse kort er udarbejdet med henblik på den forventede olieefterforskningsaktivitet.

Institutionens arbejde har i vid udstrækning været præget af nye opgaver og tilrettelæggelse af arbejdsmæssige forhold, idet den efterforskningsvirksomhed, der er baseret på mineloven af 1965, har affødt et stigende behov for løsning af praktisk betonedede opgaver.

Der er som led i arbejdet foretaget analyser af behovet for fremtidig geologisk kortlægning af Grønland, idet disse arbejder er søgt sat i relation til aktiviteten inden for den økonomisk-geologiske sektor, hvor der til stadighed er arbejdet med planer om bl.a. geofysiske undersøgelser af kontinentalsokkelområderne i Grønland.

GGU har i lighed med tidligere år fungeret som rådgiver for Ministeriet for Grønland ved behandling af koncessionsansøgninger og fungeret som tilsyn med pågående aktiviteter inden for såvel efterforskning som udnyttelse.

Udover de nævnte to institutioner, hvis videnskabelige arbejde finansieres af Ministeriet for Grønland, har følgende danske institutioner udført videnskabeligt arbejde i Grønland i 1973:

Meteorologisk Institut, herunder Ionosfærelaboratoriet.

Danmarks Tekniske Højskole, laboratoriet for elektromagnetisk feltteori.

Geodætisk Institut.

Søkortarkivet.

Arktisk station, Disko.

Grønlands botaniske Undersøgelse.

Komiteen for Grønlands ornithologiske undersøgelse.

Zoologisk Museum.

Nationalmuseet.

Det dansk-amerikanske forskningsprojekt på indlandsisen, der påbegyndtes i 1970, er fortsat i 1973, hvor der blev udtaget en 400 meter lang borekerne samt gennemført isotopundersøgelser og analyser af vulkanaske i kernen. Endvidere blev foretaget radarmålinger fra fly for dels at afsløre isens flydemønster dels undersøge isens tykkelse. Undersøgelserne i Grønland var hæmmet af dårlige vejrforhold. Undersøgelserne påregnes at fortsætte i 1974, 1975 og 1976.

I marts-maj 1973 har Danmark i samarbejde med videnskabsmænd i Canada, Norge, USA og Sovjetunionen foretaget videnskabelige undersøgelser af isbjørnene i Nordøstgrønland. Undersøgelserne er planlagt at skulle fortsætte i 1974 og 1975.

Som erstatning for den i 1972 nedlagte Station Nord, fra hvilken der udføres en række videnskabelige undersøgelser, oprettedes på Kap Moltke ved

mundingen af Brøndlunds Fjord en mindre station, der er beregnet til at virke som indfaldsport til Pearyland for videnskabelige aktiviteter. Stationen oprettedes dels for private midler, dels for tilskud fra Ministeriet for Grønland.

Den i sommeren 1971 etablerede raketforsøgsstation i Søndre Strømfjord har fortsat sin virksomhed med undersøgelser af de elektriske felter og strømme i den polare ionosfære.

I Thule fortsattes de gennem mange år gennemførte videnskabelige undersøgelser, især indenfor det geofysiske område, af amerikanske myndigheder med dansk deltagelse.

Desuden har en række udenlandske universiteter og andre institutioner med tilladelse fra Ministeriet for Grønland gennemført ekspeditioner og undersøgelser af forskellig karakter i Grønland.

Der har været en livlig medicinsk og socialmedicinsk forskningsaktivitet i Grønland.

Arktisk Institut, København, formidler gennem sit bibliotek og sin billedsamling en oplysningsvirksomhed om Grønland.

Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland udgiver publikationsrækken "Meddelelser om Grønland", hvori så vidt muligt samtlige videnskabelige afhandlinger vedrørende Grønland søges optaget.

I 1973 fortsatte de i 1971 påbegyndte *samfundsvidenskabelige undersøgelser*, der ikke var afsluttet i 1972.

Det drejer sig om følgende undersøgelser, som efter indstilling til Ministeriet for Grønland fra det i 1970 nedsatte rådgivende udvalg vedrørende samfundsforskning i Grønland var besluttet iværksat:

1) Undersøgelser af grønlandske familiers sociale tilpasningsproblemer i Vestgrønland. Denne undersøgelse forestås af Socialforskningsinstituttet og har sin baggrund i den hastige udvikling, der gennem de sidste 20 år har omformet det grønlandske samfund. De problemer, der er undersøgt, omfatter for det første sådanne, som af personer med kendskab til grønlandske forhold bedømmes som særligt alvorlige og udviklingstruende. For det andet er det blevet anset for rimeligt at analysere de problemområder, hvor det kan antages, at vanskelighedernes art og omfang kan påvirkes gennem ændringer i den førte politik. Undersøgelsesmateriale er indsamlet i efteråret 1972 i byer og bygder i Vestgrønland, dels gennem interviews med personer over 15 år i en række repræsentativt udvalgte grønlandske familier, dels ved supplerende materiale, der er indhentet hos officielle institutioner i Grønland. Det indsamlede materiale er i 1973 blevet bearbejdet, og en rapport

forventes i løbet af 1974. Undersøgelsen ønskes fulgt op af en eller flere mindre undersøgelser, hvor man vil koncentrere sig om de nøgleproblemer, som påvises gennem den igangværende undersøgelse.

2) Undersøgelse af lokalsamfundene, der har til formål at belyse de forhold, der har haft betydning for den forskellige udvikling af de enkelte grønlandske samfund. Undersøgelsen, der gennemføres af Institut for Organisation og Arbejdssociologi ved Handelshøjskolen i København, omfatter et fangerdistrikt (Angmagssalik kommune), et fiskeridistrikt (Sukkertoppen kommune) og et blandet fisker- og fangerområde (Egedesminde og Kangâtsiaq kommuner). I disse områder blev i 1971 og 1973 indsamlet oplysninger gennem samtaler med statslige og kommunale myndigheder og med den lokale befolkning. Rapport om undersøgelsesresultaterne forventes at fremkomme i 1974.

De to nævnte undersøgelser finansieres gennem Ministeriet for Grønland, og Det rådgivende udvalg vedrørende samfundsforskning i Grønland orienteres løbende om arbejdet.

Udvalget behandler endvidere forslag til nye undersøgelser, bl.a. er spørgsmålet om gennemførelse af pædagogisk forskning taget op, og der er i 1973 under udvalget nedsat en arbejdsgruppe til at behandle emner herom. Arbejdsgruppen vil især beskæftige sig med problematikken om fremmedsprogsundervisningen og modersmålsundervisningen i Grønland, og den har også taget problemer vedrørende bl.a. undervisningen af psykisk hæmmede børn i Grønland op.

Desuden er der i 1973 behandlet forslag til en undersøgelse om grønlændernes medleven i det grønlandske samfund, specielt med henblik på at belyse deres deltagelse i nye erhvervsaktiviteter. Der er endvidere, efter at der i 1972 er etableret en bly- og zinkmine i Mârmorilik, udarbejdet planer til en undersøgelse af minedriftens etablering og dens sociale og erhvervsøkonomiske virkning i Umanak distrikt. Baggrunden for at iværksætte en sådan undersøgelse er, at man her står over for en ny form for erhvervsvirksomhed i Grønland, der må forventes at få meget indgribende sociale, kulturelle og økonomiske virkninger på samfundet. Planlægningen af denne undersøgelse er gennemført af en på Eskimologisk Institut nedsat arbejdsgruppe, og påbegyndelse af undersøgelsen er ønsket i 1974.

Udover de foran nævnte undersøgelser finder der andre samfundsvidenskabelige undersøgelser sted vedrørende Grønland, finansieret bl.a. af Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Dette har givet støtte til en undersøgelse af den grønlandske kriminallov, til en undersøgelse vedrørende den grønlandske retsplejelov og til en undersøgelse af, hvilke problemer der melder sig for grønlændere, der rejser til Danmark, og hvad der kan gøres for at mindske problemerne.

Disse 3 forskningsopgaver er blevet gennemført i 1971 og 1972, og der har i 1973 fundet bearbejdelse sted af det indsamlede materiale. En rapport vedrørende den nævnte undersøgelse om grønlændere i Danmark er udsendt i foråret 1974.

Endelig kan blandt samfundsvidenskabelige undersøgelser nævnes en undersøgelse over enlige mødres forhold i Grønland, der påbegyndtes for nogle år siden, og hvor hovedparten af materialet er blevet indsamlet i 1971 og 1972. Bearbejdelsen har fundet sted i 1973, og rapport forventes at udkomme i 1974. Denne undersøgelse er gennemført i et underudvalg under Kvindekommissionen.

20. KIRKEN.

Kirken i Grønland er en del af den danske folkekirke og udgør et provsti under Københavns stift, idet der dog er tillagt landsprovsten i Grønland en større kompetence end provsterne i Danmark. Administrativt henhører kirken under Kirkeministeriet. Kirkens forhold er senest ordnet ved lov af 3. juni 1967 om kirken i Grønland.

Grønland er inddelt i 18 præstegæld, hvori i alt 26 præster gjorde tjeneste i 1972. Præsterne bistås i det kirkelige arbejde af overkateketer, kateketer og læserkateketer, der beskikkes af landsprovsten blandt lærere eller andre, der har de nødvendige forudsætninger. Medens antallet af præster har været nogenlunde uforandret i en lang årrække, er antallet af kateketer stadig nedadgående. Således er antallet af kateketer gået ned fra 132 i 1960 til 106 i 1972 (tabel 103). Dette skyldes svigtende tilgang, især af personer med egentlig kateketuddannelse, men må også ses i sammenhæng med befolkningsskoncentrationen, hvorved mange mindre bosteder er blevet nedlagt. Således er antallet af kirkelokaler reduceret fra 104 i 1960 til 86 i 1972. Tilbagegangen har dog været langsom siden slutningen af 1960'erne, og antallet har været konstant de sidste tre år.

På enhver plads, hvor staten har stillet en kirke eller et kapel til rådighed for gudstjenesten, kan der vælges en menighedsrepræsentation. Valget finder sted samtidig med valg til kommunalbestyrelserne. Menighedsrepræsentationerne har besluttende eller rådgivende myndighed på en række områder, men har ikke indflydelse på besættelsen af præsteembeder.

Grønlands kirkenævn er et organ, der stort set svarer til stiftsøvrighederne i det øvrige Danmark. Kirkenævnet, der består af landshøvdingen og landsprovsten, har overtilsynet på en række administrative områder, herunder vedligeholdelse af kirker og kirkegårde. På det lokale plan varetages dette tilsyn af byggekomiteer.

I 1973 blev der indviet en ny kirke i Julianehåb. Der er i 1973 foretaget udvidelser af de bestående kirker i Arsuq og i Kangåtsiaq. Endvidere er der udført grundarbejder til en ny kirke i Agto. Kirken, der delvis finansieres af Kirkefondet, forventes indviet i 1974.

Ved siden af folkekirken findes der enkelte andre trossamfund i Grønland, således den katolske kirke, adventistsamfundet, Jehovas vidner og pinsemissionen. Talmæssigt er disse grupper af særdeles begrænset betydning.

TABELHENVISNING: TABEL 103.

21. OFFENTLIGE VALG.

A. FOLKETINGSVALG OG FOLKEAFSTEMNING.

Grønland er opdelt i 2 opstillingskredse til folketingsvalg, jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 352 af 21. juli 1971 om folketingsvalg i Grønland. I hver af opstillingskredsene vælges et medlem til folketinget. 1. opstillings- kreds omfatter Vestgrønland fra Kangâtsiaq kommune og nordpå samt Nord- og Østgrønland. 2. opstillingskreds omfatter Vestgrønland fra Nanortalik kom- mune til og med Holsteinsborg kommune.

Folketingsvalg i Grønland foregår stort set efter de samme regler som i Dan- mark, dog med visse afvigelser under hensyntagen til de særlige grønlandske forhold. Således kan landshøvdingen, der forestår valget, bestemme, at valg- datoen i begge eller i en af opstillingskredsene skal være en anden end i Danmark. Ved folketingsvalgene i Grønland er der endvidere ikke mulighed for at opstille partilister. Der stemmes på en af de opstillede enkeltper- soner, og den kandidat, der får flest stemmer i sin kreds, er valgt. For hver kandidat opstilles en eller to stedfortrædere, der kan indkaldes til folketinget, hvis den valgte får forfald.

Der afholdtes folketingsvalg i Grønland den 4. december 1973 ligesom i Dan- mark. Der var ved valget 24.207 stemmeberettigede vælgere, 9.551 i 1. op- stillingskreds og 14.656 i 2. opstillingskreds. (tabel 104).

I 1. opstillingskreds var der opstillet to kandidater. Her blev Lars Emil Johansen valgt med 3.242 stemmer, medens Knud Hertling fik 2.566 stemmer (foreløbige tal).

I 2. opstillingskreds var der ligeledes opstillet to kandidater. Her blev Nikolaj Rosing valgt med 5.186 stemmer, medens Moses Olsen fik 4.877 stem- mer (foreløbige tal).

Begge de hidtidige grønlandske folketingsmedlemmer gik således ud af folke- tinget.

For hele Grønland blev stemmeprocenten 67,7, hvilket er væsentlig højere end ved de foregående folketingsvalg i Grønland. Ved folketingsvalget i 1968 var stemmeprocenten 56,3 og ved 1971-valget 52,1 (omfattede dog kun 2. opstillingskreds, idet der kun var opstillet een kandidat i 1. opstil-

lingskreds). Stemmeprocenten ligger dog stadig betydeligt under stemmeprocenten ved folketingsvalg i Danmark.

B. VALG TIL LANDSRÅDET OG KOMMUNALBESTYRELSERNE.

Valg til landsrådet og kommunalbestyrelserne foretages i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 436 af 26. oktober 1970 om valg til de grønlandske kommunalbestyrelser og Grønlands landsråd. Grønland er ved valg til landsrådet delt i 16 landsråds kredse, der hver vælger 1 kredsmandat. Herudover vælges indtil 5 tillægsmandater. Til kommunalbestyrelserne vælges 3-13 medlemmer. Betingelserne for valgret til kommunalbestyrelserne er ikke helt de samme som til landsrådet. I begge tilfælde kræves fast bopæl i Grønland i mindst 6 måneder forud for valgets afholdelse, men ved valg til kommunalbestyrelserne kræves tillige, at man i mindst 3 måneder forud for valgets afholdelse har haft fast bopæl i vedkommende kommune. Valgperioden for såvel landsråd som kommunalbestyrelser er 4 år at regne fra den 1. maj i valgåret. Ligesom ved folketingsvalg opstiller kandidaterne ved landsrådsvalg og kommunevalg med stedfortrædere, der kan træde ind ved evt. forfald. Ved valg til landsrådet kan personer tilsluttet forskellige organisationer og foreninger opstille samlet, ligesom enkelte kandidater kan indgå i valgforbund med hinanden. Reglerne om partiopstilling og valgforbund har kun betydning ved afgørelse af, om et eller flere af de 5 tillægsmandater skal besættes, idet kredsmandatet besættes med den kandidat, der har fået flest stemmer i kredsen. Afgørende for, om et eller flere tillægsmandater skal besættes, er, om et parti eller et valgforbund har opnået flere stemmer end det gennemsnitlige antal afgivne stemmer pr. kredsmandat. Har partiet eller forbundet i forvejen opnået kredsmandater, fratrækkes for hvert opnået kredsmandat før beregningen af tillægsmandater det antal gyldige stemmer, som et kredsmandat gennemsnitligt kræver i hele Grønland.

Ved landsrådsvalget den 16. april 1971 var der i alt 21.610 stemmeberettigede vælgere. Der blev afgivet i alt 14.628 stemmer svarende til en stemme procent på 67,7, jfr. tabel 106. Ud over de 16 kredsmandater blev 1 tillægsmandat besat (KNAPPs kandidat).

En fortegnelse over landsrådets medlemmer findes i "Grønland 1971-72", side 75, og i "Grønlands Landsråds forhandlinger".

Tre af landsrådets medlemmer er i løbet af 1973 erstattet af deres suppleanter: Købmand Johan Knudsen (Narssaq) og fåreholder Jørgen Poulsen (Nanortalik) omkom ved helikopterstyrtet i oktober 1973, og lærer Ole Berglund (Frederikshåb) er udtrådt af landsrådet efter eget ønske.

I stedet for disse er restauratør Lars Godtfredsen (Narssaq), fisker Hendrik Nielsen (Nanortalik) og overkateket Mathæus Tobiassen (Frederikshåb) indtrådt i rådet.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Second block of faint, illegible text, appearing as several lines of a paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the paragraph or starting a new one.

Fourth block of faint, illegible text, showing more lines of the document's content.

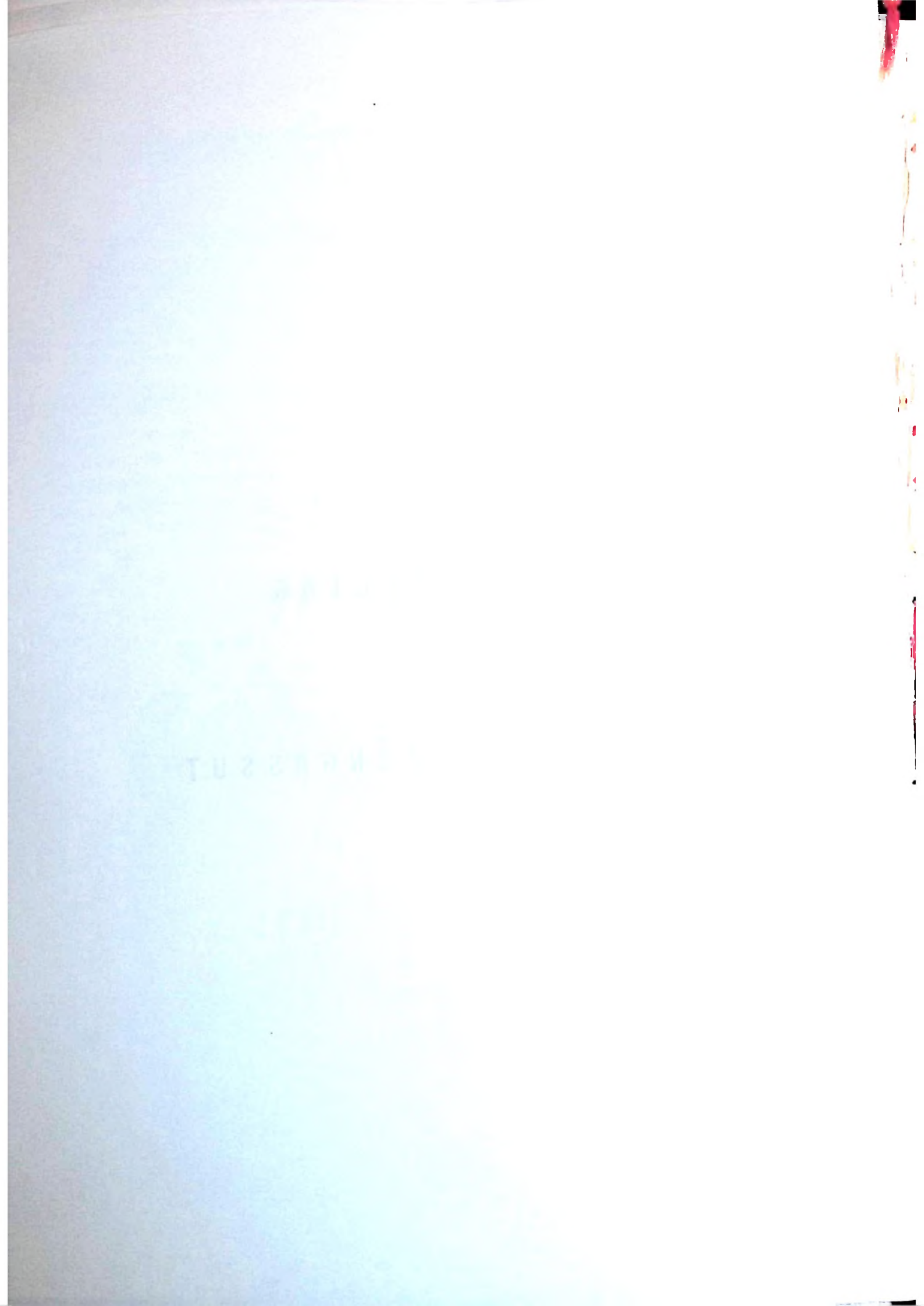
Fifth block of faint, illegible text, positioned above the bottom section.

Sixth block of faint, illegible text, located near the bottom of the page.

TABELAFDELING

TABELINUT TÚNGASSUT

INDHOLDSFORTEGNELSE FOR TABELAFDELING.

Tabel nr.	Side
Liste over dansk/grønlandske stednavne.....	4*- 7*
1-16 Befolkning.....	8*- 31*
17-20 Offentlige udgifter og indtægter.....	32*- 41*
21-24 Offentlige investeringer.....	42*- 49*
25-31 Teknisk virksomhed.....	49*- 53*
32-38 Trafik (herunder motorkøretøjer).....	53*- 58*
39-51 Fiskeri, fangst, fåreavl og rensdyravl.....	59*- 70*
52-55 Erhvervsforhold.....	71*- 74*
56 Handel.....	75*
57-59 Håndværk og entreprenørvirksomhed.....	76*- 77*
60-61 Import og eksport.....	78*- 81*
62-64 Penge- og kreditvæsen.....	81*- 83*
65-68 Indkomster og lønninger.....	84*- 86*
69-72 Forbrug i lønmodtagerhusstande.....	87*- 89*
73-74 Priser.....	90*- 91*
75-77 Indførselsafgifter.....	92*- 93*
78-82 Boligforhold.....	94*- 97*
83-84 Sociale forhold.....	98*- 99*
85-86 Retsvæsen.....	100*-101*
87-92 Politi.....	102*-106*
93-97 Sundhedsvæsen.....	107*-111*
98-102 Undervisning og uddannelse.....	112*-116*
103 Kirkelige forhold.....	117*
104-106 Offentlige valg.....	118*-120*
107-108 Meteorologiske forhold.....	121*-122*
Stikordsregister for tabelafdeling.....	123*-124*

REVIEWS

1. The first review discusses the author's background and the scope of the work. It notes that the author is a well-known expert in the field and that the book covers a wide range of topics. The reviewer praises the author's clear and concise writing style and the book's comprehensive coverage of the subject matter. The reviewer also notes that the book is well-organized and easy to read, and that it is a valuable resource for anyone interested in the field.

2. The second review focuses on the book's content and the author's arguments. The reviewer notes that the author's arguments are well-supported by evidence and that the book provides a thorough and balanced analysis of the issues. The reviewer also notes that the book is well-written and easy to read, and that it is a valuable resource for anyone interested in the field.

3. The third review discusses the book's contribution to the field and its overall quality. The reviewer notes that the book is a well-written and comprehensive work that provides a valuable contribution to the field. The reviewer also notes that the book is well-organized and easy to read, and that it is a valuable resource for anyone interested in the field.

IMARISSAISA TABELINUT TÚNGASSUT NALUNAERSSORNERAT.

Tabel nr.		qúp
	nunaqarfît/igdloqarfît qavdlunâttut/kalâtdlisut arqe...	4*- 7*
1-16	nunap inue.....	8*- 31*
17-20	nâlagkersuissut aningaussartûtait isertitaitdlo.....	32*- 41*
21-24	nâlagkersuissut aningaussalíssutait.....	42*- 49*
25-31	tekníkimut túngassutigut sulíssússineq.....	49*- 53*
32-38	angatdlássineq (tássunga ilángutdlugo qamutit motôrigdlit).....	53*- 58*
39-51	aulisarneq, piniarneq, savauteqarneq tugtûteqarnerdlo.	59*- 70*
52-55	inûtigssarsiornermut túngassut.....	71*- 74*
56	niuverneq.....	75*
57-59	agssagssoríssanik sulineq suliaqssanigdlo angnertunerussunik ingerdlássineq.....	76*- 77*
60-61	niorqutigssanik erqússuineq avámutdlo tunissaqartarneq	78*- 81*
62-64	aningausseriveqarneq.....	81*- 83*
65-68	aningaussarsiat akigssarsiatdlo.....	84*- 86*
69-72	inoqutigîngne sulissorineqartune atuissûneq.....	87*- 89*
73-74	akit.....	90*- 91*
75-77	niorqutigssanik erqússinerme akitsûtít.....	92*- 93*
78-82	igdlugssaqarniarneq.....	94*- 97*
83-84	inungnik isumagingningnermut túngassut.....	98*- 99*
85-86	erqartússissoqarneq.....	100*-101*
87-92	politêqarneq.....	102*-106*
93-97	perqingnigssamik isumagingningneq.....	107*-111*
98-102	atuartitsineq ilíniagaqarnerdlo.....	112*-116*
103	ilagîngnut túngassut.....	117*
104-106	nâlagkersuissunut túngassutigut qinersissarneq.....	118*-120*
107-108	silap qanoq íssusianut túngassut.....	121*-122*
	tabelinut túngassunik uyardliutit.....	125*-128*

LISTE OVER DANSK/GRØNLANDSKE STED-
NAVNE.NUNAQARFÎT/IGDLOQARFÎT QAVDLUNÁ-
TUT/KALÁTDLISUT ARQE.Nanortalik kommune

By: Nanortalik

Bygder:

Frederiksdal
Sletten
Lichtenau
Sydprøven

Stationer:

Prins Christian Sund
Frederiksdal Loranst.

Julianehåb kommune

By: Julianehåb

Bygder:

Kirkeruin

Narssaq kommune

By: Narssaq

Bygder:

Sdr. Igaliko

Station:

Narssarssuaq (flyveplads)

Ivigtut kommune

By: Ivigtut

Station:

Grønnedal

Frederikshåb kommune

By: Frederikshåb

Bygder:

Kvaneø

(fortsættes)

Nanortaqdlup kommúnia

igdloqarfik: Nanortalik

nunaqarfít:

Narssaq kujatdleg
Angmagssivik
Agdluitsoq
Agdluitsup på

silasiorfít:

Ikerasagssuaq
Narssaq kujatdleg loranst.

Qaqortup kommúnia

igdloqarfik: Qaqortoq

nunaqarfít:

Qaqortukulôq

Narssap kommúnia

igdloqarfik: Narssaq

nunaqarfít:

Igaliko Kujatdleg

silasiorfik:

Narssarssuaq (mítarfik)

Ivigtût kommúniat

igdloqarfik: Ivigtût

silasiorfik:

Kangilíngua (sákutôqarfik)

Pâmiut kommúniat

igdloqarfik: Pâmiut

nunaqarfít:

Kangilineq

(nangitagssaq)

(fortsat)

(nangitaq)

Godthåb kommune

By: Godthåb

Bygder:

Fiskenæsset

Station:

Færingehavn (fiskest.)

Sukkertoppen kommune

By: Sukkertoppen

Station:

Tovqussaq (hvalst.)

Holsteinsborg kommune

By: Holsteinsborg

Station:

Sdr. Strømfjord (flypl.)

Kangâtsiaq kommune

By: Kangâtsiaq

Egedesminde kommune

By: Egedesminde

Bygder:

Vester Ejland

Hunde Ejland

Christianshåb kommune

By: Christianshåb

Bygder:

Claushavn

Jakobshavn kommune

By: Jakobshavn

Bygder:

Claushavn

Rodebay

(fortsættes)

Nûp kommûnia

igdloqarfik: Nûk

nunaqarfît:

Qeqertarssuatsiait

silasiorfik:

Kangerdluarssoruseq (aulisarf.)

Manîtsup kommûnia

igdloqarfik: Manîtsoq

silasiorfik:

Tovqussaq (arfangniarfik)

Sisimiut kommûniat

igdloqarfik: Sisimiut

silasiorfik:

Kangerdlugssuaq (mîtarfik)

Kangâtsiap kommûnia

igdloqarfik: Kangâtsiaq

Ausiait kommûniat

igdloqarfik: Ausiait

nunaqarfît:

Kitdlît

Kitsigsuarssuit

Qasigiânguit kommûniat

igdloqarfik: Qasigiânguit

nunaqarfît:

Ilimanaq

Ilulíssat kommûniat

igdloqarfik: Ilulíssat

nunaqarfît:

Ilimanaq

Oqaitsut

(nangitagssaq)

(fortsat)

Vaigat kommune

By: Qutdligssat

Godhavn kommune

By: Godhavn

Bygder:

Skansen

Kronprinsens Ejland

Diskofjord

Umanak kommune

By: Umanak

Station:

Marmorilik (mine)

Upernavik kommune

By: Upernavik

Bygder:

Prøven

Kraulshavn

Thule kommune

By: Thule

Bygder:

Herbert Ø

Stationer:

Dundas (vejstation)

Station Nord (vejstation)

Angmagssalik kommune

By: Angmagssalik

Bygder:

Kap Cort Adelaer

Kap Dan

(fortsattes)

(nangitaq)

Vaigatip kommúnia

igdloqarfik: Qutdligssat

Qeqertarssúp kommúnia

igdloqarfik: Qeqertarssuaq

nunaqarfít:

Aumarútigssat

Imerigsoq

Kangerdluk

Ūmánap kommúnia

igdloqarfik: Ūmánaq

silasiorfik:

Marmorilik (augtitagss.)

Upernaviup kommúnia

igdloqarfik: Upernavik

nunaqarfít:

Kangerssuatsiaq

Núgssuaq

Thulip kommúnia

igdloqarfik: Thule

nunaqarfít:

Qeqertarssuaq

silasiorfít:

Ūmánaq (silasiorfik)

Station Nord (silasiorfik)

Angmagssagdlup kommúnia

igdloqarfik: Angmagssalik

nunaqarfít:

Anoritôq

Kulusuk

(nangitaqssaq)

(fortsat)

(nangitaq)

Scoresbysund kommune

Scoresbysundip kommúnia

By: Scoresbysund

igdloqarfik: Scoresbysund

Bygder:

nunaqarfít:

Kap Hope

Iqterajivit (Igd Lukasít)

Kap Tobin

Únarteq

TABEL 1.

BEFOLKNINGEN I GRØNLAND 1901-72.

KALÅTDLIT NUNĀNE INUIT 1901-72.

	Personer født i Grønland 2)	Personer født uden for Grønland	Hele befolkningen		Personer født i Grønland	Personer født uden for Grønland	Hele befolkningen
	Kalåtdlit nunāne inūngorsimassut 2)	Kalåtdlit nunāta avatāne inūng.	inuit katitdlugit		Kalåtdlit nunāne inūngorsimassut	Kalåtdlit nunāta avatāne inūng.	inuit katitdlugit
1901 ¹⁾	11.621	272	11.893	1965	35.132	4.483	39.615
1911 ¹⁾	13.075	384	13.459	1966	36.380	5.722	42.102
1921 ¹⁾	14.081	274	14.355	1967	37.372	6.420	43.792
1930	16.222	408	16.630	1968	38.378	7.261	45.639
1945	20.939	473	21.412	1969	38.914	7.417	46.331
1951	22.890	1.269	24.159	1970	38.912	7.620	46.532
1955	25.234	1.867	27.101	1971	39.752	8.183	47.935
1960	30.378	2.762	33.140	1972	40.089	8.492	48.581

1) Ekskl. Nordgrønland.

1) Avanerssuaq ilāngúnago.

2) Indtil 1930: "Indfødte". I 1945 og 1951: personer under grønlandsk ret.

2) 1930 tikitdlugo: "nunap inuvē", 1945-me 1951-imilo: inuit kalåtdlit inatsisānut atassut.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutaq: Kalåtdlit nunānut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 2.

BEFOLKNINGSTILVÆKSTEN I GRØNLAND 1950-72.

KALÅTDLIT NUNĀNE INUIT AMERDLIARTORNERAT 1950-72.

	Personer født i Grønland			Personer født uden for Grønland			Hele befolkningen		
	Kal. nunāne inūng.			Kal. nunāta avatāne inūng.			inuit katitdlugit		
	Antal	Gns. årl. tilvækst (absolut)	Gns. årl. stigningspct.	Antal	Gns. årl. tilvækst (absolut)	Gns. årl. stigningspct.	Antal	Gns. årl. tilvækst (absolut)	Gns. årl. stigningspct.
	amerdlāssusē	avguaqat. ukiumut amerdleriart. (tama-vingmik)	avguaqat. ukiumut amerdleriart. %-ingordlugo	amerdlāssusē	avguaqat. ukiumut amerdleriart. (tama-vingmik)	avguaqat. ukiumut amerdleriart. %-ingordlugo	amerdlāssusē	avguaqat. ukiumut amerdleriart. (tama-vingmik)	avguaqat. ukiumut amerdleriart. %-ingordlugo
1950	22.581	531	2,3	1.061	161	12,0	23.642	692	2,8
1955	25.234	1.029	3,8	1.867	179	8,2	27.101	1.208	4,2
1960	30.378	952	3,0	2.762	344	10,2	33.140	1.295	3,7
1965	35.132	756	2,1	4.483	627 ¹⁾	11,2 ¹⁾	39.615	1.383	3,3
1970	38.912	840	2,2	7.620	563	7,4	46.532	1.403	3,0
1971 ²⁾	39.752	337	0,8	8.183	309	3,8	47.935	646	1,3
1972	40.089			8.492			48.581		

1) Den store stigning står i forbindelse med, at Sdr. Strømfjord i 1966 for første gang indgik i befolkningstallene.

1) amerdleriarnerrujugssuaq tāuna tūngaveqarpoq Kangerdlugssuaq aitsāt sujugdlermērdlune 1966-ime inūngnik kisitsinermut tāpūneqarmat.

2) Stigningen kan delvis forklares ved en ændret registreringsform.

2) amerdleriarneq ilātigtut navsuiarneqarsinauvoq avdlatut nautsorssueriauseqalernermik.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland

najorqutaq: Kalåtdlit nunānut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 3.

BEFOLKNINGEN I GRØNLAND FORDELT PÅ KOMMUNER
PR. 31. DEC. 1972.

KALÁTDLIT NUNĀNE INUIT KOMMŪNINUT AVGUARNERAT
31. DEC. 1972.

Kommuner kommunit	Pers. født i Grønland				Pers. født uden for Grønland				Hele befolkningen			
	Kal. nunāne inūng.				Kal. nunāta' avatāne inūng.				inuit katitdlugit			
	Byer	Bygder	Vejr- st. m.v.	Ialt	Byer	Bygder	Vejr- st. m.v.	Ialt	Byer	Bygder	Vejr- st. m.v.	Ialt
igdlo- qar- fit	nuna- qar- fit	silasior- fit il.il.	ka- tit- dlu- git	igdlo- qar- fit	nuna- qar- fit	silasior- fit il.il.	ka- tit- dlu- git	igdlo- qar- fit	nuna- qar- fit	silasior- fit il.il.	ka- tit- dlu- git	
VESTGRØNLAND KITĀ	27.955	8.690	106	36.751	6.841	181	1.032	8.054	34.796	8.871	1.138	44.805
Nanortalik	1.154	1.427	31	2.612	217	46	70	333	1.371	1.473	101	2.945
Julianehåb	2.241	490	-	2.731	590	12	-	602	2.831	502	-	3.333
Narssaq	1.511	265	47	1.823	275	3	76	354	1.786	268	123	2.177
Ivigut	8	-	-	8	29	-	-	29	37	-	-	37
Frederikshåb	1.866	431	-	2.297	539	21	-	560	2.405	452	-	2.857
Godthåb	5.588	518	5	6.111	2.670	20	20	2.710	8.258	538	25	8.821
Sukkertoppen	2.336	1.017	-	3.353	537	31	-	568	2.873	1.048	-	3.921
Holsteinsborg	3.182	241	17	3.440	571	1	609	1.181	3.753	242	626	4.621
Kangātsiaq	354	767	-	1.121	10	9	-	19	364	776	-	1.140
Egedesminde	2.869	335	-	3.204	430	3	-	433	3.299	338	-	3.637
Christianshåb	1.431	93	-	1.524	207	-	-	207	1.638	93	-	1.731
Jakobshavn	2.825	505	-	3.330	414	7	-	421	3.239	512	-	3.751
Godhavn	902	74	4	980	112	-	17	129	1.014	74	21	1.109
Umanak	971	1.288	2	2.261	110	16	240	366	1.081	1.304	242	2.627
Upernavik	717	1.239	-	1.956	130	12	-	142	847	1.251	-	2.098
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	287	339	14	640	34	-	34	68	321	339	48	708
ØSTGRØNLAND TUNO	1.069	1.629	-	2.698	206	68	96	370	1.275	1.697	96	3.068
Angmagssalik	752	1.505	-	2.257	173	44	67	284	925	1.549	67	2.541
Scoresbysund	317	124	-	441	33	24	29	86	350	148	29	527
HELE GRØN- LAND 1972 KAL. NUN. TAMARME 1972	29.311	10.658	120	40.089	7.081	249	1.162	8.492	36.392	10.907	1.282	48.581
HELE GRØN- LAND 1971 KAL. NUN. TAMARME 1971	28.727	10.900	125	39.752	6.967	252	964	8.183	35.694	11.152	1.089	47.935

Anm.: Stationer beliggende uden for kommunalind-
delingen er medregnet i nærmest liggende
kommune. Se iøvrigt tabel 5.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssut: silasiorfit kommuneqarfit avatāni-
tut kommunit qaningnertut ilāngū-
ssāput. āma takuk tabel 5.

najorqutaq: Kalātdlit nunānut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 4.

PERSONER FØDT UDEN FOR GRØNLAND FORDELT PÅ
KOMMUNER PR. 31. DECEMBER.

KALÂDLIT NUNĀTA AVATĀNE INŪNGORSIMASSUT KOMMŪNI-
NUT AVGUARNERAT 31. DECEMBER.

	1960	1971	1972		1960	1971	1972
VESTGRØNLAND	2.407	7.696	8.054	Jakobshavn	77	410	421
<i>KITĀ</i>				Vaigat	76	53	-
Nanortalik	127	325	333	Godhavn	78	134	129
Julianehåb	227	577	602	Umanak	50	133	366
Narssaq	239	359	354	Upernavik	52	130	142
Ivigutut	92	58	29	NORDGRØNLAND	87	93	68
Frederikshåb	165	547	560	<i>AVANERSSUAQ</i>			
Godthåb	667	2.619	2.710	ØSTGRØNLAND	268	394	370
Sukkertoppen	151	592	568	<i>TUNO</i>			
Holsteinsborg	148	1.140	1.181	Angmagssalik	155	289	284
Kangâtsiaq	6	20	19	Scoresbysund	113	105	86
Egedesminde	182	402	433	HELE GRØNLAND	2.762	8.183	8.492
Christianshåb	70	197	207	<i>KAL. NUN. TAMARME</i>			

Anm.: Se anm. til tabel 3.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssût: takûk tabel 3-mut nalunaerssût.

najorqutaq: Kalâdlit nunânut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 5.
BEFOLKNINGEN I GRØNLAND FORDELT PÅ BOSTEDER 1960-1972. KALÅTDLIT NUNĀNE INUIT NAJUGAQARFINGNUT AVGUARNERE 1960-1972.

31. dec.	Personer født i Grønland Kalātdlit nunāne inūng.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
NANORTALIK KOMMUNE	2.315	2.568	2.614	2.612	2.442	2.874	2.939	2.945
<i>By: Nanortalik</i>	725	1.084	1.127	1.154	800	1.280	1.341	1.371
<i>Bygder i alt</i>	1.586	1.458	1.450	1.427	1.601	1.497	1.486	1.473
Augpilagtoq	237	219	228	223	238	222	231	226
Frederiksdal	204	226	221	216	207	230	226	225
Ikigait	4	-	-	-	4	-	-	-
Igdlukasik	13	-	-	-	13	-	-	-
Tasiussaq	135	129	125	117	135	129	125	117
Saputit	-	-	-	-	-	2	2	-
Nalassut	-	8	8	8	-	9	9	9
Nūgārssuk	3	8	9	3	3	8	9	3
Quvnermiut	56	12	13	12	56	12	13	12
Niaqornārssuk	5	2	1	1	5	2	1	1
Narssarssuaq	-	1	1	1	-	1	1	1
Igpik	14	-	-	-	14	-	-	-
Igdlorpait	75	26	26	28	75	26	26	28
Akuliaruseq	26	19	18	18	26	19	18	18
Sletten	264	162	175	176	264	166	176	177
Qagdumiut	25	27	27	25	25	27	27	25
Lichtenau	114	58	54	43	117	61	57	46
Sydprøven	411	561	544	556	419	583	565	585
<i>Stationer i alt</i>	4	26	37	31	41	97	112	101
Prins Christian Sund (vejrst.)	3	-	-	-	23	14	11	15
Frederiksdal loranst.	1	12	19	19	18	25	36	29
St. Nordiske station (kabelstation)	-	3	4	5	-	15	17	16
Angissoq loranst.	-	11	14	7	-	43	48	41
JULIANEHĀB KOMMUNE	2.180	2.718	2.759	2.731	2.407	3.273	3.336	3.333
<i>By: Julianehåb</i>	1.521	2.220	2.252	2.241	1.741	2.760	2.818	2.831
<i>Bygder i alt</i>	659	498	507	490	666	513	518	502
Qaersutsiaq	18	13	11	9	18	13	11	9
Sårdloq	129	102	112	108	130	102	112	108
Egalugārssuit	184	156	163	167	184	157	164	168
Kangerdluarssorujuk	-	-	-	-	-	2	2	1
Igdlorssuit II	-	2	3	-	-	4	3	-
Tasiluk	5	7	7	9	7	10	10	9
Egaluit #kia	-	4	3	3	-	5	4	4
Egaluit	18	7	5	4	18	7	5	4
Tatsip atā	-	-	-	1	-	-	-	1
Qanisartūt	9	2	3	3	9	2	3	3
Igdlorssuit	3	7	7	7	3	7	7	7
Ikineq	3	-	-	-	3	-	-	-
Uperniviarssuk	14	15	12	10	18	18	13	16
Kirkeruin	5	1	1	1	5	1	1	1

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 5 (FORTSAT)

TABEL 5 (NANGITAG)

Bl. dec.	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunâne inung.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
Akia	-	1	1	-	-	1	1	-
Mato	-	2	2	-	-	2	2	-
Nûpiluk	-	-	-	-	-	1	1	1
Kingigtoq	-	-	-	-	-	1	1	1
Qarmat	7	-	-	-	7	-	-	-
Qagssimiut	199	175	172	165	199	176	173	166
Qeqertarssuâraq	38	4	5	3	38	4	5	3
Sarqamiut	27	-	-	-	27	-	-	-
NARSSAQ KOMMUNE	1.285	1.796	1.790	1.823	1.524	2.162	2.149	2.177
<i>By: Narsaaq</i>	<i>934</i>	<i>1.462</i>	<i>1.462</i>	<i>1.511</i>	<i>1.061</i>	<i>1.751</i>	<i>1.733</i>	<i>1.786</i>
<i>Bygder i alt</i>	<i>325</i>	<i>291</i>	<i>282</i>	<i>265</i>	<i>326</i>	<i>301</i>	<i>288</i>	<i>268</i>
Igaliko	117	92	82	81	117	97	83	81
Sdr. Igaliko	28	20	20	12	28	21	21	12
Iterdlak	6	5	4	4	6	5	4	4
Ūmánartûaraq	-	3	3	3	-	3	3	3
Qagssiarssuk	154	79	71	77	154	80	72	78
Arnânguit ¹	-	8	8	8	-	8	8	8
Qíngua ¹	-	8	8	8	-	8	8	8
Qordlortoq ¹	-	8	12	11	-	9	13	12
Tasiussaq ¹	-	9	9	9	-	9	9	9
Nunatâq ¹	-	5	5	5	-	5	5	5
Kangerdlua ¹	-	4	4	4	-	4	4	4
Ingnerûlalík ¹	-	7	7	9	-	7	7	9
Ivssormiut ¹	-	9	9	9	-	9	9	9
Sitdlisít ¹	-	5	4	5	-	5	4	5
Ipiutaq	3	4	9	4	4	4	10	4
Sardlia	-	4	4	-	-	4	4	-
Marrait (Tugtutôq)	-	6	6	1	-	6	6	1
Sildefjord (Tugtutôq)	-	1	2	-	-	1	2	-
Itivdleg kitdleg (Tugtutôq)	-	2	2	2	-	4	3	3
Narsarssuâraq	5	4	4	4	5	4	4	4
Egaluit ilua	12	8	9	9	12	8	9	9
<i>Station: Narsarssuaq (flyveplads)</i>	<i>26</i>	<i>43</i>	<i>46</i>	<i>47</i>	<i>137</i>	<i>110</i>	<i>128</i>	<i>123</i>
IVIGTUT KOMMUNE	31	12	12	8	123	71	70	37
<i>By: Ivigtut</i>	<i>31</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>8</i>	<i>123</i>	<i>71</i>	<i>70</i>	<i>37</i>
FREDERIKSHÅB KOMMUNE	1.652	2.192	2.241	2.297	1.817	2.650	2.788	2.857
<i>By: Frederikshåb</i>	<i>891</i>	<i>1.684</i>	<i>1.761</i>	<i>1.866</i>	<i>1.038</i>	<i>2.118</i>	<i>2.284</i>	<i>2.406</i>
<i>Bygder i alt</i>	<i>761</i>	<i>508</i>	<i>480</i>	<i>431</i>	<i>779</i>	<i>532</i>	<i>504</i>	<i>452</i>
Arsuk	351	356	352	335	368	380	376	356
Neria	92	-	-	-	93	-	-	-
Narssalik	85	73	50	26	85	73	50	26
Iluilârssuk	44	-	-	-	44	-	-	-
Kvaneø	86	-	-	-	86	-	-	-
Avigait	103	79	78	70	103	79	78	70

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 5 (FORTSAT)

TABEL 5 (NANGITAQ)

13*

31. dec.	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunâne inung.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
GODTHÅB KOMMUNE	3.638	5.768	5.975	6.111	4.305	8.209	8.594	8.821
<i>By: Godthåb</i>	2.537	5.088	5.401	5.588	3.179	7.478	7.974	8.258
<i>Bygder i alt</i>	1.097	670	568	518	1.113	694	590	538
Fiskenasset	282	329	320	302	288	336	332	314
Utorqarmiut	15	-	-	-	15	-	-	-
Narssaq	87	-	-	-	87	-	-	-
Kangeq	155	87	73	45	155	88	73	45
Qôrquut	10	2	2	2	12	6	5	4
Itivnera	8	1	1	1	11	3	2	2
Kapisigdlit	298	181	163	160	302	187	169	165
Neriunaq	16	9	9	8	16	9	9	8
Qôrnoq	226	61	-	-	227	65	-	-
<i>Station: Færingehavn (fiskestation)</i>	4	10	6	5	13	37	30	25
SUKKERTOPPEN KOMMUNE	2.527	3.199	3.308	3.353	2.678	3.631	3.900	3.921
<i>By: Sukkertoppen</i>	1.500	2.188	2.301	2.336	1.636	2.588	2.864	2.873
<i>Bygder i alt</i>	1.016	1.011	1.007	1.017	1.026	1.043	1.036	1.048
Atangmik	183	185	184	186	183	185	186	187
Napassoq	203	234	232	237	204	240	241	250
Agpamiut	87	-	-	-	87	-	-	-
Kangâmiut	543	592	591	594	552	618	609	611
<i>Station: Tovqussaq (hvalstation)</i>	11	-	-	-	16	-	-	-
HOLSTEINSBORG KOMMUNE	2.183	3.149	3.243	3.440	2.331	4.220	4.383	4.621
<i>By: Holsteinsborg</i>	1.566	2.847	2.972	3.182	1.714	3.362	3.533	3.753
<i>Bygder i alt</i>	617	289	260	241	617	290	261	242
Itivdleq	246	160	137	112	246	161	138	113
Sarqardlit	52	-	-	-	52	-	-	-
Sarfânguaq	169	129	123	129	169	129	123	129
Ûmânârssuk	61	-	-	-	61	-	-	-
Qerrortussoq (Avssaqutaq)	89	-	-	-	89	-	-	-
<i>Station: Sdr. Strømfjord (flyveplads) 3</i>	-	13	11	17	-	568	589	626
KANGÂTSIAQ KOMMUNE	1.305	1.134	1.166	1.121	1.311	1.152	1.186	1.140
<i>By: Kangâtsiaq</i>	265	364	374	354	266	371	383	364
<i>Bygder i alt</i>	1.040	770	792	767	1.045	781	803	776
Aqigsserniaq	155	-	-	-	155	-	-	-
Agto	98	330	335	342	101	337	341	347
Ikerasak	114	18	19	-	114	18	19	-
Tunungassoq	79	24	12	15	79	24	12	15
Igîniarfik	90	72	64	56	91	72	64	56
Ikerasârssuk	56	54	57	53	56	54	57	53
Aulatsivik	7	-	-	-	7	-	-	-
Niaqornârssuk	244	254	287	285	245	258	292	289
Qeqertarssuatsiaq	98	18	18	16	98	18	18	16
Ivnalik	99	-	-	-	99	-	-	-

(fortsattes)

(nangitagssaq)

TABEL 5 (FORTSAT)

TABEL 5 (NANGITAG)

Bl. dec.	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunâne inung.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
EGEDESMINDE KOMMUNE	2.310	3.127	3.192	3.204	2.492	3.533	3.594	3.637
By: Egedesminde	1.655	2.792	2.861	2.869	1.837	3.196	3.261	3.299
Bygder i alt	655	335	331	335	655	337	333	338
Manermiut	66	-	-	-	66	-	-	-
Wester Ejland	124	-	-	-	124	-	-	-
Hunde Ejland	167	128	127	132	167	128	127	132
Akúnâq	201	207	204	203	201	209	206	206
Nivâq	97	-	-	-	97	-	-	-
CHRISTIANSHÅB KOMMUNE	930	1.556	1.477	1.524	1.000	1.761	1.674	1.731
By: Christianshåb	500	1.299	1.386	1.431	568	1.502	1.583	1.638
Bygder i alt ²	430	257	91	93	432	259	91	93
Ikamiut	64	91	91	93	64	91	91	93
Akugdliit	114	-	-	-	114	-	-	-
Claushavn ²	252	166	.	.	254	168	.	.
JAKOBHAVN KOMMUNE	1.781	2.755	3.155	3.330	1.860	3.105	3.565	3.751
By: Jakobshavn	1.216	2.355	2.610	2.825	1.293	2.702	3.015	3.239
Bygder i alt ²	565	400	545	505	567	403	550	512
Claushavn ²	.	.	158	130	.	.	160	134
Rodebay	170	110	110	105	170	111	111	106
Atâ	61	-	-	-	61	-	-	-
Qeqertaq	83	81	76	72	83	81	76	72
Sarqaq	251	209	201	198	253	211	203	200
VAIGAT KOMMUNE	1.271	739	476	-	1.345	824	529	-
By: Qutdligssat	1.187	739	476	-	1.260	824	529	-
Bygder i alt	84	-	-	-	85	-	-	-
Ujarasugssuk	77	-	-	-	78	-	-	-
Ônartog	7	-	-	-	7	-	-	-
GODHAVN KOMMUNE	800	849	886	980	878	974	1.020	1.109
By: Godhavn	532	770	800	902	584	872	909	1.014
Bygder i alt	263	75	81	74	263	75	81	74
Skansen	69	-	-	-	69	-	-	-
Kronprinsens Ejland	100	-	-	-	100	-	-	-
Diskofjord	94	75	81	74	94	75	81	74
Station: Nipisat (loranstation)	5	4	5	4	31	27	30	21

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 5 (FORTSAT)

TABEL 5 (NANGITAQ)

31. dec.	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunâne inûng.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
UMANAK KOMMUNE	1.963	2.237	2.263	2.261	2.013	2.354	2.396	2.627
By: Umanak	774	914	952	971	821	1.020	1.057	1.081
Bygder i alt	1.189	1.323	1.309	1.288	1.192	1.334	1.322	1.304
Niaqornat	117	88	85	84	117	88	85	84
Qaersut	210	255	251	244	211	257	252	245
Sermiarssuit	54	-	-	-	54	-	-	-
Ūmânatsiaq	64	-	-	-	64	-	-	-
Ikerasak	105	268	257	258	106	269	260	260
Sâtut	238	267	292	286	239	273	300	294
Uvkusigssat	115	183	175	167	115	184	175	171
Igdlorssuit	127	152	144	146	127	152	144	146
Nûgâtsiaq	159	110	105	103	159	111	106	104
Station: Marmorilik (mine)	-	-	2	2	-	-	17	242
UPERNAVIK KOMMUNE	1.531	1.855	1.886	1.956	1.583	1.978	2.016	2.098
By: Upernavik	504	668	696	717	555	786	816	847
Bygder i alt	1.027	1.187	1.190	1.239	1.028	1.192	1.200	1.251
Sdr. Upernavik	127	136	138	140	127	136	138	140
Prøven	184	192	193	213	184	192	193	214
Augpilagtoq	136	138	139	138	136	140	144	141
Tugsâq	53	68	61	65	53	68	61	65
Naujât	28	35	37	38	28	35	37	38
Ivnârssuit	46	66	69	74	46	66	69	74
Tasiussaq	121	152	165	170	121	152	167	172
Nutârmiut)	50	58	56	67	50	58	56	67
Ikerasârssuk)								
Kûk	31	12	22	-	31	12	22	-
Kraulshavn	95	145	133	146	96	147	135	151
Igduluk	5	7	6	3	5	7	6	3
Kuvdlorssuaq	151	178	171	185	151	179	172	186
THULE KOMMUNE	473	620	639	640	560	723	732	708
By: Thule	183	264	275	287	206	291	303	321
Bygder i alt	269	339	347	339	270	339	347	339
Savigsivik	66	95	116	109	66	95	116	109
Moriussaq	-	57	57	59	-	57	57	59
Nûgdlît (Igânaq)	12	-	-	-	12	-	-	-
Qeqertat	57	64	60	55	57	64	60	55
Herbert Ø	37	51	49	50	37	51	49	50
Siorapaluk	81	72	65	66	82	72	65	66
Neqe	7	-	-	-	7	-	-	-
Inuarfigssuaq	9	-	-	-	9	-	-	-
Stationer i alt	21	17	17	14	84	93	82	48
Dundas (vejrst.) ³	21	17	17	14	55	59	53	48
Station Nord (vejr- station) ³	-	-	-	-	29	34	29	-

(fortsattes)

(nangitagssaq)

TABEL 5 (FORTSAT)

TABEL 5 (NANGITAAQ)

31. dec.	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunâne inûng.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
ANGMAGSSALIK KOMMUNE	1.826	2.216	2.249	2.257	1.981	2.515	2.538	2.541
By: Angmagssalik	502	685	713	752	612	868	887	925
Bygder i alt	1.324	1.529	1.535	1.505	1.331	1.566	1.579	1.549
Kap Cort Adelaer	-	4	-	-	-	4	-	-
Pularqavik	13	-	-	-	13	-	-	-
Imaersivik	16	-	-	-	16	-	-	-
Skjoldungen	100	25	63	-	103	25	63	-
Umîvik	28	26	15	-	28	26	15	-
Pikiutdlit	-	18	24	-	-	18	24	-
Isortoq	120	155	163	169	121	155	163	170
Umigtuarssuit	26	-	-	-	26	-	-	-
Tiniteqilâq	154	208	192	219	154	214	200	224
Íkáteq	43	40	36	47	43	40	36	47
Kap Dan	257	390	384	392	258	397	399	403
Sivsingaleq	24	-	-	-	24	-	-	-
Qernertuarssuit	43	25	21	22	43	25	21	22
Kûngmiut	388	455	469	509	390	479	490	536
Sermiligâq	112	139	157	147	112	139	157	147
Kangerdlugssuatsiaq	-	-	6	-	-	-	6	-
Kangerdlugssuaq	-	44	5	-	-	44	5	-
Stationer i alt	-	2	1	-	38	81	72	67
Qutdleq loranst. ³	-	1	1	-	-	31	23	17
Tingmiarmiut ³ (vejrstation) ³	-	-	-	-	7	9	6	6
Orssuiagssuaq loranst.	-	1	-	-	24	22	24	22
Kulusuk (flyveplads)	-	-	-	-	-	13	14	16
Aputitêq (vejrst.) ³	-	-	-	-	7	6	5	6
SCORESBYSUND KOMMUNE	377	422	421	441	490	523	526	527
By: Scoresbysund	231	297	296	317	247	335	334	350
Bygder i alt	146	125	125	124	175	159	163	148
Kap Hope	103	104	103	92	106	104	106	93
Kap Tobin	43	21	22	32	69	55	57	55
Stationer i alt	-	-	-	-	68	29	29	29
Mesters Vig (mine) ³	-	-	-	-	50	11	12	8
Daneborg (vejrst.) ³	-	-	-	-	6	6	6	9
Danmarkshavn (vejrst.) ³	-	-	-	-	12	12	11	12
VESTGRØNLAND	27.702	35.654	36.443	36.751	30.109	42.771	44.139	44.805
Byer	16.338	26.486	27.443	27.955	18.476	32.681	34.170	34.796
Bygder	11.314	9.072	8.893	8.690	11.395	9.251	9.063	8.871
Vejrstationer m.v.	50	96	107	106	238	839	906	1.138
NORDGRØNLAND	473	620	639	640	560	723	732	708
Byer	183	264	275	287	206	291	303	321
Bygder	269	339	347	339	270	339	347	339
Vejrstationer m.v.	21	17	17	14	84	93	82	48

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 5 (FORTSAT)

TABEL 5 (NANGITAQ)

17°

31. dec.	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunâne inûng.				Hele befolkningen inuit katitdlugit			
	1960	1970	1971	1972	1960	1970	1971	1972
ØSTGRØNLAND	2.203	2.638	2.670	2.698	2.471	3.038	3.064	3.068
Byer	733	982	1.009	1.069	859	1.203	1.221	1.275
Bygder	1.470	1.654	1.660	1.629	1.506	1.725	1.742	1.697
Vejrstationer m.v.	-	2	1	-	106	110	101	96
HELE GRØNLAND	30.378	38.912	39.752	40.089	33.140	46.532	47.935	48.581
Byer	17.254	27.732	28.727	29.311	19.541	34.175	35.694	36.392
Bygder	13.053	11.065	10.900	10.658	13.171	11.315	11.152	10.907
Vejrstationer m.v.	71	115	125	120	428	1.042	1.089	1.282

Anm.: Inden for hver kommune er bygder og stationer ordnet i rækkefølge fra syd mod nord, dog følges kysten.

- 1) Medtaget under Qagssiarssuk i 1960.
- 2) Clauhavn er pr. 1. jan. 1971 overflyttet fra Christianshåb til Jakobshavn kommune.
- 3) Belliggende uden for kommunalinddelingen.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssût: kommuneqarfingne tamane nunaqarfît silasiorfît dlo kujatdlernit avangnamut tugdlerîâgâuput; sineriagdle maligdlugo.

- 1) 1960-ime Qagssiarssungmut atâput.
- 2) Ilimanaq 1. januar 1971-imit Qasigiânguanit Ilulissat kommunianut atatineqalerpoq.
- 3) kommuneqarfît avatâinîput.

najorqutaq: Kalâtdlit nunânut ministeriaqarfîup kisitsisautai.

TABEL 6.

BEFOLKNINGEN I GRØNLAND FORDELT EFTER
BOSTEDERNES STØRRELSE, HELE BEFOLKNINGEN.

INUIT TAMARMIK INOQARFÎT ANGÏSSUSÏNUT ANGUARNERAT.
INUIT KATITDLUGIT.

31. dec.	Antal bosteder inoqarfît amerdlâssusê			Procentvis andel af befolkningen inuit procentingordlugit amerdlâssusê			
	1960	1971	1972	1960	1971	1972	
Indtil 99 personer	90	97	84	10,6	5,0	4,3	inuit 99 tikitdlugit
100- 249 "	47	32	32	22,2	10,7	10,8	" 100- 249
250- 499 "	10	12	11	9,2	8,5	7,3	" 250- 499
500- 999 "	7	7	6	13,5	10,2	8,5	" 500- 999
1.000- 1.499 "	4	2	3	14,0	5,0	7,1	" 1.000-1.499
1.500- 1.999 "	4	2	2	20,9	6,9	7,1	" 1.500-1.999
2.000 personer og derover	1	7	7	9,6	53,7	54,9	" 2.000 sivnerdlu- gitdlo
IALT	163	159	145	100,0	100,0	100,0	KATITDLUGIT

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutaq: Kalâtdlit nunânut ministeriaqarfîup kisitsisautai.

TABEL 7

BEFOLKNINGENS BEVÆGELSER, 1972

INUIT NUGTARNERE, 1972.

Kommuner kommunit	Byer igdloqarfit		Bygder, vejrst. m.v. nunaqarfit, silasior- fit il.il.				Ialt katitdlugit			
	Netto- til- flyt- ning nūtut	Befolknings- tilvækst inuit amer- dleriarnerat		Netto- til- flyt- ning nūtut	Befolknings- tilvækst inuit amer- dleriarnerat		Netto- til- flyt- ning nūtut	Fødsels- overskud inūngor- tutigit amerdle- riaudit	Befolknings- tilvækst inuit amer- dleriarnerat	
		absolut amer- dlæss.	%		absolut amer- dlæss.	%			absolut amer- dlæss.	%

A. DEN SAMLEDE
BEFOLKNINGA. INUIT TAMÁ-
KERDLUGIT

VESTGRØNLAND KITÁ	136	626	1,8	- 72	40	0,4	64	602	666	1,5
Nanortalik	22	30	2,2	- 33	- 24	- 1,5	- 11	17	6	0,2
Julianehåb	- 11	13	0,5	- 19	- 16	- 3,1	- 30	27	- 3	- 0,1
Narssaq	40	53	3,1	- 33	- 25	- 6,0	7	21	28	1,3
Iviglut	- 33	- 33	-47,1	.	.	.	- 33	.	- 33	-47,1
Frederikshåb	105	121	5,3	- 57	- 52	-10,3	48	21	69	2,5
Godthåb	146	284	3,6	- 58	- 57	- 9,2	88	139	227	2,6
Sukkertoppen	- 32	9	0,3	- 3	12	1,2	- 35	56	21	0,5
Holsteinsborg	174	220	6,2	15	18	2,1	189	49	238	5,3
Kangåtsiaq	- 18	- 19	- 5,0	- 30	- 27	- 3,4	- 48	2	- 46	- 4,0
Egedesminde	- 1	38	1,2	- 3	5	1,5	- 4	47	43	1,2
Christianshåb	20	55	3,5	- 2	2	2,2	18	39	57	3,4
Jakobshavn	144	224	7,4	- 48	- 38	- 6,9	96	90	186	5,2
Vaigat	-530	-529	-100,0	.	.	.	-530	1	-529	-100,0
Godhavn	77	105	11,6	- 16	- 16	-14,4	61	28	89	8,7
Umanak	16	24	2,3	201	207	15,5	217	14	231	9,6
Upernavik	17	31	3,8	14	51	4,3	31	51	82	4,1
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	17	18	5,9	- 44	- 42	- 2,3	- 27	3	- 24	- 3,3
ØSTGRØNLAND TUHO	40	54	4,4	- 84	- 50	- 2,7	- 44	48	4	0,1
Angmagssalik	24	38	4,3	- 68	- 35	- 2,1	- 44	47	3	0,1
Scoresbysund	16	16	4,8	- 16	- 15	- 7,8	-	1	1	0,2
HELE GRØNLAND KAL. HUN. TAMARME	193	698	2,0	-200	- 52	- 0,4	- 7	653	646	1,3

B. PERSONER FØDT
I GRØNLANDB. KALÁTDLIT NU-
NANE INŪNGOR-
SIHASSUT.

VESTGRØNLAND KITÁ	14	512	1,9	-319	-204	- 2,3	-305	613	308	0,7
Nanortalik	19	27	3,3	- 39	- 29	- 2,0	- 20	18	- 2	- 0,1
Julianehåb	- 37	- 11	0,5	- 20	- 17	- 3,4	- 57	29	- 28	- 1,0
Narssaq	36	49	3,4	- 24	- 16	- 4,9	12	21	33	1,8
Iviglut	- 4	- 4	-33,3	.	.	.	- 4	.	- 4	-33,3
Frederikshåb	88	105	6,0	- 54	- 49	-12,1	34	22	56	2,5
Godthåb	46	187	3,5	- 52	- 51	- 8,9	- 6	142	136	2,3

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 7 (FORTSAT)

TABEL 7 (NANGITAQ)

Kommuner kommunit	Byer igdloqarfít			Bygder, véjrst. m.v. nunaqarfít, silasior- fít il.il.			Ialt katitdlugit			
	Netto- til- flyt- ning nútut	Befolknings- tilvækst inuit amer- dleriarnerat		Netto- til- flyt- ning nútut	Befolknings- tilvækst inuit amer- dleriarnerat		Netto- til- flyt- ning nútut	Fødsels- overskud inúngor- tutigt amerdle- riautit	Befolknings- tilvækst inuit amer- dleriarnerat	
		absolut amer- dláss.	%		absolut amer- dláss.	%			absolut amer- dláss.	%
Sukkertoppen	7	35	1,5	- 6	10	1,0	- 13	58	45	1,4
Holsteinsborg	163	210	7,1	- 17	- 13	- 4,8	146	51	197	6,1
Kangåtsiaq	- 19	- 20	- 5,3	- 28	- 25	- 3,2	- 47	2	- 45	- 3,9
Egedesminde	- 31	8	0,3	- 4	4	1,2	- 35	47	12	0,4
Christianshåb	10	45	3,2	- 2	2	2,2	8	39	47	3,2
Jakobshavn	135	215	8,2	- 50	- 40	- 7,3	96	90	175	5,9
Vaigat	-477	-476	-100,0	.	.	.	-477	1	-476	-100,0
Godhavn	74	102	12,8	- 8	- 8	- 9,3	66	28	94	10,6
Umanak	11	19	2,0	- 27	- 21	- 1,6	- 16	14	- 2	- 0,1
Upernavik	7	21	3,0	12	49	4,1	19	51	70	3,7
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	11	12	4,4	- 13	- 11	- 3,0	- 2	3	1	0,2
ØSTGRØNLAND TUNO	43	60	5,9	- 66	- 32	- 1,9	- 23	51	28	1,0
Angmagssalik	24	39	5,5	- 64	- 31	- 2,0	- 40	48	8	0,4
Scoresbysund	19	21	7,1	- 2	- 1	- 0,8	17	3	20	4,8
HELE GRØNLAND KAL. NUU. TAMARNE	68	584	2,0	-398	-247	- 2,2	-330	667	337	0,8

Anm.: Se anm. til tabel 3.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssút: takuk tabel 3-mut nalunaerssút

najorqutaq: Kalâtdlit nunanut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 8 B.

DEN I GRØNLAND FØDTE BEFOLKNING PR. 31. DEC. 1972, FORDELT PÅ KØN, ALDER OG CIVILSTAND,

KALÁTDLIT NUNĀNE INÚNGORSIMASSUT 31. DEC. 1972-ME SUVIAUSSUSĪNUT, UTORQÁUSSUSĪNUT ÁIPAQARNERÁNUTDLO -QÁNGĪNERÁNUTDLO AVGUARNERAT.

Kommuner kommunit	15 ár og derover - 15-inik táukulo sívnerdlugit ukiugdilit					Under 15 ár 15 inordlugit ukiugdilit	I alt katitdlugit
	Gifte áipagdilit	Separe-rede og fraskilte averuser-simassut avisima-ssutdlo	Enker og enkemænd uvigdlarnerit núlérneritdlo	Ugifte áipaqa-ngitsut	Ialt katitdlugit		
I. MEND IALT I. ANGUFIT KATITDLUGIT	4.898	155	426	5.389	10.868	9.316	20.184
VESTGRØNLAND KITA	4.458	149	386	5.039	10.032	8.540	18.572
Nanortalik	322	4	45	364	735	532	1.267
Julianehåb	280	9	20	420	729	586	1.315
Narssaq	212	17	22	272	523	371	894
Ivigut	-	-	-	-	-	2	2
Frederikshåb	286	9	23	311	629	522	1.151
Godthåb	607	42	41	1.035	1.725	1.305	3.030
Sukkertoppen	397	11	40	481	929	805	1.734
Holsteinsborg	409	18	27	447	901	860	1.761
Kangåtsiaq	145	2	18	132	297	296	593
Egedesminde	422	3	39	397	861	778	1.639
Christianshåb	219	4	11	174	408	368	776
Jakobshavn	411	26	43	402	882	844	1.726
Godhavn	142	2	4	98	246	229	475
Umanak	359	-	29	303	691	507	1.198
Upernavik	247	2	24	203	476	535	1.011
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	104	-	9	59	172	145	317
ØSTGRØNLAND TUNO	336	6	31	291	664	631	1.295
Angmagssalik	277	4	27	242	550	540	1.090
Scoresbysund	59	2	4	49	114	91	205

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 8 B (FORTSAT)

TABEL 8 B. (NANGITAQ)

Kommuner kommunit	15 år og derover - 15-inik táukulo sívnerdlugit ukiugdilit				Ialt katitdlugit	Under 15 ár 15 inor- dlugit ukiugdilit	I alt katit- dlugit
	Gifte áipag- dilit	Separe- rede og fraskilte averuser- simassut avisima- ssutdlo	Enker og enkemænd uvigdlar- nerit nu- lárnerit- dlo	Ugifte áipaqa- ngitsut			
II. KVINDER IALT							
II. ARNAT KATITDLUGIT	5.358	216	1.002	4.486	11.062	8.843	19.905
VESTGRØNLAND KITA	4.899	205	926	4.193	10.223	7.956	18.179
Nanortalik	350	10	70	359	789	556	1.345
Julianehåb	331	22	88	399	840	576	1.416
Narssaq	240	19	56	214	529	400	929
Ivigut	1	-	-	2	3	3	6
Frederikshåb	313	11	64	260	648	498	1.146
Godthåb	724	50	136	967	1.877	1.204	3.081
Sukkertoppen	438	18	92	306	854	765	1.619
Holsteinsborg	444	15	81	352	892	787	1.679
Kangâtsiaq	145	-	18	68	231	297	528
Egedesminde	449	8	73	382	912	653	1.565
Christianshåb	245	6	34	140	425	323	748
Jakobshavn	446	29	76	327	878	726	1.604
Godhavn	156	9	24	87	276	229	505
Umanak	358	5	54	184	601	462	1.063
Upernavik	259	3	60	146	468	477	945
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	108	-	13	39	160	163	323
ØSTGRØNLAND TUNO	351	11	63	254	679	724	1.403
Angmagssalik	288	8	53	209	558	609	1.167
Scoresbysund	63	3	10	45	121	115	236
I-II MÆND OG KVINDER IALT							
I-II ANGUTIT ARNATDLO KATITDLUGIT	10.256	371	1.428	9.875	21.930	18.159	40.089

Anm.: Se anm. til tabel 3.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssút: takúk tabel 3-mut nalunaerssút
najorqutaq: Kalátdlit nunánut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 9.

FØDSLER OG DØDSFALD I GRØNLAND FORDELT PÅ
KOMMUNER 1972.KALÁTDLIT NUNĀNE INŪSSUT TOQUSSUTDLO KOMMŪNINUT
ANGUARNERAT 1972.

Kommuner kommunit	Levendefødte - ūmavdlutik inŪssut					Døde - toqussut		
	Dreng nukag- piarqat	Piger niviarsiarqat	Ialt katitdlu- git	født i bygderl) nunaqar- fingne, inung.	født u.f. ægteskab uverssag- kat	Mænd angutit	Kvinder arnat	Ialt katitdlu- git

A. DEN SAMLEDE BEE.

A. INUIT TAMĀKER-
DLUGIT

VESTGRØNLAND KITA	460	408	868	188	397	148	118	266
Nanortalik	21	19	40	19	22	12	11	23
Julianehåb	24	21	45	6	22	11	7	18
Narssaq	18	13	31	7	13	2	8	10
Frederikshåb	19	19	38	8	13	10	7	17
Godthåb	86	87	173	6	85	25	9	34
Sukkertoppen	46	40	86	28	34	17	13	30
Holsteinsborg	41	34	75	4	37	18	8	26
Kangåtsiaq	7	7	14	12	3	5	7	12
Egedesminde	38	30	68	10	33	6	15	21
Christianshåb	19	25	44	4	22	2	3	5
Jakobshavn	70	42	112	17	49	11	11	22
Vaigat	2	2	4	-	1	2	1	3
Godhavn	16	15	31	-	15	1	2	3
Umanak	19	20	39	19	17	15	10	25
Upernavik	34	34	68	48	31	11	6	17
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	2	6	8	6	1	3	2	5
ØSTGRØNLAND TUNO	46	26	72	46	38	13	11	24
Angmagssalik	40	22	62	42	31	7	8	15
Scoresbysund	6	4	10	4	7	6	3	9
HELE GRØNLAND KAL. NUN. TAMARNE	508	440	948	240	436	164	131	295

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 9 (FORTSAT)

TABEL 9 (NANGITAQ)

Kommuner kommunit	Levendefødte - Umavdlutik inussut					Døde - toqussut		
	Dreng nukag- piarqat	Piger niviarsiarqat	Ialt katitdlu- git	født i bygder ¹⁾ nunaqar- fingne ¹⁾ inung.	født u.f. ægteskab uverssag- kat	Mænd angutit	Kvinder arnat	Ialt katitdlu- git

B. PERSONER FØDT I
GRØNLAND 2)B. KALÅTDLIT NUNĀNE
INUNGORTUT 2)

VESTGRØNLAND KITĀ	370	325	695	181	372	138	117	255
Nanortalik	17	14	31	18	22	11	11	22
Julianehåb	12	18	30	6	18	9	7	16
Narssaq	15	10	25	7	13	2	8	10
Frederikshåb	14	12	26	7	12	9	7	16
Godthåb	55	54	109	5	71	22	9	31
Sukkertoppen	39	33	72	26	32	16	12	28
Holsteinsborg	32	28	60	4	35	16	8	24
Kangåtsiaq	7	7	14	12	3	5	7	12
Egedesminde	31	23	54	9	33	6	15	21
Christianshåb	16	21	37	4	22	2	3	5
Jakobshavn	64	40	104	17	47	11	11	22
Vaigat	1	2	3	-	1	2	1	3
Godhavn	15	12	27	-	15	1	2	3
Umanak	18	19	37	19	17	15	10	25
Upernavik	34	32	66	47	31	11	6	17
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	2	5	7	6	1	3	2	5
ØSTGRØNLAND TUNO	45	23	68	45	37	11	10	21
Angmagssalik	40	19	59	42	30	6	8	14
Scoresbysund	5	4	9	3	7	5	2	7
HELE GRØNLAND KAL. NUN. TAMARME	417	353	770	232	410	152	129	281

Anm.: Se anm. til tabel 3.

1) Børn født af mødre med bopæl i bygder.

2) Børn født af mødre født uden for Grønland er ikke medregnet.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssût: takûk tabel 3-mut nalunaerssût.

1) mērqat nunaqarfingmiunik anānaqardlutik inungortut.

2) mērqat Kalātdlit nunāta avatāne inungortunik anānagdlit ilāungitdlat.

najorqutaq: Kalātdlit nunānut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 10.

NETTOTILFLYTNING 1972. PERSONER FØDT UDEN
FOR GRØNLAND.

NŪTUT 1972. KALÂTDLIT NUNÂTA AVATÂNE INŪNGOR-
SIMASSUT.

Kommuner kommunit	Byer - igdloqarfit		Bygder, vejrst. m.v. nunaqarfit, silasior- fit il.il.		Ialt - katitdlugit	
	Absolut amerdlæss.	% ¹⁾	Absolut amerdlæss.	% ¹⁾	Absolut amerdlæss.	% ¹⁾
VESTGRØNLAND KITÁ	122	1,8	247	25,5	369	4,8
Nanortalik	3	1,4	6	5,4	9	2,8
Julianehåb	26	4,6	1	9,1	27	4,7
Narssaq	4	1,5	- 9	-10,2	- 5	- 1,4
Ivigut	- 29	-50,0	-	-	- 29	-50,0
Frederikshåb	17	3,2	- 3	-12,5	14	2,6
Godthåb	100	3,9	- 6	-13,0	94	3,6
Sukkertoppen	- 25	- 4,6	3	10,3	- 22	- 3,7
Holsteinsborg	11	2,0	32	5,5	43	3,8
Kangâtsiaq	1	11,1	- 2	-18,2	- 1	- 5,0
Egedesminde	30	7,5	1	50,0	31	7,7
Christianshåb	10	5,1	-	-	10	5,1
Jakobshavn	9	2,2	2	40,0	11	2,7
Vaigat	- 53	-100,0	-	-	- 53	-100,0
Godhavn	3	2,8	- 8	-32,0	- 5	- 3,7
Umanak	5	4,8	228	814,3	233	175,2
Upernavik	10	8,3	2	20,0	12	9,2
NORDGRØNLAND AVANERSSUAQ	6	21,4	- 31	-47,7	- 25	-26,9
ØSTGRØNLAND TUNO	- 3	- 1,4	- 18	- 9,9	- 21	- 5,3
Angmagssalik	-	-	- 4	- 3,5	- 4	- 1,4
Scoresbysund	- 3	- 7,9	- 14	-20,9	- 17	-16,2
HELE GRØNLAND KAL.NUN. TAMARME	125	1,8	198	16,3	323	3,9

Anm.: Se anm. til tabel 3.

1) Procent af den uden for Grønland fødte
befolkning pr. 31. dec. 1971.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssût: takûk tabel 3-mut nalunaerssût.

1) inuit Kalâtdlit nunâta avatâne inûngorsima-
ssut 31. de. 1971-ime %-îngornerat.

najorqutaq: Kalâtdlit nunânut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 11,

LEVENDEFØDTE FORDELT EFTER MODERENS ALDER,
1960-72.

ÚMAVDLUTIK INÚSSUT ARNAISA QAVSINIK UKIOGAR-
NERINUT INGMÍKÓRTITERDLUGIT, 1960-72.

Moderens alder	Levendefødte af kvinder født i Grønland arnat Kalâtdlit nunāne inúngorsimassut mêrartit úmavdlutik inússut.						Levendefød- te pr. 1000 kvinder i Danmark 3) Danmarkime arnanit 1000- init mêrartā- rineqartut ú- mavdlutik inússut 3)	arnaisa ukiue
	Antal amerdlássusê			Pr. 1000 kvinder ¹⁾ arnanit 1000-init ¹⁾				
	1960	1971	1972	1960	1971	1972		
-14 år	-	1	1	uk. -14
15-19 år	174	130	199	112,8	62,9	104,5	28,2	uk. 15-19
20-24 år	400	283	240	340,4	198,0	171,8	139,2	uk. 20-24
25-29 år	392	211	167	358,0	167,9	126,8	141,7	uk. 25-29
30-34 år	300	118	98	297,6	110,3	86,8	68,6	uk. 30-34
35-39 år	147	76	44	212,4	75,0	41,9	23,8	uk. 35-39
40-44 år	69	31	18	108,8	33,0	18,0	4,2	uk. 40-44
45-49 år	11	1	3	19,2	1,5	4,2	0,2	uk. 45-49
Uoplyst	3	-	-	nalunaerutigine- qángitsut
IALT	1.496	851	770	222,6	100,9	90,4	65,1	KATITDLUGIT
SAMLET FRUGT BARHED ²⁾				7.260	3.243	2.770	2.029	TAMÁKERDLUTIK QI- TORNIGAJÚSSUSIAT

1) Heri indgår ikke børn født af mødre
under 15 år.

2) Tallet angiver det antal børn, som 1000
kvinder vil føde, hvis ingen af dem dør
før de er fyldt 50 år, og under forud-
sætning af, at fødselshyppigheden inden
for hver aldersklasse er den samme, som
er konstateret i det pågældende kalen-
derår.

3) 1972

1) mêrart 15-it inordlugit ukiulingnit qitornar-
tārineqartut nautsorssūneqángitdlāt.

2) kisitsisit takutípait mêrart arnanit 1000-init
qitornartārineqartugssat, arnat táuko 50-inik
ukioqalerértinatik toqussoqángigpata, amalo
arnat ukiuinik ingmíkórtiterineq maligdlugo
ukiugdlit qitornartārajússusiat ukiume taine-
gartumisut inarpat.

3) 1972

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland

najorqutaq: Kalâtdlit nunānut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 12.

BØRN FØDT UDEN FOR ÆGTESKAB AF MØDRE FØDT I GRØNLAND, 1960-72.

MÉRQAT UVERSSAGKAT KALÂTDLIT NUNĀNE INÚNGORSIMA-SSUNIK ANĀNAGDLIT, 1960-72.

Moderens alder	Antal amerdlássusê			I pct. af samtl. fødsler inússunit tamanit 8-iat			arnaisa ukive
	1960	1971	1972	1960	1971	1972	
-14 år	-	1	1	.	.	.	uk. -14
15-19 år	144	125	180	82,8	96,2	90,5	uk. 15-19
20-24 år	182	203	146	45,5	71,7	60,8	uk. 20-24
25-29 år	104	70	51	26,5	33,2	30,5	uk. 25-29
30-34 år	45	30	24	15,0	25,4	24,5	uk. 30-34
35-39 år	21	24	6	14,3	31,6	13,6	uk. 35-39
40-44 år	4	4	2	5,8	12,9	11,1	uk. 40-44
45-49 år	-	-	-	-	-	-	uk. 45-49
Uoplyst	2	-	-	.	.	.	nalunaerutigine-qángitsut
IALT	502	457	410	33,6	53,7	53,2	KATITDLUGIT

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutaq: Kalâtdlit nunānut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 13.

FØDSLER OG DØDSFALD PR. 1000 PERSONER

INUNGNE 1000-INE INÚSSUT TOQUSSUTDLO.

	Personer født i Grønland Kalâtdlit nunāne inúngorsim.				Hele befolkningen inuit tamarmik				
	Levende-fødte 1) ūmavdlu-tik inússut 1)	Døde - toqussut			Levende-fødte 1) ūmavdlu-tik inússut 1)	Døde - toqussut			
		Mænd angu-tit	Kvin-der arnat	Ialt katit-dlugit		Mænd angu-tit	Kvin-der arnat	Ialt katit-dlugit	
vestgrønland	19,0	7,5	6,5	7,0	19,5	6,2	5,7	6,0	Kitā
ordgrønland	10,9	9,4	6,2	7,8	11,1	8,1	5,7	6,9	Avanerssuaq
stgrønland	25,3	8,6	7,1	7,8	23,5	8,5	7,2	7,8	Tuno
Grønland 1972	19,3	7,5	6,5	7,0	19,6	6,4	5,8	6,1	Kal.nun.tamarme 1972
1971	21,6	7,7	6,0	6,8	21,8	6,9	5,3	6,1	" " " 1971
1960	30,2	8,2	7,4	8,3	48,8	8,8	7,0	7,9	" " " 1960

Personer født i Grønland af middelalder-
 1) mērqat Kalâtdlit nunāta avatāne inúngorsima-
 ssunik anānagdlit nautsorssunēqángitdlat.
 Ministeriet for Grønland

nalunaerssūt: inuit amerdlássusīsa avguaqatigīgsi-
 neratigut nautsorssugkat.
 najorqutaq: Kalâtdlit nunānut ministeriaqarfiup
 kisitsisautai.

TABEL 14.

DØDSFALD FORDELT PÅ ALDER, 1960-72.

TOQUSSUT UKIUIINUT INGMÍKÓRTITERDLUGIT, 1960-72.

	Personer født i Grønland Kalátdlit nunāne inúngorsimassut						Pr. 1000 personer i Danmark 2)	
	Antal amerdlássusê			Pr. 1000 personer inungne 1000-ine				
	1960	1971	1972	1960	1971	1972	Danmarkime inungne 1000-ine 2)	
Under 1 år	107	46	37	71,5 ¹⁾	54,1 ¹⁾	48,1 ¹⁾	14,1	1 inordl. uk.
1 år	7	5	6	5,4	5,1	6,3	1,0	uk. 1
2- 4 år	9	7	11	2,7	1,7	3,1	0,6	uk. 2- 4
5- 9 år	6	12	7	1,4	1,7	1,0	0,5	uk. 5- 9
10-14 år	3	9	6	0,9	1,6	1,0	0,4	uk. 10-14
15-19 år	10	12	10	3,3	2,9	2,6	0,8	uk. 15-19
20-34 år	13	29	35	2,0	3,9	4,5	0,8	uk. 20-34
35-44 år	17	21	28	6,6	5,4	6,8	2,1	uk. 35-44
45-54 år	13	31	20	6,6	13,2	7,8	5,4	uk. 45-54
55-64 år	18	25	40	13,9	14,8	22,6	13,0	uk. 55-64
65 og der- over	44	72	81	60,2	58,8	61,6	55,7	uk. 65 sivner- dlugitdlo
Uoplyst	-	-	-	nalunaerutigine- qángitsut
IALT	247	269	281	8,3	6,8	7,0	9,8	KATITDLUGIT

1) Dødsfald blandt børn under 1 år beregnet pr. 1000 levendefødte børn af mødre født i Grønland.

2) 1971.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

1) mérqat atauseq inordlugo ukioqardlutik toqu-ssut nautsorsordlugit mérqanit Kalátdlit nunāne inúngorsimassunik anānaqardlutik úmavdlutik inússunit 1000-init.

2) 1971.

najorqutaq: Kalátdlit nunānut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 15.

OVERLEVENDE OG MIDDELLEVETID EFTER DØDELIGHEDS-
ERFARINGERNE. PERSONER FØDT I GRØNLAND,

INÚSSUT QANORDLO AVGUAQATIGÍGSITDLUGIT UTORQAU-
TIGILERSARNERE TOUSSARTUT QANOQ AMERDLATIGI-
SSARNERINIK PÁSISSAT NAJORQUTARALUGIT, KALÁT-
DLIT-NUNĀNE INÚNGORSIMASSUT.

Alder	Overlevende						Middellevetiden					
	1954-1958		1961-1965		1966-1970		1954-1958		1961-1965		1966-1970	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
0 år	1000	1000	1000	1000	1000	1000	50,5	55,2	56,7	63,2	57,4	65,1
1 "	911	904	925	928	936	947	54,4	60,0	60,3	67,1	60,7	67,8
2 "	901	890	919	924	931	943	54,0	59,9	59,6	66,4	60,0	67,1
5 "	888	876	910	918	925	936	51,8	57,9	57,2	63,8	57,4	64,6
10 "	877	872	902	914	915	932	47,4	53,1	52,7	59,1	53,0	59,9
15 "	866	867	895	910	906	930	42,9	48,4	48,1	54,3	48,5	55,0
20 "	838	857	875	905	889	924	39,3	43,9	44,1	49,6	44,4	50,3
25 "	803	845	845	902	862	917	35,9	39,5	40,6	44,8	40,7	45,6
30 "	779	827	816	888	839	906	31,9	35,3	37,0	40,4	36,7	41,2
35 "	743	808	786	878	818	895	28,3	31,1	33,3	35,9	32,6	36,7
40 "	701	788	766	865	794	878	24,9	26,8	29,1	31,4	28,5	32,3
45 "	665	743	736	835	761	851	21,1	23,3	25,2	27,4	24,6	28,4
50 "	610	703	701	804	727	826	17,8	19,5	21,3	23,4	20,7	24,0
55 "	554	646	656	759	678	773	14,3	16,0	17,6	19,6	17,0	20,5
60 "	488	589	597	716	592	721	10,9	12,3	14,1	15,6	14,1	16,8
65 "	387	468	525	641	496	653	8,1	9,8	10,7	12,2	11,3	13,3
70 "	239	333	410	526	395	556	6,6	7,8	8,0	9,3	8,5	10,2
75 "	143	224	289	391	272	433	4,3	5,4	5,2	6,6	6,2	7,3
80 "	38	101	114	212	149	249	4,3	3,9	4,7	5,1	4,5	5,7

Anm.: Antal overlevende angiver, hvor mange mænd og kvinder ud af 1000 nyfødte drenge og piger, der vil være i live i de pågældende aldre på grundlag af de beregnede dødshyppigheder i den pågældende periode.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 16.

ÆGTESKABER INDGÅET I 1972, FORDELT EFTER ÆGTE-
FÆLLERNES ALDER.1972-ÍME KATÍTUT, ÁIPARÍNGORTUT UKIUINUT INGMÍ-
KÓRTITERDLUGIT.

Brudens alder	Brudgommens alder - angutip ukiue								Uoplyst	Ialt	arnap ukiue
	15-19 ár	20-24 ár	25-29 ár	30-34 ár	35-39 ár	40-44 ár	45-49 ár	50 ár og derover			
	uk. 15-19	uk. 20-24	uk. 25-29	uk. 30-34	uk. 35-39	uk. 40-44	uk. 45-49	uk. 50 sivner- dlugit- dlo	nalunae- rutigi- neqángit- sut	katit- dlugit	
15-19 ár	-	20	11	2	3	-	-	-	1	37	uk. 15-19
20-24 ár	-	40	24	13	7	1	-	-	-	85	uk. 20-24
25-29 ár	-	9	30	11	9	2	1	-	-	62	uk. 25-29
30-34 ár	-	3	5	11	2	-	-	1	-	22	uk. 30-34
35-39 ár	-	-	3	5	3	2	-	1	-	14	uk. 35-39
40-44 ár	-	-	1	1	1	3	1	-	-	7	uk. 40-44
45-49 ár	-	-	2	-	-	1	-	2	-	5	uk. 45-49
50 ár og derover	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4	uk. 50 siv- nerdlugit- dlo
Uoplyst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nalunae- rytigine- qángitsut
IALT	-	72	76	43	26	9	2	7	1	236	KATITDLU- GIT

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutaq: Kalátdlit nunánut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 17.

STATENS NETTOUDGIFTER VEDR. GRØNLAND TIL DRIFT, ANLÆG OG UDLÅN.

Løbende priser	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 ³⁾ FL
mill. kr.						
I. DRIFTSUDGIFTER						
A. MINISTERIET FOR GRØNLAND						
Administrationen i København	3,2	7,0	19,4	17,3	19,7	24,0
Landshøvdingembedet og kammertok- terne	3,1	7,7	14,4	16,1	17,4	17,0
Statens tjenesteboliger	2,1	5,0	7,6	8,0	7,2	2,0
Statens udlejningsejendomme	-	-	3,0	4,5	4,8	4,8
Flyvepladsen og iscentralen, Narsarsuaq	-	5,2	7,7	8,7	8,5	8,0
Havneanlæg	0,2	0,6	1,3	1,0	1,3	1,3
Domstolene	0,2	0,8	2,0	2,3	2,4	2,6
Politiet	1,1	-	-	-	-	-
Sundhedsvæsenet	19,4	36,2	58,6	63,3	71,9	69,6
Børnetilskud	-	3,5	4,0	3,9	3,8	3,8
Tilskud til Grønlands socialvæsen	0,5	1,8	10,2	12,3	13,4	15,5
Tilskud til boliger	1,4	3,0	8,5	10,3	11,9	13,7
Andre tilskud	0,7	0,2	0,8	- 0,1	4,8	2,7
Kirken	1,5	-	-	-	-	-
Skoleuddannelse i Grønland	8,1	21,3	53,9	70,6	75,8	80,7
" i Danmark	0,7	1,1	8,6	11,2	13,3	18,0
Erhvervsuddannelse	-	4,4	6,1	6,6	10,8	14,5
Radiofoni, filmudlejning og biblioteker 2)	-	-	-	-	6,3	9,3
Oplysningsarbejde og anden kulturel virksomhed	0,4	0,5	1,2	1,8	2,2	5,9
Bogtrykkeriet	- 0,2	0,1	- 0,1	- 0,2	- 0,3	- 0,1
Geologisk undersøgelse	-	2,0	7,2	8,3	10,8	10,3
Andre videnskabelige undersøgelser	2,8	2,0	2,5	3,4	2,8	3,7
Andre udgifter	0,2	-	0,1	0,2	-	-
Diverse indtægter	4,5	5,6	9,0	8,8	9,6	9,5
deraf aktier Kryolitselskabet "Øresund" A/S.	(4,5)	(5,2)	(7,1)	(7,1)	(7,1)	(7,1)
MINISTERIET FOR GRØNLAND I ALT	40,9	96,8	208,0	240,7	279,2	297,8
B. ANDRE MINISTERIER¹⁾						
Justitsministeriet:						
Politiet	-	4,0	7,8	7,8	9,1	9,0
Kirkeministeriet:						
Kirken	-	2,4	3,7	4,4	4,5	4,3
Ministeriet for kulturelle anliggender:						
Radiofoni, filmudlejning og biblioteker 2)	-	2,7	6,5	6,6	-	-
ANDRE MINISTERIER I ALT	-	9,1	18,0	18,8	13,6	13,3

(fortsattes)

TABEL 17.

KALÁDRLIT NUNÁNE INGERDLATSINERMUT, SANAORTORNERMUT ANINGAUSSANIGDLO ATORTITSINERMUT NÁLAGAUVFIUP ANINGAUSSARTÚTAI ILÁNGAUTIGSSAIT ILÁNGAUTIGERÉDRLUGIT.

aklussartut	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 ³⁾ FL
mill. kr.						
I. INGERDLATSINERMUT ANINGAUSSARTÚTIT						
A. KALÁDRLIT NUNÁNUT MINISTERIAQARFIK						
Københavname pissortaqarfik	3,2	7,0	19,4	17,3	19,7	24,0
Landshøvdingeqarfik kærneritdlo agdlagfê	3,1	7,7	14,4	16,1	17,4	17,0
nálaguvfiup atorfilungnut igdlútai	2,1	5,0	7,6	8,0	7,2	2,0
nálaguvfiup atortítagaralugit igdlútai	-	-	3,0	4,5	4,8	4,8
Narssarssuarne mítarfik sikunutdlo alapernaerssuvik	-	5,2	7,7	8,7	8,5	8,0
umiarssualivít	0,2	0,6	1,3	1,0	1,3	1,3
erqartússivít	0,2	0,8	2,0	2,3	2,4	2,6
politít	1,1	-	-	-	-	-
nakorsaqarfik	19,4	36,2	58,6	63,3	71,9	69,6
mêrquanut tapit	-	3,5	4,0	3,9	3,8	3,8
kalátdrlit nunáne inungnik ikiuissarfingmut tapiutit	0,5	1,8	10,2	12,3	13,4	15,5
igdlunut tapiutit	1,4	3,0	8,5	10,3	11,9	13,7
tapiutit avdlat	0,7	0,2	0,8	- 0,1	4,8	2,7
ilagít	1,5	-	-	-	-	-
Kalátdrlit nunáne atuartitauneq	8,1	21,3	53,9	70,6	75,8	80,7
Danmarkime atuartitauneq	0,7	1,1	8,6	11,2	13,3	18,0
inússutigssarsuutit ilíniartitauneq	-	4,4	6,1	6,6	10,8	14,5
radiofoni, filminik atortitsissarfik bibliotekitdlo 2)	-	-	-	-	6,3	9,3
qáumarsaineq kulturíkutdlo suliniarnerit avdlat	0,4	0,5	1,2	1,8	2,2	5,9
naqiterivik	- 0,2	0,1	- 0,1	- 0,2	- 0,3	- 0,1
ujaragsiordlune misigssuinerit	-	2,0	7,2	8,3	10,8	10,3
ilisimatúttut misigssuinerit avdlat	2,8	2,0	2,5	3,4	2,8	3,7
aningaussartúttit avdlat	0,2	-	0,1	0,2	-	-
isertitat ássigíngitsut	4,5	5,6	9,0	8,8	9,6	9,5
táukunánga orssugiagsioqatigíngnit "Øresund" A/S-mit	(4,5)	(5,2)	(7,1)	(7,1)	(7,1)	(7,1)
KALÁDRLIT NUNÁNUT MINISTERIAQARFIK KATITDLUGIT	40,9	96,8	208,0	240,7	279,2	297,8
B. MINISTERIAQARFÍT AVDLAT¹⁾						
Justitsministeriet:						
politít	-	4,0	7,8	7,8	9,1	9,0
Kirkeministeriet:						
ilagít	-	2,4	3,7	4,4	4,5	4,3
kulturimut túngassunut ministeriaqarfik:						
radiofoni, filminik atortitsissarfik bibliotekitdlo 2)	-	2,7	6,5	6,6	-	-
MINISTERIAT AVDLAT KATITDLUGIT	-	9,1	18,0	18,8	13,6	13,3
(nangitagssaq)						

TABEL 17. (FORTSAT)

Levende priser	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 ³⁾ FL
mill. kr.						
C. GRØNLANDS TEKNISKE ORGANISATION						
GTO, København og administrations- og tilsynsomkostninger i Grønland	0,8	18,3	32,1	22,6	27,5	28,3
Teletjenesten	7,9	8,9	15,5	20,7	20,1	15,0
El- og varmeværker, installationsvirksomhed	1,8	- 1,1	- 2,6	- 2,5	- 3,6	- 4,6
Vandværker	-	0,4	0,2	-	0,3	- 0,4
Vej-, kloak- og dræningsanlæg, gadebelysning	0,6	3,3	6,4	6,3	7,2	6,6
Brandværn	0,4	1,1	2,5	2,8	2,8	3,3
Byggetjenesten, indkvarterings- og forplejningstjenesten	5,9	11,1	0,1	1,8	- 2,7	1,0
De mekaniske værksteder	-	-	0,4	- 0,3	- 0,5	0
Skibsværfterne	0,2	- 0,1	0,8	0,2	0	0,3
Kulbruddet	2,2	4,0	4,0	4,3	2,7	-
Andre virksomheder	- 0,2	- 0,3	- 0,2	0,2	- 0,2	0
GTO I ALT	19,6	45,6	59,2	56,1	53,6	49,5
D. DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDEL						
Forsyningstjenesten	9,4	16,7	12,2	13,1	15,4	16,1
Produktionsvirksomhed incl. konjunkturudl.fond	4,1	-	19,2	19,1	28,7	14,6
Rederi og luftfart	4,7	11,3	22,2	25,1	38,4	33,1
Grønlands postvæsen	0,3	1,8	3,5	3,5	3,9	4,2
Gæstehjem	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Lufthavnsbygning, Sdr. Strømfjord	-	-	- 0,2	0,2	0,2	- 0,1
Landbrug og renavl	0,6	0,9	1,2	1,4	0,2	0,3
Andre udgifter	0,3	0,1	- 0,7	- 0,7	- 0,6	- 0,7
KGH I ALT	19,7	31,0	57,5	61,9	86,4	67,7
A-D. SAMTLIGE DRIFTSUDGIFTER	80,2	182,5	342,7	377,5	432,8	428,3
II. ANLÆGSUDGIFTER OG ANLÆGSTILSKUD						
A. MINISTERIET FOR GRØNLAND OG GTO						
Det alm. bygge- og anlægsprogram	29,1	56,6	164,1	175,0	174,2	178,2
Anlægsudgifter til opførelse af fiskeindustrieanlæg og havne	4,6	3,4	4,9	0,3	0,4	-
Teletjenestens bygge- og anlægsprogram	7,3	11,3	19,2	16,5	28,3	17,2
Øvrige anlægsudgifter	0,8	0,2	-	-	-	0,1
Tilskud til anlægsvirksomhed	-	9,6	8,4	9,6	8,9	8,2
MINISTERIET OG GTO I ALT	41,8	81,1	196,6	201,4	211,8	203,7

(fortsættes)

TABEL 17, (NANGITAQ)

akiussartut	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 ³⁾ FL
C. GRØNLANDS TEKNISKE ORGANISATION mill. kr.						
GTO, Københavnime ámaló kalátdlit nunáne píssortaqarfigne nákutigdlinermilo akigssaiautit	0,8	18,3	32,1	22,6	27,5	28,3
nalunaerasuartauserivít	7,9	8,9	15,5	20,7	20,1	15,0
ingnátldlagíssiorfít, kiagsauteqarfít kagdlervudlo ingnerata avqutainik ikússuivít	1,8	- 1,1	- 2,6	- 2,5	- 3,6	- 4,6
imeqarfít	-	0,4	0,2	-	0,3	- 0,4
avqusernit, erqagkat kúvfe, kugssiát avqusernitdlo qutdlé	0,6	3,3	6,4	6,3	7,2	6,6
qavterissarfít	0,4	1,1	2,5	2,8	2,8	3,3
sánavít, sulissartut najugait nerissaqarfílo	5,9	11,1	0,1	1,8	- 2,7	1,0
maskínanik sulivfeqarfít	-	-	0,4	- 0,3	- 0,5	0
umiatsialiorfít	0,2	- 0,1	0,8	0,2	0	0,3
aumarssuarsiorfik	2,2	4,0	4,0	4,3	2,7	-
sulivfeqarfít avdlat	- 0,2	- 0,3	- 0,2	0,2	- 0,2	0
GTO KATITDLUGO	19,6	45,6	59,2	56,1	53,6	49,5
D. DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDEL						
pilerssuissaqarfik	9,4	16,7	12,2	13,1	15,4	16,1
tunissagssiorfít konjunkturudl.-fond ilángutdlugo	4,1	-	19,2	19,1	28,7	14,6
umiarssuit tingmissartutdlo	4,7	11,3	22,2	25,1	38,4	33,1
Kalátdlit nunáta agdlagkerivia	0,3	1,8	3,5	3,5	3,9	4,2
gæstehjemmit	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Kangerdlugssuarme angalassut igdlusímaviat	-	-	- 0,2	0,2	0,2	- 0,1
nunauteqarneq tugtúteqarnerdlo	0,6	0,9	1,2	1,4	0,2	0,3
aningaussartútít avdlat	0,3	0,1	- 0,7	- 0,7	- 0,6	- 0,7
KGH KATITDLUGO	19,7	31,0	57,5	61,9	86,4	67,7
A-D INGERDLATSINERME ANINGAUSSARTÚTIT KATITDLUGIT	80,2	182,5	342,7	377,5	432,8	428,3
II. SANAORTORNERME ANINGAUSSARTÚTIT SANAORTORNERMUTDLO TAPIT						
A. KALÁTDLIT NUNÁNUT MINISTERIAQARFIK GTO-LO						
sanaortornerínaq	29,1	56,6	164,1	175,0	174,2	178,2
aulisagkanik sulivfigssuit umiarssuallivítldlo sanaortornerine aningaussartútít	4,6	3,4	4,9	0,3	0,4	-
nalunaerasuartauserissoqarfiup sanaortornera	7,3	11,3	19,2	16,5	28,3	17,2
sanaortornermut avdlanut aningaussartútít	0,8	0,2	-	-	-	0,1
sanaortornermut tapit	-	9,6	8,4	9,6	8,9	8,2
MINISTERIAQARFIK GTO-LO KATITDLUGIT	41,8	81,1	196,6	201,4	211,8	203,7

(nangitagssaq)

TABEL 17. (FORTSAT)

Løbende priser	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 ³⁾ FL
mill. kr.						
B. DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDEL						
Det alm. bygge- og anlægsprogram	7,3	27,5	40,2	43,7	45,8	35,7
Anlægsudgifter til opførelse af fiskeindustri anlæg og havne	1,5	1,1	-	-	-	-
Øvrige anlægsudgifter	4,1	14,5	28,5	25,2	28,3	27,9
+ Afskrivninger og andre kapitalindtægter	4,0	9,0	20,7	22,8	26,1	29,1
KGH I ALT	8,9	34,1	48,0	46,1	48,0	34,5
A-B. SAMTLIGE ANLÆGSUDGIFTER OG -TILSKUD	50,7	115,2	244,6	247,5	259,8	238,2
III. UDLÅN						
A. MINISTERIET FOR GRØNLAND						
<u>Tilgang</u>						
Boligbyggeri	7,1	26,2	56,0	85,3	118,4	67,8
Erhvervsformål	1,9	13,9	7,1	7,1	11,8	11,0
Forsamlings- og mødehuse	-	0,5	3,4	1,2	0,7	1,7
Studielån	-	-	0,3	0,4	0,5	1,0
	9,0	40,6	66,8	94,0	131,4	81,5
<u>Afdrag</u>						
Boligbyggeri	1,1	2,6	6,4	6,8	8,4	9,4
Erhvervsformål	1,3	3,5	2,1	3,0	4,2	5,2
	2,4	6,1	8,5	9,8	12,6	14,6
MINISTERIET I ALT	6,6	34,5	58,3	84,2	118,8	66,9
B. DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDEL						
<u>Tilgang</u>						
Erhvervsformål	-	23,1	-	-	0,2	0,5
<u>Afdrag</u>						
Erhvervsformål	-	0,6	2,5	2,6	2,8	3,0
KGH I ALT	-	22,5	- 2,5	- 2,6	- 2,6	- 2,5
A-B. SAMTLIGE UDLÅN (NETTO)	6,6	57,0	55,8	81,6	116,2	64,4
I-III. STATENS NETTOUDGIFTER I ALT	137,5	354,7	643,1	706,6	808,8	730,9

1) Udover de nævnte ministerier har Undervisnings-, Arbejds- og Handelsministeriet siden 1966 afholdt udgifter til forskellige uddannelsesforanstaltninger for grønlandere i Danmark.

2) Pr. 1. april 1972 henlagt til Ministeriet for Grønland.

3) Finanslov. Prisniveau april 1972.

Kilde: Statsregnskaberne.

TABEL 17. (NANGITAQ)

akiussartut	1960 R	1965 R	1970 R	1971 R	1972 R	1973 ³⁾ FL
mill. kr.						
B. DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDEL						
sanaortornerinaq	7,3	27,5	40,2	43,7	45,8	35,7
aulisagkanik sulivfigssuit umiar- ssualivítldlo sanaortornerine aningau- ssartútít	1,5	1,1	-	-	-	-
sanaortornernut avdlanut aningau- ssartútít	4,1	14,5	28,5	25,2	28,3	27,9
• pigissat nalérúkiartornerat aningaussautitigtldlo isertitat avdlat	4,0	9,0	20,7	22,8	26,1	29,1
KGH KATITDLUGO	8,9	34,1	48,0	46,1	48,0	34,5
A-B. SANAORTORNERME ANINGAUSSAR- TÚTIT SANAORTORNERMUTDLO TAPIT KATITDLUGIT	50,7	115,2	244,6	247,5	259,8	238,2
III. ANINGAUSSAT ATORTITAT						
A. KALÁTDLIT NUNĀNUT MINISTERIAQARFIK						
<u>ilanere</u>						
igdluliorititernermut	7,1	26,2	56,0	85,3	118,4	67,8
inússutigssarsiornermut	1,9	13,9	7,1	7,1	11,8	11,0
katerssortarfingnut atautsimi- tarfingnutldlo	-	0,5	3,4	1,2	0,7	1,7
ilíniartut atugainut	-	-	0,3	0,4	0,5	1,0
	9,0	40,6	66,8	94,0	131,4	81,5
<u>akilersútít</u>						
igdluliorititernermit	1,1	2,6	6,4	6,8	8,4	9,4
inússutigssarsiornermit	1,3	3,5	2,1	3,0	4,2	5,2
	2,4	6,1	8,5	9,8	12,6	14,6
MINISTERIAQARFIK KATITDLUGO	6,6	34,5	58,3	84,2	118,8	66,9
B. DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDEL						
<u>ilanere</u>						
inússutigssarsiornermut	-	23,1	-	-	0,2	0,5
<u>akilersútít</u>						
inússutigssarsiornermit	-	0,6	2,5	2,6	2,8	3,0
KGH KATITDLUGO	-	22,5	- 2,5	- 2,6	- 2,6	- 2,5
A-B. ANINGAUSSAT ATORTITAT KATIT- DLUGIT (ILÁNGAUTIGSSAIT ILÁNGAU- TIGERÉRDUGIT)	6,6	57,0	55,8	81,6	116,2	64,4
I-III. ILÁNGAUTIGSSAIT ILÁNGAUTIGERÉ- DLUGIT NĀLAGAUVFIUP ANINGAUSSAR- TÚTAI KATITDLUGIT	137,5	354,7	643,1	706,6	808,8	730,9

- 1) ministeriaqarfít taineqartut saniatigut atuartitaunermit, sulivfeqarnermut niuvernermutdlo ministeriaqarfít 1966-imít kalátdlinut Danmarkime ilíniartunut ássigíngitsunik aningaussartúteqar-
tarpút.
 - 2) 1. april 1972-imít kalátdlit nunĀnut ministeriaqarfingmut atalerpoq.
 - 3) nĀlagauvfiup aningaussartútigssaminut inatsisai. aningaussat aprílime 1972-ime akiussut nĀpertor-
dlugit nautsorssugaupút.
- najorqutaq: nĀlagauvfiup nautsorssútai.

TABEL 18.

NETTODRIFTSUDGIFTER 1966-72 VEDRØRENDE MINISTERIET FOR GRØNLAND OG GRØNLANDS TEKNISKE ORGANISATION, GEOGRAFISK FORDELT.

KALÁÐDLIT NUNÁÑUT MINISTERIAQARFIUP GTO-VDLO 1966-72-IMUT INGERDLATSINERMINGNE ANINGAUSSARTÚTAIT ILÁNGAUTIGSSAIT ILÁNGAUTIGERÉDLUGIT.

Løbende priser akiussartut	1966-70 Gnstl.	1971	1972	Procentvis fordeling	
	1966-70 avguaq.	1971	1972	1966-70	1971-72
				% -ingordlugo avguarnerat	
				1966-70	1971-72
	mill. kr.			pct.	
A. Danmark	40,1	38,8	46,9	19,1	13,8
B. Kommunerne					
B. <i>kommunit</i>					
Nanortalik	5,2	7,2	8,1	2,5	2,4
Julianehåb	10,1	14,5	15,7	4,8	4,8
Narssaq	4,3	6,7	6,7	2,0	2,1
Ivigut ¹⁾	- 6,0	- 7,1	- 7,1	- 2,8	- 2,2
Frederikshåb	5,8	8,4	9,9	2,7	2,9
Godthåb	35,7	51,7	64,1	16,9	18,5
Sukkertoppen	7,2	11,1	11,3	3,4	3,6
Holsteinsborg	6,9	10,7	10,1	3,3	3,3
Egedesminde, Kangåtsiaq	11,4	16,0	18,0	5,4	5,4
Christianshåb	3,1	5,6	5,3	1,5	1,7
Jakobshavn	4,4	7,2	6,8	2,1	2,2
Vaigat	6,4	6,6	4,0	3,0	1,7
Godhavn	3,4	4,2	4,7	1,6	1,4
Umanak	4,7	6,2	6,6	2,2	2,1
Upernavik	4,6	8,1	7,8	2,2	2,5
Thule	1,8	2,5	2,8	0,9	0,9
Angmagssalik	7,0	8,9	9,4	3,3	2,9
Scoresbysund	1,6	1,9	2,4	0,7	0,7
C. Diverse steder og skibe	34,7	63,8	74,9	16,5	22,2
C. <i>ngjugaqarfít ássi-gingitsut umiar-ssuitdlo</i>					
D. Narssarssuaq og isrekognose.	7,3	8,7	9,2	3,5	2,9
D. <i>Narssarssuaq sikunigdlo alaper-naerssuivik</i>					
E. Øvrige stationer	10,9	13,3	13,2	5,2	4,2
E. <i>silasiorfít avdlat</i>					
I ALT <i>KATITDLUGIT</i>	210,6	295,0	330,8	100,0	100,0

Anm.: I tabellen er ikke medtaget anlægstilskud.

nalunaerssút: tabilime sanaortornermut tapit iláungitdlat.

1) Inkl. statens udbytte af aktier i Kryolit-selskabet "Øresund" A/S.

1) orssugiagsiogatigingne "Øresund A/S-ime" aktietigut nálagauvfiup isertitai iláuput.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutaq: Kalátdlit nunáñut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 19.

KOMMUNERNES DRIFTS- OG ANLÆGSUDGIFTER
1966-72.KOMMUNIT INGERDLATSINERMINGNUT SANAORTORNER-
MINGNUTDLO ANINGAUSSARTÚTAIT 1966-72.

Kommuner kommunit	1966-70 Gnstl.	1971	1972	Procentvis fordeling	
	1966-70 avguaq.	1971	1972	1966-70	1971-72
			mill. kr.		
			pct.		
			% - íngordlugo avquarnerat		
			1966-70	1971-72	
Nanortalik	2,5	3,6	4,4	7,0	6,6
Julianehåb	2,5	4,3	4,5	7,0	7,3
Narssaq	1,9	3,2	3,7	5,4	5,7
Ivigut	0	0	0	0	0
Frederikshåb	2,3	3,9	4,6	6,5	7,0
Godthåb	5,1	9,9	10,5	14,4	16,8
Sukkertoppen	3,0	4,5	5,6	8,4	8,3
Holsteinsborg	2,7	4,7	4,8	7,5	7,8
Kangâtsiaq	1,0	1,3	1,3	2,8	2,1
Egedesminde	2,6	4,1	4,9	7,3	7,4
Christianshåb	1,2	2,0	2,3	3,4	3,6
Jakobshavn	2,3	3,9	5,0	6,4	7,3
Vaigat	1,0	1,0	0,8	2,7	1,5
Godhavn	0,8	1,0	1,1	2,2	1,8
Umanak	2,4	3,3	3,6	6,7	5,7
Upernavik	1,5	2,2	2,6	4,2	4,0
Thule	0,6	0,8	0,8	1,7	1,3
Angmagssalik	1,8	2,8	3,2	5,0	4,9
Scoresbysund	0,5	0,5	0,6	1,4	0,9
HELE GRØNLAND	35,7	57,0	64,3	100,0	100,0

Kilde: Kommuneregnskaberne.

najorqutaq: kommunit nausorssútait.

TABEL 20. (FORTSAT)

TABEL 20. (NANGITAQ)

	1961	1965	1970	1971	1972	
	mill. kr.					
<i>B. Udgifter</i>						<i>B. aningaussartútít</i>
Administration	0,6	1,3	3,8	4,7	4,9	pissortaqarfít
Sociale udgifter	2,9	10,6	30,2	36,4	42,2	inungnik ikuinermut aningau- ssartútít
Brandvæsen, renovation, snerydning samt ved- ligeholdelse af vej- og broanlæg	0,5	1,5	3,4	3,7	4,6	qatserissarfeqarfik, erqaineq, niváneq kísalo avqusinernik ikártarfingnigdlo aserutsai- liuineq
Drift af kommunale virksomheder	0,5	1,2	2,4	0,9	1,0	kommúnit sulivfeqarfínik ingerdlatsineq
Belysning og vandfor- syning				1,8	2,0	qutdlilersuineq imeqar- titsinerdlo
Anlægsudgifter	1,8	9,6	5,5	3,3	2,6	sanaortornermut aningau- ssartútít
Andre udgifter	0,2	0,5	1,7	2,5	2,2	aningaussartútít avdlat
Kasseoverskud	-	-	-	3,7	4,8	kassit sivneqartórutait
I ALT	6,5	24,7	47,0	57,0	64,3	KATITDLUGIT

Anm.: Vedrørende fordelingen af de sociale ud-
gifter på udgiftsarter henvises til tabel
83.

1) Provenuet af indførselsafgifterne tilfaldt
landskassen til og med 1970. Fra 1971 for-
deles provenuet mellem landskassen og kom-
munekasserne i et forud fastsat forhold.

2) Indtil 1970 inkl. til dækning af samtlige
kommunale udgifter, der ikke blev dækket
ved statsrefusion. Fra 1971 tjener til-
skuddet som refusion af en andel (normalt
70 pct.) af kommunernes sociale udgifter.

Kilde: Landskassens og Kommunekassernes regn-
skaber.

nalunaerssút: inungnik ikuinermut aningaussartútít
súnerat maligdlugo ingmikórtiternerat
tabel 83-imípoq.

1) niorqutigssat erqússat akilerárutáínik pigssar-
siat 1970 ilángutdlugo landskassimut nákartar-
put. 1971-imíngánit avgútít aulajangersimassut
najorqutaralugit landskassip kommunekassitdlo
avquartalerpait.

2) 1970 ilángutdlugo kommúnit aningaussartútáínut
tamanut nálagauvfingmit utertineqángitsunut.
tapit 1971-imíngánit tássauleput kommúnit inung-
nik ikuinermut aningaussartútáísa iláínik (70 %-
ingajugtunik) matussísutit.

najorqutaq: landskassip kommunekassitdlo nautsor-
ssútait.

TABEL 21.

OFFENTLIGE INVESTERINGER VEDRØRENDE
GRØNLAND 1951-72. GEOGRAFISK FORDELING.

PISSORTAT TUNGĀNIT KALĀTDLIT NUNĀNUT ANINGAU-
SSALIŪNEQARTUT 1951-71. NAJUGAQARFINGNUT AVGUA-
TĀRDLUGIT.

Løbende priser akiussartut	1951-55	1956-60	1961-65	1966-70	1969	1970	1971	1972
mill. kr.								
A. BYER								
A. IGDLOQARFĪT								
Nanortalik	2,8	6,7	15,0	42,1	8,0	12,0	11,2	9,0
Julianehåb	13,3	10,2	30,3	92,9	22,0	27,3	26,3	23,4
Narssaq	7,0	7,2	21,3	64,2	11,2	14,6	11,2	13,8
Frederikshåb	5,8	8,4	43,0	124,0	22,0	37,3	35,0	21,7
Godthåb	40,8	26,2	136,5	355,4	97,3	83,6	71,2	78,9
Sukkertoppen	10,5	18,0	39,2	116,3	25,1	21,0	44,3	34,5
Holsteinsborg	15,0	15,1	34,1	122,6	39,9	24,0	19,9	27,2
Kangåtsiaq) 8,5	20,8	41,7	4,3	1,3	0,9	0,5	0,1
Egedesminde) 69,6	14,6	13,5	12,8	24,4
Christianshåb	1,7	9,8	27,3	52,8	7,2	9,3	11,1	18,8
Jakobshavn	3,1	13,8	32,6	80,8	22,6	21,6	39,7	25,0
Godhavn	1,5	2,4	8,9	9,0	1,8	2,3	4,9	6,5
Qutdligssat	1,5	8,4	9,7	3,1	0,5	-	-	-
Umanak	1,2	1,7	5,1	15,8	2,8	5,2	8,4	8,6
Upernavik	2,8	3,0	3,8	17,6	4,3	5,3	6,5	7,8
Thule	4,9	0,4	2,4	2,7	0,7	0,8	1,7	2,8
Angmagssalik	3,8	8,8	13,8	26,9	2,7	8,5	10,4	9,7
Scoresbysund	0,3	1,3	2,6	4,6	1,3	1,5	0,9	1,1
Byer i alt igåloqarfĪt katitdlugit	124,5	162,2	467,3	1.204,7	285,3	288,7	316,0	313,3

B. BYGDER**B. NUNAQARFĪT**

Nanortalik kommune	1,4	3,4	2,9	8,3	2,0	1,3	0,3	0,7
Julianehåb -	1,0	1,9	1,8	0,4	0,3	0,1	0,2	0,4
Narssaq -	0,5	0,5	1,5	0,3	-	0,1	0,1	0,1
Frederikshåb -	0,9	2,1	3,9	2,0	0,2	0,4	0,4	1,4
Godthåb -	3,0	3,8	5,2	1,7	0,6	0,5	0,5	0,6
Sukkertoppen -	0,9	1,8	4,4	4,1	1,3	0,8	1,0	1,8
Holsteinsborg -	0,6	0,1	0,4	0,1	-	-	-	-
Kangåtsiaq -	0,6	1,2	2,5	3,5	1,1	0,4	0,5	0,8
Egedesminde -	1,1	1,1	1,7	0,3	-	0,1	0,1	0,1
Christianshåb -	0,5	0,3	0,0	-	-	-	-	0,2
Jakobshavn -	0,4	0,3	0,2	0,0	0,0	-	-	0,1
Godhavn -	0,1	0,4	2,1	-	-	-	-	-
Vaigat -	0,3	0,6	0,2	-	-	-	-	-
Umanak -	0,5	0,8	1,6	4,2	1,4	1,0	2,2	2,3
Upernavik -	0,6	0,9	0,8	3,1	0,6	1,2	5,1	3,0
Thule -	0	0,1	0,7	0,2	0,0	0,1	-	1,4
Angmagssalik -	0,2	2,9	6,3	10,7	2,1	1,7	1,1	3,5
Scoresbysund -	-	0,1	0,2	0,1	-	-	-	0,4
Bygder i alt NunaqarfĪt katitdlugit	12,6	22,3	36,0	39,0	9,6	7,7	11,5	16,8

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 21 (FORTSAT)

TABEL 21 (NANGITAQ) 43*

Løbende priser akiussartut	1951-55	1956-60	1961-65	1966-70	1969	1970	1971	1972
	mill. kr.							
A-B. BYER OG BYGDER								
A-B. <i>igdloqarfīt</i> <i>nunaqarfīt dlo</i>	137,1	184,5	503,3	1.243,7	294,9	296,4	327,5	330,1
C. DIVERSE STEDER								
C. <i>najugaqarfīt</i> <i>āssigīngitsut</i>	13,4	45,6	72,7	199,0	38,4	60,8	59,8	66,4
A-C. TILSAMMEN								
A-C. <i>katītdlugit</i>	150,5	230,1	576,0	1.442,7	333,3	357,2	387,3	396,5
D. VEJRSTATIONER ¹								
D. <i>silasiorfīt</i> ¹	8,9	19,7	15,9	8,4	0,1	0,1	0,5	0,3
E. SDR. STRØMFJORD, NARSSARSSUAQ								
E. <i>Kangerdlugsuaq,</i> <i>Narssarsuaq</i>	1,2	1,2	12,3	22,8	0,3	4,3	6,8	7,2
F. FÆRINGHAVN								
F. <i>Kangerdluar-</i> <i>ssoruseq</i>	-	-	3,8	3,6	0,1	0,0	-	0,1
G. DANMARK								
G. DANMARK	0,9	3,6	14,7	7,3	0,2	0,0	0,3	-
A-G. TILSAMMEN								
A-G. <i>katītdlugit</i>	161,5	254,6	622,7	1.484,8	334,0	361,6	394,9	404,1

Anm.: I tallene for perioden 1951-65 er ikke medregnet de grønlandske kommuners investeringer, i alt 44,5 mill. kr.

1. Ensomt beliggende radio- og vejrstationer.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssūt: 1951-65-imut *kisitsisine* kommunit *aningaussaliussait* 44,5 mill. *kruniussutilāngūneqāngitdlāt*.

1. *radioqarfīt silasiorfīt dlo asīnarmītut*.

najorqutaq: *Kalātdlit nunānut ministeriaqarfīup kisitsisautai*.

TABEL 22 (FORTSAT)

TABEL 22 (NANGITAQ)

Løbende priser	Absolutte beløb aningaussat atugkat				Procentvis fordeling 8-ingordlugit				akiussartut
	1951-55	1956-60	1961-65	I alt katit- dlugit	1951-55	1956-60	1961-65	I alt katit- dlugit	
	mill. kr.				pct.				
E. KOMMUNIKATION OG TRANSPORT									E. ATÁSSUTEQARNI- ARNERMUT ANGAT- DLÁSSINERMUTDLO
Telekommunikation	2,5	5,1	31,1	38,7	1,5	2,0	5,0	3,7	nalunaerasuartaus- servit
Intern flyvning	-	0,7	15,5	16,2	-	0,3	2,5	1,6	nunap iluane ting- missartorneq
Kysttrafik	2,1	16,7	21,3	40,1	1,3	6,5	3,4	3,9	sinerssorneq
Hoteller	0,3	12,1	0,5	12,9	0,2	4,7	0,1	1,2	hotellit
Havneanlæg (trafik)	7,7	6,5	25,8	40,0	4,8	2,6	4,1	3,9	umiarssualliyit (angatdlánermut)
Postvæsen	0,2	0,2	1,0	1,4	0,1	0,1	0,2	0,1	agdlagkerissuqar- fik
I alt	12,8	41,3	95,2	149,3	7,9	16,2	15,3	14,4	katitdlugit
F. FORSYNINGSTJE- NESTEN									F. PILEPSUINER
Butikker og pak- huse	11,3	8,3	22,7	42,3	7,0	3,3	3,7	4,1	uloveqarfik qor- suullit
Tankanlæg	2,0	0,8	18,5	21,3	1,2	0,3	2,9	2,0	tankeqarfik
I alt	13,3	9,1	41,2	63,6	8,2	3,6	6,6	6,1	katitdlugit
G. ERHVERVSSTØTTE- ARBEJDER	2,5	7,6	57,0	67,1	1,5	3,6	9,2	6,5	G. ERHVERVSSTØTTE- MIV SUULAT
H. DIVERSE ARBEJ- DER 1)	21,0	32,4	61,0	114,4	13,0	12,7	9,8	11,0	H. SUULAT ÁSSI- GITIGITSUT 1)
A-H I ALT 2)	161,5	254,6	622,7	1038,8	100,0	100,0	100,0	100,0	A-H. KATITDLUGIT 2)

1) Herunder investeringer på ensomt be-
liggende radio- og vejrstationer, Sdr.
Strømfjord, Færingehavn og KGH's plads
i København.

2) Herudover har de grønlandske kommuner
i perioden 1951-65 investeret for i
alt 44,5 mill. kr.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

1) Tássunga ilápuut radioqarfingmut silasiarfingmut-
dlo asimitunut, Kangerdlugssuarmut, Kangerdluar-
ssorutsimut Københavnimilo KGH-p umiarssualliv-
mut aningaussaliússat.

2) táuko saniatigut komúnit 1951-65-imut katitdlu-
git 44,5 mill. krúnik aningaussaliússat.

najorqutaq: Kalátdlit nunánut ministeriaqarfiup
kisitsisautai.

TABEL 23.

OFFENTLIGE INVESTERINGER I GRØNLAND 1966-72.
FORDELING PÅ FORMÅL.PISSORTAT TUNGĀNIT KALĀTDLIT NUŅĀNE ANINGAUSSALIŪ-
NEQARTUT 1966-72. SUMUT ATORNERĀNUT INGMĪKŌRTITER-
DLUGIT.

Løbende priser	1966-70	1971				1972				akiussartut
	1966-70	Byer	Byg-der	Div.ste-der	I alt	Byer	Byg-der	Div.ste-der	I alt	

— mill. kr. —

A. EKSPORTERHVERV

Industrianlæg m.v.	35,8	15,9	-	2,4	18,3	8,1	-	5,0	13,1
Fiskerihavne	33,5	8,0	0,2	-	8,2	11,7	-	0,3	12,0
Andre anlæg	9,7	3,2	0,1	-	3,3	0,2	-	-	0,2
Fiskefartøjer (KGH)	37,9	-	-	23,9	23,9	0,6	-	20,0	20,6
I alt	116,9	27,1	0,3	26,3	53,7	20,6	-	25,3	45,9

A. TUNISSAGSSIORNER-
MUT

sulivfigssuit il.il.
aulisartut umiar-
ssualivē
sulivfīt avdlat
aulisariutit (KGH)
katitdlugit

B. OFFENTLIGE INSTITU-
TIONER M.V.

Folkeskolen	111,7	27,3	3,2	-	30,5	35,2	4,4	-	39,6
Fagskoler	17,9	0,1	-	-	0,1	0,5	-	-	0,5
Radiofoni	-	0,3	-	-	0,3	0,0	-	-	0,0
Biblioteker	0,5	0,1	-	-	0,1	0,3	-	-	0,3
Sundhedsvæsen	27,5	10,4	0,0	-	10,4	5,2	0,2	-	5,4
Kirken	5,8	1,9	0,3	-	2,2	1,6	0,1	-	1,7
Administration og retsvæsen	15,0	5,2	-	-	5,2	1,9	-	0,3	2,2
Politiet	4,1	0,0	-	-	0,0	1,2	-	-	1,2
Forsamlingshuse m.v.	7,3	2,2	0,4	-	2,6	1,5	0,6	-	2,1
I alt	189,8	47,5	3,9	-	51,4	47,4	5,3	0,3	53,0

B. PISSORTAT ATORFE-
QARFĪNUT IL.IL.

mērqat atuarfiat
fagskole
radiofoni
bibliotekit
nakorsaqaarfik
ilagīt
pissortaqarfik er-
qartūss.
politit
katerssortarfīt il.il.
katitdlugit

C. BOLIGBYGGERI

Boligstøtteboliger	338,7	98,9	4,1	4,8	107,8	82,6	6,9	5,0	94,5
Tjenesteboliger	110,8	24,8	1,8	0,0	26,6	22,5	3,2	-	25,7
Indkvarterings- bygninger	54,7	3,4	0,6	0,2	4,2	1,9	0,7	0,0	2,6
I alt	504,2	127,1	6,5	5,0	138,6	107,0	10,8	5,0	122,8

C. IGDULIORTITERNER-
MUT

boligstøttimik igdlu-
liat
atorfigdlit igdlue
sulissartut inait
katitdlugit

D. OFFENTLIGE VÆRKER
M.V.

Elforsyning	71,6	21,1	0,1	1,2	22,4	15,5	0,0	1,5	17,0
Varmecentraler	6,9	8,1	-	-	8,1	0,4	-	-	0,4
Vej, vand og kloak	92,5	36,1	0,0	0,0	36,1	37,0	0,0	0,1	37,1
Byggetjenesten	33,7	1,9	0,0	-	1,9	2,6	-	3,6	6,2
Brandværn	9,6	1,2	-	0,9	2,1	0,6	-	1,3	1,9
Værfter	17,4	3,8	-	0,1	3,9	8,8	-	0,1	8,9
Kulbruddet	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	233,7	72,2	0,1	2,2	74,5	64,9	0,0	6,6	71,5

D. PISSORTAT SULIVFE-
QARFĪNUT IL.IL.

kagdlerup ingniliorfīt
kiagsauteqaarfīt
avqusernit, imeq
kūvfēqaarfīt dlo
sānavīt
qatserissartogaarfīt
umiatsialiorfīt
aumarsuarsiorfik
katitdlugit

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 23 (FORTSAT)

TABEL 23 (NANGITAQ)

Løbende priser	1966-70	1971				1972				akiussartut
		Byer	Byg-der	Div. steder	I alt	Byer	Byg-der	Div. steder	I alt	
	1966-70	igdlo-gar-fit	nuna-gar-fit	naju-gaq. ássi-ging.	ka-tit-dlugit	igdlo-gar-fit	nuna-gar-fit	naju-gaq. ássi-ging.	ka-tit-dlugit	

mill. kr.

E, KOMMUNIKATION OG TRANSPORT

Telekommunikation	79,6	8,1	-	7,4	15,5	14,3	-	13,8	28,1
Intern flyvning	4,1	0,3	-	0,5	0,8	3,5	-	0,2	3,7
Kysttrafik	12,8	2,3	-	-	2,3	1,9	-	2,2	4,1
Hoteller	-	0,1	-	-	0,1	0,3	-	-	0,3
Trafikhavne	47,1	1,0	-	1,1	2,1	11,9	0,0	-	11,9
Postvæsen	0,0	1,6	-	-	1,6	0,1	-	-	0,1
I alt	143,6	13,4	-	9,0	22,4	32,0	0,0	16,2	48,2

E, ATÁSSUTEQARNIARNER-MUT ANGATDLÁSSINER-MUTDLO

nalunaerasuartauseri-vít
 nunap iluane tingmi-ssartorneq
 sinerssorneq
 hotellit
 angatdlánermut umiar-ssualivít
 agdlagkerissoqarfik

F, FORSYNINGSTJENE-STEN

Butikker og pakhuse	46,6	7,2	0,7	0,9	8,8	12,2	0,7	1,5	14,4
Tankanlæg	40,1	6,1	0,0	0,6	6,7	11,6	0,0	0,7	12,3
I alt	86,7	13,3	0,7	1,5	15,5	23,8	0,7	2,2	26,7

F, PILERSSUINEQ

niuertarfít quer-ssuitdlo
 tankeqarfít
 katitdlugit

G, ERHVERVSSTØTTE-ARBEJDER

	51,5	2,5	-	9,5	12,0	2,4	-	10,4	12,8
--	------	-----	---	-----	------	-----	---	------	------

G, ERHVERVSSTØTTIMIK SULIAT

H, SOCIALE INSTI-TUTIONER M.V.

Alderdomshjem	11,5	1,4	-	-	1,4	0,8	-	0,0	0,8
Lærlingehjem	6,4	0,0	-	-	0,0	1,5	-	0,1	1,6
Børneinstitutioner	21,5	4,8	-	0,4	5,2	4,3	-	0,3	4,6
Idrætsanlæg	7,8	2,0	-	0,6	2,6	6,5	-	-	6,5
Ungdomsklubber	4,7	2,2	-	0,1	2,3	2,1	-	-	2,1
I alt	51,9	10,4	-	1,1	11,5	15,2	-	0,4	15,6

H, INUNGNIK IKIUINER-MUT IL.IL.

utorqait igdlue
 lærlingehjemmit
 mērqat ineqarfê
 timerssortarfít
 ungdomsklubbit

I, ANDRE ARBEJDER

	64,4	2,5	-	5,2	7,7	-	-	-	-
--	------	-----	---	-----	-----	---	---	---	---

I, SULIAT AVDLAT

A-I, I ALT 1442,7 316,0 11,5 59,8 387,3 313,3 16,8 66,4 336,5 A-I, KATITDLUGIT

Anm.: Ekskl. ensomt beliggende vejrstationer, Sdr. Strømfjord, Narssarssuaq, Færingehavn og Danmark.

nalunaerssût: tássunga iláungitdlat silasiorfít asimitut Kangerdlugssuaq, Narssarssuaq, Kangerdluarssoruseq Danmarkilo.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland

najorqutaq: Kalátdlit nunánut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 24.

PLANLAGTE OFFENTLIGE INVESTERINGER I
GRØNLAND 1973-77PISSORTAT TUNGĀNIT ANINGAUSSALIUTAGSSATUT
PILERSSĀRUTIT 1973-77

	1973 ¹	1974	1975	1976	1977	1973-77	pct.-vis fordeling % -ingordlugo avguarnerat	
	mill. kr.						pct.	
A. EKSPORTERHVERV								A. TUNISSAGSSIORNERMUT
Fiskerierhverv	16,8	12,9	10,9	10,6	9,2	60,4	3,4	aulisarneq
Fiskefartøjer	20,8	-	8,0	17,6	6,5	52,9	3,0	aulisariutit
I alt	37,6	12,9	18,9	28,2	15,7	113,3	6,4	katitdlugit
B. OFFENTLIGE INSTITUTIONER M.V.								B. PISSORTAT ATORFEQARFINUT IL.IL.
Adm., retsvæsen, politi	5,5	14,3	13,0	8,4	3,0	44,2	2,5	pissortat, erqartüss., pilitit
Sundhedsvæsen	5,0	2,0	2,5	3,9	27,0	40,4	2,3	nakorsaqqarfik
Skolevæsen m.v.	52,7	36,4	35,4	28,0	13,1	165,6	9,4	atuarfik il.il.
Andre off. institutioner	5,4	8,0	9,7	10,7	7,8	41,6	2,4	pissortat atorfeqqarfik avdlat
I alt	68,6	60,7	60,6	51,0	50,9	291,8	16,6	katitdlugit
C. BOLIGBYGGERI								C. IGDLULIORTITERNERMUT
Boligstøtteboliger	84,0	101,4	94,9	94,9	104,0	479,2	27,3	boligstøttimik igdluliat
Tjenesteboliger	17,5	18,7	18,7	7,2	4,5	66,6	3,8	atorfigdlit igdlue
Indkvarteringsbygninger	3,6	3,2	1,8	1,7	0,9	11,2	0,6	sulissartut inait
I alt	105,1	123,3	115,4	103,8	109,4	557,0	31,7	katitdlugit
D. OFF. VÆRKER M.V.								D. PISSORTAT SULIVFEQARFINUT IL.IL.
Elforsyning	15,7	29,9	42,1	30,5	20,4	138,6	7,9	kagdlrup ingni-liorfik
Værfter	6,6	9,6	6,6	5,0	4,7	32,5	1,8	umiatsialiorfik
Andre off. værker m.v.	5,8	8,6	6,4	4,3	6,1	31,2	1,8	sulivfeqqarfik avdlat il.il.
Vej, vand og kloak	36,9	38,5	22,2	25,7	26,8	150,1	8,5	avqusernit, imeq kuvfeqqarfik dlo
I alt	65,0	86,6	77,3	65,5	58,0	352,4	20,0	katitdlugit
E. KOMMUNIKATION OG TRANSPORT								E. ATĀSSUTEQARNIARNERMUT ANGATDLĀNERMUTDLO
Telekommunikation	17,6	20,5	20,4	15,6	14,0	88,1	5,0	nalunaerqssuar-tauserivik
Trafikhavne	13,2	10,5	3,7	1,3	0,4	29,1	1,7	umiarsualivik (angatdlānermut)
Andet	1,8	4,3	4,8	9,2	8,9	29,0	1,6	avdlat
I alt	32,6	35,3	28,9	26,1	23,3	146,2	8,3	katitdlugit
F. FORSYNINGS-TJENESTEN								F. PILERSSUINERMUT
Butikker og pakhuse	19,5	29,8	15,0	18,0	16,8	99,1	5,6	niuertarfik querssuidlo
Tankanlæg	4,5	2,7	11,9	10,4	10,3	39,8	2,3	tankeqqarfik
I alt	24,0	32,5	26,9	28,4	27,1	138,9	7,9	katitdlugit

(fortsættes)

(nangitagssaq)

	1973 ¹	1974	1975	1976	1977	1973-77	pct.-vis fordeling i-ingerdlugo avguarnerat	
	mill. kr.						pct.	
G. SOCIALE INSTI- TUTIONER M.V.								G. INUNGNIK IKIUI- NERMUT IL,IL.
Idrætsanlæg	3,8	1,5	5,2	7,5	3,4	21,4	1,2	timerssortarfít
Børneinsti- tutioner	4,7	2,9	5,3	7,1	8,4	28,4	1,6	márqat ineqarfê
Andre insti- tutioner	5,1	6,1	7,6	5,5	3,4	27,7	1,6	atorfeqarfít avdlat
I alt	13,6	10,5	18,1	20,1	15,2	77,5	4,4	katitdlugit
H. ANDRE ARBEJ- DER	11,8	11,0	11,0	12,0	13,0	58,8	3,4	H. SULIAGSSANUT AVDLANUT
A-H. I ALT	358,3	372,8	357,1	335,1	312,6	1.735,9	98,7	A-H. KATITDLUGIT
I. ANDRE INVE- STERINGER	6,7	4,0	3,2	4,1	5,5	23,5	1,3	I. ANINGAUSSALÍNE- RIT AVDLAT
A-I. TILSAMMEN	365,0	376,8	360,3	339,2	318,1	1.759,4	100,0	KATITDLUGIT

Anm.: Beløbene er angivet i prisniveau april 1973.

nalunaerssût: aningaussat aprílime 1973-ime akiussut nâpertordlugit nautsorssugâuput.

1. Foreløbige regnskabstal.

1. nautsorssûtine agdlagsimagatdlartut.

2. Investeringer foretaget i ensomt beliggende vejrstationer, Sdr. Strømfjord og Færingehavn.

2. silasiorfingne asimítune, Kangerdlugssuarme Kangerdluarssorutsimilo.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutaq: Kalâtdlit nunânut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 25.

OFFENTLIG TELETRAFIK I GRØNLAND 1967-73.

KALÂTDLIT NUNĀNE NALUNAERASUARTAUTIT ATORNEQARNERAT 1967-73.

	1967-68	1968-69	1969-70	1970-71	1971-72	1972-73	
Telegrammer ¹⁾ (incl. radiotelegrammer) Antal	872.000	838.500	808.900	840.500	876.200	739.900	amer- dláss. telegrammit (radio- telegrammit ilângut- dlugit)
Telexskrivninger min.	131.400	131.800	166.800	166.200	167.600	176.000	min. telexit
Mellembysamtaler min.	82.500	131.200	167.800	166.500	230.400	241.600	min. igdloqarfít akorná- ne oqaloqatigingne- rit
Skibradiosamtaler min.	24.700	27.800	31.500	40.084	57.700	65.500	min. umiarssuit oqalo- qatig.
Danmarkstelefo- nen min.	28.300	39.000	57.600	78.400	90.200	85.500	min. Danmarkimut tele- fone
Abonnenter under offentlige tele- foncentraler Antal	909	1.244	1.560	2.184	2.741	3.420 ²⁾	amer- dláss. tamanut angmassu- mik telefoneqar- fingne telefonig- dlit

Anm.: Som statistikår anvendes perioden 1/10-30/9.

nalunaerssût: ukiumórtumik kisitsineq ingerdlá-
neqartarpoq 1/10-30/9.

1) Omfatter kun gebyrpligtige telegrammer.

1) telegrammit akiligassat kisimik ilâuput.

2) Antallet af telefonapparater var 6.393 pr. 30. sept. 1973.

2) 30.sept. 1973 telefonit 6.393-úput.

Kilde: GTO-rapport 1969-73.

najorqutaq: GTO-p nalunaerutai 1969-73.

GRØNLANDSKE BYER 1972/73.

TABEL 28.

KALÁTDLIT-NUNĀNE IGDL
ATUINEQ 1972/73.

	Boliger	Erhvervs- virks.	Institu- tioner	Vejbely- ning	
			1000 kwh		
Vanortalik	764	389	783	33	
Julianeåb	1.768	756	2.818	108	
Narsaq	839	214	1.719	53	
Frederikshåb	1.544	461	4.170	59	
Godthåb	4.906	4.085	7.856	145	
Sukkertoppen	1.491	1.391	3.630	63	
Holsteinsborg	4.194	775	1.882	149	
Egedesminde	1.829	506	2.699	44	
Christianshåb	1.286	169	1.780	61	
Christianshåb	1.474	1.066	2.503	80	
Qutdligssat 1)	≡
Godhavn	540	167	1.134	35	1.
Godhavn	313	537	192	32	1.C
Umanak	329	29	795	35	1.1-
Upernavik	151	7	447	14	61-
Thule	409	955	505	13	1.88E
Angmagssalik	53	1	126	-	180
Scoresbysund					
HELE GRØNLAND	21.890	11.508	33.039	924	67.361
heraf boligtarif	21.178	14	412	60	21.664
erhvervstarif	581	10.349	30.471	358	41.759
lystarif	37	647	587	2	1.273
krafttarif	94	498	1.569	504	2.665

Anm. 1. Som statistikår anvendes perioden 1/7-30/6.
Anm. 2. Uoverensstemmelsen mellem ovenstående tal og tabel 27 skyldes spændingstab i ledning
1) Qutdligssat by er nedlagt i 1972.
nettet.

Kilde: Meddelt af Grønlands tekniske Organisation.

TABEL 29.

RUG AF FLYDENDE BRÆNDSTOF I GRØNLAND 1965-72 KALÂTDLIT-NUNĀNE GASOLIEMIK, PETROLEUMIK BENZIN-AMIGDLO ATUINEQ. 2965-72.

Handelsdistrikter	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971 ¹⁾	1972 ¹⁾
	m ³							
Narsarsuaq	1.389	1.388	1.739	2.237	2.463	2.565	3.230	3.880
Julianeåb	4.139	4.321	5.780	6.002	7.701	8.947	9.515	10.131
Narsarsuaq	2.459	2.643	2.969	3.290	3.803	3.583	3.991	4.361
Frederikshåb	2.587	3.430	4.179	5.150	5.900	5.794	8.041	9.807
Godthåb	12.167	15.158	18.910	19.826	22.404	26.214	28.928	32.597
Sukkertoppen	4.346	5.036	6.156	6.657	7.552	8.625	10.197	11.217
Holsteinsborg	4.434	5.522	6.003	7.352	11.986	9.938	9.984	10.691
Egedesminde	4.239	5.216	5.980	6.907	7.947	8.474	9.033	10.143
Christianshåb	2.719	3.217	3.484	4.280	4.912	4.276	4.798	5.017
Jakobshavn	2.423	2.713	3.230	4.136	5.548	7.263	8.314	9.435
Qutdligssat	956	749	796	879	970	1.035
Godhavn	1.173	1.244	1.328	1.449	1.727	2.037	2.029	2.226
Umanak	784	966	1.213	1.521	1.643	1.992	2.415	2.671
Upernavik	834	1.095	1.140	1.529	1.770	2.039	2.585	2.771
Angmagssalik	1.516	1.749	2.225	2.171	2.304	2.599	2.683	2.498
Scoresbysund	171	239	329	402	497	639	495	559
I ALT	46.336	54.686	65.461	73.788	89.127	96.020	106.238	118.004
heraf: Gasolie	37.546	45.094	53.741	60.495	74.692	80.437	89.792	100.219
Petroleum	5.720	5.959	6.767	7.732	8.291	8.862	9.482	10.501
Benzin	3.070	3.633	4.953	5.561	6.144	6.721	6.964	7.284

Anm.: Oplysninger om forbruget i Thule handelsdistrikt indgår ikke i tabellen.
 1) Ekskl. Qutdligssat.

Kilde: Meddelt af Grønlands tekniske Organisation.

TABEL 30.

VANDPRODUKTION I GRØNLAND (OFFENTLIGE VANDVÆRKER) 1969-73.

KALÂTDLIT-NUNĀNE IMEQARFINGNIT IMEQ (NĀLAGKERSUISSUT IMEQARFĪNIT) 1969-73.

	1969	1970	1971	1972	1973
	1000 m ³				
Befolkningens forbrug	1175	1440	1655	1890	2180
Industriforbrug ¹⁾	725	810	925	930	990
Totalproduktion	1900	2250	2580	2820	3170

1) Tallene omfatter kun de vandmængder, der er aftaget af de egentlige industri-anlæg, hvorimod forbrug i andre erhvervsvirksomheder er medregnet i befolkningens forbrug.

Kilde: GTO-rapport.

TABEL 31.
BRANDVÆSENET I GRØNLAND 1970-73.

KALĀTDLIT-NUNĀNE QAVTERISSARTOQARNEQ
1970-73

	1970	1971	1972	1973 ¹⁾
A. Antal brande				
Større brande	24	21	13	17
Mellemstore brande	28	131	133	143
Små brande	94	5	4	3
Skorstensbrande	3			
I alt	149	181	165	182
B. Antal udrykninger²⁾				
Til brand og redning	143	174	165	183
Til blind og falsk alarm	80	85	75	92
I alt	223	259	240	275
C. Omkomne ved brande				
Voksne	17	1	2	4
Børn	1	4	3	8
I alt	18	5	5	12

1. Foreløbige tal.

2. Bybrandkorpsene.

Kilde: GTO-rapport.

TABEL 32.

POSTBESØRGELSEN TIL OG FRA GRØNLAND 1960-72.

KALĀTDLIT-NUNĀNUT KALĀTDLIT-NUNĀNITDLO AGDLAQAQAR-
NEQ 1960-72.

Antal forsendelser	1960		1969		1970		1971		1972	
	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra
Breve, kort og tryk- sager 1)	626,1	406,2	1.640,0	884,0	1.651,0	939,6	1.777,0	1.037,0	1.986,0	1.254,0
Pakker	60,8	14,1	138,7	29,3	139,2	27,0	155,4	29,4	160,1	29,7
Udgiverkorsbånd	37,1	-	83,0	-	103,9	2,5	212,6	6,7	216,9	6,4
Postopkrævningsfor- sendelser	23,8	0	68,0	0,1	73,6	0,1	84,9	0,1	90,5	0,1
Postanvisninger og udbetalingskort	1,6	12,4	10,1	24,7	12,3	37,7	14,2	42,8	12,7	44,8
Giroindbetalingskort	...	20,8	...	94,4	...	118,3	...	132,3	...	157,7

1000 stk.

1) Antallet af brevfor-
sendelser inden for Grønland er på basis af optællinger opgjort til: 1960 161.000, 1969 589.000,
1970 716.000, 1971 727.000 og 1972 681.000 forsendelser.

Kilde: Meddelt af Den kgl. grl. Handel.

TABEL 33.
 PASSEGERBEFORDRINGEN MELLEM GRØNLAND OG DET ØVR.
 MARK 1960-72.

KALÂTDLIT-NUNÂTA DANMARKIVDLO AKORNÂNE ILAUSSU-
 NIK ANGATDLÂSSINEQ 1960-72.

I alt passagerer	1960		1969		1970		1971		1972	
	Til Grønland	Fra Grønland	Til Grønland	Fra Grønland	Til Grønland	Fra Grønland	Til Grønland	Fra Grønland	Til Grønland	Fra Grønland
	Med skib	1.332	1.393	457	690	419	510	660	635	637
Med flyvemaskine	2.821	2.817	12.440	12.539	13.439	12.985	14.667	14.154	15.921	14.823
I alt	4.153	4.210	12.897	13.229	13.858	13.495	15.327	14.789	16.558	15.500

Kilde: Meddelt af Den kgl. grl. Handel.

TABEL 34.
 PASSAGERBEFORDRING MED SKIB I VEST- OG NORDGRØN-
 LAND 1969-72.

UMIARSSUARTIGUT ILAUSSUNIK KUJATÂNE AVANGNÂNILO
 ANGATDLÂSSINEQ 1969-72.

	Til stedet				Fra stedet			
	1969	1970	1971	1972	1969	1970	1971	1972
	Nanortalik	1.320	1.752	1.097	987	1.443	1.725	1.125
Julianehåb	5.260	6.542	5.401	5.053	4.897	6.414	5.349	4.877
Narssaq	1.926	2.578	2.499	2.350	1.945	2.605	2.460	2.547
Narssarssuaq	1.450	1.645	2.020	2.248	1.582	1.919	2.022	1.910
Div. pladser Julianehåb/Nanortalik distr.	2.300	2.921	2.356	1.810	2.270	2.749	2.183	2.032
Ivigut/Grønmedal	233	193	229	214	207	202	226	251
Frederikshåb	946	1.215	665	821	783	1.185	644	907
Færingehavn	63	57	11	3	28	16	4	10
Godthåb	2.902	3.510	3.288	4.118	3.145	3.721	3.553	4.282
Sukkertoppen	996	1.311	1.312	1.624	1.265	1.347	1.344	1.553
Sdr. Strømfjord	1.300	-	945	1.372	826	-	673	1.177
Holsteinsborg	1.556	1.942	2.135	2.432	1.506	1.779	2.328	2.572
Egedesminde	4.526	4.423	4.331	4.328	4.599	4.462	4.615	4.253
Godhavn	1.519	1.341	1.170	899	1.790	1.164	1.086	901
Christianshåb	1.817	1.509	1.726	1.621	1.973	1.676	1.749	1.633
Jakobshavn	2.463	2.733	3.080	3.003	2.254	2.825	2.927	2.862
Qutdligssat	1.247	1.223	1.005	558	1.456	1.450	1.269	1.128
Div. pladser Diskobugt distr.	658	764	847	843	680	733	840	741
Umanak	817	826	813	705	733	797	709	636
Upernavik	670	892	1.028	695	618	597	855	585
Dundas/Thule Air Base	1	-	-	18	1	-	-	9
Thule distrikt	12	9	-	11	13	-	-	19
Diverse pladser	54	30	53	62	22	50	50	37
I alt	34.036	37.416	36.011	35.775	34.036	37.416	36.011	35.775

Kilde: Meddelt af Den kgl. grl. Handel.

TABEL 35,

GODSTRANSPORT TIL OG FRA GRØNLAND MED DEN KGL.
GRL. HANDELS SKIBE¹⁾, 1972,

HANDELIP UMIARSSUAI ATORDLUGIT KALÂTDLIT-NUNÂNUT
KALÂTDLIT-NUNÂNITDLO USIGINEQARTARTUT¹⁾, 1972,

Ind- og udskibningssted	Til Grønland					Fra Grønland			
	Stykgods		Olie i tank	Udenl. kul	Ialt	Styk- gods og fryse- last	Kry- olit	Salt- fisk 2)	Ialt
	rum- mål	vægt							
	1000 kbf.					tons			
Prins Christian Sund	5	61	-	-	61	-	-	-	-
Angissoq	5	56	-	-	56	-	-	-	-
Nanortalik	291	3.596	-	-	3.596	631	-	-	631
Julianehåb	742	9.130	-	-	9.130	733	-	-	733
Narssaq	344	4.292	-	-	4.292	760	-	-	760
Narssarssuaq	55	628	-	-	628	-	-	-	-
Ivigut/Grønnedal	84	936	-	-	936	91	61.523	-	61.614
Frederikshåb	582	6.946	1.114	-	8.060	930	-	-	930
Færingehavn	35	374	-	-	374	2	-	-	2
Godthåb	1.707	19.783	-	-	19.783	2.894	-	-	2.894
Sukkertoppen	698	8.062	436	-	8.498	2.082	-	-	2.082
Sdr. Strømfjord	129	1.822	-	-	1.822	539	-	-	539
Holsteinsborg	686	8.280	-	2.627	10.907	925	-	-	925
Egedesminde	675	8.153	-	-	8.153	978	-	-	978
Christianshåb	428	5.330	-	-	5.330	1.526	-	-	1.526
Jakobshavn	642	7.816	-	-	7.816	1.689	-	-	1.689
Godhavn	208	2.370	-	-	2.370	315	-	-	315
Qutdligssat	11	109	-	-	109	131	-	-	131
Umanak	312	3.469	152	-	3.621	222	-	-	222
Upernavik	268	2.932	-	-	2.932	72	-	-	72
Diverse pladser	23	278	-	-	278	50	-	1.230	1.280
VESTGRØNLAND I ALT	7.930	94.423	1.702	2.627	98.752	14.570	61.523	1.230	77.323
Savigsivik	8	89	-	-	89	-	-	-	-
Thule	53	561	-	-	561	17	-	-	17
Thule Air Base	57	852	-	-	852	-	-	-	-
Dundas	9	75	-	-	75	818	-	-	818
Siorapaluk	8	98	-	-	98	-	-	-	-
Station Nord	-	-	-	-	-	20	-	-	20
NORDGRØNLAND I ALT	135	1.675	-	-	1.675	855	-	-	855
Tingmiarmiut	5	44	51	-	95	3	-	-	3
Angmagssalik/Kap Dan	284	3.263	1.182	-	4.445	426	-	-	426
Kulusuk	22	441	-	-	441	-	-	-	-
Aputiteq	4	38	51	-	89	-	-	-	-
Kungmiut	32	308	-	-	308	-	-	-	-
Scoresbysund/Kap Tobin	117	1.521	441	-	1.962	142	-	-	142
Daneborg	13	184	-	-	184	14	-	-	14
Mesters Vig/Danmarkshavn	42	605	206	-	811	37	-	-	37
ØSTGRØNLAND I ALT	519	6.404	1.931	-	8.335	622	-	-	622
KGH-skibe	3	40	-	-	40	-	-	-	-
TILSAMMEN 1972	8.587	102.542	3.633	2.627	108.802	16.047	61.523	1.230	78.800

Anm.: Transport på private skibe indgår ikke i tabellen. I 1972 transporteredes 3949 tons frysefisk på private skibe fra Grønland direkte til udlandet. I 1971 var tallet 3061 tons og 1970 1966 tons

1) Skibe, der tilhører KGH eller er chartret af KGH. 2) Direkte til udlandet.

Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske Handel.

TABEL 36.

ANLØB AF KGH-SKIBE¹⁾ I ATLANTFART I GRØNLANDSKE
HAVNE 1972.

KGH-P UMIARSSUAISA¹⁾ IMARPIKÓRTAUTIT QAVSERIAR-
DLUTIK KALÂDLIT-NUNÂNE UMIARSSUALIVINGNUT TIKI-
SIMANERE 1972.

Antal havneanløb	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Ialt
Pr. Chr. Sund	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Angissoq	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nanortalik	-	2	-	2	1	1	1	1	1	1	2	2	14
Julianehåb	1	2	-	2	2	1	1	1	2	2	3	2	19
Narssaq	1	2	1	1	2	1	1	1	-	3	-	-	7
Narssarssuaq	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-
Ivigut/Grønnedal	-	1	-	1	3	7	4	6	6	7	5	4	44
Frederikshåb	1	2	2	3	1	2	2	2	4	4	3	1	27
Færingehavn	-	3	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	6
Godthåb	1	2	4	2	4	4	3	3	3	6	4	2	38
Sukkertoppen	-	2	2	1	2	3	1	4	3	3	3	2	26
Sdr. Strømfjord	-	-	-	-	-	1	1	-	1	2	-	-	5
Holsteinsborg	1	-	2	2	1	2	3	3	2	3	-	1	20
Egedesminde	-	-	-	-	2	-	4	3	2	3	3	1	18
Christianshåb	-	-	-	-	-	2	2	2	1	1	2	-	10
Jakobshavn	-	-	-	-	1	2	2	1	2	-	3	-	11
Godhavn	-	-	-	-	2	-	1	1	2	1	2	-	9
Qutdligssat	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	3
Umanak	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	-	5
Upernavik	-	-	-	-	-	1	3	1	2	1	-	-	8
Thule distrikt	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	6
Tingmiarmiut	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Angmagssalik/Kap Dan	-	-	-	-	-	-	5	2	1	1	-	-	9
Kûngmiut	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Aputitêq	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Scoresbysund/Kap Tobin	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Mesters Vig	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Ella Ø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Daneborg	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Diverse pladser	-	-	-	-	-	1	7	4	1	3	-	-	16
I ALT 1972	5	16	11	14	23	34	49	45	42	45	33	17	334
I ALT 1971	6	10	11	19	25	31	41	41	35	45	29	32	325

1) Skibe, der tilhører KGH eller er chartret af KGH

Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske Handel.

TABEL 37.

ANLØB AF KGH-SKIBEL) I KYSTFART I GRØNLANDSKE
HAVNE 1972.KGH-P UMIARSSUAISA¹⁾ SINERSSORTAUTIT QAVSERIAR-
DLUTIK KALÂTDLIT-NUNĀNE UMIARSSUALIVINGNUT TIKÍ-
SIMANERE 1972.

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj.	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Ialt
Nanortalik	4	-	4	3	2	5	5	6	6	9	6	3	53
Julianehåb	11	4	11	21	17	19	19	23	22	24	22	8	201
Narssaq	3	4	8	15	8	9	9	13	10	14	13	6	112
Narssarssuaq	-	-	-	-	1	4	12	19	10	5	1	-	52
Ivigut/Grønnedal	-	1	-	-	-	2	1	-	-	3	4	3	14
Arsuk	3	5	3	6	1	3	7	7	9	7	7	2	60
Frederikshåb	5	7	3	6	5	6	12	13	11	10	9	2	89
Færingehavn	3	3	3	2	1	6	4	3	5	3	2	1	36
Godthåb	6	4	6	8	11	13	18	18	19	12	10	5	130
Sukkertoppen	4	1	3	5	12	20	17	17	18	13	21	8	139
Sdr. Strømfjord	-	-	-	-	-	5	5	5	2	2	1	-	20
Holsteinsborg	-	-	1	2	11	17	18	17	19	14	11	2	112
Egedesminde	-	-	-	-	18	32	33	30	26	28	17	1	185
Christianshåb	-	-	-	-	8	19	20	19	17	18	8	-	109
Jakobshavn	-	-	-	-	11	22	26	24	17	20	8	-	128
Godhavn	-	-	-	-	7	13	10	12	9	15	5	-	71
Qutdligssat	-	-	-	-	3	17	19	14	10	1	-	-	64
Umanak	-	-	-	-	-	5	8	8	6	7	1	-	35
Upernavik	-	-	-	-	-	4	7	7	6	2	1	-	27
Thule distrikt	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	4
Diverse pladser	11	10	4	12	29	54	52	41	27	42	37	15	334
I ALT 1972	50	39	46	80	145	275	302	299	250	249	184	56	1.975
I ALT 1971	29	49	71	69	135	234	310	249	309	262	178	60	1.955

1) Skibe, der tilhører KGH eller er chartret af KGH.

Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske Handel.

TABEL 38.

MOTORKØRETØJER I GRØNLAND 1970-72. KALÁTDLIT-NUNĀNE QAMUTIT MOTÓRIGDLIT 1970-72

	Pr. 31. dec. 1970			Pr. 31 dec. 1971			Pr. 31. dec. 1972		
	Ejerforhold			Ejerforhold			Ejerforhold		
	Off. institu- tioner	Pri- vate	Til- sam- men	Off. institu- tioner	Pri- vate	Til- sam- men	Off. institu- tioner	Pri- vate	Til- sam- men
Hyrevogne	-	216	216	-	223	223	-	245	245
Personbiler til udlejning u/fører	-	3	3	-	1	1	-	1	1
Sygebiler	20	-	20	25	-	25	21	-	21
Alm. personbiler i øvrigt	160	598	758	210	444	654	182	510	692
Alm. personbiler m.v. i alt	180	817	997	235	668	903	203	756	959
Rute- og turistbiler	2	13	15	1	16	17	1	12	13
Brandkøretøjer	38	-	38	44	-	44	48	-	48
Vare- og lastbiler	234	459	693	256	516	772	282	491	773
AUTOMOBILER I ALT	454	1.289	1.743	536	1.200	1.736	534	1.259	1.793
MOTORCYKLER I ALT	6	64	70	5	65	70	2	38	40
heraf med sidevogn	-	11	11	-	9	9	-	9	9

Anm.: Oplysningerne omfatter ikke radiovejrstationerne, forsvarsområder m.v.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1971 nr. 46, 1972 nr. 35, 1973 nr. 40.

TABEL 30.

INDHANDLING AF FISK M.V. TIL DEN KGL. GRØNLANDSKE
HANDEL OG TIL PRIVATE VIRKSOMHEDER 1950-72.

AULISAGKANIK IL IL. KGH-MUT TUNISSAGSSIORFINGNUT-
DLO NANGMINERSSORTUNUT TUNISSARINEQARTUT 1950-72.

Hel fisk	1950	1962	1964	1966	1969 ¹⁾	1970	1971	1972	aulisagkat ilivit- sut
	tons								
Torsk	21.716	37.210	23.110	40.633	24.156	20.507	19.964	23.681	sárugdlit
heraf KGH	21.716	37.210	15.361	23.287	16.307	14.933	13.338	16.276	táukunánga KGH-mut
private	-	-	7.749	17.346	7.849	5.574	6.626	7.405	nangminerssortunut
Rejer	199	3.362	3.770	5.378	6.742	8.789	8.941	7.493	rájat
heraf KGH	199	3.362	3.579	4.639	5.620	7.026	6.884	5.915	táukunánga KGH-mut
private	-	-	191	739	1.122	1.763	2.057	1.578	nangminerssortunut
Skállaks	-	317	1.540	1.250	1.449	1.341	1.459	1.320	kapisigdlit
heraf KGH	-	261	1.120	658	543	970	818	625	táukunánga KGH-mut
private	-	56	420	592	906	371	641	695	nangminerssortunut
Havkat	-	1.938	2.085	2.528	3.356	2.701	2.612	3.464	qérqat
heraf KGH	-	1.938	1.880	2.315	3.153	2.490	2.349	2.457	táukunánga KGH-mut
private	-	-	205	213	203	211	263	1.007	nangminerssortunut
Hellefisk	277	1.580	2.704	2.571	1.477	1.212	1.161	2.953	qaleragdlit
heraf KGH	277	1.580	1.930	2.018	950	774	882	1.912	táukunánga KGH-mut
private	-	-	744	553	527	438	279	1.041	nangminerssortunut
Andre	74	531	4.954	3.318	1.602	4.528	3.756	3.011	avdlat
heraf KGH	74	531	3.156	1.673	1.000	4.040	3.338	2.565	táukunánga KGH-mut
private	-	-	1.798	1.645	602	488	418	446	nangminerssortunut
I ALT	22.266	44.938	38.163	55.678	38.782	39.078	37.893	41.922	KATITDLUGIT
HERAF KGH	22.266	44.882	27.026	34.590	27.573	30.233	27.609	29.750	TÁUKUNÁNGA KGH-MUT
PRIVATE	-	56	11.137	21.088	11.209	8.845	10.284	12.172	NANGMINERSSORTUNUT

1) Ekskl. en enkelt mindre virksomhed.

1) tunissagssiorfik atauseq angíngitsoq pínaqo.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

najorqutarissat: Kalátdlit-nunáta ministériaqar-
fiane nalunaerssútit.

TABEL 40.

INDHANDLING AF FISK M.V. TIL DEN KLG. GRØNLANDSKE
HANDEL OG TIL PRIVATE VIRKSOMHEDER 1971 OG 1972.
MÆNGDE

AULISAGKANIK IL.II. KGH-MUT TUNISSAGSSIORFINGNUT-
DLO NANGMINERSSORTUNUT TUNISSARINEQARTUT 1971
AMA 1972. ANGNERTUSSUSIAT.

Hel fisk	1971			1972			aulisagkat ilivitsut
	KGH	Private nangmi- nerss.	I alt katitdl.	KGH	Private nangmi- nerss.	I alt katitdl.	
tons							
Torsk i alt	13.338	6.626	19.964	16.276	7.405	23.681	sárugdlit katitdlugit
heraf til produktion af saltfisk	3.867	553	4.420	4.616	812	5.428	táukunánga tarajor- tigagssat
heraf til produktion af tørfisk	339	-	339	114	-	114	táukunánga paner- titagssat
heraf til produktion af fiskefilet	9.132	6.073	15.205	11.546	6.593	18.139	táukunánga nerpili- agssat
Rejer	6.884	2.057	8.941	5.915	1.578	7.493	rájat
Skællaks	818	641	1.459	625	695	1.320	kapisigdlit
Havkat	2.349	263	2.612	2.457	1.007	3.464	qêrqat
Hellefisk	882	279	1.161	1.912	1.041	2.953	qaleragdlit
Fjeldørred	57	68	125	36	40	76	eqaluit
Stenbiderrogn	140	103	243	50	74	124	nipisat suait
Angmagssatter	2.456	-	2.456	1.895	21	1.916	angmagssat
Rødfisk	140	184	324	107	137	244	sulugpâgkat
Hajlever, hajkød	318	-	318	327	-	327	eqalugssuit tingue, eqalugssuit nerpé
Torskelever	38	48	86	44	52	96	sárugdlit tingue
Helleflynder	3	1	4	7	3	10	natârnat
Industrifisk	166	14	180	80	86	166	aulisagkat qajûssiag- ssat
Andre fiskeprodukter 1)	20	-	20	19	33	52	aulisagkanit niorgutig- ssiat avdlat 1)
I ALT	27.609	10.284	37.893	29.750	12.172	41.922	KATITDLUGIT

1) Herudover har KGH indhandlet 1.200 hajskind i 1971.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

1) tamákua saniatigut KHG-p 1971-ime eqalugssuit amé 1.200 pisiarisimavai.

najorqutarissat: Kalâtdlit-nunâta ministêriaqarfiane nalunaerssûtít.

TABEL 41.

INDHANDLING AF FISK M.V. TIL DEN KGL. GRØNLANDSKE
HANDEL OG TIL PRIVATE VIRKSOMHEDER 1971 OG 1972,
VÆRDI

AULISAGKANIK IL, IL, KGH-MUT TUNISSAGSSIORFINGHUT-
DLO NANGMINERSSORTUNUT TUNISSARINEQARTUT 1971
AMA 1972, NALINGE.

	1971			1972			
	KGH	Private nangmi- nerss.	I alt katitdl.	KGH	Private nangmi- nerss.	I alt katitdl.	
1.000 kr.							
Torsk i alt	6.913	4.400	11.313	11.418	6.490	17.908	sárugdlit katitdlugit
heraf bonus	112	-	112	299	-	299	táukunánga bônuse
heraf til produktion af saltfisk	1.691 ¹⁾	339	2.030	2.987 ¹⁾	644	3.631	táukunánga tarajortigkat
heraf til produktion af tørfisk	154 ¹⁾	-	154	76 ¹⁾	-	76	táukunánga panertut
heraf til produktion af fiskefilet	4.956 ¹⁾	4.061	9.017	8.056 ¹⁾	5.846	13.902	táukunánga nerpit
Rejer	11.725 ²⁾	3.705	15.430	10.040 ³⁾	2.624	12.664	râjat
Skællaks	9.644 ⁴⁾	5.905	15.549	8.629 ⁵⁾	6.243	14.872	kapisigdlit
Havkat	814	106	920	928	704	1.632	qêrqat
Hellefisk	487	179	666	1.370	969	2.339	qaleragdlit
Fjeldørred	166	194	360	106	122	228	eqaluit
Stenbiderrogn	174	135	309	71	104	175	nipisat suait
Angmagssatter	273	-	273	230	7	237	angmagssat
Rødfisk	52	69	121	52	81	133	suluggpâgkat
Hajlever, hajkød	63	-	63	85	-	85	eqalugssuit tingue, eqalugssuit nerpê
Torskelever	11	20	31	16	24	40	sárugdlit tingue
Helleflynder	7	3	10	14	10	24	natârnat
Industrifisk	8	1	9	4	8	12	aulisagkat qajûssiagssat
Hajskind	11	-	11	-	-	-	eqalugssuit amê
Andre fiskeprodukter	11	-	11	8	17	25	aulisagkanit niorqutigssiit avdlat
I ALT	30.359	14.717	45.076	32.971	17.403	50.374	KATITDLUGIT

1) Ekskl. bonus

2) Heraf bonus 781.000 kr.

3) Heraf bonus 539.000 kr.

4) Heraf bonus 3.464.000 kr.

5) Heraf bonus 3.547.000 kr.

1) bônuse pínago.

2) táukunánga bônuse 781.000 kr.

3) táukunánga bônuse 539.000 kr.

4) táukunánga bônuse 3.464.000 kr.

5) táukunánga bônuse 3.547.000 kr.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland

najorqutarissat: Kalâtdlit-nunâta ministêriaqarfiane nalunaerssûtít.

: AULISARIUTIT, AULISAGKANIK IL,
:SSARISSAIT, 1972.

:il KGH (hel fisk)			
(aulisagkat ilivitsut)			
Hav- kat	Helle- fisk	Anden fisk	I alt
qér- qat	qale- rag- dlit	aulisag- kat av- dlat	katit- dlugit

— tons —			
9	9	18	1.596
5	70	47	2.433
6	39	9	396
110	240	70	5.660
-	130	0	181
873	444	1.824	8.412
276	456	99	2.968
670	35	58	1.462
76	19	-	3.102
144	262	109	2.397
212	-	2	225
51	202	240	517
25	3	7	37
-	-	-	-
-	3	82	364
-	-	-	-
2.457	1.912	2.565	29.750

= Kalâtdlit-nunâta ministêriaqar-
fiane nalunaerssûtít.
aulisarneq pivdlugo ukiumôrtumik
sarqûmersitagaq 1973 (aulisarneq
pivdlugo ministêriaqarfingmit
sarqûmersitaq).

TABEL 43.

ANTAL STEDER MED INDHANDLING TIL KGH KGH-MUT TUNIORAIVEQARFÎT AMERDLÁSSUSIAT

Handelsdistrikt niuvortoqarfît pigi- ssaitdlo	1950	1960	1970 ¹⁾	1971 ¹⁾	1972 ¹⁾
Nanortalik	} 15	4	4	4	6
Julianehåb		7	8	8	4
Narssaq		1	1	1	3
Frederikshåb	8	7	5	5	6
Godthåb	8	6	3	3	2
Sukkertoppen	8	6	6	6	5
Holsteinsborg	9	6	4	4	4
Egedesminde	} 21	14	10	10	10
Christianshåb		3	2	2	4
Jakobshavn	4	2	6	6	5
Qutdligssat	1	-	2	2	2
Godhavn	3	2	4	4	3
Umanak	4	-	9	9	9
Upernavik	-	-	8	8	8
Thule	-	-	6	6	6
Angmagssalik	-	3 ²⁾	9	9	9
Scoresbysund	-	-	2	2	2
TILSAMMEN KATITDLUGIT	81	61	89	89	88

1) Inkl. steder med indhandling af fangstprodukter.

2) 1962.

Kilde: Beretninger vedr. Grønland
Materiale fra Den kgl. grl.
Handel1) tunioraiveqarfît piniarnerme pissanik
tunissiviussut ilånguneqarsimāput.

2) 1962

najorqutarissat: Beretninger vedr. Grønland.
KGH-me nalunaerssūtīt.

RFINE AULISAGKANIT NIORQUTIG-

--	--

aulisagkat tarajortigkat
 aulisagkat panertut
 qaleragdilit tarajortigkat
 egaluit tarajortigkat
 qerissut:

niorqutigssiat sârugdlingnit
 " qêrganit
 " qaleralingnit
 " sulugpâgkanit
 " natârnanit

kapisigdilit

râjat

râjat qivdlertûssiat

aulisagkanit qajûssiat olia-
 liatdlo

3H-mit nalunaerutigineqartut

UTIGSSIANIK KGH-MUT TUNISSAG-
 ANGMINERSSORTUNUT TUNISSAT
 -IME. ANGNERTÛSSUSIAT,

I alt katit- dlugit	

40.759	puissit amê katitdl.
38.292	tâukunânga natsit
1.715	" âtât
733	" natserssuit
19	" puissit av- dlat
2.171	terianganiat amê katit- dlugit
1.406	tâukunânga qernertat
765	" qaqortat
113	nânut amê
601	tugtut amê
30.029	agpat
<hr/>	
52	arferup neqâ
105	tugtup neqâ

Kalâtdlit-nunâta ministêriaqar-
 fiane nalunaerssûtut.

TABEL 46.

INDHANDLING AF FANGSTPRODUKTER TIL DEN KGL.
GRØNLANDSKE HANDEL OG TIL PRIVATE VIRKSOM-
HEDER 1971 OG 1972, VÆRDI.

PINIARNERMIT NIORQUTIGSSIANIK KGH-MUT TUNISSAG-
SSIORFINGNUTDLO NANGMINERSSORTUNUT TUNISSAT
1971-IME AMA 1972-IME, NALINGE.

	1971			1972			
	KGH	Pri- vate nangmi- nerss.	I alt katit- dlugit	KGH	Pri- vate nangmi- nerss.	I alt katit- dlugit	
1000 kr.							
Sælsskind i alt	3.534	-	3.534	1.972	-	1.972	puissit amê katitdlugit
heraf netsider	3.305	-	3.305	1.828	-	1.828	táukunánga natsít
" grønlandssæler	145	-	145	105	-	105	" átát
" klapmydser	81	-	81	37	-	37	" natserssuit
" Diverse sæler	3	-	3	2	-	2	" puissit avdlat
(+ udbetalt bonus for sælsskind 1))	(133)	-	(133)	(1.020)	-	(1.020)	(puissit amínut bônuse ilángut- dlugo 1))
Ræveskind i alt	107	-	107	117	-	117	terianganíat amê katitdlugit
heraf blå ræve	70	-	70	76	-	76	táukunánga qernertat
" hvide ræve	37	-	37	41	-	41	" qaqortat
(+ udbetalt bonus for ræveskind 1))	(22)	-	(22)	(115)	-	(115)	(terianganíat amínut bônuse ilángutdlo 1))
Isbjørneskind	104	-	104	146	-	146	nánut amê
(+ udbetalt bonus for isbjørneskind 1))	(197)	-	(197)	(547)	-	(547)	(nánut amínut bônuse ilángut- dlugo 1))
Renskind	12	-	12	8	-	8	tugtut amê
Alke	25	8	33	34	8	42	agpat
Hvalkød	73	32	105	60	27	87	arferup neqâ
Rensdyrkød	14	1.188	1.202	2	317	319	tugtut neqâ
Andre fangstprodukter	187	102	289	348	90	438	piniarnerme pissat avdlat
I alt	4.056	1.330	5.386	2.687	442	3.129	katitdlugit
Udbetalt bonus i alt	352	-	352	1.682	-	1.682	bônusisiat katitdlugit
I ALT	4.408	1.330	5.738	4.369	442	4.811	KATITDLUGIT

1) Bonus for skind vedrører hovedsagelig det foregående års indhandling.

Kilede: Materiale i Ministeriet for Grønland.

1) amernit bônusisiat tássaunerúput ukiume sujuliane tunissarineqartunit pissut.

najorqutarissat: Kalâtdlit-nunâta ministériaqarfiane nalunaerssútit.

TABEL 47.

VERDIEN AF INDHANDLINGEN AF FISKERIPRODUKTER OG FANGSTPRODUKTER, FORDELT PÅ DISTRIKTER, 1971 OG 1972.

AULISARNERMIT PINIARNERMITDLO NIORQUTIGSSIAI TUNISSARINEQARTUT NALINGE, NIUVERFEQARFIUSSUNUT INGMÍKÓRTITERDLUGIT. 1971-IME ÁMA 1972-IME.

Handelsdistrikter	Fisk m.v. - aulisagkat il.il.				Fangstprodukter - piniarnermit tunissagssiat			
	1971		1972		1971		1972	
	KGH	KGH + private KGH + nangminerss.	KGH	KGH + private KGH + nangminerss.	KGH	KGH + private KGH + nangminerss.	KGH	KGH + private KGH + nangminerss.
niuvertogarfít pigissaitdlo	1.000 kr.	pct.	1.000 kr.	pct.	1.000 kr.	pct.	1.000 kr.	pct.
Nanortalik	944	2,1	1.383	2,7	84	1,5	71	1,5
Julianehåb	2.649	6,4	3.017	6,4	220	3,8	139	2,9
Narssaq	805	1,8	652	1,3	50	0,9	62	1,3
Frederikshåb	4.829	13,3	7.977	17,0	80	1,4	52	1,1
Godthåb ¹⁾	73	16,3	93	23,3	18	0,3	20	0,4
Sukkertoppen	4.502	16,2	5.318	14,5	69	3,7	33	4,9
Holsteinsborg	3.305	7,3	3.555	7,1	34	19,1	87	6,8
Egedesminde	2.613	5,8	1.957	3,9	350	6,1	212	4,4
Christianshåb	5.975	13,3	4.829	9,6	13	0,2	3	0,1
Jakobshavn	4.024	13,2	3.641	10,8	150	2,6	127	2,6
Outdligssat	-	-	-	-	29	0,5	4	0,1
Godhavn	125	3,1	129	2,6	57	3,2	28	0,6
Umanak	140	0,3	197	0,4	484	8,4	315	6,5
Upernavik	117	0,3	16	0,0	705	12,3	740	15,4
Thule	-	-	-	-	487	8,5	718	14,9
Angmagssalik	258	0,6	207	0,4	690	12,0	806	16,7
Scoresbysund	-	-	-	-	888	15,5	952	19,8
I alt KGH KGH katitdlugit	30.359	-	32.971	-	4.408	-	4.369	-
Private nangminerssortut	14.717	-	17.403	-	1.330	-	442	-
I ALT KATITDLUGIT	45.076	100,0	50.374	100,0	5.738	100,0	4.811	100,0

1) Incl. Føringehavn

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

1) Kangerdluarssoruseq ilángutdlugo.

najorqutarissat: Kalátdlit-nunáta ministêriaqarfiane nalunaerssútit.

TABEL 48.

DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDELS SALG AF GRØNLANDSKE
PRODUKTER UDEN FOR GRØNLAND, 1970-72,KQH-P KALÁTDLIT-NUNĀTA AVATĀNE KALÁTDLIT NIQR-
QUTIGSSIÁINIK TUNISSAI, 1970-72.

	1970	1971	1972	
	1000 kr.			
FISKERIPRODUKTER I ALT	64.881,5	83.551,0	117.346,8	AULISARNERMIT NIQRQUTIGSSIAT KA- TITDLUGIT
Salt- og klipfisk	7.440,4	3.162,2	12.286,9	aulisagkat tarajortigkat
Tørfisk	134,3	275,4	544,6	aulisagkat panertut
Frossen torskefilet	8.822,4	18.197,1	26.329,2	sárugdlit nerpê qerissut
Frossen skællaks	7.878,9	15.115,1	13.813,0	kapisigdlit qerissut
Andre fryseprodukter	2.931,7	5.665,7	7.616,8	qerissut avdlat
Frosne rejer	16.530,8	22.091,4	36.173,6	râjat qerissut
Hermetikrejer	19.311,3	16.920,8	18.091,8	râjat qivdlerťússiat
Andre fiskeprodukter	1.831,7	2.123,3	2.490,9	aulisagkanit niorqutigssiat avdlat
FANGSTPRODUKTER I ALT	5.482,1	6.243,9	10.195,6	PINIARNERMIT NIQRQUTIGSSIAT KA- TITDLUGIT
Pelsskind	5.377,6	6.141,3	10.009,1	ámit merqugdlit
Andre fangstprodukter	104,5	102,6	186,5	piniarnermit niorqutigssiat avdlat
FÁREAVLSPRODUKTER	2.240,7	2.077,6	2.227,6	SAVAUTEQARNERMIT NIQRQUTIGSSIAT
RENSDYRPRODUKTER	243,1	1.434,7 ¹⁾	1.775,5	TUGTUNIT "
DIVERSE PRODUKTER	386,9	614,0 ¹⁾	242,0	NIQRQUTIGSSIAT TAMALÁT
TILSAMMEN	73.234,3	93.921,2	131.787,5	KATITDLUGIT

Anm.: Den kgl. grønlandske Handels produkter af-
sættes gennem Den grønlandske Salgsorgani-
sation. Ovenstående tal angiver således
Salgsorganisationens salg.

ersserqigsaut: KQH-p niorqutigssiai Den grl. Salgs-
organisation (Kal.-nunānit niorqu-
tinik tuniniaiveqarfik) avqutiga-
lugo tunineqartarput. kisitsisit
qulanitut tássáuput tuniniaiveqar-
fiup tunissai.

1) Reviderede tal.

1) kisitsisit kúkunersiugkat.

Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske Handel.

najorqutarissat: KQH-mit nalunaerutigineqartut.

TABEL 49.

DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDELS SALG AF GRØNLANDSKE
PRODUKTER I GRØNLAND, 1970-72.KGH-P KALÂTDLIT-NUNĀNE KALÂTDLIT NIORQUTIGSSIĀI-
NIK TUNISSAI, 1970-72.

	1970	1971	1972	
	1000 kr.			
FISKERIPRODUKTER I ALT	1.074,4	865,5	1.420,9	AULISARNERMIT NIORQUTIGSSIĀI KATITDLUGIT
Torsk	249,6	280,2	515,9	sârugdlit
Havkat	39,0	36,1	75,2	qêrqat
Hellefisk	45,1	45,5	85,9	qaleragdlit
Helleflynder	4,1	2,4	19,5	natârnat
Skællaks	94,3	206,4	192,9	kapisigdlit
Rødfisk	8,0	6,6	23,2	sulugpâgkat
Angmagssatter	145,6	20,5	119,4	angmagssat
Rejer	412,5	267,8	388,9	râjat
Hajkød	76,2	-	-	eqalugssuit nerpê
FANGSTPRODUKTER I ALT	295,3	276,7	404,8	PINIARNERMIT NIORQUTIGSSIĀI KATITDLUGIT
Diverse skind	10,9	8,7	4,1	âmit âssigîngitsut
Sælkød og sælspæk	49,4	17,8	121,4	puissit neqait orssuilo
Mattak, frosset	161,5	105,5	108,7	mâtak, qerissoq
Hvalkød, frosset	32,4	102,6	106,0	arferup neqâ, qerissoq
Alke, Edderfugle, fjer	41,1	42,1	64,6	agpat, mitit, merqut
FÅREAVLSPRODUKTER	437,9	1.023,9	676,3	SAVAUTEQARNERMIT NIORQUTIGSSIĀI
RENSDYRSKIND	34,2	13,2	5,5	TUGTUT AMĒ
ANDRE PRODUKTER	173,3	187,6	179,8	NIORQUTIGSSIĀI AVDLAT
TILSAMMEN	2.015,1	2.366,9	2.687,3	KATITDLUGIT

Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske Handel.

najorqutarissat: KGH-mit nalunaerutigineqartut.

TABEL 50.

FANGST AF STØRRE HAV- OG LANDPATTEDYR, 1965-69. MILŪMASSUNIT IMARMIUNIT NUNAMIUNITDLO ANGRERU-
SSUNIT PISSARINEQARTUT, 1965-69.

	1965	1966	1967	1968	1969	Kødvægt pr. stk.	
	Antal <i>amerdlāssusē</i>					kg <i>neqe</i>	
<i>Hvaler i alt</i>	1.789	1.955	2.131	3.627	2.807	.	<i>arferit katitdlugit</i>
heraf:							<i>táukunānga:</i>
Vågehval	195	254	237	312	263	2.000	<i>tikāgugdlit</i>
Narhval	100	152	160	502	221	250	<i>qilalugkat qerner- tat</i>
Hvidhval	429	561	594	1.250	978	225	<i>qilalugkat qaqor- tat</i>
Grind	139	34	-	5	-	500	<i>nīsarnat</i>
Marsvin	919	946	1.135	1.531	1.339	25	<i>nīsar</i>
Knøl- el. finhval	1	4	4	6	3	10.000	<i>qiporqait imal. túnugdlit</i>
Andre	6	4	1	21	3	.	<i>avdlar</i>
<i>Hvalros</i>	33	41	22	35	99	300	<i>aorfit</i>
<i>Sæler i alt</i>	73.046	78.305	51.928	63.548	69.921	.	<i>puissit katitdlugit</i>
heraf:							<i>táukunānga:</i>
Netside	61.020	68.427	44.947	53.483	60.434	22	<i>natsit</i>
Spraglet sæl	111	117	100	114	81	45	<i>qasigissat</i>
Remmesæl	455	546	636	708	671	110	<i>ugssuit</i>
Sortside	2.257	2.072	1.548	2.112	1.372	35	<i>átárssuit</i>
Blåside	7.071	5.018	2.731	5.098	5.130	35	<i>agdlagtút</i>
Klapmyds	2.132	2.125	1.966	2.033	2.233	100	<i>natserssuit</i>
<i>Ræve i alt</i>	3.486	3.234	4.464	2.712	2.167	.	<i>teriangniat katitdlu- git</i>
heraf:							<i>táukunānga:</i>
Blå	2.429	2.496	3.444	1.887	1.520	.	<i>qernertat</i>
Hvide	1.057	738	1.020	825	647	.	<i>qaqortat</i>
<i>Rener</i>	5.326	5.041	7.112	10.391	9.686	60	<i>tugtut</i>
<i>Isbjørne</i>	61	87	119	128	105	120	<i>nānut</i>

Anm.: Tabellen er udarbejdet på grundlag af indberetninger fra fangstlisteførere i Grønland. Enkelte tal er delvis beregnet. For Thule og Scoresbysund kommuner er anvendt indhandlingen af skind til Den kgl. grønlandske Handel.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

nalunaerssut: tabele suliarineqarsimavoq Kalâtdlit-nunāne piniarnerme pissanik agdlagtuissartut nalunaerutait najorqutaralugit. kisitsisit atausiā-kât ilâtigut nautsorssugāput. Thulep Scoresbysundivdlo kommunine āmit KGH-mut tunineqarsimassut najorqutarineqarsimāput.

najorqutaq: Kalâtdlit-nunānut ministeriaqarfiup kisitsisautai.

TABEL 51.

HUSDYRBESTANDEN I GRØNLAND 1965-72.

KALÂTDLIT-NUNĀNE ŪMASSŪTIGINEQARTUT 1965-72.

	1965		1970		1971		1972		
	Besæt- ninger ŪmassŪ- tit	Antal dyr amer- dlass.	Besæt- ninger ŪmassŪ- tit	Antal dyr amer- dlass.	Besæt- ninger ŪmassŪ- tit	Antal dyr amer- dlass.	Besæt- ninger ŪmassŪ- tit	Antal dyr amer- dlass.	
Antal amerdlass.									
A. Får, lam, væd- dere									A. savat, savârqat, anguteralait
Besætning med:									ŪmassŪtit:
1- 50 får	77	1.292	38	781	43	999	64	1.290	1- 50 savat
51- 100 "	27	1.919	27	1.903	30	2.168	27	2.146	51- 100 "
101- 200 "	36	5.270	24	3.505	22	3.192	19	2.896	101- 200 "
201- 300 "	21	5.455	23	5.953	24	6.286	16	4.030	201- 300 "
301- 500 "	21	8.198	24	9.001	25	9.801	15	5.470	301- 500 "
501- 700 "	18	10.509	11	6.392	10	5.868	5	2.951	501- 700 "
701-1000 "	6	5.186	4	3.410	5	3.941	2	1.703	701-1000 "
Over 1000 "	4	4.654	2	2.085	2	2.197	-	-	1000 sívn.
I alt	210	42.483	153	33.030	161	34.452	148	20.486	katitdlugit
heraf i:									táukunánga:
Nanortalik kommune	52	5.840	47	5.744	47	3.810	Nanortagdlup kommúniane
Julianeháb "	32	8.881	32	8.386	23	3.805	Qaqortup "
Narssaq "	67	18.153	68	18.995	64	12.581	Narssap "
Frederiksh. "	-	-	11	1.148	11	150	Pámiut "
Godthåb "	2	156	3	179	3	140	Nûp "
B. Kcer	10	16	3	5	2	2	-	-	B. nerssússuit
C. Hesta	73	204	66	191	64	208	59	186	C. kístit
D. Hens	60	685	57	1.036	44	1.149	41	471	D. kúkukút
E. Tamrener		3.600		3.000		2.000		1.800	E. tugtut nujuitsut

Anm.: Tallene angiver bestanden ved årets ud-
gang. Tallene bygger delvis på skøn.ersserqigsaut: kisitsisine pineqarput ukiup nãne-
rane ŪmassŪtit, kisitsisit ilâtigut
migssingerssŪtáuput.Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske
Handel.

najorqutarissat: KGH-mit nalunaerutigineqartut.

TABEL 52.

ANTAL VIRKSOMHEDER I GRØNLAND OG DERES PERSONEL
1. JULI 1970, OMSÆTNING¹⁾ 1969.

KALÂTDLIT-NUNĀNE SULIVFEQARFĪT SULISSORISSAITDLO
1. JULI 1970, NIORQUTAISA/PISIAISA ANINGAUSSATI-
GUT NALINGE¹⁾ 1969.

Virksomhedens art	Antal virksomheder	Personel ²⁾ pr. 1. juli 1970						Omsætning ³⁾ 1969 ⁴⁾ Mill. kr.
		Antal			Heraf født i Grønland			
		Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	
<i>A. Private virksomheder</i> ³⁾								
Minedrift, stenbrud	3	59	5	64	11	1	12	8,9
Fremstillingsvirksomhed	77	528	385	913	310	363	673	70,9
heraf fiskeindustri	9	245	322	567	147	312	459	47,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	276	1.876	48	1.924	1.001	19	1.020	110,3
Handel og omsætning	163	324	429	753	166	339	505	145,5
heraf engroshandel	6	24	5	29	5	1	6	29,0
detailhandel	154	281	410	691	154	334	488	116,5
pengeinst., forsikring	3	19	14	33	7	4	11	.
Transportvirksomhed	117	461	22	483	269	10	279	36,0
Servicevirksomhed	114	253	332	585	134	267	401	31,2
heraf liberale erhverv	27	53	24	77	11	6	17	4,2
anden service	87	200	308	508	123	261	384	27,0
PRIVATE VIRKSOMHEDER I ALT	750	3.501	1.221	4.722	1.891	999	2.890	402,8
<i>B. KGH og GTO⁴⁾</i>								
Minedrift, stenbrud	1	149	8	157	129	8	137	8,4
Fremstillingsvirksomhed	113	901	816	1.717	747	804	1.551	87,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	32	349	7	356	221	6	227	146,4
Offentlige værker	34	174	5	179	79	3	82	23,5
Handel og omsætning	110	669	287	956	616	284	900	346,8
heraf detailhandel	76	364	265	629	343	263	606	122,6
Transportvirksomhed	85	790	77	867	490	62	552	28,3
Servicevirksomhed	112	482	351	833	238	223	461	43,3
OFFENTLIGE VIRKSOMHEDER I ALT	487	3.514	1.551	5.065	2.520	1.390	3.910	683,8
A. + B. I ALT	1.237	7.015	2.772	9.787	4.411	2.389	6.800	1.086,6
heraf i byer	1.004	6.319	2.556	8.875	4.002	2.232	6.234	960,4
" bygder	233	696	216	912	409	157	566	126,2

1) Tallene for omsætning omfatter 621 private virksomheder samt virksomheder under KGH og GTO.

2) Inkl. indehavere og medhjælpende ægtefæller.

3) Ekskl. 21 virksomheder med hjemsted i det øvrige Danmark (bygge- og anlægsvirksomhed) med 707 beskæftigede, heraf 21 født i Grønland.

4) En del af de offentlige virksomheder er ikke klart adskilte efter art. Hvor KGH driver flere detailforretninger på et sted, er de medregnet som én virksomhed.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1972 nr. 2, tabel 10, 17 og 18.

TABEL 53.

BESKÆFTIGEDE I GRØNLAND PR. 1. JULI 1970 FORDELT
EFTER ANSÆTTelsesOMRÅDE OG FAG.

KALĀTDLIT-NUNĀNE SULIVFEQARTUT 1. JULI 1970,
INGMĪKŌRTITERDLUGIT SULIVFĒ SŪNERSUT QANORDLO
SULIAQARNERE NAJORQUTARALUGIT.

	Samtlige beskæftigede				Beskæftigede født i Grønland			
	Private virk- 1) somh.	KGH	GTO	I alt ¹⁾	Private virk- 1) somh.	KGH	GTO	I alt ¹⁾
1. INDEHAVERE, INDEHAVERES ÆGTEFÆL- LER, DIREKTØRER OG BESTYRERE	900	119	29	1.048	355	66	1	422
2. FUNKTIONERER I ALT	791	1.098	629	2.518	431	889	133	1.453
a. Kontorfunktionærer	189	222	131	542	55	155	47	257
m/lærlingeuddannelse	103	106	87	296	11	52	18	81
u/lærlingeuddannelse	69	82	25	176	30	71	10	111
under uddannelse	17	34	19	70	14	32	19	65
b. Handelsfunktionærer	443	718	21	1.182	352	636	7	995
m/lærlingeuddannelse	82	175	4	261	36	108	3	147
u/lærlingeuddannelse	315	451	15	781	272	444	2	718
under uddannelse	46	92	2	140	44	84	2	130
c. Tekniske funktionærer, ar- bejdsledere	105	103	289	497	14	63	42	119
d. Øvrige funktionærer	54	55	188	297	10	35	37	82
3. FAGLÆRTE ARBEJDERE I ALT	961	98	394	1.453	390	64	187	641
Heraf lærlinge	123	14	64	201	110	14	63	187
Bager, slagter	14	25	1	40	8	21	-	29
Smed	65	10	7	82	22	6	3	31
Maskinarbejder	49	42	122	213	19	22	72	113
Mekaniker	103	-	97	200	31	-	41	72
Bådebygger	15	2	45	62	13	2	35	50
Murer	49	-	-	49	11	-	-	11
Tømrer	15	2	45	62	13	2	35	50
Maler	49	-	-	49	11	8	7	167
Blikkenslager	49	-	-	49	11	8	7	167
Elektriker	348	11	32	391	152	2	6	77
Øvrige	140	3	13	156	69	2	-	12
4. SPECIALARBEJDERE I ALT	524	309	134	967	390	308	112	810
Bygge- og anlægsvirksomhed	42	-	-	42	12	-	23	51
Landtransport og havne	73	1	68	142	28	3	-	28
Fiskeindustri	63	4	9	76	25	3	-	28
Motorpassere	524	309	134	967	390	308	112	810
Andre	203	-	4	207	144	-	4	148
	29	69	7	105	16	69	1	86
	238	203	-	441	200	203	-	403
	16	16	54	86	3	15	47	65
	38	21	69	128	27	21	60	108

(nangitagssaq)

(fortsættes)

TABEL 53. (FORTSAT)

TABEL 53. (NANGITAO)

	Samtlige beskæftigede				Beskæftigede født i Grønland			
	Private virksomh. 1)	KGH	GTO	I alt 1)	Private virksomh. 1)	KGH	GTO	I alt 1)
5. UFAGLÆRTE ARBEJDERE I ALT	1.546	1.601	654	3.801	1.324	1.552	598	3.474
Fabriksarbejdere	174	955	-	1.129	174	955	-	1.129
Murerarbejdsm., jord- og betonarbejdere	27	-	-	27	18	-	-	18
Sømand, motormænd	5	84	55	144	5	84	55	144
Havnearbejdere	-	58	-	58	-	58	-	58
Chauffører	246	29	33	308	159	29	29	217
Bude	3	36	5	44	3	30	5	38
Lager- og pakhusarbejdere	5	111	26	142	1	110	22	133
Servitricer	52	-	-	52	46	-	-	46
Køkken- og kantinepersonel	119	52	139	310	102	28	129	259
Rengøringsarbejdere	100	86	58	244	93	71	54	218
Andre arbejdere	682	146	265	1.093	596	145	232	973
Uoplyst fag	133	44	73	250	127	42	72	241
1.-5. SAMLET PERSONEL	4.722	3.225	1.840	9.787	2.890	2.879	1.031	6.800
heraf kvinder	1.221	1.253	298	2.772	999	1.171	219	2.389

1) Ekskl. 21 virksomheder med hjemsted i det øvrige Danmark med 707 beskæftigede, heraf 21 født i Grønland

Kilde: Statistiske Efterretninger 1972 nr. 2, tabel 19A og 19B.

TABEL 54.

PRIVATE VIRKSOMHEDER I GRØNLAND, FORDELT EFTER EJERFORHOLD OG PERSONELLETS STØRRELSE 1. JULI 1970.

KALÅTDLIT-NUNĀNE NANGMINERSSORTUT SULIVFEQARFĒ,
INGMIKÓRTITERDLUGIT PIGINGNIGTUE SULISSUTDLO
AMERDLÁSSUSIAT NAJORQUTARALUGIT 1. JULI 1970.

Ejerforhold	Antal virksomheder med:						Samlet personel 1)		Gnstl. antal personer pr. virksomhed	
	1-2 pers.	3-4 pers.	5-9 pers.	10-19 pers.	20 pers. og derover	I alt				
						Antal	pct.	Antal		pct.
Antal										
1. Enkeltmandsvirksomheder, interessensskaber o.l. med:										
a. Ejer(e) født i Grønland	165	59	41	11	-	276	37	797	17	2,9
b. Ejer(e) født udenf. Grl.	130	87	95	57	32	401	54	2.766	59	6,9
2. Aktieselskaber	5	5	7	5	12	34	4	869	18	25,5
3. Øvrige ejerforhold 2)	13	2	16	6	2	39	5	290	6	7,4
1-3. PRIVATE VIRKSOMH. I ALT	313	153	159	79	46	750	100	4.722	100	6,3

Anm.: I tabellen indgår ikke virksomheder med hjemsted i Danmark.

1) Inkl. indehavere og medhjælpende ægtefæller.

2) Foreninger, selvejende institutioner og lignende.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1972 nr. 2, tabel 1, 14.

TABEL 55.

PERSONEL VED PRIVATE OG OFFENTLIGE VIRKSOMHEDER
I GRØNLAND 1. JULI 1970. GEOGRAFISK FORDELING.

KALĀTDLIT-NUNĀNE NANGMINERSSORTUT NĀLAGKERSUI-
SSUTDLO SULIVFEQARFĪNE SULISSUT 1. JULI 1970.

Kommuner	Private virksomheder ¹⁾		Virksomheder ²⁾ under KGH og GTO		Tilsammen	
	Virksom- heder	Personel ³⁾	Virksom- heder	Personel	Virksom- heder	Personel ³⁾
Antal						
Nanortalik	47	197	32	219	79	416
Julianehåb	84	422	31	355	115	777
Narssaq	43	227	22	264	65	491
Ivigttut og Frederikshåb	49	303	30	288	79	591
Godthåb	196	1.610	32	466	228	2.076
Sukkertoppen	50	328	28	428	78	756
Holsteinsborg	53	329	29	539	82	868
Kangâtsiaq og Egedesminde	59	383	36	512	95	895
Christianshåb	35	148	24	458	59	606
Jakobshavn	39	411	27	395	66	806
Godhavn	26	116	22	142	48	258
Umanak	20	89	38	184	58	273
Upernavik	19	43	40	200	59	243
Vaigat og Thule	6	19	38	288	44	307
Angmagssalik	19	85	39	230	58	315
Scoresbysund	5	12	19	97	24	109
HELE GRØNLAND	750	4.722	487	5.065	1.237	9.787
heraf i byer	703	4.463	301	4.412	1.004	8.875
" i bygder m.v.	47	259	186	653	233	912

1) Ekskl. 21 virksomheder med hjemsted i det øvrige Danmark med i alt 707 beskæftigede.

2) En del af de offentlige virksomheder er ikke klart adskilte. Hvor KGH driver flere detailforretninger på et sted, er de medregnet som én virksomhed.

3) Inkl. indehavere og medhjælpende ægtefæller.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1972 nr. 2, tabel 15, 17 og 18.

TABEL 56.

DEN KGL. GRØNLANDSKE HANDELS VARESALG I GRØN-
LAND 1970-72.HANDELIP KALÂTDLIT-NUNĀNE NIORQUTIGSSANIK TUNI-
SSAQARNERA 1970-72.

Handelsdistrikter	1970			1971			1972		
	Detail- salg	Engros- salg	I alt	Detail- salg	Engros- salg	I alt	Detail- salg	Engros- salg	I alt
	mill. kr.								
A. <i>Vestgrønland</i>	162,4	62,9	225,3	174,3	80,5	254,8	183,1	99,2	282,3
Nanortalik	1,9	3,8	5,7	1,4	4,9	6,3	1,8	4,7	6,5
Julianehåb	21,1	5,9	27,0	22,4	6,5	28,9	22,4	8,4	30,8
Narssaq	7,7	3,3	11,0	8,4	4,6	13,0	9,4	5,3	14,7
Frederikshåb	14,0	3,0	17,0	15,8	5,9	21,7	16,1	6,8	22,9
Godthåb	18,6	23,4	42,0	22,0	25,9	47,9	24,4	34,5	58,9
Sukkertoppen	15,8	3,5	19,3	16,7	6,8	23,5	17,6	7,8	25,4
Holsteinsborg	15,7	5,4	21,1	14,9	6,9	21,8	15,1	8,8	23,9
Egedesminde	16,2	5,4	21,6	16,2	6,3	22,5	17,8	7,9	25,7
Christianshåb	9,1	0,9	10,0	10,6	1,4	12,0	10,5	2,1	12,6
Jakobshavn	14,0	4,0	18,0	15,2	5,8	21,0	14,9	7,8	22,7
Godhavn	5,2	1,5	6,7	5,5	1,8	7,3	6,9	2,1	9,0
Qutdligssat	3,5	1,5	5,0	2,7	1,6	4,3	1,7	0,6	2,3
Umanak	10,7	0,9	11,6	12,3	1,2	13,5	13,9	1,9	15,8
Upernavik	8,9	0,4	9,3	10,2	0,9	11,1	10,6	0,5	11,1
B. <i>Nordgrønland</i>	2,6	0,1	2,7	3,2	0,1	3,3	3,2	0,2	3,4
Thule	2,6	0,1	2,7	3,2	0,1	3,3	3,2	0,2	3,4
C. <i>Østgrønland</i>	14,2	1,0	15,2	14,6	1,1	15,7	16,2	1,0	17,2
Angmagssalik	11,0	0,8	11,8	11,4	1,0	12,4	12,5	0,9	13,4
Scoresbysund	3,2	0,2	3,4	3,2	0,1	3,3	3,7	0,1	3,8
D. <i>Kystskibe, statsinstatit.</i>	-	2,7	2,7	0,9	3,1	4,0	2,5	3,4	5,9
A-D. HELE GRØNLAND	179,2	66,7	245,9	193,0	84,8	277,8	205,0	103,8	308,8
heraf i byer	141,4	151,0	159,6

Anm.: I beløbene er indbefattet forbrugsafgifter (indførselsafgifter).

Kilde: Meddelt af Den kgl. grønlandske Handel.

LOKALE MESTERVIRKSOMHEDER I GRØNLAND
PR. 1. AUGUST 1973.

KALÂDLIT-NUNĀNE MESTERIT AUTDLARTITÁUNGITSUT
SULIVFEQARFĒ 1. AUGUST 1973.

	Antal virksomheder									Maksimalt antal beskæftigede (inkl. mestrene)					
	Ma- rere	Tøm- rere	Ma- lere	Rørlæg- gere	Vogn- mænd	Elin- stal- latører	Entre- pre- nører	Di- verse ¹⁾	I alt	Faglærte		Ufaglærte		Lær- linge ²⁾	I alt
										Ud- sendte	Loka- le ²⁾	Ud- sendte	Loka- le ²⁾		
Nanortalik	1	5	4	2	2	-	2	2	18	3	41	2	41	3	90
Julianehåb	4	4	8	5	4	1	8	3	37	14	96	-	108	13	231
Narsaq	1	5	2	4	-	1	2	-	15	15	75	-	95	7	192
Frederikshåb	3	5	1	5	2	2	5	2	25	6	63	-	40	5	114
Godthåb	5	17	13	10	5	6	12	10	78	19	380	-	286	42	727
Sukkertoppen	1	6	4	3	1	3	1	1	20	22	93	2	41	4	162
Holsteinsborg	2	6	6	3	3	4	3	2	29	1	69	-	85	4	159
Egedesminde	-	6	3	4	4	2	4	2	25	5	83	-	113	8	209
Christianshåb	-	3	2	3	-	1	2	1	12	5	29	-	51	2	87
Jakobshavn	1	7	3	5	4	2	3	2	27	10	99	-	77	16	202
Godhavn	1	5	3	2	1	-	3	-	15	-	25	-	36	4	65
Umanak	-	8	1	1	1	-	1	-	12	-	24	-	23	-	47
Upernavik	-	-	3	3	3	-	4	-	13	4	24	1	30	-	59
Angmagssalik	-	5	2	1	2	-	2	-	12	-	21	-	59	2	82
Scoresbysund	-	3	1	1	-	-	-	-	5	-	5	-	2	-	7
I alt 1/8 1973	19	85	56	52	32	22	52	25	343	104	1127	5	1087	110	2433
I alt 1/7 1972	17	90	54	51	37	18	50	18	335	145	887	20	1046	116	2214
I alt 1/7 1971	16	100	58	47	41	19	49	14	344	214	877	19	975	112	2197
I alt 1/8 1965	16	51	24	11	29	-	24	-	155	142	263	44	377	46	872

1) Heraf 7 automekanikere i 1973.

2) Ansat på lokale lønvilkår.

Kilde: Oplysninger meddelt af Grønlands tekniske Organisation.

TABEL 58.

BEMANDINGEN INDEN FOR DET TEKNISKE
OMRÅDE I GRØNLAND, 1970-72.

KALÂDLIT-NUNĀNE TEKNIKIMUT TÚNGA-
SSUTIGUT SULIVFINGNE SULISSUT AMER-
DLÁSSUSIAT, 1970-72.

1. august	1970	1971	1972
Byggetjenesten	556	520	496
Værkstedstjenesten	103	106	101
Indkvarteringstjenesten	181	160	132
Værftstjenesten	182	181	179
Eltjenesten	245	249	249
Vandtjenesten	19	23	25
Kulbruddet, Qutdligssat	157	130	-
Teletjenesten	473	457	454
GTO i alt	1.916	1.826	1.636
Udsendte entreprenører	807	837	623
Lokale mestre	1.946	2.172	2.211
Tilsammen	4.669	4.835	4.470
Heraf lokalt ansatte	2.809	3.139	3.117

Anm.: Tallene omfatter teknikere, kontorpersonale, formænd, udsendte håndværkere og arbejdere, grønlandsk arbejdskraft m.v.

Kilde: GTO-rapport 1971 tabel 6.1 og 7.1.

" 1972 tabel 6.1.

TABEL 59.

FORBRUG AF ARBEJDSKRAFT INDEN FOR DET TEKNISKE
OMRÅDE I GRØNLAND, 1970-72.

KALÂDLIT-NUNĀNE TEKNIKIMUT TÚNGASSUTIGUT SULI-
SSOQARNEQ, 1970-72.

Årligt mandmånedforbrug	1970			1971			1972		
	Ud- sendte	Lokalt ansatte	I alt	Ud- sendte	Lokalt ansatte	I alt	Ud- sendte	Lokalt ansatte	I alt
Byggetjenesten	428	2.953	3.381	323	3.267	3.590	238	3.343	3.581
Værkstedstjenesten	210	685	895	178	488	666	155	464	619
Indkvarteringstjenesten	116	1.461	1.577	100	1.276	1.376	79	1.106	1.185
Værftstjenesten	127	1.491	1.618	225	1.163	1.388	218	1.040	1.258
Eltjenesten	588	1.223	1.811	502	1.124	1.626	464	1.185	1.649
Vandtjenesten	44	133	177	40	165	205	26	224	250
GTO i alt	1.513	7.946	9.459	1.368	7.483	8.851	1.180	7.362	8.542
Udsendte entreprenører ¹⁾	5.321	-	5.321	4.494	350	4.844	3.345	490	3.835
Lokale mestre (omtr.)	2.151	15.363	17.514	1.998	16.506	18.504	1.485	18.414	19.899
Tilsammen	8.985	23.309	32.294	7.860	24.339	32.199	6.010	26.266	32.276

Anm.: Kulbruddet i Qutdligssat og GTO's teletjeneste indgår ikke i tabellen. Tallene omfatter udsendte og lokale håndværkere og arbejdere (ekskl. lærlinge), men ikke teknikere, kontorpersonale og faste formænd.

1) Mandmåneder præsteret af lokaltansatte hos udsendte entreprenører er ikke blevet rapporteret tidligere end 1971.

Kilde: GTO-rapport 1971 tabel 6.2

" 1972 tabel 5.2.

TABEL 60.

GRØNLANDS EKSPORT TIL DET ØVRIGE DANMARK OG
UDLANDET 1960-72.KALÁTDLIT-NUNĀNĪT DANMARKIMUT NUNANUTDLO AVDLANUT
TUNISSAT 1960-72.

	1960		1971		1972		
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	
Fåre- og lammebød, fersk, kølet el. frosset	55	375	129	1.053	65	655	savat savdrqatdlo neqait, nutāt, nigdlatrtitat qerissutdlūnit
Andet kød, samt spise- ligt affald	5	25	248	2.469	139	1.054	neqit avdlat, perdlukut- dlo nerineqarsinaussut
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	5	25	248	2.469	139	1.054	Danmarke
Fisk, fersk, kølet eller frosset	1.968 ¹⁾	4.357 ¹⁾	7.976	62.468	9.195	72.469	aulisagkat, nutāt, nig- dlatrtitat qerissutdlūnit
heraf: Laks, frosset	1.644	23.449	1.247	21.593	táukunānga: kapisigdlit, qerissut
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	1.644	23.449	1.247	21.593	Danmarke
Anden laks og ørred, frosset	97	625	54	490	kapisigdlit avdlat equaluitdlo, qerissut
Helleflynder frosset	19	87	49	243	natárnat, qerissut
Anden saltvands- fisk, frosset	365	1.549	884	4.177	aulisagkat imarmiut av- dlat, qerissut
Fiskefilet, frosset	5.769	36.348	6.926	45.738	nerpít, qerissut
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	601	2.748	673	4.547	Danmarke
Storbritannien og Nordirland (U.K.)	178	2.208	201	1.757	Tuluit-nunāt Ir- landilo avangnar- dleq (U.K.)
U.S.A.	4.990	31.392	6.052	39.434	U.S.A.
Stenbiderrogn	82	410	35	228	nipisat suait
Fisk, saltet, tørret el. røget	7.080	14.148	1.043	2.639	2.389	12.138	aulisagkat, tarajortigkat, panertut imal. pujugkat
heraf: Saltet torske- fisk	855	1.633	625	1.997	táukunānga: sárugdligit tarajugkat
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	1.557 ²⁾	3.144 ²⁾	855	1.633	625	1.997	Danmarke
Grækenland	2.699 ²⁾	4.966 ²⁾	-	-	-	-	Grækenlande
Spanien	1.835 ²⁾	3.912 ²⁾	-	-	-	-	Spánia
U.S.A.	-	-	-	-	-	-	U.S.A.
Italien	600 ²⁾	1.106 ²⁾	-	-	-	-	Itália
Storbritannien (U.K.)	200 ²⁾	320 ²⁾	-	-	-	-	Tuluit-nunāt (U.K.)
Brasilien	189 ²⁾	700 ²⁾	-	-	-	-	Brasília
Anden fisk, saltet og tørret	99	514	1.650	9.466	aulisagkat avdlat, tara- jordlugit panertitat
Fersktørret fisk	15	60	39	175	aulisagkat panertuliat
Rogn	74	432	75	500	suait
Krebs- og bløddyr, fersk, kølet, frosset, saltet, tørret	16	72	111	1.037	129	1.421	qalipagdlit saunútsutdlo, nutāt, nigdlatdrtitat, qe- rissut, tarajortigkat, pa- nertitat

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 60 (FORTSAT)

TABEL 60 (NANGITAQ)

	1960		1971		1972		
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	
<i>Fiskeriprodukter, tilberedte eller konserverede (herunder krebsdyr og bløddyr)</i>	423	4.084	2.087	51.539	2.349	48.821	<i>aulisarnermi niorqutigssiat, piarðriqkat imal. qivdlertússiat (táukunúnga ilángutdlugit qalipagdlit saunítsutdlo)</i>
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	2.084	51.441	2.349	48.821	Danmarke
U.S.A.	3	98	-	-	U.S.A.
<i>Kødmel og fiskemel</i>	493	592	841	974	1.024	1.564	<i>neqinit aulisagkanitdlo qajússiat</i>
<i>Fåre- og lammeskind</i>	47	86	126	479	50	376	<i>savat savárqatdlo amê</i>
<i>Pelskind, uberedte</i>	26	1.720	32	6.940	32	4.299	<i>ámít merqugdlit, culi-aríneqángítut</i>
<i>Fåre- og lammeuld, u-vasket, kropvasket el. affedt</i>	23	110	52	551	45	425	<i>savat savárqatdlo merquc, errorneqángítut, errugkat imal. salítat</i>
<i>Kvarts, glimmer, fluspat, kryolit, m.v.</i>	42.456	18.441	...	6.390	...	7.191	<i>ujarqat tamalát, sórdlo orossugiak avdlatdlo</i>
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	...	14.840	...	6.390	...	7.191	Danmarke
U.S.A.	...	3.601	-	-	-	-	U.S.A.
<i>Blymalm</i>	10.772	7.023	-	-	-	-	<i>aqerdlugssaq</i>
<i>Zinkmalm</i>	17.849	5.801	-	-	-	-	<i>sinkigssaq</i>
<i>Stenkul (anthracit, bituminøs)</i>	6.274	113	-	-	-	-	<i>amarssuit (anthracit, bituminøs)</i>
<i>Olier, udvundet af fisk og havpattedyr</i>	1.050	1.172	20	36	23	32	<i>olie aulisagkanit úma-ssunitdlo imarmiunit píssooq</i>
<i>Andre varer</i>	...	221	416	2.768	3.488	2.175	<i>niorqutigssat avdlat</i>
Forbrugsland:							tunissiviussoq:
Øvrige Danmark	...	221	...	2.115	...	2.175	Danmarke
Storbritannien og Nordirland (U.K.)	-	-	...	653	...	-	Tuluit-nunát Irlandilo avangnardleq (U.K.)
IALT	...	58.340	...	139.343	...	152.620	KATITDLUGIT

Anm.: Poster uden landefordeling samt poster, hvor øvrige Danmark er anført som forbrugsland, omfatter varer, der eksporteres til det øvrige Danmark, uden hensyn til om de forbruges her eller videreeksporteres.

- 1) Heraf er 1.778 tons til en værdi af 3.812.000 kr, eksporteret til U.S.A., resten er eksporteret til det øvrige Danmark.
- 2) Fordeling på forbrugslande 1960 vedrører hele gruppen: Fisk, saltet, tørret eller røget.

Kilder: Statistiske Efterretninger 1972, nr. 40, 1973, nr. 49. Danmarks vareindførsel og -udførsel 1960, side 377.

nalunaerssút: taineqartut nunanut ássigíngitsunut ingmikórtiterneqarsimángikángata, imal. Danmarke tunissiviusimassutut agdlangneqarsimagángat, tamána pásissariaqarpoq niorqutigssat Danmarkimut ingerdlatíneqarsimassut Danmarkime atugavnigssait imal. nunanut avdlanut tunineqarqíngnigssait nautsorssútiginago.

- 1) táukunánga tonsit 1.788 kr.-ník 3.812.000-inik nalígdít U.S.A.-mut tunineqarsimáput, sívnera Danmarkimut tunineqarsimáput.
- 2) 1960-ime tunissausimassut nunanut ássigíngitsunut ingmikórtiternerine uko tamarmik pineqarput: aulisagkat, tarajortigkat, panertut imal. pujúgkat.

najorqutat: Statistiske Efterretninger (Danmarkime sūt tamaisa pívdlugit kisitsisítigut nalunaerutit) 1972, nr. 40, 1973, nr. 49. Danmarks vareindførsel og -udførsel (Danmarkip niorqutigssat nunanit avdlanit písiarissai nunanutdlo avdlanut tunissarissai) 1960, side 377.

GRØNLANDS IMPORT FRA DET ØVRIGE DANMARK
OG UDLANDET, 1960-72.KALÁTDLIT-NUNÁTA DANMARKIMIT NUNANITDLO AVDLANIT
PISIARISSARTAGAI, 1960-72.

S.I.T.C.-kapitler	1960	1970	1971	1972
	1000 kr.			
00,94. Levende dyr	6	31	16	7
01. Kød og kødvarer	4.278	15.727	17.736	24.101
02. Mejeriprodukter og æg	3.096	6.211	7.260	8.390
03. Fisk og fiskevarer	355	2.668	2.423	2.497
04. Korn og kornvarer	3.160	6.519	7.562	8.805
05. Frugt og grøntsager	4.179	15.176	15.219	18.299
06. Sukker, sukkerprodukter og honning	2.317	4.192	4.449	5.901
07. Kaffe, te, kakao, chokolade og krydderier	1.589	5.730	5.728	6.997
08. Foderstoffer (undtagen umalet korn)	63	624	341	665
09. Diverse næringsmidler	1.473	5.365	5.809	6.915
11. Drikkevarer	4.331	24.822	29.730	36.336
12. Tobak og tobaksvarer	2.207	3.873	5.231	5.614
21. Huder, skind og pelskind, uberedte	2	60	13	4
22. Oliefrø, olienødder og oliekerne	12	33	21	21
23. Gummi, rå, herunder syntetisk og regenereret	2	3	2	3
24. Træ, tømmer og kork	3.132	10.508	9.630	9.825
26. Tekstilfibre ikke-forarbejdede til garn etc., og affald heraf	80	132	181	188
27. Gødningsst. og mineraler, rå (undtagen kul, olie, ædelsten)	1.341	694	980	905
28. Malme og metalaffald	0	2	3	1
29. Animalske og vegetabiliske materialer, rå, ikke andetsteds nævnt	27	414	510	699
32. Kul, koks og briketter		2.721	3.629	744
33. Mineralolie, rå og produkter heraf	11.830	25.870	38.996	45.974
34. Gas		149	103	118
41-43. Animalske og vegetabiliske olier og fedtstoffer	96	167	279	286
51. Kemiske grundstoffer og forbindelser	388	869	1.073	1.093
52. Tjære og rå kemikalier (fra kul, mineralsk olie og gas)	41	23	30	24
53. Farve- og garvestoffer	1.085	3.389	3.500	3.319
54. Medicinske og pharmaceutiske produkter	1.748	4.422	5.246	6.204
55. Flygtige vegetabiliske olier, parfume, toilet- og rensmidler	1.230	4.364	5.363	6.151
56. Gødningsstoffer, bearbejdede	15	172	102	69
57. Sprængstoffer og pyrotekniske artikler		2.688	2.598	2.550
58. Plast, regenerater af cellulose og kunstharpiks	1.555	1.870	2.429	2.399
59. Kemiske materialer og produkter, ikke andetsteds nævnt		953	1.043	1.005
61. Læder, lædervarer, beredte pelskind	52	170	233	319
62. Gummi, bearbejdet, ikke andetsteds nævnt	471	1.395	1.785	2.079
63. Træ- og korkvarer, undtagen møbler	3.399	20.169	20.526	18.740
64. Papir, pap og varer heraf	2.882	8.864	8.487	10.076
65. Tekstilgarn, -stoffer, færdige tekstilvarer o.l.	3.721	12.245	13.794	15.901
66. Varer af ikke-metalliske mineraler	3.153	12.199	12.669	10.531
67. Jern og stål		9.721	13.738	13.805
68. Ikke jernholdige metaller	2.292	1.405	2.167	1.572
69. Metalvarer, ikke andetsteds nævnt	5.778	27.266	25.818	29.740
71. Maskiner, undtagen elektriske	10.436	40.889	48.172	51.687
72. Elektriske maskiner, apparater og udstyr	8.246	29.706	34.643	40.612

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 61 (FORTSAT)

TABEL 61 (NANGITAQ)

S.I.T.C.-kapitler	1960	1970	1971	1972
73. Transportmidler	3.066	17.548	18.119	21.642
81. Sanitets-, blikkenslager-, varme- og belysningsartikler	1.808	4.693	6.015	5.458
82. Møbler	1.771	11.679	13.032	10.950
83. Rejseartikler, kufferter, tasker o.l.	115	493	571	675
84. Beklædning	4.083	16.177	18.050	19.594
85. Fodtøj	1.242	3.423	4.886	5.402
86. Instrumenter (undtagen musik-), foto- og optiske artikler, ure	1.644	5.865	6.027	7.260
89. Diverse forarbejdede varer, ikke andetsteds nævnt		19.263	24.917	27.409
93. Varer, ikke klassificeret efter art	3.751	2.688	1.873	3.075
95. Militærvåben og -ammunition		-	2	25
I ALT	107.548	396.299	452.759	502.661

Kilder: Statistiske Efterretninger 1962, nr. 27, 1972, nr. 40, 1973, nr. 49.

TABEL 62.

INDSKUD I PENGEINSTITUTTER I GRØNLAND, 1971-73.

KALÂDLIT-NUNĀNE ANINGAUSSERIVINGNUT I LINEQARTARTUT, 1971-73.

Kommuner	31. december 1973			31. december 1972			31. dec. 1971 Indlån i alt
	Indlån på anfordring	Indlån på opsigelse	Indlån i alt	Indlån på anfordring	Indlån på opsigelse	Indlån i alt	
	1000 kr.						
Nanortalik	1.658	1.764	3.422	1.371	1.142	2.513	2.548
Julianehåb	3.543	3.932	7.475	3.737	3.609	7.346	9.402
Narssaq	3.182	2.638	5.820	2.084	2.157	4.241	4.560
Ivigut	-	61	61	-	55	55	59
Frederikshåb	4.214	5.813	10.027	3.284	3.815	7.099	6.251
Godthåb	20.373	43.585	63.958	15.557	38.167	53.724	48.880
Sukkertoppen	4.126	3.236	7.362	3.161	4.274	7.435	6.848
Holsteinsborg	4.240	6.333	10.573	2.288	5.245	7.533	6.636
Kangâtsiaq	44	124	168	186	146	332	-
Egedesminde	3.166	3.560	6.726	2.308	3.369	5.677	6.995
Christianshåb	2.642	1.451	4.093	1.711	951	2.662	2.693
Jakobshavn	2.344	3.180	5.524	1.604	3.067	4.671	4.336
Vaigat	-	-	-	23	6	29	550
Godhavn	1.235	1.278	2.513	664	833	1.497	1.290
Umanak	894	1.141	2.035	744	804	1.548	1.736
Upernavik	509	1.853	2.362	432	1.029	1.461	1.228
Thule	293	220	513	267	201	468	409
Angmagssalik	1.202	918	2.120	740	982	1.722	2.168
Scoresbysund	196	245	441	175	279	454	404
GRØNLAND I ALT	53.861	81.332	135.193	40.336	70.131	110.467	106.993

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 63.

VATE PENGEINSTITUTTERS UDLÅN I GRØNLAND,
 UDLÅN PÅ FORMÅL OG
 NUMER. 1972.

ANINGAUSSERIVÎT NANGMINERSORTUT KALÂTDLIT-NUNÂNE
 ATORTÍTAGAIT, ATORTÍNEQARTUGSSATUT AKUERISSAT
 NUTÂT SUJUNERTARISSANUT KOMMÛNINUTDLO INGMÍKÓR-
 TITERDLUGIT, 1972.

Kommuner	Lånets formål									I alt
	Indu- stri	Hånd- værk	Entreprenør- virks., vognmands- forretn., anden transp. virksomh.	Han- dels- virk- somhed	Hotel og re- stau- ration	Fiske- ri og søfart	Fåre- avl	Bolig- byg- geri	Udlån iøv- rigt	
	1000 kr.									
Årortalik	-	120	-	-	-	-	-	-	40	160
Åliahåb	-	228	99	360	-	-	-	-	567	1.254
Årssaq	-	185	48	-	50	-	-	130	125	538
Årtut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Åderikshåb	-	139	494	150	-	-	-	-	194	977
Ådthåb	1.500	1.113	1.475	2.288	3.450	45	-	1.205	4.221	15.297
Åkkertoppen	200	30	35	1.510	153	-	-	-	208	2.136
Ålsteinsborg	-	165	15	227	625	25	-	90	438	1.585
Ångåtsiaq	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Åedesminde	-	89	270	252	-	21	-	100	147	879
Åristianshåb	-	50	120	280	-	80	-	-	166	696
Åkobshavn	-	330	12	233	30	2	-	300	275	1.182
Åigat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ådhavn	-	20	-	-	-	-	-	6	40	66
Ånanak	-	30	90	-	-	-	-	-	25	145
Åpernavik	-	95	-	-	-	-	-	-	-	95
Åhule	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
Ångmagssalik	-	-	64	-	-	-	-	-	8	72
Åcoresbysund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GRØNLAND I ALT	1.700	2.594	2.722	5.300	4.308	173	-	1.831	6.474	25.102
Antal bevilgede nye udlån 1972	2	51	48	58	9	7	-	15	424	614
Samlede udestående lån pr. 31/12 1972	4.170	9.180	10.355	14.969	11.513	2.131	30	12.162	10.004	74.514

Anm.: Udover de i tabellen anførte udlån er der i 1972 givet tilsagn om garantier i i alt 230 tilfælde til et samlet beløb af 5.267.000 kr., hovedsagelig til håndværksvirksomheder.

1. Kassekreditter er medregnet med det bevilgede maksimumbeløb.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 64.

PRIVATE PENGEINSTITUTTERS UDLÅN I GRØNLAND.
BEVILGEDE NYE UDLÅN¹⁾ FORDELT PÅ FORMÅL OG
KOMMUNER 1973.

ANINGAUSSERIVIT NANGMINERSSORTUT KALÅTDLIT-NUNĀNE
ATORTĪTAGAIT. ATORTĪNEGARTUGSSATUT AKUERISSAT
NUTĀT SUJUNERTARISSANUT KOMMŪNINUTDLO INGMĪKŌR-
TITERDLUGIT, 1973.

Kommuner	Lånets formål									I alt
	Indu- stri	Hånd- værk	Entreprenør- virks., vognmands- forretn., anden transp. virksomh.	Han- dels- virk- somhed	Hotel og re- stau- ration	Fiske- ri og søfart	Fåre- avl	Bolig- byg- geri	Udlån iøv- rigt	
	1000 kr.									
Nanortalik	-	8	400	825	-	161	-	415	159	1.968
Julianehåb	-	133	115	273	925	-	-	949	791	3.186
Narssak	-	248	43	265	317	50	-	510	277	1.710
Ivigut	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
Frederikshåb	400	10	330	375	-	22	-	345	414	1.896
Godthåb	-	2.248	2.536	4.010	1.935	4.055	-	12.294	6.058	33.136
Sukkertoppen	200	115	220	470	55	105	-	1.430	1.615	4.210
Holsteinsborg	-	88	145	280	-	90	-	688	729	2.020
Kangåtsiaq	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egedesminde	-	177	430	156	103	17	-	125	272	1.280
Christianshåb	-	146	48	30	-	-	-	240	144	608
Jakobshavn	790	585	162	196	3.226	-	-	452	60	5.471
Godhavn	15	182	-	45	27	-	-	-	68	337
Umanak	-	-	-	10	-	-	-	130	98	238
Upernavik	-	18	-	-	-	-	-	-	3	21
Thule	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angmagssalik	-	-	-	50	-	-	-	288	-	338
Scoresbysund	-	50	-	-	-	-	-	-	-	50
GRØNLAND I ALT	1.405	4.008	4.429	6.985	6.588	4.500	-	17.866	10.788	56.569
Antal bevilgede nye udlån 1973	6	89	72	74	21	23	-	120	517	922
Samlede udestå- ende lån pr. 31/12 1973	1.409	9.747	6.799	15.010	3.136	4.940	8	39.404	9.150	89.603

Anm.: Udover de i tabellen anførte udlån er der i 1973 givet tilsagn om garantier i i alt 169 tilfælde til et samlet beløb af 4.885.000 kr., hovedsagelig til håndværksvirksomheder.

1) Kassekreditter er medregnet med det bevilgede maksimumbeløb.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 65.

PENGEINDKOMSTERNE I GRØNLAND, 1960-72. KALÂDLIT-NUNÂNE ANINGAUSSAR-SIAUSSUT, 1960-72-

Mill. kr.	1960	1970	1971	1972
I. Arbejdsindkomster				
A. Fiskeri, fangst og fåreavl				
1. Indhandling (brutto)	13	45	51	56
2. Salg til private og institutioner	-	10	10	10
	13	55	61	66
- omkostninger	3	13	21	22
Nettoindhandling	10	42	40	44
3. Lønninger m.v. ved tilvirkning	10	30	33	39
A. i alt	20	72	73	83
B. Bygge- og anlægsvirksomhed m.v.	29	163	164	171
C. Offentlige værker	3	12	13	14
D. Teletjenesten og telefon	7	21	23	21
E. Sø- og lufttransport	0	11	14	18
F. Handels- og servicevirksomhed	12	70	75	80
G. Offentlige institutioner	18	96	118	138
H. Sociale institutioner		8	11	18
I. Privat hushjælp	6	3	3	3
K. Anden virksomhed		24	26	26
I. Arbejdsindkomster i alt	95	480	520	572
II. Sociale understøttelser	3	19	21	26
Tilsammen	98	499	541	598
Heraf:				
Hjemmehørende	50	264	273	313
Udsendte og andre ikke-hjemmehørende	48	235	268	285

Anm.: Tallene er delvis skønnede.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 66.

LØNUDVIKLINGEN FOR OFFENTLIGT ANSATTE VOKSNE
MANDLIGE ARBEJDERE I GRØNLAND, LOKALE LØN-
VILKÅR, 1958-72.

KALÂDLIT-NUNĀNE NĀLAGKERSUISSUTIGUT ATORFEQAR-
FINGNE ANGUTIT SULISSÛSUT ANINGAUSSARSIAMĪKUT
NIKĪKIARTORSIMANERAT, AUTDLARTITAUNGITSUT,
1958-72.

	Gennemsnitlig tidløn ekskl. variable tillæg 1)			Indeks for gennemsnitlig tidløn ekskl. variable tillæg 1)			Indeks for realugefortjeneste (tidløn ekskl. variable tillæg 1)		
	Ufaglærte ²⁾	Faglærte	Sømænd ³⁾	Ufaglærte ²⁾	Faglærte	Sømænd ³⁾	Ufaglærte ²⁾	Faglærte	Sømænd ³⁾
	øre/time								
Marts 1958	207	313	273	100	100	100	100	100	100
" 1960	223	333	288	108	106	105	104	102	102
" 1961	223	334	289	108	107	106	103	102	101
" 1962	258	394	314	125	126	115	109	110	100
August 1964	329	545	389	159	174	142	116	127	104
Oktober kvartal 1965	391	605	421	189	193	154	130	132	106
" " 1966	426	631	452	206	202	166	130	127	104
" " 1967	461	721	504	223	230	185	127	132	106
" " 1968	500	781	579	242	250	212	126	130	110
" " 1969	528	795	596	255	254	218	122	122	105
" " 1970	588	892	650	284	285	238	128	128	107
Juli " 1971	584	895	646	282	286	237	122	123	102
Oktober " 1972	678	993	726	328	317	266	130	126	105

Anm.: Til og med 1964 omfatter tallene kun vestgrønlandske byer. Fra 1965 omfatter de hele Grønland.

1) Overtidstillæg, tillæg for søn- og helligdagsarbejde, søgnehelligdagsbetaling, tillæg for arbejde på skiftehold, forskudt tid, smudstillæg m.v.

2) Over 18 år.

3) Indtil 1966 over 20 år, fra 1967 over 18 år.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 67.

GENNEMSNITLIG TIMEFORTJENESTE FOR VOKSNE,
OFFENTLIGT ANSATTE PÅ LOKALE LØNVILKÅR,
OKTOBER KVARTAL 1972.

INERSIMASSUT NĀLAGKERSUISSUTIGUT ATORFEQARFINGNE
SULISSÛT AUTDLARTITAUNGITSUT NĀLĀK, AKIGSSARSIAIT
AVGUAQATIGĪGSITDLUGIT, OKTOBER-DECEMBER 1972.

Personer over 18 år	Akkord-timer i pct. af samtlige timer	Over-timer i pct. af samtl. timer	Gnstl.timefortjeneste ekskl. variable tillæg		Variable tillæg 1)		Feriepenge	Timefortjeneste i alt	Timefortj. ekskl. overtidstillæg		
			Tid-løn	Tid- og akk.løn	I alt	heraf overt. till.			Oktober kv. 1972	Juli kv. 1971	Oktober kv. 1970
	pct. ————— øre pr. time										
Ufaglærte	9,5	10,7	671	699	80	37	74	853	812	686	653
Mænd	7,5	12,8	678	705	88	45	75	868	819	703	712
Kvinder	11,8	8,2	663	685	70	28	72	827	796	669	664
Faglærte	11,6	17,5	993	1087	92	76	112	1291	1208	1045	1079
Sømænd	-	42,9 ²⁾	726	726	154	24	84	964	938	769	837
HK-personale	-	5,1	929	929	28	23	91	1048	1023	828	823
Mænd	-	7,4	956	956	38	32	94	1088	1053	859	854
Kvinder	-	3,0	899	899	18	13	87	1004	990	796	786

1) Overtidstillæg, tillæg for søn- og helligdagsarbejde, søgnehelligdagsbetaling, tillæg for arbejde på skiftehold, forskudt tid og smudstillæg m.v.

2) Heraf 6,7% ved arbejde i havne.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 68.

BESKÆFTIGELSE, ANTAL ARBEJDS TIMER OG SAMLET
LØNSUM FOR OFFENTLIGT ANSAT PERSONALE PÅ
LOKALE LØNVILKÅR, 1970-72.

NĀLAGKERSUISSUTIGUT ATORFEQARFINGNE SULISSORINE-
QARTUT AMERDLĀSSUSIAT, NALĀK, SULIVFIGISIMASSAIT
ANINGAUSSARSĀRISIMASSAITDLO KATITDLUGIT, AUTDLAR-
TITĀUNGITSUT, 1970-72.

	Gennemsnitlig antal ansatte			Antal udførte arbejds- timer			Samlet lønsum (ekskl. feriepenge)		
	1970	1971	1972	1970	1971	1972	1970	1971	1972
	mill. timer						mill. kr.		
Ufaglærte arbejdere	4.580	4.680	4.730	7,7	7,8	7,9	47,7	51,7	56,9
Mænd	2.310	2.300	2.320	4,3	4,2	4,2	26,8	28,0	30,5
Kvinder	2.270	2.380	2.410	3,4	3,6	3,7	20,9	23,7	26,4
Faglærte arbejdere	320	320	320	0,8	0,8	0,8	7,0	7,1	7,1
Sømænd	230	220	200	0,7	0,7	0,6	5,0	5,3	5,0
HK-personale	710	710	710	1,5	1,5	1,5	9,5	10,1	12,0
Mænd	350	340	330	0,8	0,8	0,7	5,2	5,5	6,3
Kvinder	360	370	380	0,7	0,7	0,8	4,3	4,6	5,7
Bådførere ¹	70	70	70	0,1	0,1	0,1	1,5	1,8	1,8
Diverse grupper ¹	1.070	1.110	1.100	0,8	0,7	0,8	8,8	8,8	10,0
Tilsammen	6.980	7.110	7.130	11,6	11,6	11,7	79,5	84,8	92,8
Mænd	3.650	3.680	3.660	6,7	6,6	6,5	48,1	50,3	53,8
Kvinder	3.330	3.430	3.470	4,9	5,0	5,2	31,4	34,5	39,0
Ansatte under:									
Den kgl. grønlandske Handel	3.050	3.080	3.070	5,4	5,4	5,4	33,6	36,4	40,4
Ministeriet for Grønland	2.030	2.070	2.090	3,0	3,0	3,2	21,6	23,3	26,1
Grønlands tekn. Organisation	980	1.000	990	2,1	2,1	2,0	16,2	16,5	16,9
Andre offentlige 3 institutioner	920	960	980	1,1	1,1	1,1	8,1	8,6	9,4
Udførte arbejdstimer omregnet til helårsarbejdere	5.800	5.800	5.800
Udførte arbejdstimer ekskl. overtimer, omregnet til helårsarbejdere	5.100	5.100	5.200

Anm.: Tallene vedrørende 1971 og 1972 er skønnede.

1. Uden for Grønlandsk Arbejdersammenslutning.
2. Ekskl. visse honorar- og akkordlønnede, for hvilke timetallet er uoplyst.
3. Herunder Landskassen, kommunerne, politiet, Kirkeministeriet m.v.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 69.

UDGIFTER, INDTÆGTER OG OPSPARING I HJEMMEHØRENDE OG UDSENDTE LØNMODTAGERHUSSTANDE I GRØNLAND I 1968-69.

KALÂD LIT-NUNĀNE INOQUTIGĪT SULISSORINEGARTUT AUT-DLARTITĀUNGITSUT AUTDLARTITATDLO ANINGAUSSARTŪ-TAIT, ANINGAUSSARSIĀIT TORQORTIGAITDLO 1968-69-IME.

	Hjemmehørende							Ud- sendte alle
	Funktionærer og tjenestemand		Arbejdere				Funk- tionærer, tjeneste- mænd og arbejdere	
	Højere	Lavere	Fag- lærte	Ufag- lærte	Sø- mænd	Parts- fiskere		
Antal personer pr. husstand	4,9	4,9	5,2	5,2	4,0	8,7	5,1	3,0
UDGIFT TIL:	kg. pr. husstand							
Bolig	1.281	1.496	1.842	1.349	1.931	693	1.462	485
Brændsel og belysning	2.541	1.872	2.144	1.449	1.792	2.635	1.760	2.070
Fødevarer	9.968	7.130	8.513	7.180	6.700	11.660	7.596	8.798
Drikkevarer	2.719	1.987	2.051	1.825	1.756	4.972	1.994	3.285
Fortæring uden for hjemmet	572	282	268	274	482	2.639	328	1.073
Tobaksvarer	2.518	2.181	2.579	2.104	2.693	4.106	2.261	2.474
Beklædning	3.741	2.783	3.127	2.566	3.212	4.469	2.833	3.674
Fodtøj	895	695	705	615	691	1.082	677	681
Vask og rengøring	479	347	397	338	433	758	367	593
Møbler og husgeråd	3.235	1.633	1.958	1.239	2.057	1.552	1.631	4.034
Personlig pleje, syge- pleje	749	494	565	404	452	743	491	983
Bøger, aviser, telefon, radio m.v.	1.728	930	1.179	703	720	1.185	912	3.248
Ferie i Grønland	540	192	300	116	298	-	200	307
" i Danmark	859	222	216	58	232	-	192	2.636
" i udlandet	-	32	-	2	-	-	9	538
Anden fritidsbeskæf- tigelse	463	204	287	143	150	97	204	1.276
Transport	1.051	143	614	181	314	730	312	1.381
Diverse	4.381	1.830	2.394	1.504	1.619	2.410	1.954	6.027
Fangst, jagt, fiskeri m.v.	1.800	980	1.703	1.045	1.029	2.849	1.195	1.740
I ALT FORBRUGSUDGIFTER	39.520	25.433	30.842	23.095	26.561	42.580	26.378	45.303
Kontantindkomst	40.780	25.553	30.891	22.930	26.707	42.160	26.433	59.495
Naturalieindkomst	879	988	1.712	899	1.492	1.259	1.055	213
Opsparing	1.861	19	330	- 121	130	- 966	140	14.678

Anm.: Tallene for forbrug plus opsparing stemmer ikke helt overens med den angivne indkomst som følge af, at de adspurgte husstande ikke har været i stand til at give en nøjagtig redegørelse for deres økonomiske forhold.

Kilde: Statistiske Undersøgelser nr. 28: Forbrug, opsparing og indkomster i lønmodtagerhusstande i Grønland 1968-69, tabel 2b, 5b, 7a og 7c.

TABEL 70.

UDGIFTER TIL FØDE- OG DRILLEVARER I HJEMMEHØRENDE OG UDSENDTE LØNMODTAGERHUSSTANDE I GRØNLAND 1968-69.

KALÂDLIT-NUNÂNE INOQUTIGÏT SULISSORINEQARTUT
AUTDLARTITÂUNGITSUT AUTDLARTITATDLO NERISSAG-
SSANUT NAJUGAGSSANUTDLO ANINGAUSSARTÛTÂIT 1968-
69-IME.

	Hjemmehørende							Ud- sendte alle
	Funktionærer og tjenestemænd		Arbejdere				Funk- tionærer, tjeneste- mænd og arbejdere	
	Højere	Lavere	Fag- lærte	Ufag- lærte	Sø- mænd	Parts- fiskere		
Antal personer pr. husstand	4,9	4,9	5,2	5,1	4,0	8,7	5,1	3,0
UDGIFT TIL:	kr.pr. husstand							
Brød og kager	768	741	803	825	708	1.310	797	609
Mel og gryn	634	522	587	538	520	556	548	249
Fersk kød og flæsk	1.424	960	1.409	1.031	976	1.097	1.096	1.324
Tilberedte kød- og flæskevarer	686	419	748	464	448	1.357	517	789
Kødkonserver	495	358	328	363	243	248	362	210
Fisk, fersk	486	277	372	379	380	72	359	252
Fiskekonserver	182	92	122	83	33	59	96	223
Vildt og fjerkræ	469	289	471	407	521	459	396	369
Smør	252	157	181	107	160	421	146	279
Margarine og andre fedtstoffer	282	263	287	268	228	563	272	241
Mælk, tømælk	147	84	47	52	51	135	68	297
Flødeis og chokolade- mælk	121	43	77	60	45	115	63	120
Ost	234	142	152	141	163	152	152	261
Æg	252	177	204	153	131	419	175	254
Friske grønsager	547	332	407	317	324	970	358	634
Grønkonserves	285	164	148	149	82	306	162	276
Frugt, frisk	1.027	594	628	469	439	1.304	573	804
Frugtkonserver	409	361	372	276	300	524	324	435
Sukker m.v.	203	274	253	295	192	333	273	93
Kaffe, pulverkaffe, tilsætning	391	387	440	348	399	464	377	514
The, kakao	210	140	144	125	126	189	139	122
Krydderier m.v.	153	144	137	123	88	292	133	217
Chokolade m.v.	251	212	196	209	143	315	210	226
Stærkt øl	1.263	859	1.094	888	910	2.722	957	1.112
Lyst øl, vand	449	545	443	530	426	1.231	517	597
Vine	358	162	124	110	56	147	143	686
Spiritus	649	421	390	297	364	872	377	890
I ALT	12.627	9.119	10.564	9.007	8.456	16.632	9.590	12.083
Heraf grønlandsk pro- viant 1)	1.708	1.159	1.600	1.450	1.485	1.079	1.418	541
Kontantindkomst	40.780	25.553	30.891	22.930	26.707	42.160	26.433	59.495
Naturalieindkomst	879	988	1.712	899	1.492	1.259	1.055	213

1) Varer fremstillet af grønlandske produkter.

Kilde: Statistiske Undersøgelser nr. 28: Forbrug, opsparing og indkomster i lønmodtagerhusstande i Grønland 1968-69, tabel 3b og 7b.

FRISINDEKS FOR HOVEDGRUPPER AF VARER OG
TJENESTEYDELSESR I FORBRUGERPRISINDEKSET
FOR GRØNLAND.

KALÂTDLIT-NUNÂNE ATUISSUNUT AKITSÛTIT NAUTSORSSOR-
NEGARNERATA ILUANE NIORQUTIGSSAT PINGÂRNERIT SULLI-
NERMILLO ANINGAUSSARTÛTAUSSUT AKITSÛTAISA ERSSE-
RIGSARNERAT.

Varer og tjenesteydelser	Vægtfor- deling jan. 1971	Prisindeks januar 1971 = 100				
		Januar 1972	Juli 1972	Januar 1973	Juli 1973	Januar 1974
	pct.					
1. Fødevarer	23,43	108	113	117	134	143
Brød	2,47	109	111	112	131	132
Mel, gryn m.v.	1,42	106	107	106	114	116
Fedtstoffer	1,52	111	110	102	119	139
Mælk, fløde, ost og æg	1,67	120	131	127	158	174
Fersk svine-, okse- og lamme- kød	2,47	103	109	118	135	153
Fugle- og andet vildt	0,99	103	107	109	124	141
Sæl- og hvalkød, spæk og mattak	1,29	111	117	120	131	136
Andre tilberedte kød- og flæske- varer og kødkonserver	3,03	105	112	114	136	146
Fisk og fiskeprodukter	1,62	110	119	122	137	149
Kartofler, grønsager og frugt samt konserver	5,00	108	109	122	138	141
Sukker	0,79	112	134	141	164	167
Sukker- og chokoladevarer	0,72	101	101	102	112	112
Krydderier m.v.	0,44	108	109	111	118	121
2. Drikkevarer	10,30	101	103	104	110	112
Kaffe, the og kakao	2,01	97	96	99	101	104
Bayersk øl	3,53	103	105	106	117	119
Svagt øl og sodavand	1,63	103	105	106	118	123
Vin og spiritus	3,13	101	103	103	105	105
3. Tobaksvarer	7,16	101	102	102	104	104
4. Beklædning	11,64	106	108	115	124	132
Konfektion	5,58	106	108	113	122	128
Trikotage m.v.	4,01	105	108	116	125	134
Fodtøj	2,05	107	109	120	129	140
5. Personlig pleje	2,11	107	109	114	117	122
Frisørbehandling	0,40	122	123	141	152	163
Toiletartikler	1,39	103	105	107	108	112
Sygeplejeartikler	0,32	105	112	110	110	112
6. Vask, rengøring og fremmed hjælp	3,24	112	116	118	120	135
Vask, samt vaske- og rengøringsmidler	1,44	103	104	106	109	111
Fremmed hjælp	1,80	119	125	128	129	154
7. Brændsel og belysning	6,08	111	111	111	120	143
Kul	1,90	123	123	123	144	144
Flaskegas	0,30	110	110	113	113	118
Elektricitet	1,43	100	100	100	100	100
Petroleum og olie	0,73	108	108	108	119	181
Central- og fjernvarme	1,26	108	106	106	109	175
Andet	0,46	114	117	117	120	134
8. Husholdningsredskaber, køkken- udstyr m.v.	3,59	105	107	111	113	120
Service og køkkenudstyr samt andre husholdningsartikler	1,12	107	109	113	118	127
Større husholdningsredskaber og forskellige varige forbrugsgoder	2,47	104	107	110	111	117
9. Indbo (møbler, tæpper, senge- udstyr m.v.)	4,63	102	104	107	114	129
10. Transport	2,28	109	111	116	118	131
11. Telegraf, porto, skrivemateriel m.v.	0,65	104	108	128	132	134
12. Bøger og blade	1,77	107	110	115	121	126
13. Jagt, fangst og fiskeri	4,36	104	109	109	112	121
Både og -udstyr m.v.	2,87	105	108	108	111	123
Jagtrekvisitter, fiskeredskaber m.v.	1,49	103	109	109	113	118

(fortsættes)

(nangitagssaq)

TABEL 71.

FORDELING AF FORBRUGET I LØNMODTAGERHUSSTANDE I GRØNLAND OG DANMARK. KALĀTDLIT-NUNĀNE DANMARKIMĪLO INOQUTIGĪT SULI-SSORINEQARTUT ANINGAUSSARTŪTAISA INGMĪKŪRTITERNERE.

	Absolutte tal		Procentvis fordeling			Danmark 1966
	Hjemme-hørende	Ud-sendte	Hjemme-hørende	Ud-sendte	Alle	
	kr.		pct.			
UDGIFT TIL:						
Bolig	1.462	485	5,5	1,1	3,3	9,9
Brændsel og belysning	1.760	2.070	6,7	4,6	5,6	4,0
Fødevarer	7.596	8.798	28,8	19,4	24,1	23,4
Drikkevarer	1.994	3.285	7,6	7,3	7,4	
Fortæring uden for hjemmet	328	1.073	1,2	2,4	1,8	2,0
Tobaksvarer	2.261	2.474	8,6	5,5	7,0	5,2
Beklædning	2.833	3.674	10,7	8,1	9,4	7,7
Fodtøj	677	681	2,6	1,5	2,0	1,7
Vask og rengøring	367	593	1,4	1,3	1,3	1,8
Møbler og husgeråd	1.631	4.034	6,2	8,9	7,6	6,1
Personlig pleje og sygepleje	491	983	1,8	2,2	2,0	4,0
Bøger, aviser, telefon, radio m.v.	912	3.248	3,5	7,1	5,3	6,3
Ferie	401	3.481	1,5	7,7	4,6	4,0
Anden fritidsbeskæftigelse	204	1.276	0,8	2,8	1,8	1,8
Transport	312	1.381	1,2	3,0	2,1	11,3
Diverse	1.954	6.027	7,4	13,3	10,5	10,8
Fangst, jagt, fiskeri m.v.	1.195	1.740	4,5	3,8	4,2	-
I ALT	26.378	45.303	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Statistiske Undersøgelser nr. 28: Forbrug, opsparing og indkomster i lønmodtagerhusstande i Grønland 1968-69, tabel 2a, 7a og 8a.

TABEL 72.

INDKOMSTFORDELINGER FOR FORSKELLIGE GRUPPER AF LØNMODTAGERHUSSTANDE I GRØNLAND 1968-69. KALĀTDLIT-NUNĀNE INOQUTIGĪT SULISSORINEQARTUT ĀSSIGĪNGITSUT ANINGAUSSARSIAISA INGMĪKŪRTITERNERE 1968-69-IME.

	Husstandsindkomst i 1000 kr.											I alt
	-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-60	60-80	80-	
	pct.											
I. HJEMMEHØRENDE HUSSTANDE												
Arbejdere	14	22	18	21	11	6	5	1	1	1	-	100
Funktionærer og tjenestem.	11	14	20	14	18	5	5	5	4	4	-	100
Byer	12	19	17	21	14	6	5	2	2	2	-	100
Bygder	21	24	23	9	8	3	5	3	2	2	-	100
Husfaderens ¹⁾ alder: 18-34 år	16	21	18	22	10	4	6	2	-	1	-	100
" " : 35-49 år	12	19	20	17	15	7	3	3	2	2	-	100
" " : 50-99 år	13	19	16	14	16	6	6	3	4	3	-	100
ALLE HJEMMEHØRENDE	13	20	18	18	13	6	5	3	2	2	-	100
I. UDSENDTE HUSSTANDE	-	-	22)	4	6	6	14	9	17	24	18	100

anm.: Tabellen angiver fordelingen af antallet af husstande i de enkelte grupper.

) Husstande uden husfader er grupperet efter husmoderens alder.

) Omfatter hele intervallet under 25.000 kr.

Kilde: Statistiske Undersøgelser nr. 28: Forbrug, opsparing og indkomster i lønmodtagerhusstande i Grønland 1968-69, tabel 6g og 7a.

TABEL 73. (NANGITAQ)

TABEL 73. (FORTSAT)

Varer og tjenesteydelser	Vægtfor- deling jan. 1971	Prisindeks januar 1971 = 100				
		Januar 1972	Juli 1972	Januar 1973	Juli 1973	Januar 1974
	pct.					
	11,44	106	111	115	120	125
	1,80	107	111	117	123	129
14. Underholdning og ferie m.v.	2,37	100	104	106	106	111
Lejlighedsvis fortæring ude	0,54	112	117	116	127	130
Radio, pladespiller m.v.	4,86	109	114	119	126	131
Forlystelser	1,87	106	111	116	117	123
Ferie						
Fritidsbeskæftigelse i øvrigt	1,12	107	108	113	120	127
15. Diverse varer og tjenesteydelser i alt	93,80	106	109	112	121	129
1-15. VARER OG TJENESTEYDELSER I ALT	6,20	102	118	137	144	171
16. Bolig	100,00	105,7	109,5	113,8	122,4	131,5
1-16. FORBRUGERPRISINDEKSET I ALT						

Anm. Prisindeksene er beregnet på grundlag af priser inkl. indførselsafgifterne.
Kilde: Statistiske Efterretninger 1973, nr. 20, 1974, nr. 17.

TABEL 74.

FORBRUGERPRISINDEKS, DETAILPRISTAL
OG REGULERINGSPRISTAL

ATUISSUT ANINGAUSSARTÛTAISA, NIGRQUTIGSSAT
AKÎSA ANINGAUSSARSÏATDLO AKÏTSÛTIT PÏSSU-
TIGALUGIT NIKÏTARNERE

	Forbrugerprisindeks Januar 1971 = 100		Detailpristal April 1950 = 100		Reguleringspristal Januar 1971 = 100		Reguleringspristal Januar 1963 = 100	
	Januar	Juli	Januar	Juli	Januar	Juli	Januar	Juli
1960	163	164
1961	164	165
1962	177	184
1963	186	188	100,0	...
1964	195	201	105,1	108,6
1965	204	211	110,2	113,1
1966	216	224	116,0	120,2
1967	230	242	123,5	128,3
1968	255	263	135,6	138,2
1969	269	275	142,0	145,2
1970	295	302	153,0	156,7
1971	100,0	103,0	306	316	100,0	103,1	159,2	164,2
1972	105,7	109,5	324	336	106,0	109,0	168,7	173,5
1973	113,8	122,4	349	375	112,4	120,9	178,8	192,5
1974	131,5	...	403	...	128,9	...	205,2	...

Kilde: Statistiske Efterretninger 1971, nr. 28 og 1974, nr. 17.

TABEL 75.

PROVENUET AF INDFØRSELSAFGIFTERNE
FØRDELT PÅ VAREGRUPPER. 1955-73.

NIORQUTIGSSAT ÁSSIGINGITSUT ERQÚNEGAR-
NERMINGNE AKITSÚTAISA ANGNERTÚSSUSIAT.
1955-73.

	1955	1960	1965	1970	1971	1972	1973
	mill.kr.						
1. Cigaretter og cigarettpapir	2,5	5,0	11,3	17,6	24,4	26,2	30,5
2. Tobak	0,5	0,4	0,8	1,2	1,1	1,1	1,1
3. Cigarer og cerutter	0,2	0,3	0,5	0,8	0,9	1,1	1,0
1-3. Tobak i alt	3,2	5,7	12,6	19,6	26,4	28,4	32,6
4. Vin	0,5	0,4	1,3	1,1	1,5	1,6	1,7
5. Spiritus	1,0	1,1	6,6	7,0	8,1	8,8	9,3
4-5. Vin og spiritus i alt	1,5	1,5	7,9	8,1	9,6	10,4	11,0
6. Øl, malt og humle	0,8	0,8	3,1	14,6	16,3	19,8	21,8
7. Chokolade og -varer	0,1	0,2	1,9	2,7	3,2	3,6	3,9
8. Sukker og sirup	0,1	0,3	0,5	1,1	1,1	1,2	1,2
9. Kaffe og te	-	-	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
10. Mineralvand m.v.	-	-	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7
1-10. I ALT	5,7	8,5	26,8	46,9	57,5	64,4	71,6

Kilde: Materiale fra Den kgl. grønlandske Handel.

TABEL 76.

IMPORTEN AF DE VIGTIGSTE AFGIFTS-
BELAGTE VARER. 1955-73.

NIORQUTIGSSAT AKITSÚSIGKAT PINGÁRNERIT
ERQÚNEQARTUT ANGNERTÚSSUSIAT. 1955-73.

	Cigaret- ter	Cigarer og ce- rutter	Tobak	Spiritus	Vin	Øl	Sukker	Chokolade og sukker- varer
	Mill.stk.	Mill.stk.	1000 kg	1000 l	1000 l	Mill. 1/2 fl.	1000 kg	1000 kg
1955	27,5	1,9	29,1	47,7	127,8	2,4	1.313,4	139,8
1960	37,2	2,3	27,2	52,4	123,1	2,7	1.515,0	156,1
1965	58,1	4,0	20,1	205,3	192,9	8,6	2.498,5	229,4
1970	56,0	2,3	20,6	127,1	222,3	18,0	1.570,2	284,2
1971	77,8	3,0	19,4	147,1	293,3	19,9	1.568,0	339,9
1972	83,3	3,1	19,1	161,6	317,0	24,4	1.778,3	377,2
1973	96,3	3,3	19,8	170,0	376,0	26,9	1.566,6	411,2

Kilde: Materiale fra Den kgl. grønlandske Handel.

INDFØRSELSAFGIFTER I GRØNLAND. AFGIFTER-
NES HØJDE OG TIDSPUNKT FOR ÆNDRINGER.

KALÁTDLIT-NUNĀNE NIORQUTIGSSANIK EROUSSINERME AKITSŪTIT.
AKITSŪTIT ANGISSUSĒ QANGALO AVDLÁNGORSIMANERE.

Ikrafttrædelsesdato	1/10 1951	1/1 1958	1/3 1962	1/4 1965	1/5 1967	1/5 1968	1/1 1970	1/7 1973 ¹⁾
<i>Tobak</i>								
Cigaretter pr. stk.	9	13,5	16	20	25	27,5-29,5 ²⁾	29,5-31,5 ²⁾	22,9+20 pct. af detail- priser.
Shagtobak, grov- skåren, pr. kg	1.000	1.000	1.000	4.200	4.200	5.700	5.700	5.700
Shagtobak, fin- skåren, pr. kg	2.500	2.500	2.500	5.800	5.800	7.300	7.300	7.300
Cigarillos 3 g og derunder, pr. stk.	8,5	8,5	8,5	12,5	12,5	22,5	27,5	27,5
Cigarer over 3 g pr.stk.	13	13	13	16	16	28	33	33
Cigaretpapir pr. stk.	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Vin og spiritus</i>								
Vin ikke over 14 rumpct. pr. l	350	350	350	350	350	350	350	350
Andet pr. l	350	350	700	850	1.300	1.300	1.300	1.300
Spiritus ikke over 60 rumpct. pr. l	2.000	2.000	2.500	3.300	4.300	4.300	5.700	5.700
Andet pr. l	4.000	4.000	4.500	5.300	6.300	6.300	8.300	8.300
<i>Øl m.v.</i>								
Øl pr. 35 cl (alm. pilsner og lager)	29	29	29	35	35	50	80	80
Luksusøl pr. 35 cl	29	29	29	35	35	70	100	100
Mineralvand m.v. pr. l	-	-	-	32	32	32	32	32
Malt pr. kg	160	160	350	600	600	600	1.000	1.000
Humle pr. kg	-	-	500	1.000	1.000	1.000	1.500	1.500
Chokolade og chokolade- varer m.v. pr. kg	100	100	300 + 15 pct. af detail- prisen	350 + 20 pct. af detail- prisen	350 + 20 pct. af detail- prisen	350 + 20 pct. af detail- prisen	950	950
Sukker pr. kg	10	20	20	20	20	20	70	70
Kaffe pr. kg	-	-	-	200	200	200	200	200
Te pr. kg	-	-	-	250	250	250	250	250

1) Lov nr. 288 af 23. maj 1973.

2) Afhængig af længden.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 78.

FULDFØRT BOLIGBYGGERI 1971 OG 1972

IGDLULIAT NĀMAGSINEQARSIMASSUT 1971-IME ĀMA 1972-IME

Kommuner	1971				1972			
	Byer	Bygder	I alt	Bruttoetage-areal i alt	Byer	Bygder	I alt	Bruttoetage-areal i alt
	Antal boliger			m ²	Antal boliger			m ²
Nanortalik	3	3	6	514	17	4	21	1.535
Julianeħb	24	1	25	1.706	64	3	67	4.612
Narssaq	6	-	6	668	5	1	6	830
Ivigut	-	-	-	-	-	-	-	-
Frederikshħb	83	3	86	6.761	47	1	48	4.026
Godthħb	233	-	233	17.628 ³⁾	123	3	126	9.682
Sukkertoppen	3	9	12	859	91	-	91	6.977
Kclsteinsborg	12	-	12	1.009	62	-	62	4.628
Kangħtsiaq	-	-	-	-	2	4	6	474
Egedesminde	42	-	42	2.861	35	-	35	2.305
Christianshħb	9	-	9	645	17	-	17	1.340
Jakobshavn	87	-	87	5.653	97	-	97	7.668
Vaigat	-	-	-	-	-	-	-	-
Godhavn	11	-	11	883	19	-	19	1.491
Umanak	12	5	17	1.146	15	10	25	1.728
Upernavik	10	7	17	1.063	7	19	26	1.688
Thule	2	-	2	136	3	2	5	231
Angmagssalik	7	3	10	610	-	3	3	243
Scoresbysund	2	-	2	131	2	-	2	158
HELE GRØNLAND	546	31	577	42.273	606	50	656	49.616
Heraf:								
Boligstøtteboliger	418	21	439	30.715	494	40	534	39.538
Tjenesteboliger ¹⁾	108	6	114	9.880	102	9	111	8.709
Andre boliger finansieret af det offentlige ²⁾	3	1	4	144	-	-	-	-
Boliger opført alene for private midler	17	3	20	1.534	10	1	11	1.369

1) Boliger opført over anlagsbevilling.

2) Boliger finansieret af kommunen.

3) For 6 boliger i Godthħb er ikke oplyst bruttoetageareal.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

FULDFØRTE BOLIGER FORDELT EFTER EJERFORHOLD
OG OM MED ELLER UDEN BOLIGSTØTTE. 1972

IGDLULIAT NĀMAGSINEQARSIMASSUT PIGINGNIGTUE BOLIG-
STØTTEMITDLO TAPERNEQARSIMANERE NAJORQUTARALUGIT
INGMIKŌRTITERDLUGIT. 1972

Kommuner	Fuldførte boliger med boligstøtte 1)					Fuldførte boliger uden boligstøtte						Boli- ger i alt
	Enkelt- eller dobbelthuse		Fler- familie- huse (stats- ejede)	I alt	Heraf i byg- der	Enkelt- eller dobbelthuse		Fler- familiehuse		I alt	Heraf i byg- der	
	Privat- ejede	Off. ejede				Privat- ejede	Off. ejede	Privat- ejede	Off. ejede			
	Antal boliger											
Nanortalik	7	2	-	9	3	2	-	-	10	12	1	21
Julianehåb	7	-	35	42	3	-	-	-	25	25	-	67
Narssaq	5	-	-	5	-	-	1	-	-	1	1	6
Ivigut	-	-	-	-	-	...	-	...	-	...	-	...
Frederikshåb	8	-	30	38	1	-	-	-	10	10	-	48
Godthåb	3	-	102	105	3	1	-	-	20	21	-	126
Sukkertoppen	-	-	71	71	-	-	-	-	20	20	-	91
Holsteinsborg	9	-	43	52	-	-	-	-	10	10	-	62
Kangåtsiaq	5	-	-	5	4	-	1	-	-	1	-	6
Egedesminde	5	-	25	30	-	2	-	-	3	5	-	35
Christianshåb	17	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	17
Jakobshavn	6	-	86	92	-	5	-	-	-	5	-	97
Godhavn	18	-	-	18	-	1	-	-	-	1	-	19
Umanak	20	1	-	21	8	-	4	-	-	4	2	25
Upernavik	15	6	-	21	14	-	5	-	-	5	5	26
Thule	5	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	5
Angmagssalik	2	-	-	2	2	-	1	-	-	1	1	3
Scoresbysund	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	2
HELE GRØNLAND	133	9	392	534	40	11	13	-	98	122	10	656
Heraf:												
a. Sydl. Vest- grønland 2)	19	2	35	56	6	2	1	-	35	38	2	94
b. Abentvands- området 3)	20	-	246	266	4	1	-	-	60	61	-	327
c. Diskobugt- området 4)	51	-	111	162	4	8	1	-	3	12	-	174
a.-c. Fiskeri- distrikter	90	2	392	484	14	11	2	-	98	111	2	595
d. Fangerdi- strikter 5)	43	7	-	50	26	-	11	-	-	11	8	61

1) Boliger opført i henhold til bekendtgørelse nr. 53 af
28. februar 1959 om støtte til boligbyggeri i Grønland.

2) Nanortalik, Julianehåb og Narssaq kommuner.

3) Frederikshåb, Godthåb, Sukkertoppen og Holsteinsborg kommuner.

4) Egedesminde, Kangåtsiaq, Christianshåb, Jakobshavn
og Godhavn kommuner.

5) Umanak, Upernavik, Thule, Angmagssalik
og Scoresbysund kommuner.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 80.

FULDFØRT BOLIGBYGGERI, FORDELT EFTER
ANTAL VÆRELSE, ETAGEAREAL OG TEKNI-
SKE INDRETNINGER 1971-72.

IGDLULIAT NĀMAGSISAT, INGMĪKŌRTITER-
NEGARSIMASSUT INIT AMERDLĀSSUSĒ, SĀNAISA
ANGĪSSUSIVĒ ATORTUULO ILUAQUTIGSSAUSUT
NAJORQUTARALUGIT 1971-72.

	1971			1972		
	Byer	Bygder	I alt	Byer	Bygder	I alt
<i>A. Antal værelser</i>						
1 værelse	87	1	88	69	1	70
2 værelser	67	16	83	102	22	124
3 -	128	1	129	166	2	168
4 -	181	13	194	182	25	207
5 -	50	-	50	42	-	42
6 -	28	-	28	45	-	45
TILSAMMEN	541	31	572 ²⁾	606	50	656
<i>B. Bruttoetageareal</i>						
0-39 m ²	42	7	49	23	17	40
40-49 -	73	9	82	50	4	54
50-59 -	28	1	29	75	4	79
60-69 -	56	1	57	42	-	42
70-79 -	103	3	106	132	3	135
80-89 -	123	9	132	158	20	178
90-99 -	45	-	45	41	1	42
100 m ² og derover	70	1	71	85	1	86
TILSAMMEN	540	31	571 ³⁾	606	50	656
<i>C. Tekniske indretninger¹⁾</i>						
Elektricitet	540	18	558	598	9	607
Vand	495	16	511	540	5	545
Centralvarme	517	13	530	593	15	608
Bad	477	9	486	561	5	566
Toilet	541	30	571	606	50	656
heraf m.vandskyl	409	-	409	492	-	492
Køkken	540	26	566	606	38	644

1) For 5 boliger i Godthåb kommune er ikke oplyst samtlige tekniske indretninger i 1971.

2) 5 uoplyste boliger i Godthåb kommune.

3) 6 uoplyste boliger i Godthåb kommune.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 81.

FULDFØRT BOLIGSTØTTEBYGGERI 1970-72

BOLIGSTØTTIP IGDULIARITITAI NĀMAGSINE-
QARSIMASSUT 1970-72

	1970			1971			1972		
	Byer	Bygder	I alt	Byer	Bygder	I alt	Byer	Bygder	I alt
	Antal boliger								
a. Sydlige Vestgrønland 1)	18	9	27	28	1	29	50	6	56
b. Abentvandsområdet 1)	277	3	280	245	10	255	262	4	266
c. Diskobugtområdet 1)	44	-	44	120	-	120	158	4	162
a-c. Fiskeridistrikter	339	12	351	393	11	404	470	14	484
d. Fangerdistrikter 1)	24	14	38	25	10	35	24	26	50
a-d. HELE GRØNLAND	363	26	389	418	21	439	494	40	534

Anm.: Tabellen omfatter boliger opført i henhold til bekendtgørelse nr. 53 af 28. februar 1959 om støtte til boligbyggeri i Grønland.

1) Se fodnote 2-5 til tabel 79.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 82.

BOLIGTAL 1965 OG 1970 FORDELT PÅ
KOMMUNER (IFØLGE BOLIGTÆLLINGERNE).1965-IME 1970-IMILO IGDUT AMERDLĀSSUSĒ
KOMMUNINUT AVGUATĀRDLUGIT (IGDLUNIK
KISITSINERIT NAJORQUTARALUGIT).

Kommuner	Antal boliger					
	Byer		Bygder		I alt	
	31. dec. 1965	31. dec. 1970	31. dec. 1965	31. dec. 1970	31. dec. 1965	31. dec. 1970
Vestgrønland	4.985	7.074	1.875	1.743	6.860	8.817
Nanortalik	243	322	319	329	562	651
Julianehåb	462	582	129	119	591	701
Narssaq	336	465	63	66	399	531
Frederikshåb	274	492	122	102	396	594
Godthåb	1.023	1.644	167	141	1.190	1.785
Sukkertoppen	390	571	171	182	561	753
Holsteinsborg	442	695	72	47	514	742
Kangåtsiaq	42	56	150	118	192	174
Egedesminde	453	628	80	54	533	682
Christianshåb	229	338	57	47	286	385
Jakobshavn	362	542	92	76	454	618
Vaiqat	264	183	-	-	264	183
Godhavn	158	187	39	15	197	202
Umanak	164	204	218	251	382	455
Upernavik	143	165	196	196	339	361
Nordgrønland, Thule	58	67	67	70	125	137
Østgrønland	201	253	272	299	473	552
Angmagssalik	145	181	234	261	379	442
Scoresbysund	56	72	38	38	94	110
HELE GRØNLAND	5.244	7.394	2.214	2.112	7.458	9.506

Anm.: Vejrstationer m.v. samt Ivigtut kommune er ikke omfattet af boligtællingerne. Tomme boliger indgår ikke i tallene. (I 1970 var der i byerne 500 tomme boliger).

Kilde: Statistiske Efterretninger 1972, nr. 52.

SOCIALE UDGIFTER I GRØNLAND 1961-72.

KALÁDILIT-NUNÁNE INUNGNIK ISUMAGINGNINGNERME
ANINGAUSSARTÚTIT 1961-72.

	1961	1966	1970	1971	1972
	1000 kr.				
I. KOMMUNEKASSERNE					
Børnetilskud	-	3.669	3.975	3.915	3.835
Børneforsorg og underholdshjælp til børn	179	911	3.260	3.519	4.163
Offentlig hjælp	320	907	1.878	2.052	3.136
Aldersrente	1.203	4.756	9.058	10.125	11.660
Erhvervsudygtighedsrente	547	1.071	2.763	2.790	3.279
Drift af alderdomshjem og aldersrenteboliger	444	1.019	2.571	2.941	3.405
Drift af børne-dagsinstitutioner m.v.	190	854	4.427	8.920	9.681
Drift af børnehjem	-	-	197	247	708
Drift af lærlingehjem	-	-	1.047	783	443
Hjemmehjælp m.v.	-	-	279	356	1.005
Huslejetilskud	-	44	472	579	797
Andre sociale udgifter	46	204	246	142	45
I alt udbetalt	2.929	13.435	30.173	36.369	42.157
Statsrefusion	-	4.561	12.361	14.578	16.385
Refusion fra landskassen	-	-	-	22.281	26.261
KOMMUNEKASSERNES ANDEL I ALT	2.929	8.874	17.812	- 490	- 489
II. LANDSKASSEN					
Tilskud til børneinstitutioner	696	1.010	3.298	4.236	4.277
Drift af ungdomsklubber m.v.	21	130	492	708	882
Drift af andre sociale institutioner	-	-	1.671	2.045	2.571
Flyttetilskud	18	159	291	402	-
Huslejetilskud	-	-	71	-	-
Arbejds- og socialdirektoratet	-	-	1.405	2.202	2.213
Andre sociale driftsudgifter	-	1	382	960	1.112
Sociale anlægsudgifter	-	-	8.076	4.760	5.971
I alt udbetalt	735	1.300	15.686	15.313	17.026
Tilskud til kommunernes soc. udgifter	-	-	-	21.194	25.869
Udbetalt inkl. tilskud til kommunerne	735	1.300	15.686	36.507	42.895
Statsrefusion	-	-	4.528	4.979	4.958
LANDSKASSENS ANDEL I ALT	735	1.300	11.158	31.528	37.937
III. STATSKASSEN					
Refusion af børnetilskud	-	3.798	3.973	3.919	3.839
- - huslejetilskud	-	41	403	492	679
- - andre soc. driftsudgifter	-	848	10.193	12.311	13.363
- - anlægsudgifter	-	-	2.712	2.028	1.450
Tilskud til børneinstitutioner	1.002	1.046	-	-	-
STATSKASSENS ANDEL I ALT	1.002	5.733	17.281	18.750	19.331
I-III. SOCIALE UDGIFTER I ALT	4.666	15.907	46.251	49.788	56.779

Anm.: Indbyrdes uoverensstemmelser mellem de under grupperne I, II og III angivne beløb for statskassens og landskassens udgifter kan henføres til tidsmæssige forskydninger i konteringen.

Kilde: Kommunekassernes og landskassens regnskaber samt statsregnskabet.

SOCIALE INSTITUTIONER I GRØNLAND
31. DECEMBER 1973.

KALÂDLIT-NUNĀNE INUNGNĪK ISUMAGINGNINGNERME
ANGERDLARSĪMAVFĪT NAJUGAGSSIATDLO 31.DEC. 1973.

By eller bygd	Børneinstitutioner							Alder- doms- hjem	Alders- rente- boliger
	Børnehaver(1) og off. legesteder		Vuggestuer, småbørnsstuer		Kommunal dagpleje	Børnehjem (incl. børnesanatorier)			
	Pladser	Institu- tioner	Pladser	Institu- tioner	Pladser	Pladser	Institu- tioner	Pladser	Eoliger
	Antal								
Nanortalik	35	1	-	-	-	-	-	16	-
Sydprøven	40	1	-	-	-	-	-	-	-
Julianehåb	60	2	15	1	10	42	2	21	-
Narssaq	148	3	35	1	-	-	-	16	12
Frederikshåb	130	3	53	1	10	-	-	14	6
Arsuk	35	1	-	-	-	-	-	-	-
Godthåb	259	6	140	4	45	82	3	36	5
Fiskenæsset	25	1	-	-	-	-	-	-	-
Kapisigdlit	20	1	-	-	-	-	-	-	-
Sukkertoppen	137	3	50	2	10	20	1	20	6
Napassoq	20	1	-	-	-	-	-	-	-
Kangâmiut	20	1	-	-	-	-	-	-	-
Holsteinsborg	125	3	55	2	10	-	-	12	-
Kangâtsiaq	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Egedesminde	85	2	30	1	15	36	1	36	-
Godhavn	30	1	-	-	-	-	-	9	-
Christianshåb	70	2	55	2	10	-	-	14	-
Jakobshavn	45	1	35	1	15	30	1	18	-
Umanak	40	1	-	-	-	20	1	14	-
Upernavik	30	1	-	-	-	12	1	17	-
Thule	-	-	-	-	-	-	-	12	-
Angmagssalik	40	1	-	-	-	22	1	14	-
Scoresbysund	-	-	-	-	-	-	-	-	7
I ALT	1,394	36	468	15	125	264	11	276	36

1) Halvdagsinstitutionspladser er omregnet til heldagspladser (2 halvdagspladser = 1 heldagsplads). Børnehaverne i Sydprøven, Arsuk, Kapisigdlit og Napassoq er sæsoninstitutioner. Børneparkeringerne i Narssaq (40), Frederikshåb (40), Christianshåb (40) og Godhavn (25) er medtaget under børnehaver.

Kilde: Meddelt af Arbejds- og socialdirektoratet i Grønland.

TABEL 85.

ANTAL RETSSAGER INDGÅET I 1973 VED KREDSRETTER-
NE I GRØNLAND FORDELT EFTER SAGERNES ART.

ERQARTÜSSISSUNIT SULIAGSSAT KALÂDLIT-NUNĀNE KREDS-
RETTINUT 1973-ME SULIAGSSÍSSUTIGINEGARSIMASSUT.

Retskreds retskredsít	Færd- sels- sager	Krimi- nal- sager	Skiftesager toqussut qí- matáinik su- liags.		Fæder- skabs- sager	Ægte- skabs- sager	Incas- sosag- er fra Danm.	Andre civi- le sager	Subsi- diær- afhø- ring	Andre sager	I alt
	avq. anga- lárn. suli- agssat	pinerdí suliag- ssat	Smá miki- ssut	Større angís.	atátag- ssa. suliag- ssat	áíparít avínia. suliag.	Dan-mít akil.ti- gusíni. suliags.	saqit- sái. suli- agss. avdlat	kígdí. subsi- diær	suliags. avdlat	katit- dlugít
Nanortalik	6	33	11	-	14	2	6	40	8	4	124
Julianehåb	12	92	35	-	32	8	35	112	32	5	363
Narssaq	14	47	11	-	13	-	38	60	33	7	223
Ivigut	-	1	-	-	1	-	2	2	-	-	6
Frederikshåb	5	38	20	-	19	5	23	48	27	16	201
Godthåb	20	148	69	-	85	13	88	291	69	110	893
Sukkertoppen	9	78	37	-	56	11	26	138	35	3	393
Holsteinsborg	14	84	39	-	57	7	55	131	27	12	426
Kangâtsiaq	-	5	8	-	10	-	-	4	5	-	32
Egedesminde	7	46	23	-	29	4	20	80	34	10	253
Christianshåb	4	47	10	-	19	3	7	22	18	2	132
Jakobshavn	8	95	32	-	48	10	9	113	17	9	341
Godhavn	1	7	3	-	10	3	3	25	14	1	67
Umanak	1	28	28	-	24	-	34	13	13	7	148
Upernavik	-	6	30	-	30	-	1	21	2	1	91
Thule	-	1	3	-	1	-	-	1	-	-	6
Angmagssalik	3	23	22	-	28	11	8	23	3	6	127
Scoresbysund	-	8	8	-	7	1	-	-	-	-	24
HELE GRØNLAND 1973	104	787	389	-	483	78	355	1124	337	193	3850
HELE GRØNLAND 1972	109	745	214	110	507	87	374	1191	375	162	3874

Kilde: Meddelt af Grønlands landsret.

najorqutaq: Kalâdilit-nunāne landsrettimit nalu-
naerutit.

TABEL 86.

ANTAL RETSSAGER INDGÅET TIL GRØNLANDS LANDSRET 1965-73.

ERQARTUSSISSUNIT SULIAGSSAT KAL.-NUNĀNE LANDSRETTIMUT 1965-73 SULIAGSSÍSSUTIGINEQARTUT AMERDLÁSSUSÉ.

	Færd-sels-sager	Krimi-nal-sager	Skifte-sager	Fader-skabs-sager	Ægte-skabs-sager	Incas-sosager fra Danm.	Andre civile sager	Subsidiær-afhøring	Notarial-sager	I alt
	avq. angalárn. suliagssat	pinerdl suliagssat	toqu-ssut qima-táinik suliag.	atátagsa. suliagssat	áiparít avinia. suliag.	Dan-mit akil. ti-gusini. suliags.	sagít-sái. suliagss. avdlat	kigdl. subsidiær	nota-rial, suliag.	katit-dlugit

A. ANKESAGER

A. SULIARERQITAGSSÁNGORTITAT

1965	6	27	2	35	2	-	15	1	-	88
1970	51	84	-	49	20	-	93	-	-	297
1971	59	104	2	50	11	-	115	-	-	341
1972	24	95	-	52	19	-	145	1	-	336
1973	21	77	-	43	19	-	111	-	-	271

B. 1. INSTANS SAGER

B. SUJUGDLERMÉRDUGIT SULIAGSSAT

1965	1	1	1	3	-	17	10	15	2	50
1970	1	2	6	4	2	25	22	14	1	77
1971	-	4	5	1	1	25	29	14	-	79
1972	2	2	4	1	2	27	17	4	-	59
1973	2	-	20	1	2	44	17	1	-	87

A+B. SAGER I ALT

A+B. SULIAGSSAT KATITDLUGIT

1965	7	28	3	38	2	17	25	16	2	138
1970	52	86	6	53	22	25	115	14	1	374
1971	59	108	7	51	12	25	144	14	-	420
1972	26	97	4	53	21	27	162	5	-	395
1973	23	77	20	44	21	44	128	1	-	358

Anm.: Grønlands landsret er ankeinstans for de af kredsretterne afsagte domme. Som 1. instans behandler landsretten sager, der efter nærmere angivne regler henvises til den fra kredsretterne, sager fra områder, der ligger uden for kommunalinddelingen, samt enkelte andre sager.

nalunaerssút: Kalátdlit-nunāne landsrette kredsrettine erqartússutinut suliarerqitagssángortitsivfigssauvoq. suliagssat sujugdlermérdugit landsrettine suliarineqartarput maligtarissagssat ersserqigsumik taineqarsimassut nápertordlugit kredsrettit suliagssanik ingerdlatitaqarsimatitdlugit, suliagssat kommuneqarfít avguatárneqarsimanerisa avatáinērsut, taimatutdlo suliagssat atausiákát avdlat.

Kilde: Meddelt af Grønlands landsret.

najorqutaq: Kalátdlit-nunāne landsrettimit nalunaerutit.

TABEL 87.

ANMELDELSER OG HENLAGTE SAGER VEDR. OVERTRÆDELSE PÅ PINERDLUGTULERINERNE INATSÍMIK, INATSISINIK, POLITÍT ILERQORERQUSSÁINIK IL, IL, UNIORQUTITSINERNUT TÚNGASSUT SULIAGSSAT NALUNAERUTIGINEQARSIMASSUT UNIGTÍNARNEQARSIMASSUTDLO 1970-72.

Politidistrikter ²⁾ politêqarfik ²⁾	Antal sager anmeldt eller på anden måde kommet til politiets kundskab			Antal sager henlagt som uopklarede ¹⁾			Antal sager henlagt af anden grund ¹⁾		
	1970	1971	1972	1970	1971	1972	1970	1971	1972
Nanortalik	337	269	276	61	71	41	20	28	23
Julianehåb	874	935	873	111	168	194	43	77	122
Frederikshåb	270	170	160	27	19	16	6	10	5
Godthåb	1.189	1.283	1.297	395	318	523	38	39	35
Sukkertoppen	284	235	263	62	26	37	26	15	2
Holsteinsborg	362	353	424	54	58	84	26	41	55
Egedesminde	466	466	490	83	45	122	15	22	21
Christianshåb ³⁾	258	226	314	23	26	29	13	5	11
Jakobshavn ³⁾	266	304	496	18	7	58	26	11	17
Qutdligssat	128	45	-	13	7	-	4	3	-
Umanak	99	127	158	12	9	9	2	7	2
Upernavik	112	94	120	12	8	12	18	21	9
Angmagssalik	102	128	125	16	3	21	8	5	18
I ALT	4.747	4.635	4.996	887	765	1.146	245	284	320

KATITDLUGIT

Anm.: Tallene er ekskl. Thule kommune, Thule Air Base og Søndre Strømfjord.

1) Inkl. sager overført fra tidligere år.

2) Ekskl. Thule Air Base. Her var antallet af sager (inkl. færdselsforseelser) flg.: 1970 167, 1971 209 og 1972 32.

3) Pr. 1. apr. 1971 er bygden Claushavn overført fra Christianshåb til Jakobshavn politidistrikt.

Kilde: Meddelt af rigspolitichefen.

nalunaerssút: Thulip kommúnia, Thulime tingm.ítarfíat Kangerdlugssuárdlo kisitsisine ilángúneqángítlat.

1) sulíagssat ukíune sujúlíne tíguneqarêrsimassut ilángúneqarput.

2) Thulime tingm.ítarfík ilángúneqángílaq. tássane sulíagssat (avqús.angalár.sulíagss.ilángutdlugít) ímatut amerdlássuseqarput: 1970 167, 1971 209 ámaló 1972 32.

3) 1.apr. 1971-mít nunaqarfík Ilímanaq Kasígíánguanít Ilulíssat polítêqarfíanut atassúngorpoq.

najorqutaq: rigspolitichefímít nalunaerutít.

TABEL 88.

BEGÅEDE FORHOLD VEDR. KRIMINALLOVEN, AFGJORT
1969-72, FORDELT EFTER LOVOVERTRÆDELSENS ART.

PINERDLUGTULIORNERMUT INATSISINIK UNIORQUTITSI-
NERIT 1969-72-ME INNERNEGARSIMASSUT, PINERDLUG-
TULIAT SÚNERINUT INGMÍKÓRTITIGKAT.

Kriminallovens kapitler	1969	1970	1971	1972	pinerdlugtuliornermut inatsisit kapitale
Forbrydelser mod off. myndighed, orden og fred, samt i off. tjeneste eller hverv. (Kap. 7-9)	42	24	49	19	nálagkersuinerme pissortaussunut pinerdlugtuliornernit, inoqatigíngnermut erqígsísímanígssamutdlo pinerdl., nálagk. atássuteqartune atorfeqarnerme suliagssagartitaunermilúnit pinerdlugtuliornernit (kap. 7-9)
Falsk forklaring og falsk anklage, forbrydelse vedr. penge og bevismidler. (Kap. 10-12)	11	6	12	15	sagdluudlune navsuineq únerdlússínerdlúnit, aningaussatígut uqpernarsautígssatígutdlo pinerdlugtuliornernit (kap. 10-12)
Udbredelse af kønssygdom og fremkaldelse af fare for kønssygdom. (Kap. 13, § 42-43)	96	33	24	15	nápautípílungmik síaruarteríneq nápaílalersítsísínaunerdlo (kap. 13, § 42-43)
Almenfarlige forbrydelser i øvrigt og skadelig erhvervsvirksomhed. (Kap. 13, § 39-41, Kap. 14)	22	20	18	9	pinerdlugtuliornernit tamanut navianartut avdlat ajoqutaussumígdló inússutígssarsíuteqaríneq. (kap. 13, § 39-41, kap. 14)
Forbrydelser i familieforhold og mod kønssædeligheden (Kap. 15-16)	147	112	133	124	ílaqutaríssutsíme ámaló erqortumík angutip arnavdlo inoqatígíngnígssánut pinerdlugtuliornernit. (kap. 15-16)
Manddrab. (Kap. 17, § 57)	2	1	5	2	toqutsíneq. (kap. 17, § 57)
Forbrydelser mod liv og legeme i øvrigt. (Kap. 17, § 58-64)	233	260	282	336	tímímík pinerdlínerit avdlat. (kap. 17, § 58-64)
Forbrydelser mod dyr. (kap. 18)	6	8	6	19	úmassunut pinerdlugtuliornernit. (kap. 18)
Forbrydelser mod den personlige frihed. (Kap. 19-20)	88	66	79	65	inúp nangmínársínauneranut pinerdlugtuliornernit. (kap. 19-20)
Tyveri. (Kap. 21, § 72)	1.037	1.092	1.036	1.324	tígdlingíneq. (kap. 21, § 72)
Ulovlig omgang med hittegods, hæleri, brugstyveri. (Kap. 21, § 73, 78, 80)	125	133	131	186	navssáník atugagssaríngísíaník atuínerit, tígdlítaník tígussínerit, oqarqárnane atuínerit. (kap. 21, § 73, 78, 80)
Bedrageri m.m. (Kap. 21, § 74-77, 81)	42	37	115	77	perquserdlugtuliornernit íl.íl. (kap. 21, § 74-77, 81)
Tingsbeskadigelse. (kap. 21, § 79)	184	195	189	257	píník ajortúnqortítsínerit. (kap. 21, § 79)
ANTAL AFGJORTE FORHOLD IALT	2.035	1.987	2.079	2.448	PINERDLUGTULIORNERIT KATITDLUGIT
Heraf:					táukunánga:
Nanortalik politidistrikt	189	145	136	77	Nanortagdlíp politeqarfiane
Julianehåb "	593	448	470	551	Qaqortup "
Frederikshåb "	35	88	82	146	Pámiut "
Godthåb "	352	359	346	493	Núp "
Sukkertoppen "	130	157	145	98	Manítsup "
Holsteinsborg "	79	102	140	179	Sísímiut "
Egedesminde ¹ "	220	303	228	289	Ausíait "
Christianshåb ¹ "	93	92	109	148	Qasígíangúit ¹ "
Jakobshavn ¹ "	68	78	167	215	Ílulíssat ¹ "
Qutdlígssat "	96	62	83	-	Qutdlígssat "
Úmanak "	63	42	71	94	Úmánap "
Upernavik "	59	68	62	94	Upernavíup "
Angmagssalik "	24	43	35	64	Angmagssagdlíp "
Scoresbysund kommune	34	Scoresbysundíp kommuníane

Anm.: Tallene er ekskl. Thule kommune, Thule Air Base og Sdr. Strømfjord. Scoresbysund kommune indgår kun i tallene for 1969

ilángússat: kísítsísíne íláungítlat Thulíp kommunía, Thule Air Base Kangerdlugssuárdlo. Scoresbysundíp kommuníane kísítsísít 1969-ímársut kísímík íláput.

1. Pr. 1. april 1971 er bygden Claushavn overført fra Christianshåb til Jakobshavn politidistrikt.

1. 1971-íme aprílíp autdlarqautánít Ílímanaq Qasígíangúit politeqarfíánít Ílulíssat politeqarfíánut nútíneqarpoq.

Kilde: Meddelt af rigspolitichefen

najorqutoq: rigspolitichefímít nalunaerutít.

TABEL 89.

BEGÆDE FORHOLD VEDR. SÆRLOVGIVNINGEN, VEDTÆG-
TER M.V., AFGJORT 1969-72 FORDELT EFTER OVER-
TRÆDELSENS ART.

PINERDLUNGERIT INATSIINIK, POLITIT ILERQORERQU-
SSAINIK, ILERQORERQUSSANIK IL IL, UNIORQUTITSINER-
TIGUT, 1969-72 AULAJANGIVFIGINEQARSIMASSUT, UNIOR-
QUTITSINERUP SÛNERE NAJORQUTARALUGIT INGMIKÛRTITER-
NERE.

Overtrædelsens art	1969 ¹⁾	1970	1971	1972	uniorqutitsinerit sÛnere
Politivedtægten's ordensbestemmelser	506	338	198	143	erqigs. pivdl. politit ilerqorerqussaine aulajangersagkat
Færdelsesbestemmelser	368	321	273	232	avqus. angal. pivdlugo aulajangersagkat
Fredningsbestemmelser	7	24	6	27	erqigsisimatitsiniggssamik aulajangersagkat
Brandpolitilovgivningen	61	94	98	69	ikuagd. pivdl. politit inatsisait
Afgiftslovgivningen	77	65	65	24	akileraruteq. pivdlugo inatsisait
Fiskerilovgivningen	5	7	3	9	aulisarneq pivdlugo inatsisait
Bestemmelser om hundehold, husdyrhold	40	30	40	20	qingmeqarneq ðmassuteqarnerdlo pivdlugit aulajangersagkat
Spiritusbestemmelser	23	9	10	6	imigagssaq pivdlugo aulajangersagkat
Bekendtgør. om bekæmpelse af kønssygdom.	263	150	272	171	nåpautipalåp nungusarniarneqarnera pivdl. nalunaerut
Diverse	128	46	90	110	ássigingitsut
TILSAMMEN	1.478	1.084	1.055	811	KATITDLUGIT

Anm.: Hvor intet andet er anført, er tallene ekskl. Thule og Scoresbysund kommuner samt Thule Air Base og Søndre Strømfjord

1) Inkl. Scoresbysund.

Kilde: Meddelt af rigspolitichefen

avdlamik nalunaeruteqarsimatínago kisitsisine Thulip áma Scoresbysundip kommúné ámaló Thulime tingm. mĩtarfiat Kangerdlugssuardlo ilángúneqángitdlat.

1) Scoresbysund ilauvoq.

najorqutaq: rigspolitichefimit nalunaerutit.

TABEL 90.

FORANSTALTNINGER PÅLAGT VED DOM ELLER BØDEVED-
TAGELSE FOR OVERTRÆDELSE AF KRIMINALLOVEN,
SERLOVGIVNING M.V. 1969-72.

ERQARTUSSUTÍKUT IMALŪNĪT AKILĪSITSINĪKUT PINEQAU-
TIT PINERDLUNGNERIT PIVDLUGIT INATSĪMIK, INATSISI-
NIK POLITĪT ILERQORERQUSSĀINIK IL, IL, UNIORQUTIT-
SISIMASSUNUT 1969-72.

	1969 ¹⁾	1970	1971	1972	
<i>A. Kun én foranstaltning pålagt</i>					
Advarsel	26	95	38	39	<i>A. atausĭnarmik pineqautigssĭneqar- tut</i>
Bøde	1.189	710	861	731	mianerssorqússut
Beskikkelse af tilsyn	14	11	18	12	akillĭsitsineq
Anvisning af ophold på bestemt sted	6	3	1	3	nĕkutigingnigtugssagartitsineq
Arbejde	2	-	-	-	sume aulajangersimassume najuga- qartugssĕngortitauneq najugaqar- tugssaujungnaersitaunerdl0
Uddannelse	-	-	-	-	sulisitsineq
Lægeligt begrundet behandling	3	5	4	2	ilĭniagagartitsineq
Anbringelse i anstalt	8	1	3	-	nakorsamit pissariaqartitsineq nĕpertordlugo iluaqutigssĭniarneq
Afholdspålæg	7	3	-	-	ueripilugungnaersagagssanut inig- ssiamut pisitauneq
Andre indskrĕnkninger i handle- friheden	1	-	-	-	imigagssartorqussiuungnaerneq
Konfiskation	40	3	1	1	nangminĕrsĭnautitaunermt kigdli- lĭnerit avdlat
TILSAMMEN	1.296	831	926	788	arsĕringningneq
<i>B. Flere foranstaltninger pålagt ved samme afgørelse</i>					
ANTAL AFGØRELSE I ALT	365	400	387	379	<i>B. aulajangĭnerme atautĭme ardlā- lingnik pineqautigssĭneq</i>
Heraf: Erstatning i forb.m. anden foranstaltn.	95	142	145	129	AULAJANGĪNERIT AMERDLĀSSUSĒ KATIT- DLUGIT
Frakendelse af førebevis i forb. m. anden foranstaltning	134	96	118	67	tĕukunĕnga: pineqĕumut avdlamut atatitdlugo taorsĭssugssĕngor- titsineq
Afvĕnningsbehandling i forb.m. anden foranstaltning	90	134	79	74	pineqĕumut avdlamut atatitdlugo bĭlernermt agdlagartaujagauneq
					pineqĕumut avdlamut atatitdlugo imigagssartorungnaersitsiniarneq

Anm.: Hvor intet andet er anført, er tallene
ekskl. Thule og Scoresbysund kommuner
samt Thule Air Base og Søndre Strømfjord

avdlamik nalunaeruteqarsimatĭnago kisitsisĭne Thulip
Scoresbysundivdl0 kommŕnĕ ĕmalo Thulime tingm. mĭtar-
fiat Kangerdlugssuadl0 ilĕngŕneqĕngitdlat.

1) Inkl. Scoresbysund

1) Scoresbysund ilauvoq.

Kilde: Meddelt af rigspolitichefen.

najorqutaq: rigspolitichefimit nalunaerutit.

TABEL 91.

TVANGSFULDBYRDELSER I CIVILE SAGER 1969-72.

ERQARTÛSSUTINIK PÍNGITSAILÍNKUT NĀMAGSINGNINGNERIT
SAQITSĀINERNE SULIAGSSANE 1969-72.

	1969	1970	1971	1972	
Domme eller forlig fra Grønland, herunder erstatninger idømt i kriminelle sager	527	669	797	963	erqartÛssutit imal.isumaqatigígsitsinerit Kal.-nunānersut tamatumúnga ilángutdlugit pinerdlútinik sulíagssane taorsíssugssángortitsinerit
Bidragssager fra Grønland	515	701	470	449	uverssaqkanut akilersuissugssángortitsivdlune sulíagssat Kal.-nunānersut
Bolig- og erhvervsstøttesager og andre sager vedr. offentlige lån	884	751	382	1.020	sulíagssat igdl. āma inútigss. tapi-sarfingmērsut sulíagssatdlo avdlat taorsigagssarsiat pívdil.
Domme eller forlig fra Danmark	255	251	321	274	erqartÛssutit imal. isumaqatigígsitsinerit Danmarkimērsut
Bidragssager fra Danmark	961	883	1.171	1.248	uverssaqkanut akilersuissugssángortitsivdlune sulíagssat Danmarkimērsut
Danske skattesager	1.017	635	589	689	akilerārutit pívdil. sulíagssat Danmarkimērsut
Andre krav	410	295	325	111	piumassarissat avdlat
TILSAMMEN	4.569	4.185	4.055	4.754	KATITDLUGIT
Heraf gennemført ved pålæg om løntilbageholdelse	996	764	982	1.011	táukunānga akigssarsíagssat iláinik uerartitsinígssamik piumassaqar-níkut nāmaqsineqarsimassut

Anm.: Tallene er ekskl. Thule og Scoresbysund kommuner samt Thule Air Base og Søndre Strømfjord

nalunaerssút: kisitsisine Thulip Scoresbysundivdlo kommúnē āmalo Thulime tingm.mitarfiat Kangerdlugssuadlo ilánguneqángitdlat.

Kilde: Meddelt af rigspolitichefen

najorqutaq: rigspolitichefimit nalunaerutit.

TABEL 92.

DIVERSE ARBEJDSOPGAVER UNDER POLITIET I GRØNLAND 1969-72.

SULIAGSSAT ÁSSIGÍNGITSUT KALĀTDLIT-NUNĀNE PILITĪ-NIT TIGUNGMINAQARTUT 1969-72.

	1969	1970	1971	1972	
Forkyndelse af stævninger	5.924	6.142	6.381	6.164	aggerqussíssutitik nalunaerutingningnerit
Ydet retshjælp	614	609	621	563	pissagssaqartitaunermik anguniagaqartunut (erqartÛssissutigórtumik avdlatigórtumigdlúfit) ikiuineq
Eftersøgnings- og redningsforanstaltninger	246	256	205	245	ujardlernerme ānaussiniarnermilo sulinerit
Eftersøgte personer	419	469	408	321	inuit ujarneqartut
Eftersøgningsdage	288	259	272	230	uvdlut ujarnerfít
Grønland. førerbeviser i forb. med køreprøver	578	522	523	517	bílernermut misiligtínerne Kal.-nunāne atortússumik agdlagartallinerit
Udstedte næringsbreve	247	218	205	199	inútigssarsíutitārniartunut agdlagartallinerit
Øvrighedssager	1.326	1.287	1.264	1.173	sulíagssat øvrighedenut túngassut isertitsivít atorneqarnerne:
Arresternes anvendelse:					uvdlut amerdlássusē katitdlugit
Antal dage i alt	2.464	2.371	2.929	3.011	inuit amerdlássusē katitdlugit
Antal personer i alt	1.620	1.356	1.670	2.092	táukunānga detentione:
heraf som detention:					uvdlut amerdlássusē
Antal dage	1.581	1.442	1.552	1.691	inuit amerdlássusē
Antal personer	1.513	1.260	1.343	1.597	uvdlut angalavfiusimassut
Rejsedage	939	961	893	932	

Anm.: Tallene er ekskl. Thule og Scoresbysund kommuner samt Søndre Strømfjord

nalunaerssút: kisitsisine Thulip Scoresbysundivdlo kommúnē āmalo Kangerdlugssuaq ilánguneqángitdlat.

Kilde: Meddelt af rigspolitichefen.

najorqutaq: rigspolitichefimit nalunaerutit.

DE GRØNLANDSKE SYGEHUSE 1972.

KALÅTDLIT-NUNĀNE NĀPĀRSĪMAVĪT 1972.

	Læger	Normeret antal senge	Antal sengedage		Gnstl. daglig belæg- ning 1)	Belæg- nings- pro- cent 1)	Gnstl. ligge- tid 1) (dage)	Patientbevægelse			
			Pati- enter	Ledsa- gere				Over- ligg. pr.1/1 1972	Ind- lagte	Ud- skrevne	Døde
			Antal		pct.		Antal				
Nanortalik	2	20	6.143	16	16,8	84,0	12,3	17	481	475	10
Julianehåb	3	51	14.497	92	39,6	77,6	13,7	19	1.038	1.025	9
Narssaq	2	18	4.863	50	13,3	73,9	13,8	12	340	340	5
Frederikshåb	2	30	11.873	-	32,4	108,0	7,2	22	1.618	1.612	8
Godthåb ²⁾	3	23	4.852	401	17,6	76,1	44,1	22	88	102	4
Sukkertoppen	3	29	10.703	180	29,2	100,7	11,3	27	943	947	12
Holsteinsborg	3	32	17.531	35	47,9	149,7	14,3	40	1.185	1.173	12
Egedesminde	3	89	21.469	633	58,7	66,0	14,3	74	1.423	1.429	12
Christianshåb	2	18	6.606	120	18,0	100,0	13,2	15	486	497	4
Jakobshavn	2	24	9.418	30	25,7	107,1	14,0	19	656	638	10
Godhavn	1	10	2.873	170	7,8	78,0	9,5	3	299	291	3
Qutdligssat ²⁾	1	20	575	-	10,3	6	50	56	-
Umanak	2	33	6.500	259	17,8	53,9	14,6	18	427	408	10
Upernavik	2	34	4.372	247	11,9	35,0	10,7	9	399	394	6
Thule	1	13	2.111	6	5,8	44,6	10,2	5	202	201	2
Angmagssalik	2	24	8.856	521	24,2	100,8	18,3	12	472	453	6
Scoresbysund ³⁾	1	10
D.I.H. kir.	9	85	26.992	130	73,7	86,7	17,9	35	1.471	1.447	11
D.I.H. med. ⁴⁾		119	20.778	-	56,8	47,7	23,3	44	849	833	8
GRØNLAND I ALT	44	682	181.012	2.890	494,6	73,6	14,1	309	12.427	12.321	132

Anm.: Blandt patienter og ledsagere er ikke medregnet raske spædbørn.

1) Kun patienter.

2) Nedlagt oktober 1972.

3) Oplysninger foreligger ikke, da sygehuset nedbrændte december 1972.

4) D.I.H.s tuberkuloseafdeling er lagt ind under D.I.H.s medicinske afdeling.

Kilde: Oplysninger meddelt af landslægen i Grønland.

PATIENTER OVERFORT TIL DRONNING INGRIDS
HOSPITAL ELLER TIL DANMARK 1960-72.

NÁPARSIMASSUT DRONNING INGRIDIP NÁPARSÍMAVIGSSUANUT
DANMARK-IMUTDLÚNĪT NŪNGNEQARSIMASSUT 1960-72.

Lægedistrikter	1960		1970		1971		1972	
	Til DIH	Til Danmark	Til DIH	Til Danmark	Til DIH	Til Danmark	Til DIH	Til Danmark
<i>Landsdelen overført</i>								
Nanortalik		...	49	14	17	8	24	15
Julianehåb	98	...	56	19	56	20	62	31
Narssaq		...	33	10	33	12	14	11
Frederikshåb	32	...	151	23	101	24	131	14
Sukkertoppen	40	...	63	15	30	23	65	33
Holsteinsborg	40	...	70	24	61	24	74	23
Egedesminde	46	...	61	30	48	37	27	22
Christianshåb		...	34	14	17	8	34	15
Jakobshavn	57	...	73	31	50	20	95	46
Godhavn	12	...	16	5	9	2	25	6
Qutdligssat	20	...	12	2	9	8	2	2
Umanak	8	...	41	6	23	9	24	11
Upernavik	12	...	25	3	17	2	22	9
Thule	7	...	5	6	10	7	15	11
Angmagssalik	-	...	39	12	11	13	22	19
Scoresbysund	-	...	2	4	-	6	-	12
I alt (ekskl. Godthåb)	372	...	730	218	492	223	636	280
Godthåb	217	...	2.129	83	2.268	73	1.762	49
Andre steder	21	...	78	-	47	-	63	1
I ALT	610	151	2.937	301	2.807	296	2.461	330

Kilde: Beretninger vedr. Grønland, 1961 nr. 5.

Oplysninger meddelt af landslægen i Grønland.

DØDSFALD I GRØNLAND FORDELT EFTER
DØDSÅRSAGER, 1960-72.

KALÁTDLIT-NUNÁNE TOUSSUT INGMÍKÓRTITERHERAT TOONER-
MUT PÍSSUTAUSSTU NAJORQUTARALUGIT, 1960-72.

Dødsårsag	1960			1970			1971			1972		
	Mænd	Kvin- der	I alt	Mænd	Kvin- der	I alt	Mænd	Kvin- der	I alt	Mænd	Kvin- der	I alt
B4 Bakteriel enteritis og diarrhé	6	3	9	3	2	5	1	-	1	2	-	2
B5 Tuberkulose i åndedrætsorganerne	4	6	10	-	-	-	1	4	5	-	2	2
B6 Al anden tuberkulose	2	-	2	1	1	2	2	2	4	2	2	4
B14 Måslinger	-	-	-	2	2	4	-	-	-	-	-	-
B18 Øvrige infektionssygdomme og parasit.sygdomme	6	3	9	-	-	-	5	3	8	3	3	6
B19 Ondartede svulster	8	14	22	19	19	38	22	17	39	18	23	41
B20 Godartede og uspec.svulster	-	1	1	-	-	-	-	1	1	1	1	2
B21 Sukkersyge	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
B22 Avitaminoser og andre mangelsygdomme	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
B24 Meningitis	1	2	3	1	4	5	1	-	1	-	-	-
B25 Gigtfeber	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
B26 Kroniske, rheumatiske hjertesygdomme	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2
B27 Sygdomme med forhøjet blodtryk	1	3	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-
B28 Iskæmiske hjertesygdomme	15	12	27	14	13	27	10	12	22	12	10	22
B29 Andre hjertesygdomme				9	-	9	5	3	8	6	1	7
B30 Karsygdomme i hjerne	8	3	11	11	10	21	10	10	20	4	17	21
B31 Influenza	2	2	4	2	4	6	3	2	5	7	5	12
B32 Lungebetændelse	16	11	27	5	14	19	4	7	11	7	6	13
B33 Bronchitis, udvidede lunger og astma	-	-	-	4	6	10	4	8	12	2	4	6
B34 Mavesår og tarmsår	-	1	1	-	-	-	2	1	3	1	-	1
B35 Blindtarmsbetændelse	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	1	1
B36 Brok og tarmslyng	3	4	7	-	2	2	-	-	-	-	1	1
B37 Skrumpeliver	-	-	-	1	2	3	1	1	2	3	-	3
B38 Nyrebetændelse og nefrose	2	1	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1
B40 Abort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B41 Komplikationer ved svangerskab og fødsel	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B42 Medfødte misdannelser	4		5	9	4	3	7	4	1	5	3	2
B43 Fødselslæsioner m.m.	5	7	12	7	1	8	7	4	11	4	4	8
B44 Andre årsager til perinatal død	15	6	21	7	-	7	4	4	8	3	4	7
B45 Symptoner og mangelfuldt definerede sygdomme	7	4	11	5	2	7	3	2	5	1	5	6
B46 Alle andre sygdomme	2	5	7	5	5	10	4	13	17	6	8	14
BE47 Motorkrøretøjsulykker	-	-	-	3	2	5	6	1	7	3	-	3
BE48 Alle andre ulykkestilfælde	43	15	58	48	13	61	56	20	76	47	12	59
BE49 Selvmord				5	2	7	1	1	2	11	3	14
BE50 Alle andre ydre årsager				3	-	3	2	1	3	4	3	7
DØDSFALD I ALT	151	111	262	163	109	272	161	119	280	152	118	270
Ulykker m.v. (BE47-50) fordelt efter skadens art:												
BN47 Brud, læsioner af hoved og indre organer	2	3	5	25	4	29	13	4	17	19	5	24
BN48 Forbrændinger	5	1	6	6	-	6	3	-	3	3	1	4
BN49 Forgiftninger	2	1	3	2	5	7	4	5	9	5	3	8
BN50 Alle andre skader heraf drukning	34	10	44	26	8	34	45	14	59	38	9	47
...	18	1	19	34	9	43	26	4	30
ULYKKER M.V. I ALT	43	15	58	59	17	76	65	23	88	65	18	83

Anm.1: Fra og med 1969 er anvendt en ændret klassifikation af dødsårsagerne (8. revision af WHO's "International Statistical Classification"). Tallene for 1960 er søgt tilpasset den nye klassifikation. Dette har dog ikke været muligt i alle tilfælde, således at forskydninger i tallene fra 1960 til 1969 og senere kan skyldes den ændrede klassifikation.

Anm.2: Antallet af dødsfald omfatter kun de tilfælde, hvor der foreligger dødsattest, hvorved tallene bliver behæftede med en vis usikkerhed. Grønlandere død i Danmark er medregnet.

Kilde: Meddelt af Sundhedsstyrelsen.

TABEL 96.

NYREGISTREREDE TUBERKULOSETILFÆLDE 1956-72.

TUBERKULOSIMIK NÁPAUTEQALERSIMASSUT PÁSINEQARSIMASSUT NUTÁT 1956-72.

Lægedistrikter	1956	1960	1965	1970	1971	1972
Nanortalik	29	11	5	5	1	-
Julianehåb	75	22	13	5	2	3
Narssaq	33	10	9	1	8	2
Frederikhåb 1)	32	12	2	5	5	1
Godthåb	33	32	19	16	10	4
Sukkertoppen	44	19	5	8	8	1
Holsteinsborg	13	15	2	3	4	2
Egedesmunde	75	53	12	3	12	-
Christianshåb			1	2	2	-
Jakobshavn	54	38	8	7	7	12
Qutdligssat	45	10	1	3	2	-
Godhavn	12	3	2	4	1	-
Umanak	32	8	10	2	5	2
Upernavik	18	3	5	4	4	-
Vestgrønland i alt	495	236	94	68	71	27
Thule	...	4	3	1	-	-
Angmagssalik	...	12	10	2	8	-
Scoresbysund	...	2	4	-	4	-
HELE GRØNLAND	...	254	111	71	83	27
heraf bacillære tilfælde	...	120	54	41	57	13

1) Inkl. Ivigtut.

Kilde: Oplysninger meddelt af landslægen i Grønland.

TABEL 97.

ANMELDTE SYGDOMSTILFÆLDE (ANMELDEL-
SESPLIGTIGE) 1960-72.NÁPARSIMANERIT NALUNAERUTIGINEGARSIMASSUT
(PÍNGITSÓRATIK NALUNAERUTIGINEQARTUGSSAT)
1960-72.

	1960	1970	1971	1972
Paratyfus	9	-	1	-
Hjernehindebetændelse	-	29	13	23
Stivkrampe	-	1	-	-
Hjernebetændelse akut epid.	2	-	-	-
- andre former	-	1	-	-
Akut mavetarminfektion	636	1.348	1.368	1.347
Skarlagensfeber	1	30	1	19
Almindelig halsbetændelse	2.578	4.364	6.132	5.275
Rosen	22	17	15	7
Kighoste	1	2	-	-
Mæslinger	-	153	4	726
Røde hunde	8	560	76	302
Skålkopper	613	268	521	401
Fåresyge	9	293	195	453
Epidemisk leverbetændelse	56	92	2.728	1.459
Mononucleose	-	6	3	5
Epidemisk svimmelhed	-	28	20	13
Gigtfeber	7	49	73	40
Akut infektion i øvre luftveje	-	2.624	4.446	3.618
Influenza	2.225	2.562	3.788	2.746
Lungebetændelse	1.042	1.753	1.330	1.686
Akut brystkatar	470	605	721	776
Bylder og blæreudslet hos nyfødte	1	3	-	-
Fnat	478	96	91	157
Erhvervet syfilis	-	18	31	207
Gonorrhé	2.908	8.518	8.978	11.317
Venerisk sår	-	2	1	1
I ALT	11.066	23.422	30.536	30.578

Anm.: Vedrørende anmeldte tilfælde af tuberkulose
henvises til tabel 96.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

BORNESKOLEN I GRØNLAND.

KALÁTDLIT-NUNĀNE MÉRQANUT ATUARFIT.

Skole-distrikter	Antal i skoleåret 1973/74									Elevener i 1)		
	Børn i børne- have- klasser	Elevener i 1.-7. klasse (se 1))	Skolesteder fordelt efter antal elever						Klasser (1.-7.klasse ¹⁾)	65/66	72/73	
			1-20 børn	21-50 børn	51-100 børn	101-200 børn	over 200 børn	Skole- steder i alt				
Færørtalik	by	42	304	-	-	-	-	1	1	19	176	284
	bygder	23	321	6	2	1	1	-	10	25	334	335
	i alt	65	625	6	2	1	1	1	11	44	510	619
Julianehåb	by	77	603	-	-	-	-	1	1	35	378	591
	bygder	-	102	-	3	-	-	-	3	6	81	104
	i alt	77	705	-	3	-	-	1	4	41	459	695
Narsaaq	by	53	398	-	-	-	-	1	1	27	265	379
	bygder	-	64	1	2	-	-	-	3	5	58	61
	i alt	53	462	1	2	-	-	1	4	32	323	440
Frederikshåb - Ivigut	by	71	560	-	-	-	-	1	1	34	257	504
	bygder 2)	-	129	1	2	1	-	-	4	11	169	145
	i alt	71	689	1	2	1	-	1	5	45	426	649
Godthåb	by	160	1.522	-	-	-	-	3	3	91	751	1.489
	bygder	-	108	-	1	1	-	-	2	8	206	118
	i alt	160	1.630	-	1	1	-	3	5	99	957	1.607
Sukkertoppen	by	102	718	-	-	-	-	2	2	45	432	653
	bygder	25	231	-	1	1	1	-	3	19	221	233
	i alt	127	949	-	1	1	1	2	5	64	653	886
Holsteinsborg	by	139	847	-	-	-	-	2	2	44	455	736
	bygder	-	79	1	2	-	-	-	3	7	76	81
	i alt	139	926	1	2	-	-	2	5	51	531	817
Egedesminde - Kangåtsiaq	byer	112	833	-	-	-	1	1	2	51	510	830
	bygder	-	255	4	2	2	-	-	8	19	320	259
	i alt	112	1.088	4	2	2	1	1	10	70	830	1.089
Christianshåb	by	52	395	-	-	-	-	1	1	24	187	364
	bygder	-	17	1	-	-	-	-	1	1	47	13
	i alt	52	412	1	-	-	-	1	2	25	234	377
Jakobshavn	by	120	728	-	-	-	-	1	1	40	333	673
	bygder	-	151	1	2	1	-	-	4	11	93	144
	i alt	120	879	1	2	1	-	1	5	51	426	817
Qutdliggssat	by	263	.
Godhavn	by	26	248	-	-	-	-	1	1	17	135	243
	bygder	-	17	1	-	-	-	-	1	1	37	20
	i alt	26	265	1	-	-	-	1	2	18	172	263
Umanak	by	31	277	-	-	-	-	1	1	16	195	232
	bygder	-	307	2	2	3	-	-	7	23	244	320
	i alt	31	584	2	2	3	-	1	8	39	439	552
Upernavik	by	-	211	-	-	-	-	1	1	16	114	202
	bygder	-	315	3	6	1	-	-	10	22	189	320
	i alt	-	526	3	6	1	-	1	11	38	303	522
Thule	by	14	85	-	-	1	-	-	1	7	38	67
	bygder	-	95	5	1	-	-	-	6	6	51	86
	i alt	14	180	5	1	1	-	-	7	13	89	153
Angmagssalik	by	24	220	-	-	-	-	1	1	16	147	210
	bygder	22	385	2	2	1	2	-	7	28	326	360
	i alt	46	605	2	2	1	2	1	8	44	473	570
Scoresbysund	by	-	95	-	-	1	-	-	1	7	61	92
	bygder	-	28	2	-	-	-	-	2	2	40	36
	i alt	-	123	2	-	1	-	-	3	9	101	128
HELE GRØNLAND	BYER	1.023	8.044	-	-	2	1	18	21	489	4.697	7.549
	BYGDER	70	2.604	30	28	12	4	-	74	194	2.492	2.635
	I ALT	1.093	10.648	30	28	14	5	18	95	683	7.189	10.184

1) Inkl. forberedelsesklasser til realskolen.

2) Inkl. Ivigut - Grønneal.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

GRØNLÆNDERE UNDER UDDANNELSE PÅ HØJERE LÆREANSTALTER I DANMARK, 1971-73. KALÂTDLIT DANMARKIME ILÍNIARFINGNE ANGNERUSSUNE ILÍNIARTÓSSUT, 1971-73.

Fag	Antal personer			
	pr. 1/1 1971	pr. 1/1 1972 ¹⁾	pr. 1/1 1973	Uddannelsen fuldført 1972
Akademiingeniør	1	-	-	-
Arkitekt	-	-	1	-
Billedhugger	-	1	1	-
Stud. agro	-	-	1	-
Stud. jur.	2	1	1	-
Stud. mag. ²⁾	-	1	1	-
Stud. mag. (eskimologi)	3	3	3	-
Stud. med.	3	3	3	-
Stud. odont.	1	-	1	-
Stud. scient.pol.	1	1	1	-
Stud. theol.	1	1	1	-
I ALT	12	11	14	-
heraf kvinder	1	1	1	-

1) Reviderede tal.

2) Ved universitetet i Reykjavik.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 100.

GRØNLÆNDERE UNDER UDDANNELSE SOM LÆRLINGE¹⁾
I GRØNLAND²⁾ OG DANMARK FORDELT EFTER
FAG. 1971-73.

KALÂDLIT¹⁾ KALÂDLIT-NUNÂNE²⁾ DANMARKIMILO LÆR-
LINGITUT ILÍNIARTÚSSUT, INGMÍKÓRTITERDLUGIT SUNA
ILÍNIAGARINERÁT NAJORQUTARALUGO. 1971-73.

Fag	Under uddannelse 1/1 1971			Under uddannelse 1/1 1972 ³⁾			Under uddannelse 1/1 1973			Uddannelse fuldført i 1972
	G	D	I alt	G	D	I alt	G	D	I alt	
	Antal personer									
Automekaniker	28	10	38	24	12	36	33	19	52	10
Eager	13	4	17	14	1	15	20	-	20	2
Elikkenslager	-	2	2	-	3	3	-	4	4	-
Bundtrager	-	1	1	-	2	2	-	3	3	-
Butikselev	110	3	113	82	4	86	90	4	94	25
Butiksslagter	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-
Bygningssnedker	-	1	1	-	2	2	-	2	2	-
Dameskrædder	-	2	2	-	1	1	-	2	2	1
Elektriker	18	6	24	12	4	16	14	13	27	2
Elektromekaniker	2	-	2	2	-	2	3	-	3	-
Elektronikmekaniker	5	-	5	1	-	1	4	-	4	-
Elektrotekniker	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Engroshandel	6	-	6	8	-	8	11	-	11	-
Finmekaniker	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-
Flymekaniker	4	-	4	4	-	4	6	-	6	-
Frisør	3	11	14	2	10	12	1	9	10	3
Håndsetter og trykker	2	-	2	1	-	1	5	-	5	-
Kleinsmed	-	3	3	-	1	1	-	2	2	-
Kok	-	1	1	-	3	3	4	4	8	-
Konditor	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kontorelev	130	2	132	107	2	109	119	2	121	36
Kontormaskinfaget	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Maler	16	6	22	20	7	27	17	10	27	2
Maskinarbejder (og smed)	42	18	60	15	16	31	29	20	49	2
Murer	-	3	3	-	9	9	-	8	8	1
Møbelsnedker	-	1	1	-	2	2	-	1	1	-
Radionmekaniker	-	-	-	1	-	1	2	-	2	-
Rørsmed	17	1	18	11	1	12	20	1	21	1
Skihøstører	13	-	13	2	1	3	-	1	1	-
Slagter	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Sned	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-
Sparekasse- og bankalever	-	2	2	-	1	1	-	3	3	-
Tandtekniker	-	-	-	-	3	3	-	2	2	-
Tjener	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Tømrer	39	2	41	27	2	29	27	6	33	4
Urnager	-	-	-	-	1	1	2	1	3	-
Værktøjsmager	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
I ALT	442	83	531	334	90	424	412	122	534	89
heraf kvinder	130	15	145	103	20	123	125	22	147	32

1) Omfatter lærlinge med lærekontrakt oprettet i henhold til lærlinge-
loven, og elever under erhvervsfaglig grunduddannelse samt bank- og
sparekasseelever.

2) Omfatter alle med lærekontrakt oprettet i Grønland. 3) Reviderede tal.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 101.

GRØNLÆNDERE¹⁾ UNDER ANDEN LÆNGEREVA-
RENDE UDDANNELSE²⁾ . 1971-73.KALÂTDLIT¹⁾ AVDLANIK SIVISUNERUSSUMIK ILÍNIA-
GAGSSANIK²⁾ ILÍNIAGAQTUT, 1971-73.

Fag:	Antal personer			
	pr. 1/1 1971	pr. 1/1 1972 3)	pr. 1/1 1973	Uddannelsen fuldført 1972
I. Pædagogiske og sociale uddannelser samt uddannelser inden for sundhedsvæsen.				
<i>I Danmark</i>				
Barneplejerske (1-årig)	-	-	1	-
Børneforsorgspædagog	4	6	12	1
Børnehavelærer	29	35	61	1
Ergoterapeut	1	-	-	-
Folkeskolelærer	2	6	9	-
Fritidspædagog	-	-	6	-
Hospitalslaborant	1	-	-	-
Håndgerningslærer	-	1	2	-
Jordemoder	1	-	-	-
Klinikassistent	-	1	-	-
Omsorgsassistent	1	-	3	-
Socialrådgiver	-	1	1	-
Sygeplejerske	7	5	6	-
I ALT	46	55	101	2
heraf kvinder	44	47	89	2
<i>I Grønland</i>				
Barnemedhjælper	39	63	68	29
Folkeskolelærer	56	69	87	10
Socialmedhjælper	18	7	13	-
Sundhedsmedhjælper	40	42	40	16
I ALT	153	181	208	55
heraf kvinder	108	132	154	48
II. Videregående faglig uddannelse.				
Bygningskonstruktør	1	2	3	-
H.A.-studerende	2	-	-	-
Højere handelseksamen	1	-	-	-
Industrilaborant	1	-	-	-
Laborant	-	-	1	-
Maskinmester	3	4	6	-
Radiotelegrafist	1	2	2	-
Revisorelev	1	-	-	-
Styrmænd	2	3	4	1
Teknikumingeniør	5	2	6	-
Teknisk assistent	2	2	7	1
Teknisk tegner	1	-	-	-
Udvidet maskinmesteruddannelse	1	-	-	-
I ALT	21	15	29	2
heraf kvinder	3	-	2	-
III. Længerevarende uddannelse iøvrigt.				
Journalist	-	-	1	-
Fåreholder	-	-	1	-
Konfektionsassistent	-	1	1	-
Køkkenleder	23	16	16	3
Landbrugsskole	-	1	1	-
Oldfrue	1	-	-	-
Oldfrueassistent	-	-	2	-
Syerske	3	-	-	-
Telefonmontør	1	-	-	-
Vodbinder	1	1	1	-
Økonoma	-	-	1	-
I ALT	29	19	24	3
heraf kvinder	27	17	20	3

1) Omfatter grønlandere under uddannelse i Danmark samt alle under uddannelse i Grønland.

2) Kun uddannelser af mere end 1 års varighed.

3) Reviderede tal.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

TABEL 102.

GRØNLANDSKE DELTAGERE I FAGLIGE KURSER¹⁾, 1972.KALÁTDLIT SULIANUT TUNGASSUNIK KURSUSEQARNERNE U-
KIUMIT ATAUTSIMIT SIVIKÍNERUSSUNE 1972-ÍME NĀMAG-
SINEQARSIMASSUNE ILAUSIMASSUT¹⁾

Kursets art	Antal elever ²⁾	Varigh. antal dage	Kursets art	Antal elever ²⁾	Varigh. antal dage
I. KURSER I GRØNLAND:					
<i>Byggeri og anlæg i alt</i>	174	.	Kursus for hjemmehjælpere	17	21
Forbrændingsmotorkursus	44	29	Husholdningsfaglig uddannelse	19	77
Grunduddannelse for bygningsarbejdere	48	46	HK-specialkursus	32	17
Forkursus for vejarbejdere	12	35	I ALT KURSER I GRØNLAND	535	.
Sprængningskursus	26	25	II. KURSER I DANMARK:		
Minørkursus	15	14	<i>Specialarbejderkurser i alt</i>	126	.
Efteruddannelse for mestre	29	14	Kloakeringskursus	11	92
<i>Lanåtransport i alt</i>	62	.	Maskinførerkurser	21	107
Kursus for havnearbejdere	24	28	Kursus i stationære og mobile kraner	14	76
Truckførerkursus	58	21	Havneterminalarbejderkursus 2	36	30
<i>Fiskeri og søfart i alt</i>	153	.	Servicekursus 71/72	24	240
Fiskerifaglige kurser	34	77	Specialkursus tekstilindustri	20	21
Forb. kystskippereksamen 71/72	18	134	<i>Andre kurser i alt</i>	ca. 502	.
Forb. kystskippereksamen 72	11	143	Forkursus 1 år i huset	92	38
Forb. maskinisteksamen	12	233	Sømandskursus 71/72	62	135
Forb. sætteskippereks. I 71/72	14	135	Sømandskursus	19	85
Forb. sætteskippereksamen II.	18	93	Togter skoleskibe	19	107
Trawlerkurser	24	84	Indledningskursus på handels-skole	ca. 110	ca. 60
Efteruddannelse for skippere	22	13	I ALT KURSER I DANMARK	CA. 428	.
<i>Andre fagområder i alt</i>	126	.	I.-II. KURSER I GRØNLAND OG DAN-		
Kursus for oliefyringsmontører	27	7	MARK TILSAMMEN		
Kursus for flaskegasmestre	16	14	CA. 963		
Kursus i Røntgenteknik	15	4			

1) Udover de i tabellen anførte kurser, er der afholdt kurser for lærlinge, socialmedhjælpere og barnemedhjælpere. Kurser, der fortsatte i 1973 er ikke medtaget.

2. Personer, der har deltaget i flere kurser, er medregnet ved hvert enkelt kursus.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

KIRKELIGE FORHOLD I GRØNLAND, 1972.

KALÁDLIT-NUNĀNE ILAGÍNGNUT TÚNGASSUT, 1972.

Præstegæld	Folketal pr. 31/12 1972 1)	Kirke- lokaler	Præster	Kateketer				Døbte	Konfir- merede	Alter- gæster	Ægtevie- de par
				sem. udd.	anden udd.	ingen udd.	I alt				
Nanortalik	2.052	4	1	1	3	1	5	29	53	1.763	9
Sydprøven	893	6	1	1	1	5	7	10	27	1.686	5
Julianehåb	3.333	4	3	2	1	3	6	29	82	2.079	5
Narssaq	2.177	4	1	2	1	1	4	22	57	1.218	9
Frederikshåb	2.894	4	1	3	1	1	5	32	65	2.043	16
Fiskenasset	314	1	1	1	-	-	1	4	15	533	1
Godthåb	8.507	5	4	4	-	1	5	155	164	2.935	30
Sukkertoppen	3.921	4	1	3	2	1	6	80	107	1.465	10
Holsteinsborg	4.621	3	1	3	-	1	4	76	88	1.391	14
Egedesminde	4.777	10	3	1	5	5	11	75	128	4.656	22
Godhavn	1.109	2	1	1	1	1	3	26	27	1.186	3
Christianshåb	1.865	3	1	1	1	2	4	49	45	2.159	15
Jakobshavn	3.617	4	2	2	2	1	5	98	66	2.034	15
Qutdligssat	-	-	-	-	-	-	-	5	13	400	3
Umanak	2.627	8	1	3	3	3	9	35	75	1.850	13
Upernavik	2.098	9	1	-	5	6	11	61	69	2.162	13
Thule	708	6	1	-	3	3	6	7	14	973	2
Angmagssalik	2.512	7	1	1	5	6	12	61	78	2.918	11
Scoresbysund	498	2	1	1	-	1	2	10	10	517	3
HELE GRØNLAND 1972	48.523	86	26	30	34	42	106	864	1.183	33.968	199
1971	47.843	87	26	36	38	38	112	949	1.106	33.675	174
1970	46.423	86	26	37	43	31	111	1.112	1.062	34.544	169
1965	39.464	92	23	41	51	29	121	1.700	743	32.796	215
1960	33.043	104	19	57	43	32	132	1.482	679	30.329	274
1955	27.024	112	22	72	52	41	165	1.191	512	25.123	219

1) I befolkningstallene pr. 31. dec. 1972 er følgende vejrstationer m.v. ikke medregnet, idet de ligger uden for inddelingen i præstegæld: Qutdleq, Tingmiarmiut, Aputitëq, Mesters Vig, Daneborg og Danmarkshavn.

Kilde: Materiale udlånt af Kirkeministeriet.

FOLKETINGSVÅLGET I GRØNLAND DEN 4. DECEMBER 1973. FORELØBIG OPGØRELSE.

4. DECEMBER 1973-IME KALÅTDLIT-NUNĀNE FOLKETINGIMUT QINERSINEQ. KISITSISAUGATDLARTUT.

	Vælge- re i alt	Stem- me- pro- cent	Afgivne stem- mer i alt	Ugyldige stemmer		Gyldige stemmer				
				Blanke	Andre	I alt	Lars Emil Johansen	Knud Hertling	Nikolaj Rosing	Moses Olsen
1. OPSTILLINGS- KREDS	9.551	62,6	5.984	113	63	5.808	3.242	2.566	.	.
Kangåtsiaq	422	78,0	329	3	1	325	190	135	.	.
Egedesminde	1.721	64,3	1.107	12	12	1.083	519	564	.	.
Christianshåb	912	68,4	624	13	8	603	373	230	.	.
Jakobshavn	1.836	56,4	1.036	20	9	1.007	655	352	.	.
Godhavn	556	77,7	432	10	7	415	234	181	.	.
Umanak	1.510	59,5	899	18	10	871	552	319	.	.
Upernavik	904	67,5	610	8	4	598	370	228	.	.
Thule	327	63,3	207	-	1	206	116	90	.	.
Angmagssalik	1.127	53,2	600	22	7	571	195	376	.	.
Scoresbysund	236	59,3	140	7	4	129	38	91	.	.
2. OPSTILLINGS- KREDS	14.656	71,0	10.399	200	136	10.063	.	.	5.186	4.877
Nanortalik	1.538	76,9	1.183	13	14	1.156	.	.	620	536
Julianehåb	1.719	77,7	1.336	15	11	1.310	.	.	689	621
Narssaq	1.249	72,4	904	10	9	885	.	.	457	428
Ivigut	106	46,2	49	3	-	46	.	.	43	3
Frederikshåb	1.440	70,4	1.014	11	19	984	.	.	520	464
Godthåb	4.635	71,4	3.454	110	51	3.293	.	.	1.896	1.397
Sukkertoppen	1.908	67,2	1.283	23	15	1.245	.	.	633	612
Holsteinsborg	1.861	63,2	1.176	15	17	1.144	.	.	328	816
I ALT	24.207	67,7	16.383	313	199	15.871	3.242	2.566	5.186	4.877

Kilde: Meddelt af landshøvdingen over Grønland.

TABEL 105.

FOLKEAFSTEMNINGEN I GRØNLAND OM EF D. 2. OKTOBER EF PIVDLUGO KALÂTDLIT-NUNÂNE INUIT TAISSINERAT
1972. 2. OKTOBER 1972.

Kommuner	Stemme-beret-tigede	Antal gyldige stemmer		Samlet antal gyldige stemmer	Antal ugyldige stemmer		Afgivne stemmer i alt
		Ja	Nej		Blanke	Andre	
Nanortalik	1.557	261	768	1.029	6	13	1.048
Julianehåb	1.695	359	837	1.196	4	25	1.225
Narssaq	1.237	197	526	723	6	20	749
Ivigut	170	59	34	93	-	-	93
Frederikshåb	1.451	239	493	732	5	19	756
Godthåb	4.816	1.070	1.793	2.863	10	58	2.931
Sukkertoppen	2.080	209	806	1.015	5	14	1.034
Holsteinsborg	1.850	187	698	885	4	18	907
Kangatsiaq	436	49	195	244	-	2	246
Egedesminde	1.646	291	624	915	8	10	933
Christianshåb	892	149	376	525	1	14	540
Jakobshavn	2.075	197	742	939	1	44	984
Godhavn	534	88	274	362	-	13	375
Umanak	1.333	215	616	831	-	12	843
Upernavik	910	137	427	564	-	15	579
Thule	319	81	106	187	5	7	199
Angmagssalik	1.115	151	262	413	-	15	428
Scoresbysund	257	51	81	132	2	5	139
I ALT	24.373	3.990	9.658	13.648	57	304	14.009
Pct. af gyldige stemmer	.	29,2	70,8	100,0	.	.	.
Pct. af stemmeberettigede	100	16,4	39,6	56,0	0,2	1,3	57,5

Kilde: Meddelt af landshøvdingen over Grønland.

TABEL 106.

LANDSRÅDSVALGET I GRØNLAND DEN 16. APRIL 1971.

KALÂTDLIT-NUNÂNE LANDSRÂDIMUT QINERSINEQ 16.
APRIL 1971.

Landsråds-kredse	Vælgere i alt	Afgivne stemmer			Stemme- procent	Antal opstillede kandidater
		Gyldige	Ugyldige og blanke	I alt		
	1	2	3	4	5	6
A. VESTGRØNLAND	20.065	13.251	402	13.653	68,0	70
Nanortalik	1.443	1.112	21	1.133	78,5	4
Julianehåb	1.529	1.209	21	1.230	80,4	4
Narssaq	1.216	878	26	904	74,3	4
Frederikshåb	1.396	883	31	914	65,5	6
Godthåb	4.254	2.374	76	2.450	57,6	13
Sukkertoppen	1.791	1.098	35	1.133	63,3	5
Holsteinsborg	1.635	973	27	1.000	61,2	5
Kangâtsiaq	413	336	10	346	83,8	2
Egedesminde	1.470	1.013	20	1.033	70,3	7
Bugten	2.231	1.382	55	1.437	64,4	6
Disko	846	565	41	606	71,6	2
Umanak	1.060	828	31	859	81,0	7
Upernavik	781	600	8	608	77,8	5
B. NORDGRØNLAND, Thule	280	202	2	204	72,9	2
C. ØSTGRØNLAND	1.265	749	22	771	60,9	9
Angmagssalik	1.042	587	15	602	57,8	7
Scoresbysund	223	162	7	169	75,8	2
A-C. HELE GRØNLAND	21.610	14.202	426	14.628	67,7	81

Anm.: 16 medlemmer vælges som kredsmandater ved flertalsvalg i landsråds-kredsene. Herudover vælges indtil 5 tillægsmandater.

Kilde: Meddelt af landshøvdingen over Grønland.

MIDDELTEMPERATURER VED DE METEOROLOGISKE
STATIONER I GRØNLAND, 1971KALÁTDLIT NUNĀNE SILASIORFINGNE SILAP KIÁSSU-
SIATA AVGUAQATIGĪGSÍNERA, 1971

Celcius ^o	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Året ukiumut
Prins Chr. Sund	- 4,6	- 5,7	- 4,4	- 1,2	1,9	4,0	6,3	6,9	4,5	- 0,1	- 0,8	- 6,1	0,1
Nanortalik ¹	- 3,1	- 6,2	0,8	0,8	3,0	6,8	7,1	6,9	5,7	1,9	0,5	- 6,5	1,5
Julianehåb	- 4,8	- 9,3	- 1,2	- 0,4	2,0	6,1	7,1	6,4	5,1	1,0	- 1,4	- 9,5	0,1
Narssarssuaq	- 6,0	-12,9	- 1,2	0,5	4,0	9,3	10,1	8,2	6,0	- 0,3	- 2,5	-12,1	0,3
Frederikshåb	- 6,5	-10,3	- 4,2	- 2,5	0,6	4,5	6,0	4,5	2,6	- 0,6	- 2,5	-10,9	- 1,6
Færingehavn ¹	- 8,2	-10,7	- 5,0	- 1,7	0,3	4,4	7,3	5,4	3,5	0,4	- 3,8	-12,2	- 1,7
Godthåb	- 7,4	-11,4	- 6,3	- 4,4	- 0,2	4,4	7,4	5,6	3,0	- 0,9	- 4,0	-12,8	- 2,3
Sukkertoppen	- 8,5	-13,2	- 8,1	- 5,5	- 0,2	5,3	7,9	6,4	3,2	- 0,9	- 4,8	-14,5	- 2,7
Holsteinsborg	-14,3	-19,1	-14,2	- 7,6	- 1,0	4,1	6,4	5,6	2,4	- 3,2	- 6,2	-20,6	- 5,6
Egedesminde	-14,2	-19,8	-17,3	-11,7	- 2,7	2,7	6,2	4,4	2,1	- 3,8	- 6,6	-19,7	- 6,7
Godhavn	-13,0	-18,7	-17,3	-11,2	- 2,7	4,3	7,3	5,5	2,5	- 3,9	- 6,7	-18,8	- 6,1
Christianshåb ¹	-15,3	-19,1	-16,4	- 8,6	- 0,4	7,4	11,3	7,8	4,6	- 4,3	- 7,7	-20,9	- 5,1
Jakobshavn ¹	-15,1	-18,6	-15,2	- 7,8	- 0,0	7,3	10,5	7,1	4,1	- 4,9	- 8,4	-22,0	- 5,3
Qutdligssat ¹	-15,8	-20,4	-15,8	- 8,8	- 0,4	6,2	8,7	6,6	3,8	- 4,3	- 7,6	-19,4	- 5,6
Umanak ¹	-15,1	-18,8	-15,0	- 8,5	0,5	6,6	10,8	7,2	3,8	- 3,7	- 7,2	-19,6	- 5,0
Upernavik	-19,2	-24,0	-20,7	-14,8	- 4,4	3,2	7,0	3,5	0,7	- 5,3	- 9,2	-23,8	- 8,9
Dundas ¹	-24,3	-26,0	-21,7	-16,8	- 5,0	2,4	4,8	3,2	0,2	- 9,5	-18,8	-28,5	-11,7
Thule ¹	-25,8	-25,0	-21,2	-13,5	- 4,7	4,0	5,6	4,1	0,0	- 8,5	-17,5	-26,3	-10,7
Tingmiarmiut	- 8,7	-10,0	- 9,1	- 4,9	0,8	2,4	6,6	6,7	3,1	- 2,1	- 5,1	- 8,8	- 2,4
Angmagssalik	-11,8	-10,1	-10,0	- 5,7	0,4	3,8	7,5	6,9	2,9	- 3,0	- 7,7	- 9,6	- 3,0
Aputitêq	-15,9	-12,3	-11,6	- 7,9	- 1,6	1,1	2,9	2,3	- 0,2	- 4,6	- 9,9	-10,7	- 5,7
Kap Tobin	-19,5	-14,0	-18,8	-12,3	- 3,4	1,6	2,7	2,6	- 1,5	-10,3	-18,0	-14,5	- 8,8
Mesters Vig	-26,2	-16,8	-25,2	-14,8	- 5,6	3,1	6,4	6,0	- 1,3	-12,2	-23,2	-17,1	-10,6
Daneborg	-25,1	-17,8	-22,3	-15,1	- 6,2	2,5	4,9	3,0	- 2,6	-13,5	-21,7	-17,8	-11,0
Danmarkshavn	-27,2	-20,5	-26,1	-16,3	- 6,1	2,4	4,3	1,9	- 5,6	-15,8	-24,0	-20,9	-12,8
Station Nord	-35,3	-26,8	-30,1	-20,6	-11,1	1,4	2,4	1,1	- 8,1	-20,6	-29,0	-30,2	-17,2

Anm.: Hvor intet andet er anført, angiver tallene
gennemsnit af døgnets middeltemperatur.

1. Gennemsnit af temperaturen kl. 18 GMT.

Kilde: Meteorologisk Institut: Provisional Mean
Temperatures and Total Amount of Preci-
pitation in Greenland 1971.

nalunaerssût: avdlamik taissaqartoqarsimāngi-
kāngat kisitsisit uvdlop unuavdlo
kiāssusiata avguaqatigīgsīnerat
nalunaertarpāt.

1. silap kiāssusiata avguaqatigīgsīnera nal.
18 GMT.

najorqutaq: Meteorologisk Institut: Provisional
Mean Temperatures and Total Amount
of Precipitation in Greenland 1971.

TABEL 108.

NEDSER VED DE METEOROLOGISKE STATIONER
I GRONLAND, 1971

KALÁDLIT NUNĀNE SILASIORFINGNE NIVTAITDLAT
SIALUGDLO, 1971

Stn	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Året ukiumut
Prins Chr. Sund	248,2	87,4	331,3	279,4	95,8	202,9	130,7	175,9	258,4	164,1	182,2	140,3	2296,6
Nanortalik	125,1	32,9	18,5	57,4	82,4	17,0	78,0	118,1	69,6	25,3	102,4	21,1	747,8
Julianehåb	75,3	56,0	30,4	55,8	119,6	24,7	86,8	191,2	62,1	14,1	148,0	48,0	912,0
Narssarssuaq	11,7	39,7	16,6	34,4	73,8	5,2	48,8	150,1	54,6	15,9	147,3	12,6	610,7
Frederikshåb	37,8	80,1	24,0	61,1	69,7	27,2	73,1	136,3	104,1	29,8	119,5	81,6	844,3
Føringehavn	20,7	26,8	8,9	37,9	60,3	43,1	44,2	93,0	62,7	16,2	90,5	30,6	534,9
Godthåb	15,1	24,1	17,0	38,8	114,0	40,2	50,4	110,1	94,3	13,4	118,8	47,1	683,3
Sukkertoppen	7,8	21,7	22,3	27,3	58,9	57,1	83,2	54,7	65,2	15,5	111,1	28,1	552,9
Holsteinsborg	9,3	3,4	4,6	21,4	29,8	32,7	39,1	17,6	59,2	7,9	92,1	12,3	329,4
Egedesminde	9,5	8,4	2,4	4,7	32,3	28,3	15,5	17,0	41,1	6,2	71,1	36,6	273,1
Godhavn	7,3	12,0	1,4	6,1	43,6	40,6	29,1	34,8	48,1	31,1	110,0	64,6	428,7
Christianshåb	18,3	14,0	3,4	10,3	18,4	26,5	26,7	35,0	33,7	6,8	40,9	13,4	247,4
Jakobshavn	13,6	6,7	4,5	5,9	18,6	28,3	16,7	27,8	40,9	5,7	65,4	13,8	247,9
Qutdligssat	1,6	11,1	2,6	-	21,4	14,0	9,3	21,4	21,7	8,6	38,9	29,3	179,9
Umanak	0,1	4,2	24,2	0,2	10,2	-	0,1	21,6	2,9	2,3	40,3	11,2	117,3
Upernavik	1,3	4,7	5,6	2,5	5,9	29,9	11,4	18,8	25,5	20,8	33,4	12,2	172,0
Dundas	2,8	4,4	8,3	5,5	6,1	2,5	12,9	58,9	20,2	6,7	4,1	4,3	136,7
Thule	2,3	2,9	1,7	0,8	3,6	6,6	17,7	31,7	16,8	3,6	0,7	0,2	88,6
Tingmiarmiut	122,6	108,1	144,4	104,5	45,9	229,5	33,9	75,4	122,4	42,5	32,5	88,9	1150,6
Angmagssalik	122,3	101,1	53,5	51,0	63,0	27,2	10,0	13,0	78,3	88,0	68,5	108,9	784,8
Aputitêq	89,4	46,4	26,5	24,6	44,6	55,0	5,4	68,6	63,1	41,0	19,7	48,3	532,6
Kap Tobin	48,8	109,2	32,7	35,6	47,1	15,6	12,1	22,8	26,1	52,1	16,5	104,8	523,4
Mesters Vig	32,0	53,8	6,7	17,4	30,2	15,5	25,9	32,4	21,5	11,9	3,5	41,5	292,3
Daneborg	26,8	44,2	4,0	27,7	16,7	9,6	6,8	53,6	9,2	3,9	1,9	46,7	251,1
Danmarkshavn	7,8	40,5	6,1	11,6	9,4	2,3	5,6	23,5	23,4	5,3	0,8	51,7	188,0
Station Nord	9,4	23,3	7,6	28,1	21,2	6,4	14,5	11,2	24,8	33,6	13,4	22,5	216,0

Kilde: Meteorologisk Institut: Provisional Mean
Temperatures and Total Amount of Preci-
pitation in Greenland 1971.

najorqutaq: Meteorologisk Institut: Provinsinal
Mean Temperatures and Total Amount
of Precipitation in Greenland 1971.

STIKORDSREGISTER FOR TABELAFDELING.

A	Tabel nr.	E	Tabel nr.
Afgiftsbelagte varer.....	76	Eksport.....	60
Alderdomshjem.....	84	Elforbrug.....	28
Aldersfordeling, befolkningens.....	8	Elproduktion.....	27
Arbejdskraftforbrug, teknisk område	59	Erhvervstælling.....	52-55
Arbejdstimer, offentligt ansatte...	68	Erhvervsuddannelse.....	99-102
B		F	
Befolkning.....	1-16	Faglige kurser.....	102
Bemanding, teknisk område.....	58	Fangstprodukter, indhandling.....	45-47
Beskæftigede, fordeling efter an- sættelsesområde og fag.....	53	Fangst, større pattedyr.....	50
Beskæftigelse, offentligt ansatte...	68	Fiskeprodukter, produktion, KGH.....	44
Bevægelser, befolkningens.....	7	Fisk, indhandling.....	39-42
Boligbyggeri (herunder boligstøtte- byggeri).....	78-82	Flydende brændstof, forbrug.....	29
Boliger, antal fordelt på kommuner..	82	Forbrug i lønmodtagerhusstande i Grønland og Danmark.....	71
Bosteder, befolkningens fordeling på.	5	Forbrugsundersøgelse.....	69-72
Bosteder, størrelsesfordeling.....	6	Føde- og drikkevarer, udgifter i lønmodtager- husstande.....	70
Brandvæsen.....	31	Fødsler.....	9,11-13
Bøder.....	90		
Børneinstitutioner.....	84	G	
C		Godstransport til og fra Grønland.....	35
Civile sager, tvangsfuldbyrdelser...	91		
Civilstand.....	8	H	
D		Havneanløb.....	36-37
Detailhandel.....	52,56	Husdyrbestand.....	51
Detailpristal.....	74	Håndværksvirksomheder, private.....	52,57-59
Domme.....	90		
Drifts- og anlægsudgifter, kommuner- nes.....	19	I	
Drifts- og anlægsudgifter, statens.....	17,18	Import.....	61,76
Dronning Ingrid's Hospital.....	94	Indførselsafgifter.....	75,77
Dødsfald.....	9,13-15,95	Indhandling.....	39-43,45-47
Dødsårsager.....	95	Indkomster.....	65
		Indkomster, lønmodtagerhusstande.....	69
		Indkomstfordeling, lønmodtagerhusstande.....	72

Tabel nr.

Indskudskonti, pengeinstitutter.....	62
Investeringer, offentlige.....	21-24
K	
Kirkelige forhold.....	103
Kommunekassernes regnskaber.....	19-20
Kredsretterne.....	85
Kriminallovsanmeldelser.....	87
Kriminallovsovertrædelser.....	88
Køn, befolkningens fordeling på.....	8
L	
Landskassens regnskab.....	20
Landsretten.....	86
Landsrådsvalget.....	106
Lønmodtagerhusstande, forbrug, indkomst, opsparing.....	69-72
Lønninger, offentlige ansatte....	66-68
Lærlingeuddannelse.....	100
M	
Mestervirksomheder, lokale.....	57
Meteorologiske forhold.....	107-108
Motorkøretøjer.....	38
Middellevetid.....	15
N	
Nedbør.....	108
O	
Offentlige investeringer.....	21-24
Offentlige virksomheder... ..	52-53, 55-56, 58-59
Omsætning, virksomhedernes.....	52
Opsparing, lønmodtagerhusstande....	69
P	
Passagerbefordring, intern i Grønland.....	34
Passagerbefordring, mellem Grønland og Danmark.....	33
Patienter overført til DIH eller Danmark.....	94
Pengeindkomster.....	65
Pengeinstitutter, private.....	62-64
Personel, private og offentlige virksomheder.....	52-55, 57-59

Tabel nr.

Politi.....	87-92
Politianmeldelser.....	87
Politiets arbejdsopgaver.....	92
Postbesørgelsen.....	32
Pristal.....	73-74
Private virksomheder.....	52-55, 57-59
Produktion af fiskeprodukter, KGH.....	44
R	
Regnskaber, kommunekassernes.....	20
Regnskaber, landskassens.....	20
Reguleringspristal.....	74
Retssager, kredsretterne.....	85
Retssager, landsretten.....	86
S	
Salg af KGH-produkter.....	48-49
Skibsfart.....	34-37
Skolen.....	98
Sociale institutioner.....	84
Sociale udgifter.....	83
Sundhedsvæsen.....	93-97
Sygdomstilfælde, anmeldte.....	97
Sygehuse.....	93
T	
Telefoncentraler, offentlige.....	26
Teletrafik, offentlig.....	25
Temperaturer.....	107
Tilflytning, netto.....	10
Tilvækst, befolknings.....	2
Timefortjeneste, offentlige ansatte.....	67
Tuberkulosestilfælde.....	96
Tvangsfuldbyrdelse.....	91
U	
Uddannelse.....	57, 99-102
Udgifter, lønmodtagerhusstande.....	69-71
Udlån, private pengeinstitutter.....	63-64
V	
Valg.....	104-106
Vandproduktion.....	30
Varesalg i Grønland, KGH.....	56
Virksomheder, antal, personel og omsætning.....	52
Virksomheder, personel, geografisk fordeling... ..	55
Virksomheder, private, fordeling efter ejerforhold og personellet's størrelse.....	54
Æ	
Ægteskaber.....	16

ilaussunik angatdlássineq, Kalâtdlit-nunâne.....	34
ilaussunik angatdlássineq, Kalâtdlit-nunâta Danmarkivdlo akornâne.....	33
ilíniartitauneq.....	57,99-102
imeqartitsineq.....	30
ingerdlatsinerme sanaortornermilo aningaussartútít, kommúnit.....	31
ingerdlatsinerme sanaortornermilo aningaussartútít, nálagauvfik....	17,18
inoqutigíngne sulissorineqartune Kalâtdlit-nunâne Danmarkimilo atuissúneq.....	71
inoqutigít sulissorineqartut, atuinerat, aningaussarsiat, ilevqá- gait.....	69-72
inúnerup siviúsuserissartagâ, avguaqatigígsitdlugo.....	15
inungnik isumagingningnerme angerdlarsimavfít najugagssiatdlo.....	84
inungnik isumagingningnerme aningaussartútít.....	83
inúngortartut.....	9,11-13
inússutigssat imigagssatdlo, inoqutigít sulissorineqartut aningau- ssartútít.....	70
inútigssarsiuutinik kisitsineq.....	52-55
inútigssarsiuutitigut ilíniagaqarneq.....	99-102
Q	
qamutit motórigdlit.....	38
qavterissartoqarneq.....	31
qinersineq.....	104-106
K	
KGH-p niorqutigssaiinik tunissarineqartut.....	48-49
kiássuseq nigdlerssuserdlo.....	107
kommúnit nautsorssútít.....	19-20
kredsretit.....	85
kursuseqartarnerit, sulianut túngassutigut.....	102
L	
landskassip nautsorssútít.....	20
landsrette.....	86
landsrádimut qinersineq.....	106
lærlíngit ilíniartitaunerat.....	100
M	
mérqanut angerdlarsimavfigssiat najugagssiatdlo.....	84
N	
nálagkersuissune sulissússut, sulissorineqarnerat.....	68
nálagkersuissut aningaussalíssútít.....	21-24
nálagkersuissut sulivfeqarfê.....	52-53,55-56,58-59
nal.ak. aningaussarsiat, nálagkersuissune sulivfigdlit.....	67
nal.ak. sulivfít, nálagkersuissune sulissússut.....	68
nangminerssortut sulivfeqarfê.....	52-55;57-59
náparsimalertarnerit, nalunaerutigineqartut.....	97
náparsimassut DIH-mut imal. Danmarkimut núnegarsimassut.....	94
náparsímavít.....	93
nautsorssútít, landskassip.....	20
nautsorssútít, kommúnit aningaussartútít.....	20

tabel nr

nigdlerssuseq kiássuserdlo.....	107
niorqutigssanik erqússuineq.....	61,76
niorqutigssanik tunissaqarneq Kalátdlit-nunāne, KGH.....	56
niorqutigssat akísa akítsútitigut níkitarnere.....	74
niorqutigssat akítsúsigkat.....	76
niorqutigssat erqúnerine akítsútit.....	75,77
niorqutigssiorneq aulisarnermit píssunik, KGH.....	44
nivtailaq sialugdlo.....	108
niuertarfingne niorquteqarneq.....	52,56
nugterneq.....	10
nunaqarfít, angíssusé najorqutaralugit ingmíkórtiterdlugit.....	6
nunanut avdlanut niorquteqarneq.....	60
nunap inue.....	1-16
nunap inue, amerdliartornerat.....	2
nunap inue, nugtertarneq.....	7
nunap inue, nunaqarfingnut ingmíkórtiterdlugit.....	5
nunap inue, suviaússusé najorqutaralugit ingmíkórtiterdlugit.....	8
nunap inue, utorgáussusé najorqutaralugit ingmíkórtiterdlugit.....	8

P

perqingnigssamik isumagingningneq.....	93-97
pinerdlugtulerinerme inatsímik uniorqutitsinerit.....	88
pinerdlugtulerinerme inatsit najorqutaralugo nalunaerutigineqarsima- ssut.....	87
píngitsailínikut aulajangíkat, erqartússivingne.....	91
piniarnermit niorqutigssiat, tunissarineqartut.....	45,46,47
pissarineqartut, milúmassut angnerit.....	50
politínut nalunaerutigineqartut.....	87
politít.....	87-92
politít suliarissartagait.....	92

S

sialuk nivtailardlo.....	108
silasiornermut túngassut.....	107-108
sipáqkat, inoqutigíngne sulissorineqartune.....	69
sulianut túngassutigut kursuseqartarnerit.....	102
sulissoqarneq, tekníkímut túngassutigut.....	59
sulissorineqarneq, nálagkersuissune sulissússut.....	68
sulissorineqartut, tekníkímut túngassutigut.....	58
sulissússut, nangminerssortut nálagkersuissutdlo sulivfeqar- fíne.....	52-55,57-59
sulivfeqarfít, amerdlássusé, sulissue suliaisalo (niorqutaisa) aningau- ssatigut nalinge.....	52
sulivfeqarfít, nangminerssortut, pígingnigtue sulissutdlo amerdlá- ssusé najorqutaralugit ingmíkórtiterdlugit.....	54
sulivfeqarfít, sulissue, nunap ilāne sumínere.....	55
sulivfeqarfít mesterit autdlartitáungitsut ingerdlássait.....	57
sulivfeqartut, qanoq atorfinigtíneqarsimanere suliaitdlo najorqutara- lugit ingmíkórtiterdlugit.....	53

T

tekníkímut túngassutigut sulissoqarneq.....	59
tekníkímut túngassutigut sulissorineqartut.....	58

telefôneqarfit, tamanut tûngassut.....	26
telegrammit telefônitdlo atorneqarnerat, tamanit.....	25
toqunermut píssutaussut.....	95
toqussut.....	9,13-15,97
tuberkuloseqalersimassut.....	96
tunissat.....	38-42,44-46

U

ûmassûtít.....	51
umiarsualivít avqusârneqartarnere.....	36-37
umiarssuarnik angalaneq.....	34-37
utorqait igdlue.....	84

INDFØRSELSAFGIFTER I GRØNLAND. AFGIFTER-
NES HØJDE OG TIDSPUNKT FOR ÆNDRINGER.KALÂTLIT-NUNÂNE NIORQUTIGSSANIK ERQÚSSINERME AKITSÚTIT.
AKITSÚTIT ANGISSUSÊ QANGALO AVDLÂNGORSIMANERE.

Ikrafttrædelsesdato	1/10 1951	1/1 1958	1/3 1962	1/4 1965	1/5 1967	1/5 1968	1/1 1970	1/7 1972 1)
<i>Tobak</i>								
Cigaretter pr. stk.	9	13,5	16	20	25	27,5-29,5 ²⁾	29,5-31,5 ²⁾	22,9+20 pct. af detail- prisen.
Shagtobak, grov- skåren, pr. kg	1.000	1.000	1.000	4.200	4.200	5.700	5.700	5.700
Shagtobak, fin- skåren, pr. kg	2.500	2.500	2.500	5.800	5.800	7.300	7.300	7.300
Cigarillos 3 g og derunder, pr. stk.	8,5	8,5	8,5	12,5	12,5	22,5	27,5	27,5
Cigarer over 3 g pr. stk.	13	13	13	16	16	28	33	33
Cigaretpapir pr. stk.	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Vin og spiritus</i>								
Vin ikke over 14 rumpct. pr. l	350	350	350	350	350	350	350	350
Andet pr. l	350	350	700	850	1.300	1.300	1.300	1.300
Spiritus ikke over 60 rumpct. pr. l	2.000	2.000	2.500	3.300	4.300	4.300	5.700	5.700
Andet pr. l	4.000	4.000	4.500	5.300	6.300	6.300	8.300	8.300
<i>Øl m.v.</i>								
Øl pr. 35 cl (alm. pilsner og lager)	29	29	29	35	35	50	80	80
Luksusøl pr. 35 cl	29	29	29	35	35	70	100	100
Mineralvand m.v. pr. l	-	-	-	32	32	32	32	32
Malt pr. kg	160	160	350	600	600	600	1.000	1.000
Humle pr. kg	-	-	500	1.000	1.000	1.000	1.500	1.500
Chokolade og chokolade- varer m.v. pr. kg	100	100	300 + 15 pct. af detail- prisen	350 + 20 pct. af detail- prisen	350 + 20 pct. af detail- prisen	350 + 20 pct. af detail- prisen	950	950
Sukker pr. kg	10	20	20	20	20	20	70	70
Kaffe pr. kg	-	-	-	200	200	200	200	200
Te pr. kg	-	-	-	250	250	250	250	250

1) Lov nr. 288 af 23. maj 1973.

2) Afhængig af længden.

Kilde: Materiele i Ministeriet for Grønland.

TABEL 78.

FULDFORT BOLIGBYGGERI 1971 OG 1972

IGDLULIAT NĀMAGSINEQARSIMASSUT 1971-IME ĀMA 1972-IME

Kommuner	1971				1972			
	Byer	Bygder	I alt	Bruttoetage-areal i alt	Byer	Bygder	I alt	Bruttoetage-areal i alt
	Antal boliger			m ²	Antal boliger			m ²
Nanortalik	3	3	6	514	17	4	21	1.535
Julianeheb	24	1	25	1.706	64	3	67	4.612
Narssaq	6	-	6	668	5	1	6	830
Ivigut	-	-	-	-	-	-	-	-
Frederikshab	83	3	86	6.761	47	1	48	4.026
Godthab	233	-	233	17.628 ³⁾	123	3	126	9.682
Sukkertoppen	3	9	12	859	91	-	91	6.977
Kolsteinsborg	12	-	12	1.009	62	-	62	4.626
Kangatsiaq	-	-	-	-	2	4	6	474
Egedesminde	42	-	42	2.861	35	-	35	2.305
Christianshab	9	-	9	645	17	-	17	1.340
Jakobshavn	87	-	87	5.653	97	-	97	7.668
Vaigat	-	-	-	-	-	-	-	-
Godhavn	11	-	11	883	19	-	19	1.491
Umanak	12	5	17	1.146	15	10	25	1.728
Upernavik	10	7	17	1.063	7	19	26	1.688
Thule	2	-	2	136	3	2	5	231
Angmagssalik	7	3	10	610	-	3	3	243
Scoresbysund	2	-	2	131	2	-	2	158
HELE GRØNLAND	546	31	577	42.273	606	50	656	49.616
Heraf:								
Boligstøtteboliger	418	21	439	30.715	494	40	534	39.538
Tjenesteboliger ¹⁾	108	6	114	9.880	102	9	111	8.709
Andre boliger finansieret af det offentlige 2)	3	1	4	144	-	-	-	-
Boliger opført alene for private midler	17	3	20	1.534	10	1	11	1.369

1) Boliger opført over anlægsbevilling.

2) Boliger finansieret af kommunen.

3) For 6 boliger i Godthab er ikke oplyst bruttoetageareal.

Kilde: Materiale i Ministeriet for Grønland.

De vigtigste publikationer om grønlandske forhold, udgivet i løbet af 1960-72 af offentlige institutioner m.v.

Beretninger vedrørende Grønland (udsendt af Ministeriet for Grønland indtil 1968):

- Hefte nr. 1. Almindelig beretning.
 2. Grønlands Landsråds Forordning.
 3. Den grønlandske skole.
 4. Sundhedstilstanden i Grønland.
 5. Dronning Ingrid's Hospital.
 6. Den ægl. grønlandske Handel.

Grønland 1968 og 1969-70. Årsberetning, (Statistikrjet for Grønland).

Grønlands skolevæsen 1967-68, 1968-69, 1969-70 og 1970-71. (Skoleinspektatet for Grønland, Godthåb).

Dronning Ingrid's Hospital. Årsberetning, 1968, 1969 og 1970. Godthåb.

Sundhedstilstanden i Grønland. Landstingets årsberetning i 1969 og 1970. Godthåb.

Betænkning fra Grønlandsrådet af 1960, afgivet 1964. (Betænkning nr. 367).

Økonomisk politik i Grønland. Mogens Boserup med bistand af Viggo Stenlesen. Udgivet 1963 ved foranstaltning af Mandatkomiteen af 1960.

Betænkning fra Sæsonkommissionen for Grønland af 1960, 1962.

Den grønlandske lokale fremtid, 1971. (Ministeriet for Grønland).

Perspektivplan for Grønland 1971-85. Dansk og grønlandsk udgave, 1971. (Ministeriet for Grønland).

Grønland og E.E. 1972. (Ministeriet for Grønland i samarbejde med Markedssekretariatet).

Betænkning fra arbejdsgruppen vedrørende Den kongelige grønlandske Handels fremtid, I. og 2. del. 1971. (Duplikeret).

Folketællingen i Grønland 1960. Statistisk tabelværk 1965. (Det statistiske Departement).

Folke- og bolig-tællingen i Grønland 1965. Statistisk tabelværk 1969: IX. (Danmarks Statistik).

Folke- og bolig-tællingen i Grønland 31. dec. 1970. Duplikeret. (Ministeriet for Grønland 1972).

Forbrug, opsparring og indkomster i lønmodtager-husstande i Grønland 1968-69. Statistiske Undersøgelser nr. 28. 1971. (Danmarks Statistik).

Statistikrjet nr. 1. Grønland 1. juli 1970. Statistisk undersøgelse 1971 af J. Madsen og Ole Høst.

Statistiske undersøgelser og undersøgelser i Grønland 1960-1969. Beretning om Grønlands Grønland 1960-1969. (Statistikrjet for Grønland).

Udvalgte undersøgelser af forholdene for Samfundsforskning i Grønland, 1968-69.

De grønlandske samfund. (Ministeriet for Grønland 1969).

Hefte nr. 5. Grønland på vej mod 1970.

2. Den bygd til by. Lokaliseringspolitikken i Grønland.

Familienorganisation i de grønlandske samfund. Agnete Weis Bentzon. (Nyt fra Samfundsvidenskaberne 16). 1968.

Familiens økonomiske administration og ejendelens tilhørsforhold. Agnete Weis Bentzon. (Nyt fra Samfundsvidenskaberne II). 1968.

Artikler om retsplejens vilkår og virke i de grønlandske samfund. Agnete Weis Bentzon. (Nyt fra Samfundsvidenskaberne 15). 1967.

Løn- og beskæftigelsesstatistik for lokalt ansat personale i Grønland. Oktober kvartal 1965, 1966, 1967 og 1968. Duplikeret. (Ministeriet for Grønland).

Løn og beskæftigelse, lokalt ansat personale under offentlige institutioner i Grønland. Årene 1968, 1969 og 1970, kvartalsvis 1969 og 1970 samt april og juli kvartaler 1971. Duplikeret. (Ministeriet for Grønland).

Råvaretilgang m.v. til fiskerianlæg i Grønland 1966, 1967, 1968, 1969, 1970 og 1971. Duplikeret. (Ministeriet for Grønland).

Boligstøttebyggeriet i Grønland 1965, 1966, 1967, 1968 og 1969. Duplikeret. (Ministeriet for Grønland).

Boligbyggeriet i Grønland 1970. Duplikeret. (Ministeriet for Grønland).

Sammendrag af Grønlands fangtallister. Årlig. (Ministeriet for Grønland).

J. P. Trap: Danmark, bind XIV. Grønland. København 1970.

Den grønlandske kommunalårbog 1969/70. (Lands Landsråd 1970).